7 ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതമഹാപുരാണേ സപ്തമഃ സ്കന്ധഃ

7.1 പ്രഥമോഽധ്യായഃ . ദക്ഷപ്രജാപതിവർണനം .

സൂത ഉവാച -
ശ്രുത്വൈതാം താപസാദ്ദിവ്യാം കഥാം രാജാ മുദാന്വിതഃ .
വ്യാസം പപ്രച്ഛ ധർമാത്മാ പരീക്ഷിതസുതഃ പുനഃ .. 1..

ജനമേജയ ഉവാച -
സ്വാമിൻ സൂര്യാന്വയാനാം ച രാജ്ഞാം വംശസ്യ വിസ്തരം .
തഥാ സോമാന്വയാനാം ച ശ്രോതുകാമോഽസ്മി സർവഥാ .. 2..

കഥയാനഘ സർവജ്ഞ കഥാം പാപപ്രണാശിനീം .
ചരിതം ഭൂപതീനാം ച വിസ്തരാദ്വംശയോർദ്വയോഃ .. 3..

തേ ഹി സർവേ പരാശക്തിഭക്താ ഇതി മയാ ശ്രുതം .
ദേവീഭക്തസ്യ ചരിതം ശൃണ്വൻകോഽസ്തി വിരക്തിഭാക് .. 4..

ഇതി രാജർഷിണാ പൃഷ്ടോ വ്യാസഃ സത്യവതീസുതഃ .
തമുവാച മുനിശ്രേഷ്ഠഃ പ്രസന്നവദനോ മുനിഃ .. 5..

വ്യാസ ഉവാച -
നിശാമയ മഹാരാജ വിസ്തരാദ്ഗദതോ മമ .
സോമസൂര്യാന്വയാനാം ച തഥാന്യേഷാം സമുദ്ഭവം .. 6..

വിഷ്ണോർനാഭിസരോജാദ്വൈ ബ്രഹ്മാഭൂച്ചതുരാനനഃ .
തപസ്തപ്ത്വാ സമാരാധ്യ മഹാദേവീം സുദുർഗമാം .. 7..

തയാ ദത്തവരോ ധാതാ ജഗത്കർതും സമുദ്യതഃ .
നാശകന്മാനുഷീം സൃഷ്ടിം കർതും ലോകപിതാമഹഃ .. 8..

വിചിന്ത്യ ബഹുധാ ചിത്തേ സൃഷ്ട്യർഥം ചതുരാനനഃ .
ന വിസ്താരം ജഗാമാശു രചിതാപി മഹാത്മനാ .. 9..

(സസർജ മാനസാൻപുത്രാൻസപ്തസംഖ്യാൻപ്രജാപതിഃ)
മരീചിരംഗിരാത്രിശ്ച വസിഷ്ഠഃ പുലഹഃ ക്രതുഃ .
പുലസ്ത്യശ്ചേതി വിഖ്യാതാഃ സപ്തൈതേ മാനസാഃ സുതാഃ .. 10..

രുദ്രോ രോഷാത്സമുത്പന്നോഽപ്യുത്സംഗാന്നാരദോഽഭവത് .
ദക്ഷോഽങ്ഗുഷ്ഠാത്തഥാന്യേഽപി മാനസാഃ സനകാദയഃ .. 11..

വാമാംഗുഷ്ഠാദ്ദക്ഷപത്നീ ജാതാ സർവാംഗസുന്ദരീ .
വീരിണീ നാമ വിഖ്യാതാ പുരാണേഷു മഹീപതേ .. 12..

അസിക്നീതി ച നാമ്നാ സാ യസ്യാം ജാതോഽഥ നാരദഃ .
ദേവർഷിപ്രവരഃ കാമം ബ്രഹ്മണോ മാനസഃ സുതഃ .. 13..

ജനമേജയ ഉവാച -
അത്ര മേ സംശയോ ബ്രഹ്മൻ യദുക്തം ഭവതാ വചഃ .
വീരിണ്യാം നാരദോ ജാതോ ദക്ഷാദിതി മഹാതപാഃ .. 14..

കഥം ദക്ഷസ്യ പത്ന്യാം തു വീരിണ്യാം നാരദോ മുനിഃ .
ജാതോ ഹി ബ്രഹ്മണഃ പുത്രോ ധർമജ്ഞസ്താപസോത്തമഃ .. 15..

വിചിത്രമിദമാഖ്യാതം ഭവതാ നാരദസ്യ ച .
ദക്ഷാജ്ജന്മാസ്യ ഭാര്യായാം തദ്വദസ്വ സവിസ്തരം .. 16..

പൂർവദേഹഃ കഥം മുക്തഃ ശാപാത്കസ്യ മഹാമനാ .
നാരദേന ബഹുജ്ഞേന കസ്മാജ്ജന്മ കൃതം മുനേ .. 17..

വ്യാസ ഉവാച -
ബ്രഹ്മണാസൗ സമാദിഷ്ടോ ദക്ഷഃ സൃഷ്ട്യർഥമാദിതഃ .
പ്രജാഃ സൃജേതി സുഭൃശം വൃദ്ധിഹേതോഃ സ്വയംഭുവാ .. 18..

തതഃ പഞ്ചസഹസ്രാംശ്ച ജനയാമാസ വീര്യവാൻ .
ദക്ഷഃ പ്രജാപതിഃ പുത്രാൻ വീരിണ്യാം ബലവത്തരാൻ .. 19..

ദൃഷ്ട്വാ താന്നാരദഃ പുത്രാൻസർവാന്വർധയിഷൂൻപ്രജാഃ .
ഉവാച പ്രഹസന്വാചം ദേവർഷിഃ കാലനോദിതഃ .. 20..

ഭുവഃ പ്രമാണമജ്ഞാത്വാ സ്രഷ്ടുകാമാഃ പ്രജാഃ കഥം .
ലോകാനാം ഹാസ്യതാം യൂയം ഗമിഷ്യഥ ന സംശയഃ .. 21..

പൃഥിവ്യാ വൈ പ്രമാണം തു ജ്ഞാത്വാ കാര്യഃ സമുദ്യമഃ .
കൃതോഽസൗ സിദ്ധിമായാതി നാന്യഥേതി വിനിശ്ചയഃ .. 22..

ബാലിശാ ബത യൂയം വൈ യദജ്ഞാത്വാ ഭുവസ്തലം .
സമുദ്യതാഃ പ്രജാഃ കർതും കഥം സിദ്ധിർഭവിഷ്യതി .. 23..

വ്യാസ ഉവാച -
നാരദേനൈവമുക്താസ്തേ ഹര്യശ്വാ ദൈവയോഗതഃ .
അന്യോന്യമൂചുഃ സഹസാ സമ്യഗാഹ മുനിഃ കില .. 24..

ജ്ഞാത്വ പ്രമാണമുർവ്യാസ്തു സുഖം സ്രക്ഷ്യാമഹേ പ്രജാഃ .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ തേ സർവേ പ്രയാതാഃ പ്രേക്ഷിതും ഭുവഃ .. 25..

തലം സർവം പരിജ്ഞാതും വചനാന്നാരദസ്യ ച .
പ്രാച്യാം കേചിദ്ഗതാഃ കാമം ദക്ഷിണസ്യാം തഥാപരേ .. 26..

പ്രതീച്യാമുത്തരസ്യാം തു കൃതോത്സാഹാഃ സമന്തതഃ .
ദക്ഷഃ പുത്രാൻഗതാന്ദൃഷ്ട്വാ പീഡിതസ്തു ശുചാ ഭൃശം .. 27..

അന്യാനുത്പാദയാമാസ പ്രജാർഥം കൃതനിശ്ചയഃ .
തേഽപി തത്രോദ്യതാഃ കർതും പ്രജാർഥമുദ്യമം സുതാഃ .. 28..

നാരദഃ പ്രാഹ താന്ദൃഷ്ട്വാ പൂർവം യദ്വചനം മുനിഃ .
ബാലിശാ ബത യൂയം വൈ യദജ്ഞാത്വാ ഭുവഃ കില .. 29..

പ്രമാണം തു പ്രജാഃ കർതും പ്രവൃത്താഃ കേന ഹേതുനാ .
ശ്രുത്വാ വാക്യം മുനേസ്തേഽപി മത്വാ സത്യം വിമോഹിതാഃ .. 30..

ജഗ്മുഃ സർവേ യഥാപൂർവം ഭ്രാതരശ്ചലിതാസ്തഥാ .
താൻസുതാൻപ്രസ്ഥിതാന്ദൃഷ്ട്വാ ദക്ഷഃ കോപസമവിതഃ .. 31..

ശശാപ നാരദം കോപാത് പുത്രശോകസമുദ്ഭവാത് .
ദക്ഷ ഉവാച -
നാശിതാ മേ സുതാ യസ്മാത് തസ്മാന്നാശമവാപ്നുഹി .. 32..

പാപേനാനേന ദുർബുദ്ധേ ഗർഭവാസം വ്രജേതി ച .
പുത്രോ മേ ഭവ കാമം ത്വം യതോ മേ ഭ്രംശിതാഃ സുതാഃ .. 33..

ഇതി ശപ്തസ്തതോ ജാതോ വീരിണ്യാം നാരദോ മുനിഃ .
ഷഷ്ടിർഭൂയോഽസൃജത്കന്യാ വീരിണ്യാമിതി നഃ ശ്രുതം .. 34..

ശോകം വിഹായ പുത്രാണാം ദക്ഷഃ പരമധർമവിത് .
താസാം ത്രയോദശ പ്രാദാത്കശ്യപായ മഹാത്മനേ .. 35..

ദശ ധർമായ സോമായ സപ്തവിംശതി ഭൂപതേ .
ദ്വേ ചൈവ ഭൃഗവേ പ്രാദാച്ചതസ്രോഽരിഷ്ടനേമിനേ .. 36..

ദ്വേ ചൈവാംഗിരസേ കന്യേ തഥൈവാംഗിരസേ പുനഃ .
താസാം പുത്രാശ്ച പൗത്രാശ്ച ദേവാശ്ച ദാനവാസ്തഥാ .. 37..

ജാതാ ബലസമായുക്താഃ പരസ്പരവിരോധകാഃ .
രാഗദ്വേഷാന്വിതാഃ സർവേ പരസ്പരവിരോധിനഃ .
സർവേ മോഹാവൃതാഃ ശൂരാ ഹ്യഭവന്നതിമായിനഃ .. 38..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ സോമസൂര്യവംശവർണനേ ദക്ഷപ്രജാപതിവർണനം നാമ പ്രഥമോഽധ്യായഃ .. 7.1..

7.2 ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ . ശര്യാതിരാജവർണനം .

മമാഖ്യാഹി മഹാഭാഗ രാജ്ഞാം വംശം സുവിസ്തരം .
സൂര്യാന്വയപ്രസൂതാനാം ധർമജ്ഞാനാം വിശേഷതഃ .. 1..

ശൃണു ഭാരത വക്ഷ്യാമി രവിവംശസ്യ വിസ്തരം .
യഥാ ശ്രുതം മയാ പൂർവം നാരദാദൃഷിസത്തമാത് .. 2..

ഏകദാ നാരദഃ ശ്രീമാൻസരസ്വത്യാസ്തടേ ശുഭേ .
ആജഗാമാശ്രമേ പുണ്യേ വിചരൻസ്വേച്ഛയാ മുനിഃ .. 3..

പ്രണമ്യ ശിരസാ പാദൗ തസ്യാഗ്രേ സംസ്ഥിതസ്തദാ .
തതസ്തസ്യാസനം ദത്ത്വാ കൃത്വാർഹണമഥാദരാത് .. 4..

വിധിവത്പൂജയിത്വാ തമുക്തവാന്വചനം ത്വിദം .
പാവിതോഽഹം മുനിശ്രേഷ്ഠ പൂജ്യസ്യാഗമനേന വൈ .. 5..

കഥാം കഥയ സർവജ്ഞ രാജ്ഞാം ചരിതസംയുതാം .
രാജാനോ യേ സമാഖ്യാതാഃ സപ്തമേഽസ്മിന്മനോഃ കുലേ .. 6..

തേഷാമുത്പത്തിരതുലാ ചരിതം പരമാദ്ഭുതം .
ശ്രോതുകാമോഽസ്മ്യഹം ബ്രഹ്മൻ സൂര്യവംശസ്യ വിസ്തരം .. 7..

സമാഖ്യാഹി മുനിശ്രേഷ്ഠ സമാസവ്യാസപൂർവകം .

ഇതി പൃഷ്ടോ മയാ രാജന്നാരദഃ പരമാർഥവിത് .. 8..

ഉവാച പ്രഹസൻപ്രീതഃ സമാഭാഷ്യ മുദാന്വയം .
നാരദ ഉവാച -
ശൃണു സത്യവതീസൂനോ രാജ്ഞാം വംശമനുത്തമം .. 9..

പാവനം കർണസുഖദം ധർമജ്ഞാനാദിഭിര്യുതം .
ബ്രഹ്മാ പൂർവം ജഗത്കർതാ നാഭിപങ്കജസംഭവഃ .. 10..

വിഷ്ണോരിതി പുരാണേഷു പ്രസിദ്ധഃ പരികീർതിതഃ .
സർവജ്ഞഃ സർവകർതാസൗ സ്വയംഭൂഃ സർവശക്തിമാൻ .. 11..

തപസ്തപ്ത്വാ സ വിശ്വാത്മാ വർഷാണാമയുതം പുരാ .
സൃഷ്ടികാമഃ ശിവാം ധ്യാത്വാ പ്രാപ്യ ശക്തിമനുത്തമാം .. 12..

പുത്രാനുത്പദയാമാസ മാനസാഞ്ഛുഭലക്ഷണാൻ .
മരീചിഃ പ്രഥിസ്തേഷാമഭവത്സൃഷ്ടികർമണി .. 13..

തസ്യ പുത്രോഽതിവിഖ്യാതഃ കശ്യപഃ സർവസമ്മതഃ .
ത്രയോദശൈവ തസ്യാസൻഭാര്യാ ദക്ഷസുതാഃ കില .. 14..

ദേവാഃ സർവേ സമുത്പന്നാ ദൈത്യാ യക്ഷാശ്ച പന്നഗാഃ .
പശവഃ പക്ഷിണശ്ചൈവ തസ്മാത്സൃഷ്ടിസ്തു കാശ്യപീ .. 15..

ദേവാനാം പ്രഥിതഃ സൂര്യോ വിവസ്വാന്നാമ തസ്യ തു .
തസ്യ പുത്രഃ സ വിഖ്യാതോ വൈവസ്വതമനുർനൃപഃ .. 16..

തസ്യ പുത്രസ്തഥേക്ഷ്വാകുഃ സൂര്യവംശവിവർധനഃ .
നവാഭവൻസുതാസ്തസ്യ മനോരിക്ഷ്വാകുപൂർവജാഃ .. 17..

തേഷാം നാമാനി രാജേന്ദ്ര ശൃണുഷ്വൈകമനാഃ പുനഃ .
ഇക്ഷ്വാകുരഥ നാഭാഗോ ധൃഷ്ടഃ ശര്യാതിരേവ ച .. 18..

നരിഷ്യന്തസ്തഥാ പ്രാംശുർനൃഗോ ദിഷ്ടശ്ച സപ്തമഃ .
കരൂഷശ്ച പൃഷധ്രശ്ച നവൈതേ മാനവാഃ സ്മൃതാഃ .. 19..

ഇക്ഷ്വാകുസ്തു മനോഃ പുത്രഃ പ്രഥമഃ സമജായത .
തസ്യ പുത്രശതം ചാസീജ്ജ്യേഷ്ഠോ വികുക്ഷിരാത്മവാൻ .. 20..

നവാനാം വംശവിസ്താരം സങ്ക്ഷേപേണ നിശാമയ .
ശൂരാണാം മനുപുത്രാണാം മനോരന്തരജന്മനാം .. 21..

നാഭാഗസ്യ തു പുത്രോഽഭൂദംബരീഷഃ പ്രതാപവാൻ .
ധർമജ്ഞഃ സത്യസന്ധശ്ച പ്രജാപാലനതത്പരഃ .. 22..

ധൃഷ്ടാത്തു ധാർഷ്ടകം ക്ഷത്രം ബ്രഹ്മഭൂതമജായത .
സംഗ്രാമകാതരം സമ്യഗ്ബ്രഹ്മകർമരതം തഥാ .. 23..

ശര്യാതേസ്തനയശ്ചാഭൂദാനർതോ നാമ വിശ്രുതഃ .
സുകന്യാ ച തഥാ പുത്രീ രൂപലാവണ്യസംയുതാ .. 24..

 ച്യവനായ സുതാ ദത്താ രാജ്ഞാപ്യന്ധായ സുന്ദരീ .

മുനിഃ സുലോചനോ ജാതസ്തസ്യാഃ ശീലഗുണേന ഹ .. 25..

വിഹിതോ രവിപുത്രാഭ്യാമശ്വിഭ്യാമിതി നഃ ശ്രുതം .
ജനമേജയ ഉവാച .
സന്ദേഹോഽയം മഹാൻ ബ്രഹ്മൻ കഥായാം കഥിതസ്ത്വയാ .. 26..

യദ്രാജാ മുനയേഽന്ധായ ദത്താ പുത്രീ സുലോചനാ .
കുരൂപാ ഗുണഹീനാ വാ നാരീ ലക്ഷണവർജിതാ .. 27..

പുത്രീ യദാ ഭവേദ്രാജാ തദാന്ധായ പ്രയച്ഛതി .
ജ്ഞാത്വാന്ധം സുമുഖീം കസ്മാദ്ദത്തവാന്നൃപസത്തമഃ .. 28..

കാരണം ബ്രൂഹി മേ ബ്രഹ്മന്നനുഗ്രാഹ്യോഽസ്മി സർവദാ .
സൂത ഉവാച -
ഇതി രാജ്ഞോ വചഃ ശ്രുത്വാ പരീക്ഷിതസുതസ്യ വൈ .. 29..

ദ്വൈപായനഃ പ്രസന്നാത്മാ തമുവാച ഹസന്നിവ .
വ്യാസ ഉവാച -
വൈവസ്വതസുതഃ ശ്രീമാഞ്ഛര്യാതിർനാമ പാർഥിവഃ .. 30..

തസ്യ സ്ത്രീണാം സഹസ്രാണി ചത്വാര്യാസൻപരിഗ്രഹാഃ .
രാജപുത്ര്യഃ സരൂപാശ്ച സർവലക്ഷണസംയുതാഃ .. 31..

പത്ന്യഃ പ്രേമയുതാഃ സർവാഃ പ്രിയാ രാജ്ഞഃ സുസമ്മതാഃ .
ഏകാ പുത്രീ തു താസാം വൈ സുകന്യാ നാമ സുന്ദരീ .. 32..

പിതുഃ പ്രിയാ ച മാതൄണാം സർവാസാം ചാരുഹാസിനീ .
നഗരാന്നാതിദൂരേഽഭൂത്സരോ മാനസസന്നിഭം .. 33..

ബദ്ധസോപാനമാർഗം ച സ്വച്ഛപാനീയപൂരിതം .
ഹംസകാരണ്ഡവാകീർണം ചക്രവാകോപശോഭിതം .. 34..

ദാത്യൂഹസാരസാകീർണം സർവപക്ഷിഗണാവൃതം .
പഞ്ചധാകമലോപേതം ചഞ്ചരീകസുസേവിതം .. 35..

പാർശ്വതശ്ച ദ്രുമാകീർണം വേഷ്ടിതം പാദപൈഃ ശുഭൈഃ .
സാലൈസ്തമാലൈഃ സരലൈഃ പുന്നാഗാശോകമണ്ഡിതം .. 36..

വടാശ്വത്ഥകദംബൈശ്ച കദലീഖണ്ഡരാജിതം .
ജംബീരൈർബീജപൂരൈശ്ച ഖർജൂരൈഃ പനസൈസ്തഥാ .. 37..

ക്രമുകൈർനാരികേലൈശ്ച കേതകൈഃ കാഞ്ചനദ്രുമൈഃ .
യൂഥികാജാലകൈഃ ശുഭ്രൈഃ സംവൃതം മല്ലികാഗണൈഃ .. 38..

ജംബ്വാമ്രതിന്തിണീഭിശ്ച കരഞ്ജകുടജാവൃതം .
പലാശനിംബഖദിരബില്വാമലകമണ്ഡിതം .. 39..

ബഭൂവ കോകിലാരാവഃ കേകാസ്വനവിരാജിതം .
തത്സമീപേ ശുഭേ ദേശേ പാദപാനാം ഗണാവൃതേ .. 40..

ഭാർഗവശ്ച്യവനഃ ശാന്തസ്താപസഃ സംസ്ഥിതോ മുനിഃ .
ജ്ഞാത്വാസൗ വിജനം സ്ഥാനം തപസ്തേപേ സമാഹിതഃ .. 41..

കൃത്വാ ദൃഢാസനം മൗനമാധായ ജിതമാരുതഃ .
ഇന്ദ്രിയാണി ച സംയമ്യ ത്യക്താഹാരസ്തപോനിധിഃ .. 42..

ജലപാനാദിരഹിതോ ധ്യായന്നാസ്തേ പരാംബികാം .
സവല്മീകോഽഭവദ്രാജല്ലതാഭിഃ പരിവേഷ്ടിതഃ .. 43..

കാലേന മഹതാ രാജൻ സമാകീർണഃ പിപീലികൈഃ .
തഥാ സ സംവൃതോ ധീമാന്മൃത്പിണ്ഡ ഇവ സർവതഃ .. 44..

കദാചിത്സ മഹീപാലഃ കാമിനീഗണസംവൃതഃ .
ആജഗാമ സരോ രാജൻ വിഹർതുമിദമുത്തമം .. 45..

ശര്യാതിഃ സുന്ദരീവൃന്ദസംയുതഃ സലിലേഽമലേ .
ക്രീഡാസക്തോ മഹീപാലോ ബഭൂവ കമലാകരേ .. 46..

സുകന്യാ വനമാസാദ്യ വിജഹാര സഖീവൃതാ .
സുമനാംസി വിചിന്വന്തീ ചഞ്ചലാ ചഞ്ചലോപമാ .. 47..

സർവാഭരണസംയുക്താ രണച്ചരണനൂപുരാ .
ചങ്ക്രമമാണാ വല്മീകം ച്യവനസ്യ സമാസദത് .. 48..

ക്രീഡാസക്തോപവിഷ്ടാ സാ വല്മീകസ്യ സമീപതഃ .
ദദർശ ചാസ്യ രന്ധ്രേ വൈ ഖദ്യോത ഇവ ജ്യോതിഷീ .. 49..

കിമേതദിതി സഞ്ചിന്ത്യ സമുദ്ധർതും മനോ ദധേ .
ഗൃഹീത്വാ കണ്ടകം തീക്ഷ്ണം ത്വരമാണാ കൃശോദരീ .. 50..

സാ ദൃഷ്ടാ മുനിനാ ബാലാ സമീപസ്ഥാ കൃതോദ്യമാ .
വിചരന്തീ സുകേശാന്താ മന്മഥസ്യേവ കാമിനീ .. 51..

താം വീക്ഷ്യ സുദതീം തത്ര ക്ഷാമകണ്ഠസ്തപോനിധിഃ .
താമഭാഷത കല്യാണീം കിമേതദിതി ഭാർഗവഃ .. 52..

ദൂരം ഗച്ഛ വിശാലാക്ഷി താപസോഽഹം വരാനനേ .
മാ ഭിന്ദസ്വാദ്യ വല്മീകം കണ്ടകേന കൃശോദരി .. 53..

തേനേദം പ്രോച്യമാനാപി സാ ചാസ്യ ന ശൃണോതി വൈ .
കിമു ഖല്വിദമിത്യുക്ത്വാ നിർബിഭേദാസ്യ ലോചനേ .. 54..

ദൈവേന നോദിതാ ഭിത്ത്വാ ജഗാമ നൃപകന്യകാ .
ക്രീഡന്തീ ശങ്കമാനാ സാ കിം കൃതം തു മയേതി ച .. 55..

ചുക്രോധ സ തഥാ വിദ്ധനേത്രഃ പരമമന്യുമാൻ .
വേദനാഭ്യർദിതഃ കാമം പരിതാപം ജഗാമ ഹ .. 56..

ശകൃന്മൂത്രനിരോധോഽഭൂത്സൈനികാനാം തു തത്ക്ഷണാത് .
വിശേഷേണ തു ഭൂപസ്യ സാമാത്യസ്യ സമന്തതഃ .. 57..

ഗജോഷ്ട്രതുരഗാണാം ച സർവേഷാം പ്രാണിനാം തദാ .
തതോ രുദ്ധേ ശകൃന്മൂത്രേ ശര്യാതിർദുഃഖിതോഽഭവത് .. 58..

സൈനികൈഃ കഥിതം തസ്മൈ ശകൃന്മൂത്രനിരോധനം .
ചിന്തയാമാസ ഭൂപാലഃ കാരണം ദുഃഖസംഭവേ .. 59..

വിചിന്ത്യാഹ തതോ രാജാ സൈനികാൻസ്വജനാംസ്തഥാ .
ഗൃഹമാഗത്യ ചിന്താർതഃ കേനേദം ദുഷ്കൃതം കൃതം .. 60..

സരസഃ പശ്ചിമേ ഭാഗേ വനമധ്യേ മഹാതപാഃ .
ച്യവനസ്താപസസ്തത്ര തപശ്ചരതി ദുശ്ചരം .. 61..

കേനാപ്യപകൃതം തത്ര താപസേഽഗ്നിസമപ്രഭേ .
തസ്മാത്പീഡാ സമുത്പന്നാ സർവേഷാമിതി നിശ്ചയഃ .. 62..

തപോവൃദ്ധസ്യ വൃദ്ധസ്യ വരിഷ്ഠസ്യ വിശേഷതഃ .
കേനാപ്യപകൃതം മന്യേ ഭാർഗവസ്യ മഹാത്മനഃ .. 63..

ജ്ഞാതം വാ യദി വാജ്ഞാതം തസ്യേദം ഫലമുത്തമം .
കൈശ്ച ദുഷ്ടൈഃ കൃതം തസ്യ ഹേലനം താപസസ്യ ഹ .. 64..

ഇതി പൃഷ്ടാസ്തമൂചുസ്തേ സൈനികാ വേദനാർദിതാഃ .
മനോവാക്കായനിതം ന വിദ്മോഽപകൃതം വയം .. 65..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ശര്യാതിരാജവർണനം നാമ ദ്വിതീയോഽധ്യായഃ .. 7.2..

7.3 തൃതീയോഽധ്യായഃ . ച്യവനസുകന്യയോർഗാർഹസ്ഥ്യവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി പപ്രച്ഛ താൻസർവാൻ രാജാ ചിന്താകുലസ്തഥാ .
പര്യപൃച്ഛത്സുഹൃദ്വർഗം സാമ്നാ ചോഗ്രതയാപി ച .. 1..

പീഡ്യമാനം ജനം വീക്ഷ്യ പിതരം ദുഃഖിതം തഥാ .
വിചിന്ത്യ ശൂലഭേദം സാ സുകന്യാ ചേദമബ്രവീത് .. 2..

വനേ മയാ പിതസ്തത്ര വല്മീകോ വീരുധാവൃതഃ .
ക്രീഡന്ത്യാ സുദൃഢോ ദൃഷ്ടശ്ഛിദ്രദ്വയസമന്വിതഃ .. 3..

തത്ര ഖദ്യോതവദ്ദീപ്തജ്യോതീഷീ വീക്ഷിതേ മയാ .
സൂച്യാവിദ്ധേ മഹാരാജ പുനഃ ഖദ്യോതശങ്കയാ .. 4..

ജലക്ലിന്നാ തദാ സൂചീ മയാ ദൃഷ്ടാ പിതഃ കില .
ഹാഹേതി ച ശ്രുതഃ ശബ്ദോ മന്ദോ വല്മീകമധ്യതഃ .. 5..

തദാഹം വിസ്മിതാ രാജൻകിമേതദിതി ശങ്കയാ .
ന ജാനേ കിം മയാ വിദ്ധം തസ്മിന്വല്മീകമണ്ഡലേ .. 6..

രാജാ ശ്രുത്വാ തു ശര്യാതിഃ സുകന്യാവചനം മൃദു .
മുനേസ്തദ്ധേലനം ജ്ഞാത്വാ വല്മീകം ക്ഷിപ്രമഭ്യഗാത് .. 7..

തത്രാപശ്യത്തപോവൃദ്ധം ച്യവനം ദുഃഖിതം ഭൃശം .
സ്ഫോടയാമാസ വല്മീകം മുനിദേഹാവൃതം ഭൃശം .. 8..

പ്രണമ്യ ദണ്ഡവദ്ഭൂമൗ രാജാ തം ഭാർഗവം പ്രതി .
തുഷ്ടാവ വിനയോപേതസ്തമുവാച കൃതാഞ്ജലിഃ .. 9..

പുത്ര്യാ മമ മഹാഭാഗ ക്രീഡന്ത്യാ ദുഷ്കൃതം കൃതം .
അജ്ഞാനാദ്ബാലയാ ബ്രഹ്മൻ കൃതം തത്ക്ഷന്തുമർഹസി .. 10..

അക്രോധനാ ഹി മുനയോ ഭവന്തീതി മയാ ശ്രുതം .
തസ്മാത്ത്വമപി ബാലായാഃ ക്ഷന്തുമർഹസി സാമ്പ്രതം .. 11..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി ശ്രുത്വാ വചസ്തസ്യ ച്യവനോ വാക്യമബ്രവീത് .
വിനയോപനതം ദൃഷ്ട്വാ രാജാനം ദുഃഖിതം ഭൃശം .. 12..

ച്യവന ഉവാച -
രാജന്നാഹം കദാചിദ്വൈ കരോമി ക്രോധമണ്വപി .
ന മയാദ്യൈവ ശപ്തസ്ത്വം ദുഹിത്രാ പീഡനേ കൃതേ .. 13..

നേത്രേ പീഡാ സമുത്പന്നാ മമ ചാദ്യ നിരാഗസഃ .
തേന പാപേന ജാനാമി ദുഃഖിതസ്ത്വം മഹീപതേ .. 14..

അപരാധം പരം കൃത്വാ ദേവീഭക്തസ്യ കോ ജനഃ .
സുഖം ലഭേത യദപി ഭവേത് ത്രാതാ ശിവഃ സ്വയം .. 15..

കിം കരോമി മഹീപാല നേത്രഹീനോ ജരാവൃതഃ .
അന്ധസ്യ പരിചര്യാം ച കഃ കരിഷ്യതി പാർഥിവ .. 16..

രാജോവാച -
സേവകാ ബഹവഃ സേവാം കരിഷ്യന്തി തവാനിശം .
ക്ഷമസ്വ മുനിശാർദൂല സ്വല്പക്രോധാ ഹി താപസാഃ .. 17..

ച്യവന ഉവാച -
അന്ധോഽഹം നിർജനോ രാജംസ്തപസ്തപ്തും കഥം ക്ഷമഃ .
ത്വദീയാഃ സേവകാഃ കിം തേ കരിഷ്യന്തി മമ പ്രിയം .. 18..

ക്ഷമാപയസി ചേന്മാം ത്വം കുരു മേ വചനം നൃപ .
ദേഹി മേ പരിചര്യാർഥം കന്യാം കമലലോചനാം .. 19..

തുഷ്യേഽനയാ മഹാരാജ പുത്ര്യാ തവ മഹാമതേ .
കരിഷ്യാമി തപശ്ചാഹം സാ മേ സേവാം കരിഷ്യതി .. 20..

ഏവം കൃതേ സുഖം മേ സ്യാത്തവ ചൈവ ഭവിഷ്യതി .
സന്തുഷ്ടേ മയി രാജേന്ദ്ര സൈനികാനാം ന സംശയഃ .. 21..

വിചിന്ത്യ മനസാ ഭൂപ കന്യാദാനം സമാചര .
ന ചാത്ര ദൂഷണം കിഞ്ചിത്താപസോഽഹം യതവ്രതഃ .. 22..

വ്യാസ ഉവാച -
ശര്യാതിർവചനം ശ്രുത്വാ മുനേശ്ചിന്താതുരോഽഭവത് .
ന ദാസ്യേഽപ്യഥവാ ദാസ്യേ കിഞ്ചിന്നോവാച ഭാരത .. 23..

കഥമന്ധായ വൃദ്ധായ കുരൂപായ സുതാമിമാം .
ദേവകന്യോപമാം ദത്ത്വാ സുഖീ സ്യാമാത്മസംഭവാം .. 24..

കോ വാത്മനഃ സുഖാർഥായ പുത്ര്യാഃ സംസാരജം സുഖം .
ഹരത്യേല്പമതിഃ പാപോ ജാനന്നപി ശുഭാശുഭം .. 25..

പ്രാപ്യ സാ ച്യവനം സുഭ്രൂഃ പഞ്ചബാണശരാർദിതാ .
അന്ധം വൃദ്ധം പതിം പ്രാപ്യ കഥം കാലം നയിഷ്യതി .. 26..

യൗവനേ ദുർജയഃ കാമോ വിശേഷേണ സുരൂപയാ .
ആത്മതുല്യം പതിം പ്രാപ്യ കിമു വൃദ്ധം വിലോചനം .. 27..

ഗൗതമം താപസം പ്രാപ്യ രൂപയൗവനസംയുതാ .
അഹല്യാ വാസവേനാശു വഞ്ചിതാ വരവർണിനീ .. 28..

ശപ്താ ച പതിനാ പശ്ചാജ്ജ്ഞാത്വാ ധർമവിപര്യയം .
തസ്മാദ്ഭവതു മേ ദുഃഖം ന ദദാമി സുകന്യകാം .. 29..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ശര്യാതിർവിമനാ സ്വഗൃഹം യയൗ .
സചിവാംശ്ച സമാദായ മന്ത്രം ചക്രേഽതിദുഃഖിതഃ .. 30..

ഭോ മന്ത്രിണോ ബ്രുവന്ത്വദ്യ കിം കർതവ്യം മയാധുനാ .
പുത്രീ ദേയാഥ വിപ്രായ ഭോക്തവ്യം ദുഃഖമേവ വാ .. 31..

വിചാരയധ്വം മിലിതാ ഹിതം സ്യാന്മമ വൈ കഥം .
മന്ത്രിണ ഊചുഃ -
കിം ബ്രൂമോഽസ്മിന്മഹാരാജ സങ്കടേഽതിദുരാസദേ .. 32..

ദുർഭഗായ സുകന്യൈഷാ കഥം ദേയാതിസുന്ദരീ .
വ്യാസ ഉവാച -
തദാ ചിന്താകുലം വീക്ഷ്യ പിതരം മന്ത്രിണസ്തദാ .. 33..

സുകന്യാ ത്വിംഗിതം ജ്ഞാത്വാ പ്രഹസ്യേദമുവാച ഹ .
പിതഃ കസ്മാദ്ഭവാനദ്യ ചിന്താവ്യാകുലിതേന്ദ്രിയഃ .. 34..

മത്കൃതേ ദുഃഖസംവിഗ്നോ വിഷണ്ണവദനോഽസി വൈ .
അഹം ഗത്വാ മുനിം തത്ര സമാശ്വാസ്യ ഭയാർദിതം .. 35..

കരിഷ്യാമി പ്രസന്നം തമാത്മദാനേന വൈ പിതഃ .
ഇതി രാജാ വചഃ ശ്രുത്വാ ഭാഷിതം യത്സുകന്യയാ .. 36..

താമുവാച പ്രസന്നാത്മാ സചിവാനാം ച ശൃണ്വതാം .
കഥം പുത്രി ത്വമന്ധസ്യ പരിചര്യാം വനേഽബലാ .. 37..

കരിഷ്യസി ജരാർതസ്യ ക്രോധനസ്യ വിശേഷതഃ .
കഥമന്ധായ ചാനേന രൂപേണ രതിസന്നിഭാം .. 38..

ദദാമി ജരയാ ഗ്രസ്തദേഹായ സുഖവാഞ്ഛയാ .
പിത്രാ പുത്രീ പ്രദാതവ്യാ വയോജ്ഞാതിബലായ ച .. 39..

ധനധാന്യസമൃദ്ധായ നാധനായ കദാചന .
ക്വ തേ രൂപം വിശാലാക്ഷി ക്വാസൗ വൃദ്ധോ വനേചരഃ .. 40..

 കഥം ദേയാ മയാ പുത്രീ തസ്മൈ നാതിവരായ ച .

ഉടജേ നിയതം വാസോ യസ്യ നിത്യം മനോഹരേ .. 41..

കഥമംബുജപത്രാക്ഷി കല്പനീയോ മയാ തവ .
മരണം മേ വരം പ്രാപ്തം സൈനികാനാം തഥൈവ ച .. 42..

ന തേ പ്രദാനമന്ധായ രോചതേ പികഭാഷിണി .
ഭവിതവ്യം ഭവത്യേവ ധൈര്യം നൈവ ത്യജാമ്യഹം .. 43..

സുസ്ഥിരാ ഭവ സുശ്രോണി ന ദാസ്യേഽന്ധായ കർഹിചിത് .
രാജ്യം തിഷ്ഠതു വാ യാതു ദേഹോഽയം ച തഥൈവ മേ .. 44..

ന ത്വാം ദാസ്യാമ്യഹം തസ്മൈ നേത്രഹീനായ ബാലികേ .
സുകന്യാ തം തദാ പ്രാഹ ശ്രുത്വ തദ്വചനം പിതുഃ .. 45..

പ്രസന്നവദനാതീവ സ്നേഹയുക്തമിദം വചഃ .
സുകന്യോവാച -
ന മേ ചിന്താ പിതഃ കാര്യാ ദേഹി മാം മുനയേഽധുനാ .. 46..

സുഖം ഭവതു സർവേഷാം ലോകാനാം മത്കൃതേന ഹി .
സേവയിഷ്യാമി സന്തുഷ്ടാ പതിം പരമപാവനം .. 47..

ഭക്ത്യാ പരമയാ ചാപി വൃദ്ധം ച വിജനേ വനേ .
സതീധർമപരാ ചാഹം ചരിഷ്യാമി സുസമ്മതം .. 48..

ന ഭോഗേച്ഛാസ്തി മേ താത സ്വസ്ഥം ചിത്തം മമാനഘ .
വ്യാസ ഉവാച -
തച്ഛ്രുത്വാ ഭാഷിതം തസ്യാ മന്ത്രിണോ വിസ്മയം ഗതാഃ .. 49..

രാജാ ച പരമപ്രീതോ ജഗാമ മുനിസന്നിധൗ .
ഗത്വാ പ്രണമ്യ ശിരസാ തമുവാച തപോധനം .. 50..

സ്വാമിൻ ഗൃഹാണ പുത്രീം മേ സേവാർഥം വിധിവദ്വിഭോ .
ഇത്യുക്ത്വാസൗ ദദൗ പുത്രീം വിവാഹവിധിനാ നൃപഃ .. 51..

പ്രതിഗൃഹ്യ മുനിഃ കന്യാം പ്രസന്നോ ഭാർഗവോഽഭവത് .
പാരിബർഹം ന ജഗ്രാഹ ദീയമാനം നൃപേണ ഹ .. 52..

കന്യാമേവാഗ്രഹീത്കാമം പരിചര്യാർഥമാത്മനഃ .
പ്രസന്നേഽസ്മിന്മുനൗ ജാതം സൈനികാനാം സുഖം തദാ .. 53..

രാജ്ഞശ്ച പരമാഹ്ലാദഃ സഞ്ജാതസ്തത്ക്ഷണാദപി .
ദത്ത്വാ പുത്രീം യദാ രാജാ ഗമനായ ഗൃഹം പ്രതി .. 54..

മതിം ചകാര തന്വംഗീ തദോവാച നൃപം സുതാ .
സുകന്യോവാച -
ഗൃഹാണ മമ വാസാംസി ഭൂഷണാനി ച മേ പിതഃ .. 55..

വൽകലം പരിധാനായ പ്രയച്ഛാജിനമുത്തമം .
വേഷം തു മുനിപത്നീനാം കൃത്വാ തപസി സേവനം .. 56..

കരിഷ്യാമി തഥാ താത യഥാ തേ കീർതിരച്യുതാ .
ഭവിഷ്യതി ഭുവഃ പൃഷ്ഠേ തഥാ സ്വർഗേ രസാതലേ .. 57..

പരലോകസുഖായാഹം ചരിഷ്യാമി ദിവാനിശം .
ദത്ത്വാന്ധായ ച വൃദ്ധായ സുന്ദരീം യുവതീം തു മാം .. 58..

ചിന്താ ത്വയാ ന കർതവ്യാ ശീലനാശസമുദ്ഭവാ .
അരുന്ധതീ വസിഷ്ഠസ്യ ധർമപത്നീ യഥാ ഭുവി .. 59..

തഥൈവാഹം ഭവിഷ്യാമി നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .
അനസൂയാ യഥാ സാധ്വീ ഭാര്യാത്രേഃ പ്രഥിതാ ഭുവി .. 60..

തഥൈവാഹം ഭവിഷ്യാമി പുത്രീ കീർതികരീ തവ .
സുകന്യാവചനം ശ്രുത്വാ രാജാ പരമധർമവിത് .. 61..

ദത്ത്വാജിനം രുരോദാശു വീക്ഷ്യ താം ചാരുഹാസിനീം .
ത്യക്ത്വാ ഭൂഷണവാസാംസി മുനിവേഷധരാം സുതാം .. 62..

വിവർണവദനോ ഭൂത്വാ സ്ഥിതസ്തത്രൈവ പാർഥിവഃ .
രാജ്ഞ്യഃ സർവാഃ സുതാം ദൃഷ്ട്വാ വൽകലാജിനധാരിണീം .. 63..

രുരുദുർഭൃശശോകാർതാ വേപമാനാ ഇവാഭവൻ .
താമാപൃച്ഛ്യ മഹീപാലോ മന്ത്രിഭിഃ പരിവാരിതഃ .
യയൗ സ്വനഗരം രാജൻ മുക്ത്വാ പുത്രീം ശുചാർപിതാം .. 64..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ച്യവനസുകന്യയോർഗാർഹസ്ഥ്യവർണനം നാമ തൃതീയോഽധ്യായഃ .. 7.3..

7.4 ചതുർഥോഽധ്യായഃ . അശ്വിനീകുമാരയോഃ സുകന്യാം പ്രതി ബോധവച
.

വ്യാസ ഉവാച -
ഗതേ രാജനി സാ ബാലാ പതിസേവാപരായണാ .
ബഭൂവ ച തഥാഗ്നീനാം സേവനേ ധർമതത്പരാ .. 1..

ഫലാന്യാദായ സ്വാദൂനി മൂലാനി വിവിധാനി ച .
ദദൗ സാ മുനയേ ബാലാ പതിസേവാപരായണാ .. 2..

പതിം തപ്തോദകേനാശു സ്നാപയിത്വാ മൃഗത്വചാ .
പരിവേഷ്ട്യ ശുഭായാം തു ബൃസ്യാം സ്ഥാപിതവത്യപി .. 3..

തിലാൻ യവകുശാനഗ്രേ പരികല്പ്യ കമണ്ഡലും .
തമുവാച നിത്യകർമ കുരുഷ്വ മുനിസത്തമ .. 4..

തമുത്ഥാപ്യ കരേ കൃത്വാ സമാപ്തേ നിത്യകർമണി .
ബൃസ്യാം വാ സംസ്തരേ ബാലാ ഭർതാരം സംന്യവേശയത് .. 5..

പശ്ചാദാനീയ പക്വാനി ഫലാനി ച നൃപാത്മജാ .
ഭോജയാമാസ ച്യവനം നീവാരാന്നം സുസംസ്കൃതം .. 6..

ഭുക്തവന്തം പതിം തൃപ്തം ദത്ത്വാചമനമാദരാത് .
പശ്ചാച്ച പൂഗം പത്രാണി ദദൗ ചാദരസംയുതാ .. 7..

ഗൃഹീതമുഖവാസം തം സംവേശ്യ ച ശുഭാസനേ .
ഗൃഹീത്വാഽഽജ്ഞാം ശരീരസ്യ ചകാര സാധനം തതഃ .. 8..

ഫലാഹാരം സ്വയം കൃത്വാ പുനർഗത്വാ ച സന്നിധൗ .
പ്രോവാച പ്രണയോപേതാ കിമാജ്ഞാപയസേ പ്രഭോ .. 9..

പാദസംവാഹനം തേഽദ്യ കരോമി യദി മന്യസേ .
ഏവം സേവാപരാ നിത്യം ബഭൂവ പതിതത്പരാ .. 10..

സായം ഹോമാവസാനേ സാ ഫലാന്യാഹൃത്യ സുന്ദരീ .
അർപയാമാസ മുനയേ സ്വാദൂനി ച മൃദൂനി ച .. 11..

തതഃ ശേഷാണി ബുഭുജേ പ്രേമയുക്താ തദാജ്ഞയാ .
സുസ്പർശാസ്തരണം കൃത്വാ ശായയാമാസ തം മുദാ .. 12..

സുപ്തേ സുഖം പ്രിയേ കാന്താ പദസംവാഹനം തദാ .
ചകാര പൃച്ഛതീ ധർമം കുലസ്ത്രീണാം കൃശോദരീ .. 13..

പാദസംവാഹനം കൃത്വാ നിശി ഭക്തിപരായണാ .
നിദ്രിതം ച മുനിം ജ്ഞാത്വാ സുഷ്വാപ ചരണാന്തികേ .. 14..

ശുചൗ പ്രതിഷ്ഠിതം വീക്ഷ്യ താലവൃന്തേന ഭാമിനീ .
കുർവാണാ ശീതലം വായും സിഷേവേ സ്വപതിം തദാ .. 15..

ഹേമന്തേ കാഷ്ഠസംഭാരം കൃത്വാഗ്നിജ്വലനം പുരഃ .
സ്ഥാപയിത്വാ തഥാപൃച്ഛത്സുഖം തേഽസ്തീതി ചാസകൃത് .. 16..

ബ്രാഹ്മേ മുഹൂർതേ ചോത്ഥായ ജലം പാത്രം ച മൃത്തികാം .
സമർപയിത്വാ ശൗചാർഥം സമുത്ഥാപ്യ പതിം പ്രിയാ .. 17..

സ്ഥാനാദ്ദൂരേ ച സംസ്ഥാപ്യ ദൂരം ഗത്വാ സ്ഥിരാഭവത് .
കൃതശൗചം പതിം ജ്ഞാത്വാ ഗത്വാ ജഗ്രാഹ തം പുനഃ .. 18..

ആനീയാശ്രമമവ്യഗ്രാ ചോപവേശ്യാസനേ ശുഭേ .
മൃജ്ജലാഭ്യാം ച പ്രക്ഷാല്യ പാദാവസ്യ യഥാവിധി .. 19..

ദത്ത്വാഽഽചമനപാത്രം തു ദന്തധാവനമാഹരത് .
സമർപ്യ ദന്തകാഷ്ഠം ച യഥോക്തം നൃപനന്ദിനീ .. 20..

ചകാരോഷ്ണം ജലം ശുദ്ധം സമാനീതം സുപാവനം .
സ്നാനാർഥം ജലമാഹൃത്യ പപ്രച്ഛ പ്രണയാന്വിതാ .. 21..

കിമാജ്ഞാപയസേ ബ്രഹ്മൻ കൃതം വൈ ദന്തധാവനം .
ഉഷ്ണോദകം സുസമ്പന്നം കുരു സ്നാനം സമന്ത്രകം .. 22..

വർതതേ ഹോമകാലോഽയം സന്ധ്യാ പൂർവാ പ്രവർതതേ .
വിധിവദ്ധവനം കൃത്വാ ദേവതാപൂജനം കുരു .. 23..

ഏവം കന്യാ പതിം ലബ്ധ്വാ തപസ്വിനമനിന്ദിതാ .
നിത്യം പര്യചരത്പ്രീത്യാ തപസാ നിയമേന ച .. 24..

അഗ്നീനാമതിഥീനാം ച ശുശ്രൂഷാം കുർവതീ സദാ .

ആരാധയാമാസ മുദാ ച്യവനം സാ ശുഭാനനാ .. 25..

കസ്മിംശ്ചിദഥ കാലേ തു രവിജാവശ്വിനാവുഭൗ .
ച്യവനസ്യാശ്രമാഭ്യാശേ ക്രീഡമാനൗ സമഗതൗ .. 26..

ജലേ സ്നാത്വാ തു താം കന്യാം നിവൃത്താം സ്വാശ്രമം പ്രതി .
ഗച്ഛന്തീം ചാരുസർവാംഗീം രവിപുത്രാവപശ്യതാം .. 27..

താം ദൃഷ്ട്വാ ദേവകന്യാഭാം ഗത്വാ ചാന്തികമാദരാത് .
ഊചതുഃ സമഭിദ്രുത്യ നാസത്യാവതിമോഹിതൗ .. 28..

ക്ഷണം തിഷ്ഠ വരാരോഹേ പ്രഷ്ടും ത്വാം ഗജഗാമിനി .
ആവാം ദേവസുതൗ പ്രാപ്തൗ ബ്രൂഹി സത്യം ശുചിസ്മിതേ .. 29..

പുത്രീ കസ്യ പതിഃ കസ്തേ കഥമുദ്യാനമാഗതാ .
ഏകാകിനീ തഡാഗേഽസ്മിൻ സ്നാനാർഥം ചാരുലോചനേ .. 30..

ദ്വിതീയാ ശ്രീരിവാഭാസി കാന്ത്യാ കമലലോചനേ .
ഇച്ഛാമസ്തു വയം ജ്ഞാതും തത്ത്വമാഖ്യാഹി ശോഭനേ .. 31..

കോമലൗ ചരണൗ കാന്തേ സ്ഥിതൗ ഭൂമാവനാവൃതൗ .
ഹൃദായേ കുരുതഃ പീഡാം ചലന്തൗ ചലലോചനേ .. 32..

വിമാനാർഹാസി തന്വംഗി കഥം പദ്ഭ്യാം വ്രജസ്യദഃ .
അനാവൃതാത്ര വിപിനേ കിമർഥം ഗമനം തവ .. 33..

ദാസീശതസമായുക്താ കഥം ച ത്വം വിനിർഗതാ .
രാജപുത്ര്യപ്സരാ വാസി വദ സത്യം വരാനനേ .. 34..

ധന്യാ മാതാ യതോ ജാതാ ധന്യോഽസൗ ജനകസ്തവ .
വക്തും ത്വാം നൈവ ശക്തൗ ച ഭർതുർഭാഗ്യം തവാനഘേ .. 35..

ദേവലികാധികാ ഭൂമിരിയം ചൈവ സുലോചനേ .
പ്രചലംശ്ചരണസ്തേഽദ്യ സമ്പാവയതി ഭൂതലം .. 36..

സൗഭാഗ്യാശ്ച മൃഗാഃ കാമം യേ ത്വാം പശ്യന്തി വൈ വനേ .
യേ ചാന്യേ പക്ഷിണഃ സർവേ ഭൂരിയം ചാതിപാവനാ .. 37..

സ്തുത്യാലം തവ ചാത്യർഥം സത്യം ബ്രൂഹി സുലോചനേ .
പിതാ കസ്തേ പതിഃ ക്വാസൗ ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാസ്തി സാദരം .. 38..

വ്യാസ ഉവാച -
തയോരിതി വചഃ ശ്രുത്വാ രാജകന്യാതിസുന്ദരീ .
താവുവാച ത്രപാക്രാന്താ ദേവപുത്രീ നൃപാത്മജാ .. 39..

ശര്യാതിതനയാം മാം വാം വിത്തം ഭാര്യാം മുനേരിഹ .
ച്യവനസ്യ സതീം കാന്താം പിത്രാ ദത്താം യദൃച്ഛയാ .. 40..

പതിരന്ധോഽസ്തി മേ ദേവൗ വൃദ്ധശ്ചാതീവ താപസഃ .
തസ്യ സേവാമഹോരാത്രം കരോമി പ്രീതിമാനസാ .. 41..

 കൗ യുവാം കിമിഹായാതൗ പതിസ്തിഷ്ഠതി ചാശ്രമേ .
BACK TO TOP

തത്രാഗത്യ പ്രകുരുതമാശ്രമം ചാദ്യ പാവനം .. 42..

തദാകർണ്യ വചോ ദസ്രാവൂചതുസ്താം നരാധിപ .
കഥം ത്വമപി കല്യാണി പിതാ ദത്താ തപസ്വിനേ .. 43..

ഭ്രാജസ്യേഽസ്മിന്വനോദ്ദേശേ വിദ്യുത്സൗദാമിനീ യഥാ .
ന ദേവേഷ്വപി തുല്യാ ഹി തവ ദൃഷ്ടാസ്തി ഭാമിനി .. 44..

ത്വം ദിവ്യാംബരയോഗ്യാസി ശോഭസേ നാജിനൈർവൃതാ .
സർവാഭരണസംയുക്താ നീലാലകവരൂഥിനീ .. 45..

അഹോ വിധേർദുഷ്കലിതം വിചേഷ്ടിതം
യദത്ര രംഭോരു വനേ വിഷീദസി .
വിശാലനേത്രേഽന്ധമിമം പതിം പ്രിയേ
മുനിം സമാസാദ്യ ജരാതുരം ഭൃശം .. 46..

വൃഥാ വ്രതസ്തേന ഭൃശം ന ശോഭസേ
നവം വയഃ പ്രാപ്യ സുനൃത്യപണ്ഡിതേ .
മനോഭവേനാശു ശരാഃ സുസന്ധിതാഃ
പതന്തി കസ്മിൻപതിരീദൃശസ്തവ .. 47..

ത്വമന്ധഭാര്യാ നവയൗവനാന്വിതാ
കൃതാസി ധാത്രാ നനു മന്ദബുദ്ധിനാ .
ന ചൈനമർഹസ്യസിതായതേക്ഷണേ
പതിം ത്വമന്യം കുരു ചാരുലോചനേ .. 48..

വൃഥൈവ തേ ജീവിതമംബുജേക്ഷണേ
പതിം ച സമ്പ്രാപ്യ മുനിം ഗതേക്ഷണം .
വനേ നിവാസം ച തഥാജിനാംബര-
പ്രധാരണം യോഗ്യതരം ന മന്മഹേ .. 49..

അതോഽനവദ്യാംഗ്യുഭയോസ്ത്വമേകം
വരം കുരുഷ്വാവഹിതാ സുലോചനേ .
കിം യൗവനം മാനിനി സങ്കരോഷി
വൃഥാ മുനിം സുന്ദരി സേവമാനാ .. 50..

കിം സേവസേ ഭാഗ്യവിവർജിതം തം
സമുജ്ഝിതം പോഷണരക്ഷണാഭ്യാം .
ത്യക്ത്വാ മുനിം സർവസുഖാപവർജിതം
ഭജാനവദ്യാംഗ്യുഭയോസ്ത്വമേകം .. 51..

ത്വം നന്ദനേ ചൈത്രരഥേ വനേ ച
കുരുഷ്വ കാന്തേ പ്രഥിതം വിഹാരം .
അന്ധേന വൃദ്ധേന കഥം ഹി കാലം
വിനേഷ്യസേ മാനിനി മാനഹീനം .. 52..

ഭൂപാത്മജാ ത്വം ശുഭലക്ഷണാ ച
ജാനാസി സംസാരവിഹാരഭാവം .
ഭാഗ്യേന ഹീനാ വിജനേ വനേഽത്ര
കാലം കഥം വാഹയസേ വൃഥാ ച .. 53..

 തസ്മാദ്ഭജസ്വ പികഭാഷിണി ചാരുവക്ത്രേ

ഏവം ദ്വയോസ്തവ സുഖായ വിശാലനേത്രേ .
ദേവാലയുഷേ ച കൃശോദരി ഭുങ്ക്ഷ്വ ഭോഗാൻ
ത്യക്ത്വാ മുനിം ജരഠമാശു നൃപേന്ദ്രപുത്രി .. 54..

കിം തേ സുഖം ചാത്ര വനേ സുകേശി
വൃദ്ധേന സാർധം വിജനേ മൃഗാക്ഷി .
സേവാ തഥാന്ധസ്യ നവം വയശ്ച
കിം തേ മതം ഭൂപതിപുത്രി ദുഃഖം .. 55..

ശശിമുഖി ത്വമതീവ സുകോമലാ
ഫലജലാഹരണം തവ നോചിതം .. 56..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ അശ്വിനീകുമാരയോഃ സുകന്യാം
പ്രതി ബോധവചനവർണനം നാമ ചതുർഥോഽധ്യായഃ .. 7.4..

7.5 പഞ്ചമോഽധ്യായഃ . അശ്വിഭ്യാം ച്യവനദ്വാരാ സോമപാനായ പ്രതിജ്ഞാ

വ്യാസ ഉവാച -
തയോസ്തദ്ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ വേപമാനാ നൃപാത്മജാ .
ധൈര്യമാലംബ്യ തൗ തത്ര ബഭാഷേ മിതഭാഷിണീ .. 1..

ദേവൗ വാം രവിപുത്രൗ ച സർവജ്ഞൗ സുരസമ്മതൗ .
സതീം മാം ധർമശീലാം ച നൈവം വദിതുമർഹഥഃ .. 2..

പിത്രാ ദത്താ സുരശ്രേഷ്ഠൗ മുനയേ യോഗധർമിണേ .
കഥം ഗച്ഛാമി തം മാർഗം പുംശ്ചലീഗണസേവിതം .. 3..

ദ്രഷ്ടായം സർവലോകസ്യ കർമസാക്ഷീ ദിവാകരഃ .
കശ്യപാച്ചൈവ സംഭൂതോ നൈവം ഭാഷിതുമർഹഥഃ .. 4..

കുലകന്യാ പതിം ത്യക്ത്വാ കഥമന്യം ഭജേന്നരം .
അസാരേഽസ്മിൻഹി സംസാരേ ജാനന്തൗ ധർമനിർണയം .. 5..

യഥേച്ഛം ഗച്ഛതം ദേവൗ ശാപം ദാസ്യാമി വാനഘൗ .
സുകന്യാഹം ച ശര്യാതേഃ പതിഭക്തിപരായണാ .. 6..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യാകർണ്യ വചസ്തസ്യാ നാസത്യൗ വിസ്മിതൗ ഭൃശം .
താവബ്രൂതാം പുനസ്ത്വേനാം ശങ്കമാനൗ ഭയം മുനേഃ .. 7..

രാജപുത്രി പ്രസന്നൗ തേ ധർമേണ വരവർണിനി .
വരം വരയ സുശ്രോണി ദാസ്യാവഃ ശ്രേയസേ തവ .. 8..

ജാനീഹി പ്രമദേ നൂനമാവാം ദേവഭിഷഗ്വരൗ .
യുവാനം രൂപസമ്പന്നം പ്രകുര്യാവഃ പതിം തവ .. 9..

തതസ്ത്രയാണാമസ്മാകം പതിമേകതമം വൃണു .
സമാനരൂപദേഹാനാം മധ്യേ ചാതുര്യപണ്ഡിതേ .. 10..

 സാ തയോർവചനം ശ്രുത്വാ വിസ്മിതാ സ്വപതിം തദാ .

ഗത്വോവാച തയോർവാക്യം താഭ്യാമുക്തം യദദ്ഭുതം .. 11..

സുകന്യോവാച -
സ്വാമിൻ സൂര്യസുതൗ ദേവൗ സമ്പ്രാപ്തൗ ച്യവനാശ്രമേ .
ദൃഷ്ടൗ മയാ ദിവ്യദേഹൗ നാസത്യൗ ഭൃഗുനന്ദന .. 12..

വീക്ഷ്യ മാം ചാരുസർവാംഗീം ജാതൗ കാമാതുരാവുഭൗ .
കഥിതം വചനം സ്വാമിൻ പതിം തേ നവയൗവനം .. 13..

ദിവ്യദേഹം കരിഷ്യാവശ്ചക്ഷുഷ്മന്തം മുനിം കില .
ഏതേന സമയേനാദ്യ തം ശൃണു ത്വം മയോദിതം .. 14..

സമാവയവരൂപം ച കരിഷ്യാവഃ പതിം തവ .
തത്ര ത്രയാണാമസ്മാകം പതിമേകതമം വൃണു .. 15..

തച്ഛ്രുത്വാഹമിഹായാതാ പ്രഷ്ടും ത്വാം കാര്യമദ്ഭുതം .
കിം കർതവ്യമതഃ സാധോ ബ്രൂഹ്യസ്മിൻകാര്യസങ്കടേ .. 16..

ദേവമായാപി ദുർജ്ഞേയാ ന ജാനേ കപടം തയോഃ .
യദാജ്ഞാപയ സർവജ്ഞ തത്കരോമി തവേപ്സിതം .. 17..

ച്യവന ഉവാച -
ഗച്ഛ കാന്തേഽദ്യ നാസത്യൗ വചനാന്മമ സുവ്രതേ .
ആനയസ്വ സമീപം മേ ശീഘ്രം ദേവഭിഷഗ്വരൗ .. 18..

ക്രിയതാമാശു തദ്വാക്യം നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ
വ്യാസ ഉവാച -
ഏവം സാ സമനുജ്ഞാതാ തത്ര ഗത്വാ വചോഽബ്രവീത് .. 19..

ക്രിയതാമാശു നാസത്യൗ സമയേന സുരോത്തമൗ .
തച്ഛ്രുത്വാ ചാശ്വിനൗ വാക്യം തസ്യാസ്തൗ തത്ര ചാഗതൗ .. 20..

ഊചതൂ രാജപുത്രീം താം പതിസ്തവ വിശത്വപഃ .
രൂപാർഥം ച്യവനസ്തൂർണം തതോഽമ്ഭഃ പ്രവിവേശ ഹ .. 21..

അശ്വിനാവപി പശ്ചാത്തത്പ്രവിഷ്ടൗ സര ഉത്തമം .
തതസ്തേ നിഃസൃതാസ്തസ്മാത്സരസസ്തത്ക്ഷണാത്ത്രയഃ .
തുല്യരൂപാ ദിവ്യ ദേഹാ യുവാനഃ സദൃശാഃ കില .
ദിവ്യകുണ്ഡലഭൂഷാഢ്യാഃ സമാനാവയവാസ്തഥാ .. 23..

തേഽബ്രുവൻസഹിതാഃ സർവേ വൃണീഷ്വ വരവർണിനി .
അസ്മാകമീപ്സിതം ഭദ്രേ പതിം ത്വമമലാനനേ .. 24..

യസ്മിന്വാപ്യധികാ പ്രീതിസ്തം വൃണുഷ്വ വരാനനേ .
വ്യാസ ഉവാച -
സാ ദൃഷ്ട്വാ തുല്യരൂപാംസ്താൻസമാനവയസസ്തഥാ .. 25..

ഏകസ്വരാംസ്തുല്യവേഷാംസ്ത്രീന്വൈ ദേവസുതോപമാൻ .
സാ തു സംശയമാപന്നാ വീക്ഷ്യ താൻസദൃശാകൃതീൻ .. 26..

അജാനന്തീ പതിം സമ്യഗ്വ്യാകുലാ സമചിന്തയത് .
 കിം കരോമി ത്രയസ്തുല്യാഃ കം വൃണോമി ന വേദ്മ്യഹം .. 27..

പതിം ദേവസുതാ ഹ്യേതേ സംശയേ പതിതാസ്മ്യഹം .
ഇന്ദ്രജാലമിദം സമ്യഗ്ദേവാഭ്യാമിഹ കല്പിതം .. 28..

കർതവ്യം കിം മയാ ചാത്ര മരണം സമുപാഗതം .
ന മയാ പതിമുത്സൃജ്യ വരണീയഃ കഥഞ്ചന .. 29..

ദേവസ്ത്വാധുനികഃ കശ്ചിദിത്യേഷാ മമ ധാരണാ .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ പരാം വിശ്വേശ്വരീം ശിവാം .. 30..

ദധ്യൗ ഭഗവതീം ദേവീം തുഷ്ടാവ ച കൃശോദരീ .
സുകന്യോവാച -
ശരണം ത്വാം ജഗന്മാതഃ പ്രാപ്താസ്മി ഭൃശദുഃഖിതാ .. 31..

രക്ഷ മേഽദ്യ സതീധർമം നമാമി ചരണൗ തവ .
നമഃ പദ്മോദ്ഭവേ ദേവി നമഃ ശങ്കരവല്ലഭേ .. 32..

വിഷ്ണുപ്രിയേ നമോ ലക്ഷ്മി വേദമാതഃ സരസ്വതി .
ഇദം ജഗത്ത്വയാ സൃഷ്ടം സർവം സ്ഥാവരജംഗമം .. 33..

പാസി ത്വമിദമവ്യഗ്രാ തഥാത്സി ലോകശാന്തയേ .
ബ്രഹ്മവിഷ്ണുമഹേശാനാം ജനനീ ത്വം സുസമ്മതാ .. 34..

ബുദ്ധിദാസി ത്വമജ്ഞാനാം ജ്ഞാനിനാം മോക്ഷദാ സദാ .
ആജ്ഞാ ത്വം പ്രകൃതിഃ പൂർണാ പുരുഷപ്രിയദർശനാ .. 35..

ഭുക്തിമുക്തിപ്രദാസി ത്വം പ്രാണിനാം വിശദാത്മനാം .
അജ്ഞാനാം ദുഃഖദാ കാമം സത്ത്വാനാം സുഖസാധനാ .. 36..

സിദ്ധിദാ യോഗിനാമംബ ജയദാ കീർതിദാ പുനഃ .
ശരണം ത്വാം പ്രപന്നാസ്മി വിസ്മയം പരമം ഗതാ .. 37..

പതിം ദർശയ മേ മാതർമഗ്നാസ്മി ശോകസാഗരേ .
ദേവാഭ്യാം ചരിതം കൂടം കം വൃണോമി വിമോഹിതാ .. 38..

പതിം ദർശയ സർവജ്ഞേ വിദിത്വാ മേ സതീവ്രതം .
വ്യാസ ഉവാച -
ഏവം സ്തുതാ തദാ ദേവാ തഥാ ത്രിപുരസുന്ദരീ .. 39..

ഹൃദയേഽസ്യാസ്തദാ ജ്ഞാനം ദദാവാശു സുഖോദയം .
നിശ്ചിത്യ മനസാ തുല്യവയോരൂപധരാൻസതീ .. 40..

പ്രസമീക്ഷ്യ തു താൻ സർവാന്വവ്രേ ബാലാ സ്വകം പതിം .
വൃതേഽഥ ച്യവനേ ദേവൗ സന്തുഷ്ടൗ തൗ ബഭൂവതുഃ .. 41..

സതീധർമം സമാലോക്യ സമ്പ്രീതൗ ദദതുർവരം .
ഭഗവത്യാഃ പ്രസാദേന പ്രസന്നൗ തൗ സുരൗത്തമൗ .. 42..

മുനിമാമന്ത്ര്യ തരസാ ഗമനായോദ്യതാവുഭൗ .
ലബ്ധ്വാ തു ച്യവനോ രൂപം നേത്രേ ഭാര്യാം ച യൗവനം .. 43..

 ഹൃഷ്ടോഽബ്രവീന്മഹാതേജാസ്തൗ നാസത്യാവിദം വചഃ .

ഉപകാരഃ കൃതോഽയം മേ യുവാഭ്യാം സുരസത്തമൗ .. 44..

കിം ബ്രവീമി സുഖം പ്രാപ്തം സംസാരേഽസ്മിന്നനുത്തമേ .
പ്രാപ്യ ഭാര്യാം സുകേശാന്താം ദുഃഖം മേഽഭവദന്വഹം .. 45..

അന്ധസ്യ ചാതിവൃദ്ധസ്യ ഭോഗഹീനസ്യ കാനനേ .
യുവാഭ്യാം നയനേ ദത്തേ യൗവനം രൂപമദ്ഭുതം .. 46..

സമ്പാദിതം തതം കിഞ്ചിദുപകർതുമഹം ബ്രുവേ .
ഉപകാരിണി മിത്രേ യോ നോപകുര്യാത്കഥഞ്ചന .. 47..

തം ധിഗസ്തു നരം ദേവൗ ഭവേച്ച ഋണവാൻഭുവി .
തസ്മാദ്വാം വാഞ്ഛിതം കിഞ്ചിദ്ദാതുമിച്ഛാമി സാമ്പ്രതം .. 48..

ആത്മനോ ഋണമോക്ഷായ ദേവേശൗ നൂതനസ്യ ച .
പ്രാർഥിതം വാം പ്രദാസ്യാമി യദലഭ്യം സുരാസുരൈഃ .. 49..

ബ്രുവാഥാം വാം മനോദ്ദിഷ്ടം പ്രീതോഽസ്മി സുകൃതേന വാം .
ശ്രുത്വാ തൗ തു മുനേർവാക്യമഭിമന്ത്ര്യ പരസ്പരം .. 50..

തമൂചതുർമുനിശ്രേഷ്ഠം സുകന്യാസഹിതം സ്ഥിതം .
മുനേ പിതുഃ പ്രസാദേന സർവം നോ മനസേപ്സിതം .. 51..

ഉത്കണ്ഠാ സോമപാനസ്യ വർതതേ നൗ സുരൈഃ സഹ .
ഭിഷജാവിതി ദേവേന നിഷിദ്ധൗ ചമസഗ്രഹേ .. 52..

ശക്രേണ വിതതേ യജ്ഞേ ബ്രഹ്മണഃ കനകാചലേ .
തസ്മാത്ത്വമപി ധർമജ്ഞ യദി ശക്തോഽസി താപസ .. 53..

കാര്യമേതദ്ധി കർതവ്യം വാഞ്ഛിതം നൗ സുസമ്മതം .
ഏതദ്വിജ്ഞായ വാ ബ്രഹ്മൻകുരു വാം സോമപായിനൗ .. 54..

പിപാസാസ്തി സുദുഷ്പ്രാപപാ ത്വത്തഃ സമുപയാസ്യതി .
ച്യവനസ്തു തയോഃ പ്രാഹ തച്ഛ്രുത്വാ വചനം മൃദു .. 55..

യദഹം രൂപസമ്പന്നോ വയസാ ച സമന്വിതഃ .
കൃതോ ഭവദ്ഭ്യാം വൃദ്ധഃ സൻഭാര്യാം ച പ്രാപ്തവാനിതി .. 56..

തസ്മാദ്യുവാം കരിഷ്യാമി പ്രീത്യാഹം സോമപായിനൗ .
മിഷതോ ദേവരാജസ്യ സത്യമേതദ്ബ്രവീമ്യഹം .. 57..

രാജ്ഞസ്തു വിതതേ യജ്ഞേ ശര്യാതേരമിതദ്യുതേഃ .
ഇത്യാകർണ്യ വചോ ഹൃഷ്ടൗ തൗ ദിവം പ്രതിജഗ്മതുഃ .. 58..

ച്യവനസ്താം ഗൃഹീത്വാ തു ജഗാമാശ്രമമണ്ഡലം .. 59..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ അശ്വിഭ്യാം ച്യവനദ്വാരാ
സോമപാനായ പ്രതിജ്ഞാവർണനം നാമ പഞ്ചമോഽധ്യായഃ .. 7.5..

7.6 ഷഷ്ഠോഽധ്യായഃ . ച്യവനേശ്വിനോഃ കൃതേ സോമപാനാധികാരത്വചേഷ്
.

ജനമേജയ ഉവാച -
ച്യവനേന കഥം വൈദ്യൗ തൗ കൃതൗ സോമപായിനൗ .
വചനം ച കഥം സത്യം ജാതം തസ്യ മഹാത്മനഃ .. 1..

മാനുഷസ്യ ബലം കീദൃഗ്ദേവരാജബലം പ്രതി .
നിഷിദ്ധൗ ഭിഷജൗ തേന കൃതൗ തൗ സോമപായിനൗ .. 2..

ധർമനിഷ്ഠ തദാശ്ചര്യം വിസ്തരേണ വദ പ്രഭോ .
ചരിതം ച്യവനസ്യാദ്യ ശ്രോതുകാമോഽസ്മി സർവഥാ .. 3..

വ്യാസ ഉവാച -
നിശാമയ മഹാരാജ ചരിതം പരമാദ്ഭുതം .
ച്യവനസ്യ മഖേ തസ്മിഞ്ഛര്യാതേർഭുവി ഭാരത .. 4..

സുകന്യാം സുന്ദരീം പ്രാപ്യ ച്യവനഃ സുരസന്നിഭഃ .
വിജഹാര പ്രസന്നാത്മാ ദേവകന്യാമിവാപരഃ .. 5..

കദാചിദഥ ശര്യാതിഭാര്യാ ചിന്താതുരാ ഭൃശം .
പതിം പ്രാഹ വേപമാനാ വചനം രുദതീ പ്രിയാ .. 6..

രാജൻ പുത്രീ ത്വയാ ദത്താ മുനയേഽന്ധായ കാനനേ .
മൃതാ ജീവതി വാ സാ തു ദ്രഷ്ടവ്യാ സർവഥാ ത്വയാ .. 7..

ഗച്ഛ നാഥ മുനേസ്താവദാശ്രമം ദ്രഷ്ടുമാദരാത് .
കിം കരോതി സുകന്യാ സാ പ്രാപ്യ നാഥം തഥാവിധം .. 8..

പുത്രീദുഃഖേന രാജർഷേ ദഗ്ധാസ്മി സർവഥാ ഹൃദി .
താമാനയ വിശാലാക്ഷീം തപഃക്ഷാമാം മദന്തികേ .. 9..

പശ്യാമി സർവഥാ പുത്രീം കൃശാംഗീം വൽകലാവൃതാം .
അന്ധം പതിം സമാസാദ്യ ദുഃഖഭാജം കൃശോദരീം .. 10..

ശര്യാതിരുവാച -
ഗച്ഛാമോഽദ്യ വിശാലാക്ഷി സുകന്യാം ദ്രഷ്ടുമാദരാത് .
പ്രിയപുത്രീം വരാരോഹേ മുനിം തം സംശിതവ്രതം .. 11..

വ്യാസ ഉവാച -
ഏവമുക്ത്വാ തു ശര്യാതിഃ കാമിനീം ശോകസങ്കുലാം .
ജഗാമ രഥമാരുഹ്യ ത്വരിതശ്ചാശ്രമം മുനേഃ .. 12..

ഗത്വാഽഽശ്രമസമീപേ തു തമപശ്യന്മഹീപതിഃ .
നവയൗവനസമ്പന്നം ദേവപുത്രോപമം മുനിം .. 13..

തം വിലോക്യാമരാകാരം വിസ്മയം നൃപതിർഗതഃ .
കിം കൃതം കുത്സിതം കർമ പുത്ര്യാ ലോകവിഗർഹിതം .. 14..

നിഹതോഽസൗ മുനിർവൃദ്ധസ്ത്വനയാന്യഃ പതിഃ കൃതഃ .
കാമപീഡിതയാ കാമം പ്രശാന്തോഽപ്യതിനിർധനഃ .. 15..

ദുഃസഹയോഽയം പുഷ്പധന്വാ വിശേഷേണ ച യൗവനേ .
കുലേ കലങ്കഃ സുമഹാനനയാ മാനവേ കൃതഃ .. 16..

ധിക്തസ്യ ജീവിതം ലോകേ യസ്യ പുത്രീ ഹി കുത്സിതാ .
സർവപാപൈസ്തു ദുഃഖായ പുത്രീ ഭവതി ദേഹിനാം .. 17..

മയാ ത്വനുചിതം കർമ കൃതം സ്വാർഥസ്യ സിദ്ധയേ .
വൃദ്ധായാന്ധായ യാ ദത്താ പുത്രീ സർവാത്മനാ കില .. 18..

കന്യാ യോഗ്യായ ദാതവ്യാ പിത്രാ സർവാത്മനാ കില .
താദൃശം ഹി ഫലം പ്രാപ്തം യാദൃശം വൈ കൃതം മയാ .. 19..

ഹന്മി ചേദദ്യ തനയാം ദുഃശീലാം പാപകാരിണീം .
സ്ത്രീഹത്യാ ദുസ്തരാ സ്യാന്മേ തഥാ പുത്ര്യാ വിശേഷതഃ .. 20..

മനുവംശസ്തു വിഖ്യാതഃ സകലങ്കഃ കൃതോ മയാ .
ലോകാപവാദോ ബലവാന്ദുസ്ത്യാജ്യാ സ്നേഹശൃംഖലാ .. 21..

കിം കരോമീതി ചിന്താബ്ധൗ യദാ മഗ്നഃ സ പാർഥിവഃ .
സുകന്യയാ തദാ ദൈവാദ്ദൃഷ്ടശ്ചിന്താകുലഃ പിതാ .. 22..

സാ ദൃഷ്ട്വാ തം ജഗാമാശു സുകന്യാ പിതുരന്തികേ .
ഗത്വാ പപ്രച്ഛ ഭൂപാലം പ്രേമപൂരിതമാനസാ .. 23..

കിം വിചാരയസേ രാജംശ്ചിന്താവ്യാകുലിതാനനഃ .
ഉപവിഷ്ടം മുനിം വീക്ഷ്യ യുവാനമംബുജേക്ഷണം .. 24..

ഏഹ്യേഹി പുരുഷവ്യാഘ്ര പ്രണമസ്വ പതിം മമ .
മാ വിഷാദം നൃപശ്രേഷ്ഠ സാമ്പ്രതം കുരു മാനവ .. 25..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി പുത്ര്യാ വചഃ ശ്രുത്വാ ശര്യാതിഃ ക്രോധപീഡിതഃ .
പ്രോവാച വചനം രാജാ പുരഃസ്ഥാം തനയാം തതഃ .. 26..

രാജോവാച -
ക്വ മുനിശ്ച്യവനഃ പുത്രി വൃദ്ധോഽന്ധസ്താപസോത്തമഃ .
കോഽയം യുവാ മദോന്മത്തഃ സന്ദേഹോഽത്ര മഹാന്മമ .. 27..

മുനിഃ കിം നിഹതഃ പാപേ ത്വയാ ദുഷ്കൃതകാരിണി .
നൂതനോഽസൗ പതിഃ കാമാത്കൃതഃ കുലവിനാശിനി .. 28..

സോഽഹം ചിന്താതുരസ്തം ന പശ്യാമ്യാശ്രമസംസ്ഥിതം .
കിം കൃതം ദുഷ്കൃതം കർമ കുലടാചരിതം കില .. 29..

നിമഗ്നോഽഹം ദുരാചാരേ ശോകാബ്ധൗ ത്വത്കൃതേഽധുനാ .
ദൃഷ്ട്വൈനം പുരുഷം ദിവ്യമദൃഷ്ട്വാ ച്യവനം മുനിം .. 30..

വിഹസ്യ തമുവാചാശു സാ ശ്രുത്വാ വചനം പിതുഃ .
ഗൃഹീത്വാഽഽനീയ പിതരം ഭർതുരന്തികമാദരാത് .. 31..

ച്യവനോഽസൗ മുനിസ്താത ജാമാതാ തേ ന സംശയഃ .
അശ്വിഭ്യാമീദൃശഃ കാന്തഃ കൃതഃ കമലലോചനഃ .. 32..

യദൃച്ഛയാത്ര സമ്പ്രാപ്തൗ നാസത്യാവാശ്രമേ മമ .
താഭ്യാം കരുണയാ നൂനം ച്യവനസ്താദൃശഃ കൃതഃ .. 33..

നാഹം തവ സുതാ താത തഥാ സ്യാം പാപകാരിണീ .
യഥാ ത്വം മന്യസേ രാജൻ വിമൂഢോ രൂപസംശയേ .. 34..

പ്രണമ ത്വം മുനിം രാജൻ ഭാർഗവം ച്യവനം പിതഃ .
ആപൃച്ഛ്യ കാരണം സർവം കഥിയിഷ്യതി വിസ്തരം .. 35..

ഇതി ശ്രുത്വാ വചം പുത്ര്യാ ശര്യാതിസ്ത്വരിതസ്തദാ .
പ്രണനാമ മുനിം തത്ര ഗത്വാ പപ്രച്ഛ സാദരം .. 36..

രാജോവാച -
കഥയസ്വ സ്വവൃത്താന്തം ഭാർഗവാശു യഥോചിതം .
നയനേ ച കഥം പ്രാപ്തേ ക്വ ഗതാ തേ ജരാ പുനഃ .. 37..

സംശയോഽയം മഹാന്മേഽസ്തി രൂപം ദൃഷ്ട്വാതിസുന്ദരം .
വദ വിസ്തരതോ ബ്രഹ്മൻ ശ്രുത്വാഹം സുഖമാപ്നുയാം .. 38..

ച്യവന ഉവാച -
നാസത്യാവത്ര സമ്പ്രാപ്തൗ ദേവാനാം ഭിഷജാവുഭൗ .
ഉപകാരഃ കൃതസ്താഭ്യാം കൃപയാ നൃപസത്തമ .. 39..

മയാ താഭ്യാം വരോ ദത്ത ഉപകാരസ്യ ഹേതവേ .
കരിഷ്യാമി മഖേ രാജ്ഞോ ഭവന്തൗ സോമപായിനൗ .. 40..

ഏവം മയാ വയഃ പ്രാപ്തം ലോചനേ വിമലേ തഥാ .
സ്വസ്ഥോ ഭവ മഹാരാജ സംവിശസ്വാസനേ ശുഭേ .. 41..

ഇത്യുക്തഃ സ തു വിപ്രേണ സഭാര്യഃ പൃഥിവീപതിഃ .
സുഖോപവിഷ്ടഃ കല്യാണീഃ കഥാശ്ചക്രേ മഹാത്മനാ .. 42..

അഥൈനം ഭാർഗവം പ്രാഹ രാജാനം പരിസാന്ത്വയൻ .
യാജയിഷ്യാമി രാജംസ്ത്വാം സംഭാരാനുപകല്പയ .. 43..

മയാ പ്രതിശ്രുതം താഭ്യാം കർതവ്യൗ സോമപൗ യുവാം .
തത്കർതവ്യം നൃപശ്രേഷ്ഠ തവ യജ്ഞേഽതിവിസ്തരേ .. 44..

ഇന്ദ്രം നിവാരയിഷ്യാമി ക്രുദ്ധം തേജോബലേന വൈ .
പായയിഷ്യാമി രാജേന്ദ്ര സോമം സോമമഖേ തവ .. 45..

തതഃ പരമസന്തുഷ്ടഃ ശര്യാതിഃ പൃഥിവീപതിഃ .
ച്യവനസ്യ മഹാരാജ തദ്വാക്യം പ്രത്യപൂജയത് .. 46..

സമ്മാന്യ ച്യവനം രാജാ ജഗാമ നഗരം പ്രതി .
സഭാര്യശ്ചാതിസന്തുഷ്ടഃ കുർവന്വാർതാം മുനേഃ കില .. 47..

പ്രശസ്തേഹനി യജ്ഞീയേ സർവകാമസമൃദ്ധിമാൻ .
കാരയാമാസ ശര്യാതിര്യജ്ഞായതനമുത്തമം .. 48..

 സമാനീയ മുനീൻപൂജ്യാന്വസിഷ്ഠപ്രമുഖാനസൗ .

ഭാർഗവോ യാജയാമാസ ച്യവനഃ പൃഥിവീപതിം .. 49..

വിതതേ തു തഥാ യജ്ഞേ ദേവാഃ സർവേ സവാസവാഃ .
ആജഗ്മുശ്ചാശ്വിനൗ തത്ര സോമാർഥമുപജഗ്മതുഃ .. 50..

ഇന്ദ്രസ്തു ശങ്കിതസ്തത്ര വീക്ഷ്യ താവശ്വിനാവുഭൗ .
പപ്രച്ഛ ച സുരാൻസർവാൻകിമേതൗ സമുപാഗതൗ .. 51..

ചികിത്സകൗ ന സോമാർഹൗ കേനാനീതാവിഹേതി ച .
നാബ്രുവന്നമരാസ്തത്ര രാജ്ഞസ്തു വിതതേ മഖേ .. 52..

അഗൃഹ്ണാച്ച്യവനഃ സോമമശ്വിനോർദേവയോസ്തദാ .
ശക്രസ്തം വാരയാമാസ മാ ഗൃഹാണൈതയോർഗ്രഹം .. 53..

തമാഹ ച്യവനസ്തത്ര കഥമേതൗ രവേഃ സുതൗ .
ന ഗ്രഹാർഹൗ ച നാസത്യൗ ബ്രൂഹി സത്യം ശചീപതേ .. 54..

ന സങ്കരൗ സമുത്പന്നൗ ധർമപത്നീസുതൗ രവേഃ .
കേന ദോഷേണ ദേവേന്ദ്ര നാർഹൗ സോമം ഭിഷഗ്വരൗ .. 55..

നിർണയോഽത്ര മഖേ ശക്ര കർതവ്യഃ സർവദൈവതൈഃ .
ഗ്രാഹയിഷ്യാമഹം സോമം കൃതൗ തൗ സോമപൗ മയാ .. 56..

പ്രേരിതോഽസൗ മയാ രാജാ മഖായ മഘവൻകില .
ഏതദർഥം കരിഷ്യാമി സത്യം മേ വചനം വിഭോ .. 57..

ആഢ്യാമുപകൃതഃ ശക്ര തഥാ ദത്തം നവം വയഃ .
തസ്മാത്പ്രത്യുപകാരസ്തു കർതവ്യഃ സർവഥാ മയാ .. 58..

ഇന്ദ്ര ഉവാച -
ചികിത്സകൗ കൃതാവേതൗ നാസത്യൗ നിന്ദിതൗ സുരൈഃ .
ഉഭാവേതൗ ന സോമാർഹൗ മാ ഗൃഹാണൈതയോർഗ്രഹം .. 59..

ച്യവന ഉവാച -
അഹല്യാജാര സംയച്ഛ കോപം ചാദ്യ നിരർഥകം .
വൃത്രഘ്ന കിം ഹി നാസത്യൗ ന സോമാർഹൗ സുരാത്മജൗ .. 60..

ഏവം വിവാദേ സമുപസ്ഥിതേ ച
ന കോഽപി വാചം തമുവാച ഭൂപ .
ഗ്രഹം തയോർഭാർഗവതിഗ്മതേജാഃ
സംഗ്രാഹയാമാസ തപോബലേന .. 61..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ച്യവനാശ്വിനോഃ കൃതേ
സോമപാനാധികാരത്വചേഷ്ടാവർണനം നാമ ഷഷ്ടോഽധ്യായഃ .. 7.6..

7.7 സപ്തമോഽധ്യായഃ . രേവതസ്യ രേവതീവരാർഥം ബ്രഹ്മലോകഗമനവർ

വ്യാസ ഉവാച -
ദത്തേ ഗ്രഹേ തു രാജേന്ദ്ര വാസവഃ കുപിതൗ ഭൃശം .
 പ്രോവാച ച്യവനം തത്ര ദർശയൻബലമാത്മനഃ .. 1..

മാ ബ്രഹ്മബന്ധോ മര്യാദാമിമാം ത്വം കർത്തുമർഹസി .
വധിഷ്യാമി ദ്വിഷന്തം ത്വാം വിശ്വരൂപമിവാഽപരം .. 2..

ച്യവന ഉവാച -
മാവമംസ്ഥാ മഹാത്മാനൗ രൂപദ്രവിണവർചസാ .
യൗ ചക്രതുർമാം മഘവൻ വൃന്ദാരകമിവാപരം .. 3..

ഋതേ ത്വാം വിബുധാശ്ചാന്യേ കഥം വാദദതേ ഗ്രഹം .
അശ്വിനാവപി ദേവേന്ദ്ര ദേവൗ വിദ്ധി പരന്തപൗ .. 4..

ഇന്ദ്ര ഉവാച -
ഭിഷജൗ നാർഹതഃ കാമം ഗ്രഹം യജ്ഞേ കഥഞ്ചന .
യദി ദിത്സസി മന്ദാത്മൻ ശിരശ്ഛേത്സ്യാമി സാമ്പ്രതം .. 5..

വ്യാസ ഉവാച .
അനാദൃത്യ തു തദ്വാക്യം വാസവസ്യ ച ഭാർഗവഃ .
ഗ്രഹം തു ഗ്രാഹയാമാസ ഭർത്സയന്നിവ തം ഭൃശം .. 6..

സോമപാത്രം യദാ താഭ്യാം ഗൃഹീതം തു പിപാസയാ .
സമീക്ഷ്യ ബലഭിദ്ദേവ ഇദം വചനമബ്രവീത് .. 7..

ആഭ്യമർഥായ സോമം ത്വം ഗ്രാഹയിഷ്യസി ചേത്സ്വയം .
വജ്രം തു പ്രഹരിഷ്യാമി വിശ്വരൂപമിവാപരം .. 8..

വാസവേനൈവമുക്തസ്തു ഭാർഗവശ്ചാതിഗർവിതഃ .
ജഗ്രാഹ വിധിവത്സോമമശ്വിഭ്യാമതിമന്യുമാൻ .. 9..

ഇന്ദ്രോഽപി പ്രാക്ഷിപത്കോപാദ്വജ്രമസ്മൈ സ്വമായുധം .
പശ്യതാം സർവദേവാനാം സൂര്യകോടിസമപ്രഭം .. 10..

പ്രേരിതം ചാശനിം പ്രേക്ഷ്യ ച്യവനസ്തപസാ തതഃ .
സ്തംഭയാമാസ വജ്രം സ ശക്രസ്യാമിതതേജസഃ .. 11..

കൃത്യയാ സ മഹാബാഹുരിന്ദ്രം ഹന്തുമിഹോദ്യതഃ .
ജുഹാവാഗ്നൗ ശ്രുതം ഹവ്യം മന്ത്രേണ മുനിസത്തമഃ .. 12..

തത്ര കൃത്യാ സമുത്പന്നാ ച്യവനസ്യ തപോബലാത് .
പ്രബലഃ പുരുഷഃ ക്രൂരോ ബൃഹത്കായോ മഹാസുരഃ .. 13..

മദോ നാമ മഹാഘോരോ ഭയദഃ പ്രാണിനാമിഹ .
ശരീരേ പർവതാകാരസ്തീക്ഷ്ണദംഷ്ട്രോ മയാനകഃ .. 14..

ചതസ്രശ്ചായതാ ദംഷ്ട്രാ യോജനാനാം ശതം ശതം .
ഇതരേ ത്വസ്യ ദശനാ ബഭൂവുർദശയോജനാഃ .. 15..

ബാഹൂ പർവതസങ്കാശാവായതൗ ക്രൂരദർശനൗ .
ജിഹ്വാ തു ഭീഷണാ ക്രൂരാ ലേലിഹാനാ നഭസ്തലം .. 16..

ഗ്രീവാ തു ഗിരിശൃംഗാഭാ കഠിനാ ഭീഷണാ ഭൃശം .
നഖാ വ്യാഘ്രനഖപ്രഖ്യാഃ കേശാശ്ചാതീവഭീഷണാഃ .. 17..

ശരീരം കജ്ജലാഭം ച തസ്യ ചാസ്യം ഭയാനകം .
നേത്രേ ദാവാനലപ്രഖ്യേ ഭീഷണ്യേഽതിഭയാനകേ .. 18..

ഹനുരേകാ സ്ഥിതാ തസ്യ ഭൂമാവേകാ ദിവം ഗതാ .
ഏവംവിധഃ സമുത്പന്നോ മദോ നാമ ബൃഹത്തനുഃ .. 19..

തം വിലോക്യ സുരാഃ സർവേ ഭയമാജഗ്മുരംഹസാ .
ഇന്ദ്രോഽപി ഭയസന്ത്രസ്തോ യുദ്ധായ ന മനോ ദധേ .. 20..

ദൈത്യോഽപി വദനേ കാമം വജ്രമാദായ സംസ്ഥിതഃ .
വ്യാപ്തം നഭോ ഘോരദൃഷ്ടിർഗ്രസന്നിവ ജഗത്ത്രയം .. 21..

സ ഭക്ഷ്യയിഷ്യൻസങ്ക്രുദ്ധഃ ശതക്രതുമുപാദ്രവത് .
ചക്രുശുശ്ച സുരാഃ സർവേ ഹാ ഹതാഃ സ്മേതി സംസ്ഥിതാഃ .. 22..

ഇന്ദ്രഃ സ്തംഭിതബാഹുസ്തു മുമുക്ഷുർവജ്രമന്തികാത് .
ന ശശാക പവിം തസ്മിൻപ്രഹർതും പാകശാസനഃ .. 23..

വജ്രഹസ്തഃ സുരേശാനസ്തം വീക്ഷ്യ കാലസന്നിഭം .
സസ്മാര മനസാ തത്ര ഗുരും സമയകോവിദം .. 24..

സ്മരണാദാജഗാമാശു ബൃഹസ്പതിരുദാരധീഃ .
ഗുരുസ്തത്സമയം ദൃഷ്ട്വാ വിപത്തിസദൃശം മഹത് .. 25..

വിചാര്യ മനസാ കൃത്യം തമുവാച ശചീപതിം .
ദുഃസാധ്യോഽയം മഹാമന്ത്രൈസ്ത്വയം വജ്രേണ വാസവ .. 26..

അസുരോ മദസഞ്ജ്ഞസ്തു യജ്ഞകുണ്ഡാത്സമുത്ഥിതഃ .
തപോബലമൃഷേഃ സമ്യക് ച്യവനസ്യ മഹാബലഃ .. 27..

അനിവാര്യോ ഹ്യയം ശത്രുസ്ത്വയാ ദേവൈസ്തഥാ മയാ .
ശരണം യാഹി ദേവേശ ച്യവനസ്യ മഹാത്മനഃ .. 28..

സ നിവാരയിതാ നൂനം കൃത്യാമാത്മകൃതാം കില .
ന നിവാരയിതും ശക്താഃ ശക്തിഭക്തരുഷം ക്വചിത് .. 29..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തോ ഗുരുണാ ശക്രസ്തദാഗച്ഛന്മുനിം പ്രതി .
പ്രണമ്യ ശിരസാ നമ്രഃ തമുവാച ഭയാന്വിതഃ .. 30..

ക്ഷമസ്വ മുനിശാർദൂല ശമയാസുരമുദ്യതം .
പ്രസന്നോ ഭവ സർവജ്ഞ വചനം തേ കരോമ്യഹം .. 31..

സോമാർഹാവശ്വിനാവേതാവദ്യപ്രഭൃതി ഭാർഗവ .
ഭവിഷ്യതഃ സത്യമേതദ്വചോ വിപ്ര പ്രസീദ മേ .. 32..

മിഥ്യാ തേ നോദ്യമോ ഹ്യേഷ ഭവത്യേവ തപോധന .
ജാനേ ത്വമപി ധർമജ്ഞ മിഥ്യാ നൈവ കരിഷ്യസി .. 33..

സോമപാവശ്വിനാവേതൗ ത്വത്കൃതൗ ച സദൈവേ ഹി .
ഭവിഷ്യതശ്ച ശര്യാതേഃ കീർതിസ്തു വിപുലാ ഭവേത് .. 34..

മയാ യദ്ധി കൃതം കർമ സർവഥാ മുനിസത്തമ .
പരീക്ഷാർഥം തു വിജ്ഞേയം തവ വീര്യപ്രകാശനം .. 35..

പ്രസാദം കുരു മേ ബ്രഹ്മൻ മദം സംഹര ചോത്ഥിതം .
കല്യാണം സർവദേവാനാം തഥാ ഭൂയോ വിധീയതാം .. 36..

ഏവമുക്തസ്തു ശക്രേണ ച്യവനഃ പരമാർഥവിത് .
സഞ്ജഹാര തപഃ കോപം സമുത്പന്നം വിരോധജം .. 37..

ദേവമാശ്വാസ്യ സംവിഗ്നം ഭാർഗവസ്തു മദം തതഃ .
വ്യഭജത്സ്ത്രീഷു പാനേഷു ദ്യൂതേഷു മൃഗയാസു ച .. 38..

മദം വിഭജ്യ ദേവേന്ദ്രമാശ്വാസ്യ ചകിതം ഭിയാ .
സംസ്ഥാപ്യ ച സുരാൻസർവാന്മഖം തസ്യ ന്യവർതയത് .. 39..

തതസ്തു സംസ്കൃതം സോമം വാസവായ മഹാത്മനേ .
അശ്വിഭ്യാം സർവധർമാത്മാ പായയാമാസ ഭാർഗവഃ .. 40..

ഏവം തൗ ച്യവനേനാര്യാവശ്വിനൗ രവിപുത്രകൗ .
വിഹിതൗ സോമപൗ രാജൻ സർവഥാ തപസോ ബലാത് .. 41..

സരസ്തദപി വിഖ്യാതം ജാതം യൂപവിമണ്ഡിതം .
ആശ്രമസ്തു മുനേഃ സമ്യക് പൃഥിവ്യാം വിശ്രുതോഽഭവത് .. 42..

ശര്യാതിരപി സന്തുഷ്ടോ ഹ്യഭവത്തേന കർമണാ .
യജ്ഞം സമാപ്യ നഗരേ ജഗാമ സചിവൈർവൃതഃ .. 43..

രാജ്യം ചകാര ധർമജ്ഞോ മനുപുത്രഃ പ്രതാപവാൻ .
ആനർതസ്തസ്യ പുത്രോഽഭൂദാനർതാദ്രേവതോഽഭവത് .. 44..

സോഽന്തഃസമുദ്രേ നഗരീം വിനിർമായ കുശസ്ഥലീം .
ആസ്ഥിതോഽഭുങ്ക്ത വിഷയാനാനർതാദീനരിന്ദമഃ .. 45..

തസ്യ പുത്രശതം ജജ്ഞേ കകുദ്മിജ്യേഷ്ഠമുത്തമം .
പുത്രീ ച രേവതീ നാമ്നാ സുന്ദരീ ശുഭലക്ഷണാ .. 46..

വരയോഗ്യാ യദാ ജാതാ തദാ രാജാ ച രേവതഃ .
ചിന്തയാമാസ രാജേന്ദ്രോ രാജപുത്രാൻകുലോദ്ഭവാൻ .. 47..

രൈവതം നാമ ച ഗിരിമാശ്രിതഃ പൃഥിവീപതിഃ .
ചകാര രാജ്യം ബലവാനാനർതേഷു നരാധിപഃ .. 48..

വിചിന്ത്യ മനസാ രാജാ കസ്മൈ ദേയാ മയാ സുതാ .
ഗത്വാ പൃച്ഛാമി ബ്രഹ്മാണം സർവജ്ഞം സുരപൂജിതം .. 49..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ ഭൂപാലഃ സുതാമാദായ രേവതീം .
ബ്രഹ്മലോകം ജഗാമാശു പ്രഷ്ടുകാമഃ പിതാമഹം .. 50..

യത്ര ദേവാശ്ച യജ്ഞാശ്ച ഛന്ദാംസി പർവതാസ്തഥാ .
അബ്ധയഃ സിദ്ധഗന്ധർവാഃ ദിവ്യരൂപധരാഃ സ്ഥിതാഃ .. 51..

 ഋഷയഃ സിദ്ധഗന്ധർവാഃ പന്നഗാശ്ചാരണാസ്തഥാ .

തസ്ഥുഃ പ്രാഞ്ജലയഃ സർവേ സ്തുവന്തശ്ച പുരാതനാഃ .. 52..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ രേവതസ്യ രേവതീവരാർഥം
ബ്രഹ്മലോകഗമനവർണനം നാമ സപ്തമോഽധ്യായഃ .. 7.7..

7.8 അഷ്ടമോഽധ്യായഃ . ഇക്ഷ്വാകുവംശവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച -
സംശയോഽയം മഹാൻ ബ്രഹ്മൻ വർതതേ മമ മാനസേ .
ബ്രഹ്മലോകം ഗതോ രാജാ രേവതീസംയുതഃ സ്വയം .. 1..

മയാ പൂർവം ശ്രുതം കൃത്സ്നം ബ്രാഹ്മണേഭ്യഃ കഥാന്തരേ .
ബ്രാഹ്മണോ ബ്രഹ്മവിച്ഛാന്തോ ബ്രഹ്മലോകമവാപ്നുയാത് .. 2..

രാജാ കഥം ഗതസ്തത്ര രേവതീസംയുതഃ സ്വയം .
സത്യലോകേഽതിദുഷ്പ്രാപേ ഭൂർലോകാദിതി സംശയഃ .. 3..

മൃതഃ സ്വർഗമവാപ്നോതി സർവശാസ്ത്രേഷു നിർണയഃ .
(മാനുഷേണ തു ദേഹേന ബ്രഹ്മലോകേ ഗതിഃ കഥം .)
സ്വർഗാത്പുനഃ കഥം ലോകേ മാനുഷേ ജായതേ ഗതിഃ .. 4..

ഏതന്മേ സംസ്യയം വിദ്വംശ്ഛേത്തുമർഹസി സാമ്പ്രതം .
യഥാ രാജാ ഗതസ്തത്ര പ്രഷ്ടുകാമഃ പ്രജാപതിം .. 5..

വ്യാസ ഉവാച -
മേരോസ്തു ശിഖരേ രാജൻ സർവേ ലോകാഃ പ്രതിഷ്ഠിതാഃ .
ഇന്ദ്രലോകോ വഹ്നിലോകോ യാ ച സംയമിനീ പുരീ .. 6..

തഥൈവ സത്യലോകശ്ച കൈലാസശ്ച തഥാ പുനഃ .
വൈകുണ്ഠശ്ച പുനസ്തത്ര വൈഷ്ണവം പദമുച്യതേ .. 7..

യഥാർജുനഃ ശക്രലോകേ ഗതഃ പാർഥോ ധനുർധരഃ .
പഞ്ചവർഷാണി കൗന്തേയഃ സ്ഥിതസ്തത്ര സുരാലയേ .. 8..

മാനുഷേണൈവ ദേഹേന വാസവസ്യ ച സന്നിധൗ .
തഥൈവാന്യേഽപി ഭൂപാലാഃ കകുത്സ്ഥപ്രമുഖാഃ കില .. 9..

സ്വർലോകഗതയഃ പശ്ചാദ്ദൈത്യാശ്ചാപി മഹാബലാഃ .
ജിത്വേന്ദ്രസദനം പ്രാപ്യ സംസ്ഥിതാസ്തത്ര കാമതഃ .. 10..

മഹാഭിഷഃ പുരാ രാജാ ബ്രഹ്മലോകം ഗതഃ സ്വരാട് .
ആഗച്ഛന്തീം നൃപോ ഗംഗാമപശ്യച്ചാതിസുന്ദരീം .. 11..

വായുനാംബരമസ്യാസ്തു ദൈവാദപഹൃതം നൃപ .
കിഞ്ചിന്നഗ്നാ നൃപേണാഥ ദൃഷ്ടാ സാ സുന്ദരീ തഥാ .. 12..

സ്മിതം ചകാര കാമാർതഃ സാ ച കിഞ്ചിജ്ജഹാസ വൈ .
ബ്രഹ്മണാ തൗ തദാ ദൃഷ്ടൗ ശപ്തൗ ജാതൗ വസുന്ധരാം .. 13..

വൈകുണ്ഠേഽപി സുരാഃ സർവേ പീഡിതാ ദൈത്യദാനവൈഃ .

ഗത്വാ ഹരിം ജഗന്നാഥമസ്തുവൻകമലാപതിം .. 14..

സന്ദേഹോ നാത്ര കർതവ്യഃ സർവഥാ നൃപസത്തമ .
ഗമ്യാഃ സർവേഽപി ലോകാഃ സ്യുർമാനവാനാം നരാധിപ .. 15..

അവശ്യം കൃതപുണ്യാനാം താപസാനാം നരാധിപ .
പുണ്യസദ്ഭാവ ഏവാത്ര ഗമനേ കാരണം നൃപ .. 16..

തഥൈവ യജമാനാനാം യജ്ഞേന ഭാവിതാത്മനാം .
ജനമേജയ ഉവാച -
രേവതോ രേവതീം കന്യാം ഗൃഹീത്വാ ചാരുലോചനാം .. 17..

ബ്രഹ്മലോകം ഗതഃ പശ്ചാത്കിം കൃതം തേനേ ഭൂഭുജാ .
ബ്രഹ്മണാ കിം സമാദിഷ്ടം കസ്മൈ ദത്താ സുതാ പുനഃ .. 18..

തത്സർവം വിസ്തരാദ്ബ്രഹ്മൻ കഥയ ത്വം മമാധുനാ .
വ്യാസ ഉവാച -
നിശാമയ മഹീപാല രാജാ രേവതകഃ കില .. 19..

പുത്ര്യാ വരം പരിപ്രഷ്ടും ബ്രഹ്മലോകം ഗതോ യദാ .
ആവർതമാനേ ഗാന്ധർവേ സ്ഥിതോ ലബ്ധക്ഷണഃ ക്ഷണം .. 20..

ശൃണ്വന്നത്യപ്രഹൃഷ്ടാത്മാ സഭായാം തു സകന്യകഃ .
സമാപ്തേ തത്ര ഗാന്ധർവേ പ്രണമ്യ പരമേശ്വരം .. 21..

ദർശയിത്വാ സുതാം തസ്മൈ സ്വാഭിപ്രായം ന്യവേദയത് .
രാജോവാച -
വരം കഥയ ദേവേശ കന്യേയം മമ പുത്രികാ .. 22..

ദേയാ കസ്മൈ മയാ ബ്രഹ്മൻ പ്രഷ്ടും ത്വാം സമുപാഗതഃ .
ബഹവോ രാജപുത്രാ മേ വീക്ഷിതാഃ കുലസംഭവാഃ .. 23..

കസ്മിംശ്ചിന്മേ മനഃ കാമം നോപതിഷ്ഠതി ചഞ്ചലം .
തസ്മാത്ത്വാം ദേവദേവേശ പ്രഷ്ടുമത്രാഗതോഽസ്മ്യഹം .. 23..

തദാജ്ഞാപയ സർവജ്ഞ യോഗ്യം രാജസുതം വരം .
കുലീനം ബലവന്തം ച സർവലക്ഷണസംയുതം .. 25..

ദാതാരം ധർമശീലം ച രാജപുത്രം സമാദിശ .
വ്യാസ ഉവാച -
തദാകർണ്യ ജഗത്കർതാ വചനം നൃപതേസ്തദാ .. 26..

തമുവാച ഹസന്വാക്യം ദൃഷ്ട്വാ കാലസ്യ പര്യയം .
ബ്രഹ്മോവാച -
രാജപുത്രാസ്ത്വയാ രാജൻ വരാ യേ ഹൃദയേ കൃതാഃ .. 27..

ഗ്രസ്താഃ കാലേന തേ സർവേ സപിതൃപൗത്രബാന്ധവാഃ .
സപ്തവിംശതിമോഽദ്യൈവ ദ്വാപരസ്തു പ്രവർതതേ .. 28..

വംശജാസ്തേ മൃതാഃ സർവേ പുരീ ദൈത്യൈർവിലുണ്ഠിതാ .
സോമവംശോദ്ഭവസ്തത്ര രാജാ രാജ്യം പ്രശാസ്തി ഹി .. 29..

ഉഗ്രസേന ഇതി ഖ്യാതോ മഥുരാധിപതിഃ കില .
യയാതിവംശസംഭൂതോ രാജാ മാഥുരമണ്ഡലേ .. 30..

ഉഗ്രസേനാത്മജഃ കംസഃ സുരദ്വേഷീ മഹാബലഃ .
ദൈത്യാംശഃ പിതരം സോഽപി കാരാഗാരം ന്യവേശയത് .. 31..

സ്വയം രാജ്യം ചകാരാസൗ നൃപാണാം മദഗർവിതഃ .
മേദിനീ ചാതിഭാരാർതാ ബ്രഹ്മാണം ശരണം ഗതാ .. 32..

ദുഷ്ടരാജന്യസൈന്യായാം ഭാരേണാതിസമാകുലാ .
അംശാവതരണം തത്ര ഗദിതം സുരസത്തമൈഃ .. 33..

വാസുദേവഃ സമുത്പന്നഃ കൃഷ്ണഃ കമലലോചനഃ .
ദേവക്യാം ദേവരൂപിണ്യാം യോഽസൗ നാരായണോ മുനിഃ .. 34..

തപശ്ചചാര ദുഃസാധ്യം ധർമപുത്രഃ സനാതനഃ .
ഗംഗാതീരേ നരസഖഃ പുണ്യേ ബദരികാശ്രമേ .. 35..

സോഽവതീർണോ യദുകുലേ വാസുദേവോഽപി വിശ്രുതഃ .
തേനാസൗ നിഹതഃ പാപഃ കംസഃ കൃഷ്ണേന സത്തമ .. 36..

ഉഗ്രസേനായ രാജ്യം വൈ ദത്തം ഹത്വാ ഖലം സുതം .
കംസസ്യ ശ്വശുരഃ പാപോ ജരാസന്ധോ മഹാബലഃ .. 37..

ആഗത്യ മഥുരാം ക്രോധാച്ചകാര സംഗരം മുദാ .
കൃഷ്ണേനാസൗ ജിതഃ സംഖ്യേ ജരാസന്ധോ മഹാബലഃ .. 38..

പ്രേഷയാമാസ യുദ്ധായ സബലം യവനം തതഃ .
ശ്രുത്വാഽഽയാന്തം മഹാശൂരം സസൈന്യം യവനാധിപം .. 39..

[കൃഷ്ണസ്തു മഥുരാം ത്യക്ത്വാ പുരീം ദ്വാരാവതീമഗാത് .
പ്രഭഗ്നാം താം പുരീം കൃഷ്ണഃ ശില്പിഭിഃ സഹ സംഗതൈഃ ..

കാരയാമാസ ദുർഗാഢ്യാം ഹട്ടശാലാവിമണ്ഡിതാം .
ജീർണോദ്ധാരം പുരഃ കൃത്വാ വാസുദേവഃ പ്രതാപവാൻ .
ഉഗ്രസേനം ച രാജാനം ചകാര വശവർതിനം ..]
യാദവാൻസ്ഥാപയാമാസ ദ്വാരവത്യാം യദൂത്തമഃ .
വാസുദേവസ്തു തത്രാദ്യ വർതതേ ബാന്ധവൈഃ സഹ .. 40..

താസ്യാഗ്രതഃ സ വിഖ്യാതോ ബലദേവോ ഹലായുധഃ .
ശേഷാംശോ മുസലീ വീരോ വരോഽസ്തു തവ സമ്മതഃ .. 41..

സങ്കർഷണായ ദേഹ്യാശു കന്യാം കമലലോചനാം .
രേവതീം ബലഭദ്രായ വിവാഹവിധിനാ തതഃ .. 42..

ദത്ത്വാ പുത്രീം നൃപശ്രേഷ്ഠ ഗച്ഛ ത്വം ബദരികാശ്രമം .
തപസ്തപ്തും സുരാരാമം പാവനം കാമദം നൃണാം .. 43..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി രാജാ സമാദിഷ്ടോ ബ്രഹ്മണാ പദ്മയോനിനാ .
ജഗാമ തരസാ രാജൻ ദ്വാരകാം കന്യയാന്വിതഃ .. 44..

ദദൗ താം ബലദേവായ കന്യാം വൈ ശുഭലക്ഷണാം .
തതസ്തപ്ത്വാ തപസ്തീവ്രം നൃപതിഃ കാലപര്യയേ .. 45..

ജഗാമ ത്രിദശാവാസം ത്യക്ത്വാ ദേഹം സരിത്തടേ .
രാജോവാച -
ഭഗവന്മഹദാശ്ചര്യം ഭവതാ സമുദാഹൃതം .. 46..

രേവതസ്തു സ്ഥിതസ്തത്ര ബ്രഹ്മലോകേ സുതാർഥതഃ .
യുഗാനാം തു ഗതം തത്ര ശതമഷ്ടോത്തരം കില .. 47..

കന്യാ വൃദ്ധാ ന സഞ്ജാതാ രാജാ വാതിതരാം നു കിം .
ഏതാവന്തം തഥാ കാലമായുഃ പൂർണം തയോഃ കഥം .. 48..

വ്യാസ ഉവാച -
ന ജരാ ക്ഷുപിത്പാസാ വാ ന മൃത്യുർന ഭയം പുനഃ .
ന തു ഗ്ലാനിഃ പ്രഭവതി ബ്രഹ്മലോകേ സദാനഘ .. 49..

മേരും ഗതസ്യ ശര്യാതേഃ സന്തതീ രാക്ഷസൈർഹതാ .
ഗതാഃ കുശസ്ഥലീം ത്യക്ത്വാ ഭയഭീതാ ഇതസ്തതഃ .. 50..

മനോശ്ച ക്ഷുവതഃ പുത്ര ഉത്പന്നോ വീര്യവത്തരഃ .
ഇക്ഷ്വാകുരിതി വിഖ്യാതഃ സൂര്യവംശകരസ്തു സഃ .. 51..

വംശാർഥം തപ ആതിഷ്ഠദ്ദേവീം ധ്യാത്വാ നിരന്തരം .
നാരദസ്യോപദേശേന പ്രാപ്യ ദീക്ഷാമനുത്തമാം .. 52..

തസ്യ പുത്രശതം രാജന്നിക്ഷ്വാകോരിതി വിശ്രുതം .
വികുക്ഷിഃ പ്രഥമസ്തേഷാം ബലവീര്യസമന്വിതഃ .. 53..

അയോധ്യായാം സ്ഥിതോ രാജാ ഇക്ഷ്വാകുരിതി വിശ്രുതഃ .
ശകുനിപ്രമുഖാഃ പുത്രാ പഞ്ചാശദ്ബലവത്തരാഃ .. 54..

ഉത്തരാപഥദേശസ്യ രക്ഷിതാരഃ കൃതാഃ കില .
ദക്ഷിണസ്യാം തഥാ രാജന്നാദിഷ്ടാസ്തേന തേ സുതാഃ .. 55..

ചത്വാരിംശത്തഥാഷ്ടൗ ച രക്ഷണാർഥം മഹാത്മനാ .
അന്യൗ ദ്വൗ സംസ്ഥിതൗ പാർശ്വേ സേവാർഥം തസ്യ ഭൂപതേഃ .. 56..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ഇക്ഷ്വാകുവംശവർണനം നാമാഷ്ടമോഽധ്യായഃ .. 7.8..

7.9 നവമോഽധ്യായഃ . മാന്ധാതോത്പത്തിവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
കദാചിദഷ്ടകാശ്രാദ്ധേ വികുക്ഷിം പൃഥിവീപതിഃ .
ആജ്ഞാപയദസമ്മൂഢോ മാംസമാനയ സത്വരം .. 1..

മേധ്യം ശ്രാദ്ധാർഥമധുനാ വനേ ഗത്വാ സൂതാദരാത് .
ഉത്യുക്തോഽസൗ തഥേത്യാശു ജഗാമ വനമസ്ത്രഭൃത് .. 2..

 ഗത്വാ ജഘാന ബാണൈഃ സ വരാഹാൻസൂകരാന്മൃഗാൻ .

ശശാംശ്ചാപി പരിശ്രാന്തോ ബഭൂവാഥ ബുഭുക്ഷിതഃ .. 3..

വിസ്മൃതാ ചാഷ്ടകാ തസ്യ ശശം ചാദദസൗ വനേ .
ശേഷം നിവേദയാമാസ പിത്രേ മാംസമനുത്തമം .. 4..

പ്രോക്ഷണായ സമാനീതം മാംസം ദൃഷ്ട്വാ ഗുരുസ്തദാ .
അനർഹമിതി തജ്ജ്ഞാത്വാ ചുകോപ മുനിസത്തമഃ .. 5..

ഭുക്തശേഷം തു ന ശ്രാദ്ധേ പ്രോക്ഷണീയമിതി സ്ഥിതിഃ .
രാജ്ഞേ നിവേദയാമാസ വസിഷ്ഠഃ പാകദൂഷണം .. 6..

പുത്രസ്യ കർമ തജ്ജ്ഞാത്വാ ഭൂപതിർഗുരുണോദിതം .
ചുകോപ വിധിലോപാത്തം ദേശാന്നിഃസാരയത്തതഃ .. 7..

ശശാപ ഇതി വിഖ്യാതോ നാമ്നാ ജാതോ നൃപാത്മജഃ .
ഗതോ വനേ ശശാദസ്തു പിതൃകോപാദസംഭ്രമഃ .. 8..

വന്യേന വർതയൻകാലം നീതവാൻ ധർമതത്പരഃ .
പിതര്യുപരതേ രാജ്യം പ്രാപ്തം തേന മഹാത്മനാ .. 9..

ശശാദസ്ത്വകരോദ്രാജ്യമയോധ്യായാഃ പതിഃ സ്വയം .
യജ്ഞാനനേകശഃ പൂർണാംശ്ചകാര സരയൂതടേ .. 10..

ശശാദസ്യാഭവത്പുത്രഃ കകുത്സ്ഥ ഇതി വിശ്രുതഃ .
തസ്യൈവ നാമഭേദാദ്വൈ ഇന്ദ്രവാഹഃ പുരഞ്ജയഃ .. 11..

ജനമേജയ ഉവാച -
നാമഭേദഃ കഥം ജാതോ രാജപുത്രസ്യ ചാനഘ .
കാരണം ബ്രൂഹി മേ സർവം കർമണാ യേന ചാഭവത് .. 12..

വ്യാസ ഉവാച -
ശശാദേ സ്വർഗതേ രാജാ കകുത്സ്ഥ ഇതി ചാഭവത് .
[രാജ്യം ചകാര ധർമജ്ഞഃ പിതൃപൈതാമഹം ബലാത് .]
ഏതസ്മിന്നന്തരേ ദേവാ ദൈത്യൈഃ സർവേ പരാജിതാഃ .. 13..

ജഗ്മുസ്ത്രിലോകാധിപതിം വിഷ്ണും ശരണമവ്യയം .
താൻപ്രോവാച മഹാവിഷ്ണുസ്തദാ ദേവാൻസനാതനഃ .. 14..

വിഷ്ണുരുവാച -
പാർഷ്ണിഗ്രാഹം മഹീപാലം പ്രാർഥയന്തു ശശാദജം .
സ ഹനിഷ്യതി വൈ ദൈത്യാൻസംഗ്രാമേ സുരസത്തമാഃ .. 15..

ആഗമിഷ്യതി ധർമാത്മാ സാഹായ്യാർഥം ധനുർധരഃ .
പരാശക്തേഃ പ്രസാദേന സാമർഥ്യം തസ്യ ചാതുലം .. 16..

ഹരേഃ സുവചനാദ്ദേവാ യയുഃ സർവേ സവാസവാഃ .
അയോധ്യായാം മഹാരാജ ശശാദതനയം പ്രതി .. 17..

താനാഗതാൻ സുരാൻ രാജാ പൂജയാമാസ ധർമതഃ .
പപ്രച്ഛാഗമനേ രാജാ പ്രയോജനമതന്ദ്രിതഃ .. 18..

രാജോവാച -

ധന്യോഽഹം പാവിതശ്ചാസ്മി ജീവിതം സഫലം മമ .
യദാഗത്യ ഗൃഹേ ദേവാ ദദുശ്ച ദർശനം മഹത് .. 19..

ബ്രുവന്തു കൃത്യം ദേവേശാ ദുഃസാധ്യമപി മാനവൈഃ .
കരിഷ്യാമി മഹത്കാര്യം സർവഥാ ഭവതാം മഹത് .. 20..

ദേവാ ഊചുഃ -
സാഹായ്യം കുരു രാജേന്ദ്ര സഖാ ഭവ ശചീപതേഃ .
സംഗ്രാമേ ജയ ദൈത്യേന്ദ്രാന്ദുർജയാംസ്ത്രിദശൈരപി .. 21..

പരാശക്തിപ്രസാദേന ദുർലഭം നാസ്തി തേ ക്വചിത് .
വിഷ്ണുനാ പ്രേരിതാശ്ചൈവമാഗതാസ്തവ സന്നിധൗ .. 22..

രാജോവാച -
പാർഷ്ണിഗ്രാഹോ ഭവാമ്യദ്യ ദേവാനാം സുരസത്തമാഃ .
ഇന്ദ്രോ മേ വാഹനം തത്ര ഭവേദ്യദി സുരാധിപഃ .. 23..

സംഗ്രാമം തു കരിഷ്യാമി ദൈത്യൈർദേവകൃതേഽധുനാ .
ആരുഹ്യേന്ദ്രം ഗമിഷ്യാമി സത്യമേതദ്ബ്രവീമ്യഹം .. 24..

തദോചുർവാസവം ദേവാഃ കർതവ്യം കാര്യമദ്ഭുതം .
പത്രം ഭവ നരേന്ദ്രസ്യ ത്യക്ത്വാ ലജ്ജാം ശചീപതേ .. 25..

ലജ്ജമാനസ്തദാ ശക്രഃ പ്രേരിതോ ഹരിണാ ഭൃശം .
ബഭൂവ വൃഷഭസ്തൂർണം രുദ്രസ്യേവാപരോ മഹാൻ .. 26..

തമാരുരോഹ രാജാസൗ സംഗ്രാമഗമനായ വൈ .
സ്ഥിതഃ കകുദി യേനാസ്യ കകുത്സ്ഥസ്തേന ചാഭവത് .. 27..

ഇന്ദ്രോ വാഹഃ കൃതോ യേന തേന നാമ്നേന്ദ്രവാഹകഃ .
പുരം ജിതം തു ദൈത്യാനാം തേനാഭൂച്ച പുരഞ്ജയഃ .. 28..

ജിത്വാ ദൈത്യാന്മഹാബാഹുർധനം തേഷാം പ്രദത്തവാൻ .
പപ്രച്ഛ ചൈവം രാജർഷേരിതി സഖ്യം ബഭൂവ ഹ .. 29..

കകുത്സ്ഥശ്ചാതിവിഖ്യാതോ നൃപതിസ്തസ്യ വംശജാഃ .
കാകുത്സ്ഥാ ഭുവി രാജാനോ ബഭൂവുർബഹുവിശ്രുതാഃ .. 30..

കകുത്സ്ഥസ്യാഭവത്പുത്രോ ധർമപത്ന്യാം മഹാബലഃ .
അനേനാ വിശ്രുതസ്തസ്യ പൃഥുഃ പുത്രശ്ച വീര്യവാൻ .. 31..

വിഷ്ണോരംശഃ സ്മൃതഃ സാക്ഷാത്പരാശക്തിപദാർചകഃ .
വിശ്വരന്ധിസ്തു വിജ്ഞേയഃ പൃഥോഃ പുത്രോ നരാധിപഃ .. 32..

ചന്ദ്രസ്തസ്യ സുതഃ ശ്രീമാൻ രാജാ വംശകരഃ സ്മൃതഃ .
തത്സുതോ യുവനാശ്വസ്തു തേജസ്വീ ബലവത്തരഃ .. 33..

ശാവന്തോ യുവനാശ്വസ്യ ജജ്ഞേ പരമധാർമികഃ .
ശാവന്തീ നിർമിതാ തേന പുരീ ശക്രപുരീസമാ .. 34..

ബൃഹദശ്വസ്തു പുത്രോഽഭൂച്ഛാവന്തസ്യ മഹാത്മനഃ .

കുവലയാശ്വഃ സുതസ്തസ്യ ബഭൂവ പൃഥിവീപതിഃ .. 35..

ധുന്ധുർനാമാ ഹതോ ദൈത്യസ്തേനാസൗ പൃഥിവീതലേ .
ധുന്ധുമാരേതി വിഖ്യാതം നാമ പ്രാപാതിവിശ്രുതം .. 36..

പുത്രസ്തസ്യ ദൃഢാശ്വസ്തു പാലയാമാസ മേദിനീം .
ദൃഢാശ്വസ്യ സുതഃ ശ്രീമാൻഹര്യശ്വ ഇതി കീർതിതഃ .. 37..

നികുംഭസ്തത്സുതഃ പ്രോക്തോ ബഭൂവ പൃഥിവീപതിഃ .
ബർഹണാശ്വോ നികുംഭസ്യ കുശാശ്വസ്തസ്യ വൈ സുതഃ .. 38..

പ്രസേനജിത്കൃശാശ്വസ്യ ബലവാൻസത്യവിക്രമഃ .
തസ്യ പുത്രോ മഹാഭാഗോ യൗവനാശ്വേതി വിശ്രുതഃ .. 39..

യൗവനാശ്വസുതഃ ശ്രീമാന്മാന്ധാതേതി മഹീപതിഃ .
അഷ്ടോത്തരസഹസ്രം തു പ്രാസാദാ യേന നിർമിതാഃ .. 40..

ഭഗവത്യാസ്തു തുഷ്ട്യർഥം മഹാതീർഥേഷു മാനദ .
മാതൃഗർഭേ ന ജാതോഽസാവുത്പന്നോ ജനകോദരേ .. 41..

നിഃസാരിതസ്തതഃ പുത്രഃ കുക്ഷിം ഭിത്ത്വാ പിതുഃ പുനഃ .
രാജോവാച -
ന ശ്രുതം ന ച ദൃഷ്ടം വാ ഭവതാ തദുദാഹൃതം .. 42..

അസംഭാവ്യം മഹാഭാഗ തസ്യ ജന്മ യഥോദിതം .
വിസ്തരേണ വദസ്വാദ്യ മാന്ധാതുർജന്മകാരണം .. 43..

രാജോദരേ യഥോത്പന്നഃ പുത്രഃ സർവാംഗസുന്ദരഃ .
വ്യാസ ഉവാച -
യൗവനാശ്വോഽനപത്യോഽഭൂദ്രാജാ പരമധാർമികഃ .. 44..

ഭാര്യാണാം ച ശതം തസ്യ ബഭൂവ നൃപതേർനൃപ .
രാജാ ചിന്താപരഃ പ്രായശ്ചിന്തയാമാസ നിത്യശഃ .. 45..

അപത്യാർഥേ യൗവനാശ്വോ ദുഃഖിതസ്തു വനം ഗതഃ .
ഋഷീണാമാശ്രമേ പുണ്യേ നിർവിണ്ണഃ സ ച പാർഥിവഃ .. 46..

മുമോച ദുഃഖിതഃ ശ്വാസാംസ്താപസാനാം ച പശ്യതാം .
ദൃഷ്ട്വാ തു ദുഃഖിതം വിപ്രാ ബഭൂവുശ്ച കൃപാലവഃ .. 47..

തമൂചുർബ്രാഹ്മണാ രാജൻകസ്മാച്ഛോചസി പാർഥിവ .
കിം തേ ദുഃഖം മഹാരാജ ബ്രൂഹി സത്യം മനോഗതം .. 48..

പ്രതീകാരം കരിഷ്യാമോ ദുഃഖസ്യ തവ സർവഥാ .
യൗവനാശ്വ ഉവാച -
രാജ്യം ധനം സദശ്വാശ്ച വർതന്തേ മുനയോ മമ .. 49..

ഭാര്യാണാം ച ശതം ശുദ്ധം വർതതേ വിശദപ്രഭം .
നാരാതിസ്ത്രിഷു ലോകേഷു കോഽപ്യസ്തി ബലവാന്മമ .. 50..

ആജ്ഞാകരാസ്തു സാമന്താ വർതന്തേ മന്ത്രിണസ്തഥാ .
ഏകം സന്താനജം ദുഃഖം നാന്യത്പശ്യാമി താപസാഃ .. 51..

അപുത്രസ്യ ഗതിർനാസ്തി സ്വർഗോ നൈവ ച നൈവ ച .
തസ്മാച്ഛോചാമി വിപ്രേന്ദ്രാഃ സന്താനാർഥം ഭൃശം തതഃ .. 52..

വേദശാസ്ത്രാർഥതത്ത്വജ്ഞാസ്താപസാശ്ച കൃതശ്രമാഃ .
ഇഷ്ടിം സന്താനകാമസ്യ യുക്താം ജ്ഞാത്വാ ദിശന്തു മേ .. 53..

കുർവന്തു മമ കാര്യം വൈ കൃപാ ചേദസ്തി താപസാഃ .
വ്യാസ ഉവാച -
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജ്ഞഃ കൃപയാ പൂർണമാനസാഃ .. 54..

കാരയാമാസുരവ്യഗ്രാസ്തസ്യേഷ്ടിമിന്ദ്രദേവതാം .
കലശഃ സ്ഥാപിതസ്തത്ര ജലപൂർണസ്തു വാഡവൈഃ .. 55..

മന്ത്രിതോ വേദമന്ത്രൈശ്ച പുത്രാർഥം തസ്യ ഭൂപതേഃ .
രാജാ തദ്യജ്ഞസദനം പ്രവിഷ്ടസ്തൃഷിതോ നിശി .. 56..

വിപ്രാന്ദൃഷ്ട്വാ ശയാനാൻസ പപൗ മന്ത്രജലം സ്വയം .
ഭാര്യാർഥം സംസ്കൃതം വിപ്രൈർമന്ത്രിതം വിധിനോദ്ധൃതം .. 57..

പീതം രാജ്ഞാ തൃഷാർതേന തദജ്ഞാനാന്നൃപോത്തമ .
വ്യുദകം കലശം ദൃഷ്ട്വാ തദാ വിപ്രാ വിശങ്കിതാഃ .. 58..

പപ്രച്ഛുസ്തേ നൃപം കേന പീതം ജലമിതി ദ്വിജാഃ .
രാജ്ഞാ പീതം വിദിത്വാ തേ ജ്ഞാത്വാ ദൈവബലം മഹത് .. 59..

ഇഷ്ടിം സമാപയാമാസുർഗതാസ്തേ മുനയോ ഗൃഹാൻ .
ഗർഭം ദധാര നൃപതിസ്തതോ മന്ത്രബലാദഥ .. 60..

തതഃ കാലേ സ ഉത്പന്നഃ കുക്ഷിം ഭിത്ത്വാഽസ്യ ദക്ഷിണാം .
പുത്രം നിഷ്കാസമായാസുർമന്ത്രിണസ്തസ്യ ഭൂപതേഃ .. 61..

ദേവാനാം കൃപയാ തത്ര ന മമാര മഹീപതിഃ .
കം ധാസ്യതി കുമാരോഽയം മന്ത്രിണശ്ചുക്രുശുർഭൃശം .. 62..

തദേന്ദ്രോ ദേശിനീം പ്രാദാന്മാം ധാതേത്യവദദ്വചഃ .
സോഽഭവദ്ബലവാൻ രാജാ മാന്ധാതാ പൃഥിവീപതിഃ .
തദുത്പത്തിസ്തു ഭൂപാല കഥിതാ തവ വിസ്തരാത് .. 63..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ മാന്ധാതോത്പത്തിവർണനം നാമ നവമോഽധ്യായഃ .. 7.9..

7.10 ദശമോഽധ്യായഃ . സത്യവ്രതാഖ്യാനവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
ബഭൂവ ചക്രവർതീ സ നൃപതിഃ സത്യസംഗരഃ .
മാന്ധാതാ പൃഥിവീം സർവാമജയന്നൃപതീശ്വരഃ .. 1..

ദസ്യവോഽസ്യ ഭയത്രസ്താ യയുർഗിരിഗുഹാസു ച .
ഇന്ദ്രേണാസ്യ കൃതം നാമ ത്രസദ്ദസ്യുരിതി സ്ഫുടം .. 2..

 തസ്യ ബിന്ദുമതീ ഭാര്യാ ശശബിന്ദോഃ സുതാഭവത് .

പതിവ്രതാ സുരൂപാ ച സർവലക്ഷണസംയുതാ .. 3..

തസ്യാമുത്പാദയാമാസ മാന്ധാതാ ദ്വൗ സുതൗ നൃപ .
പുരുകുത്സം സുവിഖ്യാതം മുചുകുന്ദം തഥാപരം .. 4..

പുരുകുത്സാത്തതോഽരണ്യഃ പുത്രഃ പരമധാർമികഃ .
പിതൃഭക്തിരതശ്ചാഭൂദ്ബൃഹദശ്വസ്തദാത്മജഃ .. 5..

ഹര്യശ്വസ്തസ്യ പുത്രോഽഭൂദ്ധാർമികഃ പരമാർഥവിത് .
തസ്യാത്മജസ്ത്രിധന്വാഽഭൂദരുണസ്തസ്യ ചാത്മജഃ .. 6..

അരുണസ്യ സുതഃ ശ്രീമാൻസത്യവ്രത ഇതി ശ്രുതഃ .
സോഽഭൂദിച്ഛാചരഃ കാമീ മന്ദാത്മാ ഹ്യതിലോലുപഃ .. 7..

സ പാപാത്മാ വിപ്രഭാര്യാം ഹൃതവാൻകാമമോഹിതഃ .
വിവാഹേ തസ്യ വിഘ്നം സ ചകാര നൃപതേഃ സുതഃ .. 8..

മിലിതാ ബ്രാഹ്മണാസ്തത്ര രാജാനമരുണം നൃപ .
ഊചുർഭൃശം സുദുഃഖാർതാ ഹാ ഹതാഃസ്മേതി ചാസകൃത് .. 9..

പപ്രച്ഛ രാജാ താന്വിപ്രാന്ദുഃഖിതാൻപുരവാസിനഃ .
കിം കൃതം മമ പുത്രേണ ഭവതാമശുഭം ദ്വിജാഃ .. 10..

തന്നിശമ്യ ദ്വിജാ വാക്യം രാജ്ഞോ വിനയപൂർവകം .
തദോചുസ്ത്വരുണം വിപ്രാം കൃതാശീർവചനാ ഭൃശം .. 11..

ബ്രാഹ്മണാ ഊചുഃ -
രാജംസ്തവ സുതേനാദ്യ വിവാഹേ പ്രഹൃതാ കില .
വിവാഹിതാ വിപ്രകന്യാ ബലേന ബലിനാംവര .. 12..

വ്യാസ ഉവാച -
ശ്രുത്വാ തേഷാം വചസ്തഥ്യം രാജാ പരമധാർമികഃ .
പുത്രമാഹ വൃഥാ നാമ കൃതം തേ ദുഷ്ടകർമണാ .. 13..

ഗച്ഛ ദൂരം സുമന്ദാത്മന്ദുരാചാര ഗൃഹാന്മമ .
ന സ്ഥാതവ്യം ത്വയാ പാപ വിഷയേ മമ സർവഥാ .. 14..

കുപിതം പിതരം പ്രാഹ ക്വ ഗച്ഛാമീതി വൈ മുഹുഃ .
അരുണസ്തമഥോവാച ശ്വപാകൈഃ സഹ വർതയ .. 15..

ശ്വപചസ്യ കൃതം കർമ ദ്വിജദാരാപഹാരണം .
തസ്മാത്തൈഃ സഹ സംസർഗം കൃത്വാ തിഷ്ഠ യഥാസുഖം .. 16..

നാഹം പുത്രേണ പുത്രാർഥീ ത്വയാ ച കുലപാംസന .
യഥേഷ്ടം വ്രജ ദുഷ്ടാത്മൻ കീർതിനാശഃ കൃതസ്ത്വയാ .. 17..

സ നിശമ്യ പിതുർവാക്യം കുപിതസ്യ മഹാത്മനഃ .
നിശ്ചക്രാമ പുരാത്തസ്മാത്തരസാ ശ്വപചാന്യയൗ .. 18..

സത്യവ്രതസ്തദാ തത്ര ശ്വപാകൈഃ സഹ വർതതേ .
ധനുർബാണധരഃ ശ്രീമാൻകവചീ കരുണാലയഃ .. 19..

യദാ നിഷ്കാസിതഃ പിത്രാ കുപിതേന മഹാത്മനാ .
ഗുരുണാഥ വസിഷ്ഠേന പ്രേരിതോഽസൗ മഹീപതിഃ .. 20..

തസ്മാത്സത്യവ്രതസ്തസ്മിൻബഭൂവ ക്രോധസംയുതഃ .
വസിഷ്ഠേ ധർമശാസ്ത്രജ്ഞേ നിവാരണപരാങ്മുഖേ .. 21..

കേനചിത്കാരണേനാഥ പിതാ തസ്യ മഹീപതിഃ .
പുത്രാർഥേഽസൗ തപസ്തപ്തും പുരം ത്യക്ത്വാ വനം ഗതഃ .. 22..

ന വവർഷ തദാ തസ്മിന്വിഷയേ പാകശാസനഃ .
സമാ ദ്വാദശ രാജേന്ദ്ര തേനാധർമേണ സർവഥാ .. 23..

വിശ്വാമിത്രസ്തദാ ദാരാംസ്തസ്മിംസ്തു വിഷയേ നൃപ .
സംന്യസ്യ കൗശികീതീരേ ചചാര വിപുലം തപഃ .. 24..

കാതരാ തത്ര സഞ്ജാതാ ഭാര്യാ വൈ കൗശികസ്യ ഹ .
കുടുംബഭരണാർഥായ ദുഃഖിതാ വരവർണിനീ .. 25..

ബാലകാൻക്ഷുധയാക്രാന്താന്രുദതഃ പശ്യതീ ഭൃശം .
യാചമാനാംശ്ച നീവാരാൻകഷ്ടമാപ പതിവ്രതാ .. 26..

ചിന്തയാമാസ ദുഃഖാർതാ തോകാന്വീക്ഷ്യ ക്ഷുധാതുരാൻ .
നൃപോ നാസ്തി പുരേ ഹ്യദ്യ കം യാചേ വാ കരോമി കിം .. 27..

ന മേ ത്രാതാസ്തി പുത്രാണാം പതിർമേ നാസ്തി സന്നിധൗ .
രുദന്തി ബാലകാഃ കാമം ധിങ്മേ ജീവനമദ്യ വൈ .. 28..

ധനഹീനാം ച മാം ത്യക്ത്വാ തപസ്തപ്തും ഗതഃ പതിഃ .
ന ജാനാതി സമർഥോഽപി ദുഃഖിതാം ധനവർജിതാം .. 29..

ബാലാനാം ഭരണം കേന കരോമി പതിനാ വിനാ .
മരിഷ്യന്തി സുതാഃ സർവേ ക്ഷുധയാ പീഡിതാ ഭൃശം .. 30..

ഏകം സുതം തു വിക്രീയ ദ്രവ്യേണ കിയതാ പുനഃ .
പാലയാമി സുതാനന്യാനേഷ മേ വിഹിതോ വിധിഃ .. 31..

സർവേഷാം മാരണം നാദ്ധാ യുക്തം മമ വിപര്യയേ .
കാലസ്യ കലനായാഹം വിക്രീണാമി തഥാത്മജം .. 32..

ഹൃദയം കഠിനം കൃത്വാ സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ സതീ .
സാ ദർഭരജ്ജ്വാ ബദ്ധ്വാഥ ഗലേ പുത്രം വിനിർഗതാ .. 33..

മുനിപത്നീ ഗലേ ബദ്ധ്വാ മധ്യമം പുത്രമൗരസം .
ശേഷസ്യ ഭരണാർഥായ ഗൃഹീത്വാ ചലിതാ ഗൃഹാത് .. 34..

ദൃഷ്ടാ സത്യവ്രതേനാർതാ താപസീ ശോകസംയുതാ .
പപ്രച്ഛ നൃപതിസ്താം തു കിം ചികീർഷസി ശോഭനേ .. 35..

രുദന്തം ബാലകം കണ്ഠേ ബദ്ധ്വാ നയസി കാധുനാ .
കിമർഥം ചാരുസർവാംഗി സത്യം ബ്രൂഹി മമാഗ്രതഃ .. 36..

 ഋഷിപത്ന്യുവാച -

വിശ്വാമിത്രസ്യ ഭാര്യാഹം പുത്രോഽയം മേ നൃപാത്മജ .
വിക്രേതുമൗരസം കാമം ഗമിഷ്യേ വിഷമേ സുതം .. 37.
അന്നം നാസ്തി പതിർമുക്ത്വാ ഗതസ്തപ്തും നൃപ ക്വചിത് .
വിക്രീണാമി ക്ഷുധാർത്തൈനം ശേഷസ്യ ഭരണായ വൈ .. 38..

രാജോവാച -
പതിവ്രതേ രക്ഷ പുത്രം ദാസ്യാമി ഭരണം തവ .
താവദേവ പതിസ്തേഽത്ര വനാച്ചൈവാഗമിഷ്യതി .. 39..

വൃക്ഷേ തവാശ്രമാഭ്യാശേ ഭക്ഷ്യം കിഞ്ചിന്നിരന്തരം .
ബന്ധയിത്വാ ഗമിഷ്യാമി സത്യമേതദ്ബ്രവീമ്യഹം .. 40..

ഇത്യയുക്താ സാ തദാ തേന രാജ്ഞാ കൗശികകാമിനീ .
വിബന്ധം തനയം കൃത്വാ ജഗാമാശ്രമമണ്ഡലം .. 41..

സോഽഭവദ് ഗാലവോ നാമ ഗലബന്ധാന്മഹാതപാഃ .
സാ തു സ്വസ്യാശ്രമേ ഗത്വാ മുമോദ ബാലകൈർവൃതാ .. 42..

സത്യവ്രതസ്തു ഭക്ത്യാ ച കൃപയാ ച പരിപ്ലുതഃ .
വിശ്വാമിത്രസ്യ ച മുനേഃ കലത്രം തദ് ബഭാര ഹ .. 43..

വനേ സ്ഥിതാന്മൃഗാൻഹത്വാ വരാഹാന്മഹിഷാംസ്തഥാ .
വിശ്വാമിത്രവനാഭ്യാശേ മാംസം വൃക്ഷേ ബബന്ധ ഹ .. 44..

ഋഷിപത്നീ ഗൃഹീത്വാ തന്മാംസം പുത്രാനദാത്തതഃ .
നിർവൃത്തിം പരമാം പ്രാപ പ്രാപ്യ ഭക്ഷ്യമനുത്തമം .. 45..

അയോധ്യാം ചൈവ രാജ്യം ച തഥൈവാന്തഃപുരം മുനിഃ .
ഗതേ തപ്തും നൃപേ തസ്മിന്വസിഷ്ഠഃ പര്യരക്ഷത .. 46..

സത്യവ്രതോഽപി ധർമാത്മാ ഹ്യതിഷ്ഠന്നഗരാദ് ബഹിഃ .
പിതുരാജ്ഞാം സമാസ്ഥായ പശുഘ്നവ്രതവാന്വനേ .. 47..

സത്യവ്രതോ ഹ്യകസ്മാച്ച കസ്യചിത്കാരണാന്നൃപഃ .
വസിഷ്ഠേ ചാധികം മന്യും ധാരയാമാസ നിത്യദാ .. 48..

ത്യജ്യമാനം വനേ പിത്രാ ധർമിഷ്ഠം ച പ്രിയം സുതം .
ന വാരയാമാസ മുനിർവസിഷ്ഠഃ കാരണേന ഹ .. 49..

പാണിഗ്രഹണമന്ത്രാണാം നിഷ്ഠാ സ്യാത്സപ്തമേ പദേ .
ജാനന്നപി സ ധർമാത്മാ വിപ്രദാരപരിഗ്രഹേ .. 50..

കസ്മിംശ്ചിദ്ദിവസേഽരണ്യേ മൃഗാഭാവേ മഹീപതിഃ .
വസിഷ്ഠസ്യ ച ഗാം ദോഗ്ധ്രീമപശ്യദ്വനമധ്യഗാം .. 51..

താം ജഘാന ക്ഷുധാർതസ്തു ക്രോധാന്മോഹാച്ച ദസ്യുവത് .
വൃക്ഷേ ബബന്ധ തന്മാംസം നീത്വാ സ്വയമഭക്ഷയത് .. 52..

ഋഷിപത്നീ സുതാൻസർവാൻഭോജയമാസ തത്തദാ .
ശങ്കമാനാ മൃഗസ്യേതി ന ഗോരിതി ച സുവ്രതാ .. 53..

 വസിഷ്ഠസ്തു ഹതാം ദോഗ്ധ്രീം ജ്ഞാത്വാ ക്രുദ്ധസ്തമബ്രവീത് . BACK TO TOP

ദുരാത്മൻ കിം കൃതം പാപം ധേനുഘാതാത്പിശാചവത് .. 54..

ഏവം തേ ശങ്കവഃ ക്രൂരാഃ പതന്തു ത്വരിതാസ്ത്രയഃ .
ഗോവധാദ്ദാരഹരണാത്പിതുഃ ക്രോധാത്തഥാ ഭൃശം .. 55..

ത്രിശങ്കുരിതി നാമ്നാ വൈ ഭുവി ഖ്യാതോ ഭവിഷ്യസി .
പിശാചരൂപമാത്മാനം ദർശയൻസർവദേഹിനാം .. 56..

വ്യാസ ഉവാച -
ഏവം ശപ്തോ വസിഷ്ഠേന തദാ സത്യവ്രതോ നൃപഃ .
ചചാര ച തപസ്തീവ്രം തസ്മിന്നേവാശ്രമേ സ്ഥിതഃ .. 57..

കസ്മാച്ചിന്മുനിപുത്രാത്തു പ്രാപ്യ മന്ത്രമനുത്തമം .
ധ്യായൻഭഗവതീം ദേവീം പ്രകൃതിം പരമാം ശിവാം .. 58..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ സത്യവ്രതാഖ്യാനവർണനം നാമ ദശമോഽധ്യായഃ .. 7.10..

7.11 ഏകാദശോഽധ്യായഃ . സത്യവ്രതായ രാജനീത്യുപദേശവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച -
വസിഷ്ഠേന ച ശപ്തോഽസൗ ത്രിശങ്കുർനൃപതേഃ സുതഃ .
കഥം ശാപാദ്വിനിർമുക്തസ്തന്മേ ബ്രൂഹി മഹാമതേ .. 1..

വ്യാസ ഉവാച -
സത്യവ്രതസ്തഥാ ശപ്തഃ പിശാചത്വമവാപ്തവാൻ .
തസ്മിന്നേവാശ്രമേ തസ്ഥൗ ദേവീഭക്തിപരായണഃ .. 2..

കദാചിന്നൃപതിസ്തത്ര ജപ്ത്വാ മന്ത്രം നവാക്ഷരം .
ഹോമാർഥം ബ്രാഹ്മണാൻഗത്വാ പ്രണമ്യോവാച ഭക്തിതഃ .. 3..

ഭൂമിദേവാഃ ശൃണുധ്വം വൈ വചനം പ്രണതസ്യ മേ .
ഋത്വിജോ മമ സർവേഽത്ര ഭവന്തഃ പ്രഭവന്തു ഹ .. 4..

ജപസ്യ ച ദശാംശേന ഹോമഃ കാര്യോ വിധാനതഃ .
ഭവദ്ഭിഃ കാര്യസിദ്ധ്യർഥം വേദവിദ്ഭിഃ കൃപാപരൈഃ .. 5..

സത്യവ്രതോഽഹം നൃപതേഃ പുത്രോ ബ്രഹ്മവിദാംവരാഃ .
കാര്യം മമ വിധാതവ്യം സർവഥാ സുഖഹേതവേ .. 6..

തച്ഛ്രുത്വാ ബ്രാഹ്മണാസ്തത്ര തമൂചുർനൃപതേഃ സുതം .
ശപ്തസ്ത്വം ഗുരുണാ പ്രാപ്തം പിശാചത്വം ത്വയാധുനാ .. 7..

ന യാഗാർഹോഽസി തസ്മാത്ത്വം വേദേഷ്വനധികാരതഃ .
പിശാചത്വമനുപ്രാപ്തം സർവലോകേഷു ഗർഹിതം .. 8..

വ്യാസ ഉവാച -
തന്നിശമ്യ വചസ്തേഷാം രാജാ ദുഃഖമവാപ ഹ .
ധിഗ്ജീവിതമിദം മേഽദ്യ കിം കരോമി വനേ സ്ഥിതഃ .. 9..

 പിത്രാ ചാഹം പരിത്യക്തഃ ശപ്തശ്ച ഗുരുണാ ഭൃശം .

BACK TO TOP

രാജ്യാദ്ഭ്രഷ്ടഃ പിശാചത്വമനുപ്രാപ്തഃ കരോമി കിം .. 10..

തദാ പൃഥുതരാം കൃത്വാ ചിതാം കാഷ്ഠൈർനൃപാത്മജഃ .
സസ്മാര ചണ്ഡികാം ദേവീം പ്രവേശമനുചിന്തയൻ .. 11..

സ്മൃത്വാ ദേവീം മഹാമായാം ചിതാം പ്രജ്വലിതാം പുരഃ .
കൃത്വാ സ്നാത്വാ പ്രവേശാർഥം സ്ഥിതഃ പ്രാഞ്ജലിരഗ്രതഃ .. 12..

ജ്ഞാത്വാ ഭഗവതീ തം തു മർതുകാമം മഹീപതിം .
ആജഗാമ തദാഽഽകാശം പ്രത്യക്ഷം തസ്യ ചാഗ്രതഃ .. 13..

ദത്ത്വാഥ ദർശനം ദേവീ തമുവാച നൃപാത്മജം .
സിംഹാരൂഢാ മഹാരാജ മേഘഗംഭീരയാ ഗിരാ .. 14.
ദേവ്യുവാച -
കിം തേ വ്യവസിതം സാധോ ഹുതാശേ മാ തനും ത്യജ .
സ്ഥിരോ ഭവ മഹാഭാഗ പിതാ തേ ജരസാന്വിതഃ .. 15..

രാജ്യം ദത്ത്വാ വനേ തുഭ്യം ഗന്താസ്തി തപസേ കില .
വിഷാദം ത്യജ ഹേ വീര പരശ്വോഽഹനി ഭൂപതേ .. 16..

നേതും ത്വാമാഗമിഷ്യന്തി സചിവാശ്വ പിതുസ്തവ .
മത്പ്രസാദാത്പിതാ ച ത്വാമഭിഷിച്യ നൃപാസനേ .. 17..

ജിത്വാ കാമം ബ്രഹ്മലോകം ഗമിഷ്യേത്യേഷ നിശ്ചയഃ .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്ത്വാ തം തദാ ദേവീ തത്രൈവാന്തരധീയത .. 18..

രാജപുത്രോ വിരമിതോ മരണാത്പാവകാത്തതഃ .
അയോധ്യായാം തദാഽഽഗത്യ നാരദേന മഹാത്മനാ .. 19..

വൃത്താന്തഃ കഥിതഃ സർവോ രാജ്ഞേ സത്വരമാദിതഃ .
ശ്രുത്വാ രാജാഥ പുത്രസ്യ തം തഥാ മരണോദ്യമം .. 20..

ഖേദമാധായ മനസി ശുശോച ബഹുധാ നൃപഃ .
സചിവാനാഹ ധർമാത്മാ പുത്രശോകപരിപ്ലുതഃ .. 21..

ജ്ഞാതം ഭവദ്ഭിരത്യുഗ്രം പുത്രസ്യ മമ ചേഷ്ടിതം .
ത്യക്തോ മയാ വനേ ധീമാൻപുത്രഃ സത്യവ്രതോ മമ .. 22..

ആജ്ഞയാസൗ ഗതഃ സദ്യോ രാജ്യാർഹഃ പരമാർഥവിത് .
സ്ഥിതസ്തത്രൈവ വിജ്ഞാനേ ധനഹീനഃ ക്ഷമാന്വിതഃ .. 23..

വസിഷ്ഠേന തഥാ ശപ്തഃ പിശാചസദൃശഃ കൃതഃ .
സോഽദ്യ ദുഃഖേന സന്തപ്തഃ പ്രവേഷ്ടുഞ്ച ഹുതാശനം .. 24..

ഉദ്യതഃ ശ്രീമഹാദേവ്യാ നിഷിദ്ധഃ സംസ്ഥിതഃ പുനഃ .
തസ്മാദ് ഗച്ഛന്തു തം ശീഘ്രം ജ്യേഷ്ഠപുത്രം മഹാബലം .. 25..

ആശ്വാസ്യ വചനൈരത്ര തരസൈവാനയന്ത്വിഹ .
അഭിഷിച്യ സുതം രാജ്യേ ഔരസം പാലനക്ഷമം .. 26..

 വനം യാസ്യാമി ശാന്തോഽഹം തപസേ കൃതനിശ്ചയഃ .

ഇത്യുക്ത്വാ മന്ത്രിണഃ സർവാൻപ്രേഷയാമാസ പാർഥിവഃ .. 27..

തസ്യൈവാനയനാർഥം ഹി പ്രീതിപ്രവണമാനസഃ .
തേ ഗത്വാ തം സമാശ്വാസ്യ മന്ത്രിണഃ പാർഥിവാത്മജം .. 28..

അയോധ്യായാം മഹാത്മാനം മാനപൂർവം സമാനയൻ .
ദൃഷ്ട്വാ സത്യവ്രതം രാജാ ദുർബലം മലിനാംബരം .. 29..

ജടാജൂടധരം ക്രൂരം ചിന്താതുരമചിന്തയത് .
കിം കൃതം നിഷ്ഠുരം കർമ മയാ പുത്രോ വിവാസിതഃ .. 30..

രാജ്യാർഹശ്ചാതിമേധാവീ ജാനതാ ധർമനിശ്ചയം .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ തമാലിങ്ഗ്യ മഹീപതിഃ .. 31..

ആസനേ സ്വസമീപശേ സമാശ്വാസ്യോപവേശയത് .
ഉപവിഷ്ടം സുതം രാജാ പ്രേമപൂർവമുവാച ഹ .. 32..

പ്രേമഗദ്ഗദയാ വാചാ നീതിശാസ്ത്രവിശാരദഃ .
രാജോവാച -
പുത്ര ധർമേ മതിഃ കാര്യാ മാനനീയാ മുഖോദ്ഭവാഃ .. 33..

ന്യായാഗതം ധനം ഗ്രാഹ്യം രക്ഷണീയാഃ സദാ പ്രജാഃ .
നാസത്യം ക്വാപി വക്തവ്യം നാമാർഗേ ഗമനം ക്വചിത് .. 34..

ശിഷ്ടപ്രോക്തം പ്രകർതവ്യം പൂജനീയാസ്തപസ്വിനഃ .
ഹന്തവ്യാ ദസ്യവഃ ക്രൂരാ ഇന്ദ്രിയാണാം തഥാ ജയഃ .. 35..

കർതവ്യം കാര്യസിദ്ധ്യർഥം രാജ്ഞാ പുത്ര സദൈവ ഹി .
മന്ത്രസ്തു സർവഥാ ഗോപ്യഃ കർതവ്യഃ സചിവൈഃ സഹ .. 36..

നോപേക്ഷ്യോഽല്പോഽപി കൃതിനാ രിപുഃ സർവാത്മനാ സുത .
ന വിശ്വസേത്പരാസക്തം സചിവം ച തഥാ നതം .. 37..

ചാരാഃ സർവത്ര യോക്തവ്യാഃ ശത്രുമിത്രേഷു സർവഥാ .
ധർമേ മതിഃ സദാ കാര്യാ ദാനം ദദ്യാച്ച നിത്യശഃ .. 38..

ശുഷ്കവാദോ ന കർതവ്യോ ദുഷ്ടസംഗം ച വർജയേത് .
യഷ്ടവ്യാ വിവിധാ യജ്ഞാഃ പൂജനീയാ മഹർഷയഃ .. 39..

ന വിശ്വസേത്സ്ത്രിയം ക്വാപി സ്ത്രൈണം ദ്യൂതരതം നരം .
അത്യാദരോ ന കർതവ്യോ മൃഗയായാം കദാചന .. 40..

ദ്യൂതേ മദ്യേ തഥാ ഗേയേ നൂനം വാരവധൂഷു ച .
സ്വയം തദ്വിമുഖോ ഭൂയാത് പ്രജാസ്തേഭ്യശ്ച രക്ഷയേത് .. 41..

ബ്രാഹ്മേ മുഹൂർതേ കർതവ്യമുത്ഥാനം സർവഥാ സദാ .
സ്നാനാദികം സർവവിധിം വിധായ വിധിവദ്യഥാ .. 42..

പരാശക്തേഃ പരാം പൂജാം ഭക്ത്യാ കുര്യാത്സുദീക്ഷിതഃ .
പുത്രൈതജ്ജന്മസാഫല്യം പരാശക്തേഃ പദാർചനം .. 43..

സകൃത്കൃത്വാ മഹാപൂജാം ദൈവീപാദജലം പിബൻ .

ന ജാതു ജനനീഗർഭേ ഗച്ഛേദിതി വിനിശ്ചയഃ .. 44..

സർവം ദൃശ്യം മഹാദേവീ ദ്രഷ്ടാ സാക്ഷീ ച സൈവ ഹി .
ഇതി തദ്ഭാവഭരിതസ്തിഷ്ഠേന്നിർഭയചേതസാ .. 45..

കൃത്വാ നിത്യവിധിം സമ്യഗ്ഗന്തവ്യം സദസി ദ്വിജാൻ .
സമാഹൂയ ച പ്രഷ്ടവ്യോ ധർമശാസ്ത്രവിനിർണയഃ .. 46..

സമ്പൂജ്യ ബ്രാഹ്മണാൻപൂജ്യാന്വേദവേദാന്തപാരഗാൻ .
ഗോഭൂഹിരണ്യാദികം ച ദേയം പാത്രേഷു സർവദാ .. 47..

അവിദ്വാൻബ്രാഹ്മണഃ കോഽപി നൈവ പൂജ്യഃ കദാചന .
ആഹാരാദധികം നൈവ ദേയം മൂർഖായ കർഹിചിത് .. 48..

ന വാ ലോഭാത്ത്വയാ പുത്ര കർതവ്യം ധർമലംഘനം .
അതഃ പരം ന കർതവ്യം ക്വചിദ്വിപ്രാവമാനനം .. 49..

ബ്രാഹ്മണാ ഭൂമിദേവാശ്ച മാനനീയാഃ പ്രയത്നതഃ .
കാരണം ക്ഷത്രിയാണാം ച ദ്വിജാ ഏവ ന സംശയഃ .. 50..

അദ്ഭ്യോഽഗ്നിർബ്രഹ്മണഃ ക്ഷത്രമശ്മനോ ലോഹമുത്ഥിതം .
തേഷാം സർവത്രഗം തേജഃ സ്വാസു യോനിഷു ശാമ്യതി .. 51..

തസ്മാദ്രാജ്ഞാ വിശേഷേണ മാനനീയാ മുഖോദ്ഭവാഃ .
ദാനേന വിനയേനൈവ സർവഥാ ഭൂതിമിച്ഛതാ .. 52..

ദണ്ഡനീതിഃ സദാ കാര്യാ ധർമശാസ്ത്രാനുസാരതഃ .
കോശസ്യ സംഗ്രഹഃ കാര്യോ നൂനം ന്യായാഗതസ്യ ഹ .. 53..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ സത്യവ്രതായ രാജനീത്യുപദേശവർണനം നാമൈകാദശോഽധ്യായഃ .. 7.11..

7.12 ദ്വാദശോഽധ്യായഃ . ത്രിശങ്കൂപാഖ്യാനവർണനം .

ഏവം പ്രബോധിതഃ പിത്രാ ത്രിശങ്കുഃ പ്രണതോ നൃപഃ .
തഥേതി പിതരം പ്രാഹ പ്രേമഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 1..

വിപ്രാനാഹൂയ മന്ത്രജ്ഞാന്വേദശാസ്ത്രവിശാരദാൻ .
അഭിഷേകായ സംഭാരാൻ കാരയാമാസ സത്വരം .. 2..

സലിലം സർവതീർഥാനാം സമാനായ്യ വിശാമ്പതിഃ .
പ്രകൃതീശ്ച സമാഹൂയ സാമന്താൻഭൂപതീംസ്തഥാ .. 3..

പുണ്യേഽഹ്നി വിധിവത്തസ്മൈ ദദാവാസനമുത്തമം .
അഭിഷിച്യ സുതം രാജ്യേ ത്രിശങ്കും വിധിവത്പിതാ .. 4..

തൃതീയമാശ്രമം പുണ്യം ജഗ്രാഹ ഭാര്യയാ യുതഃ .
വനേ ത്രിപഥഗാകൂലേ ചചാര ദുശ്ചരം തപഃ .. 5..

കാലേ പ്രാപ്തേ യയൗ സ്വർഗം പൂജിതസ്ത്രിദശൈരപി .
ഇന്ദ്രാസനസമീപസ്ഥോ രരാജ രവിവത്സദാ .. 6..

രാജോവാച .
പൂർവം ഭഗവതാ പ്രോക്തം കഥായോഗേന സാമ്പ്രതം .
സത്യവ്രതോ വസിഷ്ഠേന ശപ്തോ ദോഗ്ധ്രീവധാത്കില .. 7..

കുപിതേനേ പിശാചത്വം പ്രാപിതോ ഗുരുണാ തതഃ .
കഥം മുക്തഃ പിശാചത്വാദിത്യേതത്സംശയഃ പ്രഭോ .. 8..

ന സിംഹാസനയോഗ്യോ ഹി ഭവേച്ഛാപസമന്വിതഃ .
മുനിനാ മോചിതഃ ശാപാത്കേനാന്യേന ച കർമണാ .. 9..

ഏതന്മേ ബ്രൂഹി വിപ്രർഷേ ശാപമോക്ഷണകാരണം .
ആനീതസ്തു കഥം പിത്രാ സ്വഗൃഹേ താദൃശാകൃതിഃ .. 10..

വ്യാസ ഉവാച -
വസിഷ്ഠേന ച ശപ്തോഽസൗ സദ്യഃ പൈശാചതാം ഗതഃ .
ദുർവേഷശ്ചാതിദുർധർഷഃ സർവലോകഭയങ്കരഃ .. 11..

യദൈവോപാസിതാ ദേവീ ഭക്ത്യാ സത്യവ്രതേന ഹ .
തയാ പ്രസന്നയാ രാജൻ ദിവ്യദേഹഃ കൃതഃ ക്ഷണാത് .. 12..

പിശാചത്വം ഗതം തസ്യ പാപം ചൈവ ക്ഷയം ഗതം .
വിപാപ്മാ ചാതിതേജസ്വീ സംഭൂതസ്തത്കൃപാമൃതാത് .. 13..

വസിഷ്ഠോഽപി പ്രസന്നാത്മാ ജാതഃ ശക്തിപ്രസാദതഃ .
പിതാപി ച ബഭൂവാസ്യ പ്രേമയുക്തസ്ത്വനുഗ്രഹാത് .. 14..

രാജ്യം ശശാസ ധർമാത്മാ മൃതേ പിതരി പാർഥിവഃ .
ഈജേ ച വിവിധൈര്യജ്ഞൈർദേവദേവീം സനാതനീം .. 15..

തസ്യ പുത്രോ ബഭൂവാഥ ഹരിശ്ചന്ദ്രഃ സുശോഭനഃ .
ലക്ഷണൈഃ ശാസ്ത്രനിർദിഷ്ടൈഃ സംയുതശ്ചാതിസുന്ദരഃ .. 16..

യുവരാജം സുതം കൃത്വാ ത്രിശങ്കുഃ പൃഥിവീപതിഃ .
മാനുഷേണ ശരീരേണ സ്വർഗം ഭോക്തും മനോ ദധേ .. 17..

വസിഷ്ഠസ്യാശ്രമം ഗത്വാ പ്രണമ്യ വിധിവന്നൃപഃ .
ഉവാച വചനം പ്രീതഃ കൃതാഞ്ജലിപുടസ്തദാ .. 18..

രാജോവാച -
ബ്രഹ്മപുത്ര മഹാഭാഗ സർവമന്ത്രവിശാരദ .
വിജ്ഞപ്തിം മേ സുമനസാ ശ്രോതുമർഹസി താപസ .. 19..

ഇച്ഛാ മേഽദ്യ സമുത്പന്നാ സ്വർഗലോകസുഖായ ച .
അനേനൈവ ശരീരേണ ഭോഗാൻഭോക്തുമമാനുഷാൻ .. 20..

അപ്സരോഭിശ്ച സംവാസഃ ക്രീഡിതും നന്ദനേ വനേ .
ദേവഗന്ധർവഗാനം ച ശ്രോതവ്യം മധുരം കില .. 21..

യാജയ ത്വം മഖേനാശു താദൃശേന മഹാമുനേ .
യഥാനേന ശരീരേണ വസേ ലോകം ത്രിവിഷ്ടപം .. 22..

സമർഥോഽസി മുനിശ്രേഷ്ഠ കുരു കാര്യം മമാധുനാ .
പ്രാപയാശു മഖം കൃത്വാ ദേവലോകം ദുരാസദം .. 23..

വസിഷ്ഠ ഉവാച -
രാജൻ മാനുഷദേഹേന സ്വർഗേ വാസഃ സുദുർലഭഃ .
മൃതസ്യ ഹി ധ്രുവം സ്വർഗഃ കഥിതഃ പുണ്യകർമണാ .. 24..

തസ്മാദ് ബിഭേമി സർവജ്ഞ ദുർലഭാച്ച മനോരഥാത് .
അപ്സരോഭിശ്ച സംവാസോ ജീവമാനസ്യ ദുർലഭഃ .. 25..

കുരു യജ്ഞാന്മഹാഭാഗ മൃതഃ സ്വർഗമവാപ്സ്യസി .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യാകർണ്യ വചസ്തസ്യ രാജാ പരമദുർമനാഃ .. 26..

ഉവാച വചനം ഭൂയോ വസിഷ്ഠം പൂർവരോഷിതം .
ന ത്വം യാജയസേ ബ്രഹ്മൻ ഗർവാവേശാച്ച മാം യദി .. 27..

അന്യം പുരോഹിതം കൃത്വാ യക്ഷ്യേഽഹം കില സാമ്പ്രതം .
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ വസിഷ്ഠഃ കോപസംയുതഃ .. 28..

ശശാപ ഭൂപതിം ചേതി ചാണ്ഡാലോ ഭവ ദുർമതേ .
അനേന ത്വം ശരീരേണ ശ്വപചോ ഭവ സത്വരം .. 29..

സ്വർഗകൃന്തന പാപിഷ്ഠ സുരഭീവധദൂഷിത .
ബ്രഹ്മപത്നീഹരോച്ഛിന്ന ധർമമാർഗവിദൂഷക .. 30..

ന തേ സ്വർഗഗതിഃ പാപ മൃതസ്യാപി കഥഞ്ചന .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തോ ഗുരുണാ രാജംസ്ത്രിശങ്കുസ്തത്ക്ഷണാദപി .. 31..

തത്ര തേന ശരീരേണ ബഭൂവ ശ്വപചാകൃതിഃ .
കുണ്ഡലേഽശ്മമയേ വാപി ജാതേ തസ്യ ച തത്ക്ഷണാത് .. 32..

ദേഹേ ചന്ദനഗന്ധശ്ച വിഗന്ധോ ഹ്യഭവത്തദാ .
നീലവർണ്യേഽഥ സഞ്ജാതേ ദിവ്യേ പീതാംബരേ തനൗ .. 33..

രാജവർണോഽഭവദ്ദേഹഃ ശാപാത്തസ്യ മഹാത്മനഃ .
ശക്ത്യുപാസകരോഷേണ ഫലമേതദഭൂന്നൃപ .. 34..

തസ്മാച്ഛ്രീശക്തിഭക്തോ ഹി നാവമാന്യഃ കദാചന .
ഗായത്രീജപനിഷ്ഠോ ഹി വസിഷ്ഠോ മുനിസത്തമഃ .. 35..

ദൃഷ്ട്വാ നിന്ദ്യം നിജം ദേഹം രാജാ ദുഃഖമവാപ്തവാൻ .
ന ജഗാമ ഗൃഹേ ദീനോ വനമേവാഭിതോ യയൗ .. 36..

ചിന്തയാമാസ ദുഃഖാർതാസ്ത്രിശങ്കുഃ ശോകവിഹ്വലഃ .
കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി ദേഹോ മേഽതീവ നിന്ദിതഃ .. 37..

കർതവ്യം നൈവ പശ്യാമി യേന മേ ദുഃഖസങ്ക്ഷയഃ .
ഗൃഹേ ഗച്ഛാമി ചേത്പുത്രഃ പീഡിതോഽദ്യ ഭവിഷ്യതി .. 38..

 ഭാര്യാപി ശ്വപചം ദൃഷ്ട്വാ നാംഗീകാരം കരിഷ്യതി .

സചിവാ നാദരിഷ്യന്തി വീക്ഷ്യ മാമീദൃശം പുനഃ .. 39..

ജ്ഞാതയോ ബന്ധുവർഗശ്ച സംഗതോ ന ഭജിഷ്യതി .
സർവൈസ്തക്തസ്യ മേ നൂനം ജീവിതാന്മരണം വരം .. 40..

വിഷം വാ ഭക്ഷയിത്വാദ്യ പതിത്വാ വാ ജലാശയേ .
കൃത്വാ വാ കണ്ഠപാശം ച ദേഹത്യാഗം കരോമ്യഹം .. 41..

അഗ്നൗ വാ ജ്വലിതേ ദേഹം ജുഹോമി വിധിവദ് ബലാത് .
കൃത്വാ വാനശനം പ്രാണാംസ്ത്യജാമി ദൂഷിതാൻഭൃശം .. 42..

ആത്മഹത്യാ ഭവേന്നൂനം പുനർജന്മനി ജന്മനി .
ശ്വപചത്വം ച ശാപശ്ച ഹത്യാദോഷാദ്ഭവേദപി .. 43..

പുനർവിചാര്യ ഭൂപാലശ്ചേതസാ സമചിന്തയത് .
ആത്മഹത്യാ ന കർതവ്യാ സർവഥൈവ മയാധുനാ .. 44..

ഭോക്തവ്യം സ്വകൃതം കർമ ദേഹേനാനേന കാനനേ .
ഭോഗേനാസ്യ വിപാകസ്യ ഭവിതാ സർവഥാ ക്ഷയഃ .. 45..

പ്രാരബ്ധകർമണാം ഭോഗാദന്യഥാ ന ക്ഷയോ ഭവേത് .
തസ്മാന്മയാത്ര ഭോക്തവ്യം കൃതം കർമ ശുഭാശുഭം .. 46..

കുർവൻപുണ്യാശ്രമാഭ്യാശേ തീർഥാനാം സേവനം തഥാ .
സ്മരണം ചാംബികായാസ്തു സാധൂനാം സേവനം തഥാ .. 47..

ഏവം കർമക്ഷയം നൂനം കരിഷ്യാമി വനേ വസൻ .
ഭാഗ്യയോഗാത്കദാചിത്തു ഭവേത്സാധുസമാഗമഃ .. 48..

ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ ത്യക്ത്വാ സ്വനഗരം നൃപഃ .
ഗംഗാതീരേ ഗതഃ കാമം ശോചംസ്തത്രൈവ സംസ്ഥിതഃ .. 49..

ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്തദാ ജ്ഞാത്വാ പിതുഃ ശാപസ്യ കാരണം .
ദുഃഖിതഃ സചിവാംസ്തത്ര പ്രേഷയാമാസ പാർഥിവഃ .. 50..

സചിവാസ്തത്ര ഗത്വാ്ഽശു തമൂചുഃ പ്രശ്രയാന്വിതാഃ .
പ്രണമ്യ ശ്വപചാകാരം നിഃശ്വസന്തം മുഹുർമുഹുഃ .. 51..

രാജൻ പുത്രേണ തേ നൂനം പ്രേഷിതാൻസമുപാഗതാൻ .
അവേഹി സചിവാംസ്ത്വം നോ ഹരിശ്ചന്ദ്രാജ്ഞയാ സ്ഥിതാൻ .. 52..

യുവരാജസുതഃ പ്രാഹ യത്തച്ഛൃണു നരാധിപ .
ആനയധ്വം നൃപം യൂയം സമ്മാന്യ പിതരം മമ .. 53..

തസ്മാദ്രാജൻ സമാഗച്ഛ രാജ്യം പ്രതി ഗതവ്യഥഃ .
സേവാം സർവേ കരിഷ്യന്തി സചിവാശ്ച പ്രജാസ്തഥാ .. 54..

ഗുരും പ്രസാദയിഷ്യാമഃ സ യഥാ തു ദയേത വൈ .
പ്രസന്നോ്ഽസൗ മഹാതേജാ ദുഃഖസ്യാന്തം കരിഷ്യതി .. 55..

ഇതി പുത്രേണ തേ രാജൻ കഥിതം ബഹുധാ കില .
തസ്മാദ് ഗമനമേവാശു രോചതാം നിജസദ്മനി .. 56..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തേഷാം നൃപഃ ശ്രുത്വാ ഭാഷിതം ശ്വപചാകൃതിഃ .
സ്വഗൃഹം ഗമനായാസൗ ന മതിം കൃതവാനതഃ .. 57..

താനുവാച തദാ വാക്യം വ്രജന്തു സചിവാഃ പുരം .
ഗത്വാ പുരം മഹാഭാഗാ ബ്രുവന്തു വചനാച്ച മേ .. 58..

നാഗമിഷ്യാമ്യഹം പുത്ര കുരു രാജ്യമതന്ദ്രിതഃ .
മാനയൻബ്രാഹ്മണാന്ദേവാന്യജന്യജ്ഞൈരനേകശഃ .. 59..

നാഹം ശ്വപചവേഷേണ ഗർഹിതേന മഹാത്മഭിഃ .
ആഗമിഷ്യാമ്യയോധ്യായാം സർവേ ഗച്ഛന്തു മാ ചിരം .. 60..

പുത്രം സിംഹാസനേ സ്ഥാപ്യ ഹരിശ്ചന്ദ്രം മഹാബലം .
കുർവന്തു രാജ്യകർമാണി യൂയം തത്ര മമാജ്ഞയാ .. 61..

ഇത്യാദിഷ്ടാസ്തതസ്തേ തു രുരുദുശ്ചാതുരാ ഭൃശം .
സചിവാ നിര്യയുസ്തൂർണം നത്വാ തം ച വനാശ്രമാത് .. 62..

അയോധ്യായാമുപാഗത്യ പുണ്യേഽഹനി വിധിപൂർവകം .
അഭിഷേകം തദാ ചക്രുർഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ മൂർധ്നി തേ .. 63..

അഭിഷിക്തസ്തു തേജസ്വീ സചിവൈശ്ച നൃപാജ്ഞയാ .
രാജ്യം ചകാര ധർമിഷ്ഠഃ പിതരം ചിന്തയൻഭൃശം .. 64..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ത്രിശങ്കൂപാഖ്യാനവർണനം നാമ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ .. 7.12..

7.13 ത്രയോദശോഽധ്യായഃ . ത്രിശങ്കുശാപോദ്ധാരായ വിശ്വാമിത്രസാന്ത്വനവ

രാജോവാച -
ഹരിശ്ചന്ദ്രഃ കൃതോ രാജാ സചിവൈർനൃപശാസനാത് .
ത്രിശങ്കുസ്തു കഥം മുക്തസ്തസ്മാച്ചാണ്ഡാലദേഹതഃ .. 1..

മൃതോ വാ വനമധ്യേ തു ഗംഗാതീരേ പരിപ്ലുതഃ .
ഗുരുണാ വാ കൃപാം കൃത്വാ ശാപാത്തസ്മാദ്വിമോചിതഃ .. 2..

ഏതദ് വൃത്താന്തമഖിലം കഥയസ്വ മമാഗ്രതഃ .
ചരിതം തസ്യ നൃപതേഃ ശ്രോതുകാമോഽസ്മി സർവഥാ .. 3..

വ്യാസ ഉവാച -
അഭിഷിക്തം സുതം കൃത്വാ രാജാ സന്തുഷ്ടമാനസഃ .
കാലാതിക്രമണം തത്ര ചകാര ചിന്തയഞ്ഛിവാം .. 4..

ഏവം ഗച്ഛതി കാലേ തു തപസ്തപ്ത്വാ സമാഹിതഃ .
ദ്രഷ്ടും ദാരാൻസുതാദീംശ്ച തദാഗാത്കൗശികോ മുനിഃ .. 5..

ആഗത്യ സ്വജനം ദൃഷ്ട്വാ സുസ്ഥിതം മുദമാപ്തവാൻ .
ഭാര്യാം പപ്രച്ഛ മേധാവീ സ്ഥിതാമഗ്രേ സപര്യയാ .. 6..

ദുർഭിക്ഷേ തു കഥം കാലസ്തയാ നീതഃ സുലോചനേ .
അന്നം വിനാ ത്വിമേ ബാലാഃ പാലിതാ കേന തദ്വദ .. 7..

അഹം തപസി സന്നദ്ധോ നാഗതഃ ശൃണു സുന്ദരി .
കിം കൃതം തു ത്വയാ കാന്തേ വിനാ ദ്രവ്യേണ ശോഭനേ .. 8..

മയാ ചിന്താ കൃതാ തത്ര ശ്രുത്വാ ദുർഭിക്ഷമദ്ഭുതം .
നാഗതോഽഹം വിചാര്യൈവം കിം കരിഷ്യാമി നിർധനഃ .. 9..

അഹമപ്യതി വാമോരു പീഡിതഃ ക്ഷുധയാ വനേ .
പ്രവിഷ്ടശ്ചൗരഭാവേന കുത്രചിച്ഛ്വപചാലയേ .. 10..

ശ്വപചം നിദ്രിതം ദൃഷ്ട്വാ ക്ഷുധയാ പീഡിതോ ഭൃശം .
മഹാനസം പരിജ്ഞായ ഭക്ഷ്യാർഥം സമുപസ്ഥിതഃ .. 11..

യദാ ഭാണ്ഡം സമുദ്ഘാട്യ പക്വം ശ്വതനുജാമിഷം .
ഗൃഹ്ണാമി ഭക്ഷണാർഥായ തദാ ദൃഷ്ടസ്തു തേന വൈ .. 12..

പൃഷ്ടഃ കസ്ത്വം കഥം പ്രാപ്തോ ഗൃഹേ മേ നിശി സാദരം .
ബ്രൂഹി കാര്യം കിമർഥം ത്വമുദ്ഘാടയസി ഭാണ്ഡകം .. 13..

ഇത്യുക്തഃ ശ്വപചേനാഹം ക്ഷുധയാ പീഡിതോ ഭൃശം .
തമവോചം സുകേശാന്തേ കാമം ഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 14..

ബ്രാഹ്മണോഽഹം മഹാഭാഗ താപസഃ ക്ഷുധയാർദിതഃ .
ചൗരഭാവമനുപ്രാപ്തോ ഭക്ഷ്യം പശ്യാമി ഭാണ്ഡകേ .. 15..

ചൗരഭാവേന സമ്പ്രാപ്തോഽസ്മ്യതിഥിസ്തേ മഹാമതേ .
ക്ഷുധിതോഽസ്മി ദദസ്വാജ്ഞാം മാംസമദ്മി സുസംസ്കൃതം .. 16..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ശ്വപചസ്തു വചഃ ശ്രുത്വാ മാമുവാച സുനിശ്ചിതം .
ഭക്ഷം മാ കുരു വർണാഗ്ര്യ ജാനീഹി ശ്വപചാലയം .. 17..

ദുർലഭം ഖലു മാനുഷ്യം തത്രാപി ച ദ്വിജന്മതാ .
ദ്വിജത്വേ ബ്രാഹ്മണത്വം ച ദുർലഭം വേത്സി കിം ന ഹി .. 18..

ദുഷ്ടാഹാരോ ന കർതവ്യഃ സർവഥാ ലോകമിച്ഛതാ .
അഗ്രാഹ്യാ മനുനാ പ്രോക്താഃ കർമണാ സപ്ത ചാന്ത്യജാഃ .. 19..

ത്യാജ്യോഽഹം കർമണാ വിപ്ര ശ്വപചോ നാത്ര സംശയഃ .
നിവാരയാമി ഭക്ഷ്യാത്ത്വാം ന ലോഭേനാഞ്ജസാ ദ്വിജ .. 20..

വർണസങ്കരദോഷോഽയം മാ യാതു ത്വാം ദ്വിജോത്തമ .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച .
സത്യം വദസി ധർമജ്ഞ മതിസ്തേ വിശദാന്ത്യജ .. 21..

തഥാപ്യാപദി ധർമസ്യ സൂക്ഷ്മമാർഗം ബ്രവീമ്യഹം .
ദേഹസ്യ രക്ഷണം കാര്യം സർവഥാ യദി മാനദ .. 22..

പാപസ്യാന്തേ പുനഃ കാര്യം പ്രായശ്ചിത്തം വിശുദ്ധയേ .
ദുർഗതിസ്തു ഭവേത്പാപാദനാപദി ന ചാപദി .. 23..

മരണാത്ക്ഷുധിതസ്യാഥ നരകോ നാത്ര സംശയഃ .
തസ്മാത്ക്ഷുധാപഹരണം കർതവ്യം ശുഭമിച്ഛതാ .. 24..

തേനാഹം ചൗര്യധർമേണ ദേഹം രക്ഷേഽപ്യഥാന്ത്യജ .
അവർഷണേ ച ചൗര്യേണ യത്പാപം കഥിതം ബുധൈഃ .. 25..

യോ ന വർഷതി പർജന്യസ്തത്തു തസ്മൈ ഭവിഷ്യതി .
ഇത്യുക്തേ വചനേ കാന്തേ പർജന്യഃ സഹസാപതത് .. 26..

ഗഗനാദ്ധസ്തിഹസ്താഭിർധാരാഭിരഭികാങ്ക്ഷിതഃ .
മുദിതോഽഹം ഘനം വീക്ഷ്യ വർഷന്തം വിദ്യുതാ സഹ .. 27..

തദാഹം തദ്ഗൃഹം ത്യക്ത്വാ നിഃസൃതഃ പരയാ മുദാ .
കഥയ ത്വം വരാരോഹേ കാലോ നീതസ്ത്വയാ കഥം .. 28..

കാന്താരേ പരമഃ ക്രൂരഃ ക്ഷയകൃത്പ്രാണിനാമിഹ .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ പതിമാഹ പ്രിയംവദാ .. 29..

യഥാ ശൃണു മയാ നീതഃ കാലഃ പരമദാരുണഃ .
ഗതേ ത്വയി മുനിശ്രേഷ്ഠ ദുർഭിക്ഷം സമുപാഗതം .. 30..

അന്നാർഥം പുത്രകാഃ സർവേ ബഭൂവുശ്ചാതിദുഃഖിതാഃ .
ക്ഷുധിതാൻബാലകാന്വീക്ഷ്യ നീവാരാർഥം വനേ വനേ .. 31..

ഭ്രാന്താഹം ചിന്തയാഽഽവിഷ്ടാ കിഞ്ചിത്പ്രാപ്തം ഫലം തദാ .
ഏവം ച കതിചിന്മാസാ നീവാരേണാതിവാഹിതാഃ .. 32..

തദഭാവേ മയാ കാന്ത ചിന്തിതം മനസാ പുനഃ .
ന ഭിക്ഷാ കില ദുർഭിക്ഷേ നീവാരാ നാപി കാനനേ .. 33..

ന വൃക്ഷേഷു ഫലാന്യാസുർന മൂലാനി ധരാതലേ .
ക്ഷുധയാ പീഡിതാ ബാലാ രുദന്തി ഭൃശമാതുരാഃ .. 34..

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി കിം ബ്രവീമി ക്ഷുധാർതിതാൻ .
ഏവം വിചിന്ത്യ മനസാ നിശ്ചയസ്തു മയാ കൃതഃ .. 35..

പുത്രമേകം ദദാമ്യദ്യ കസ്മൈചിദ്ധനിനേ കില .
ഗൃഹീത്വാ തസ്യ മൗല്യം തു തേന ദ്രവ്യേണ ബാലകാൻ .. 36..

പാലയേഽഹം ക്ഷുധാർതാംസ്തു നാന്യോപായോഽസ്തി പാലനേ .
ഇതി സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ പുത്രോഽയം പ്രഹിതോ മയാ .. 37..

വിക്രയാർഥം മഹാഭാഗ ക്രന്ദമാനോ ഭൃശാതുരഃ .
ക്രന്ദമാനം ഗൃഹീത്വൈനം നിർഗതാഹം ഗതത്രപാ .. 38..

തദാ സത്യവ്രതോ മാർഗേ മാമുദ്വീക്ഷ്യ ഭൃശാതുരാം .
പപ്രച്ഛ സ ച രാജർഷിഃ കസ്മാദ്രോദിതി ബാലകഃ .. 39..

തദാഹം തമുവാചേദം വചനം മുനിസത്തമ .
വിക്രയാർഥം നീയതേഽസൗ ബാലകോഽദ്യ മയാ നൃപ .. 40..

ശ്രുത്വാ മേ വചനം രാജാ ദയാർദ്രഹൃദയസ്തതഃ .
മാമുവാച ഗൃഹം യാഹി ഗൃഹീത്വൈനം കുമാരകം .. 41..

ഭോജനാർഥേ കുമാരാണാമാമിഷം വിഹിതം തവ .
പ്രാപയിഷ്യാമ്യഹം നിത്യം യാവന്മുനിസമാഗമഃ .. 42..

അഹന്യഹനി ഭൂപാലോ വൃക്ഷേഽസ്മിന്മൃഗസൂകരാൻ .
വിന്യസ്യ യാതി ഹത്വാസൗ പ്രത്യഹം ദയയാന്വിതഃ .. 43..

തേനൈവ ബാലകാഃ കാന്ത പാലിതാ വൃജിനാർണവാത് .
വസിഷ്ഠേനാഥ ശപ്തോഽസൗ ഭൂപതിർമമ കാരണാത് .. 44..

കസ്മിംശ്ചിദ്ദിവസേ മാംസം ന പ്രാപ്തം തേന കാനനേ .
ഹതാ ദോഗ്ധ്രീ വസിഷ്ഠസ്യ തേനാസൗ കുപിതോ മുനിഃ .. 45..

ത്രിശങ്കുരിതി ഭൂപസ്യ കൃതം നാമ മഹാത്മനാ .
കുപിതേന വധാദ്ധേതോശ്ചാണ്ഡാലശ്ച കൃതോ നൃപഃ .. 46..

തേനാഹം ദുഃഖിതാ ജാതാ തസ്യ ദുഃഖേന കൗശിക .
ശ്വപചത്വമസൗ പ്രാപ്തോ മത്കൃതേ നൃപനന്ദനഃ .. 47..

യേന കേനാപ്യുപായേന ഭവതാ നൃപതേഃ കില .
തസ്മാദ്രക്ഷാ പ്രകർതവ്യാ തപസാ പ്രബലേന ഹ .. 48..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി ഭാര്യാവചഃ ശ്രുത്വാ കൗശികോ മുനിസത്തമഃ .
താമാഹ കാമിനീം ദീനാം സാന്ത്വപൂർവമരിന്ദമ .. 49..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
മോചയിഷ്യാമി തം ശാപാന്നൃപം കമലലോചനേ .
ഉപകാരഃ കൃതോ യേന കാന്താരാദ്രക്ഷിതാസി വൈ .. 50..

വിദ്യാതപോബലേനാഹം കരിഷ്യേ ദുഃഖസങ്ക്ഷയം .
ഇത്യാശ്വാസ്യ പ്രിയാം തത്ര കൗശികഃ പരമാർഥവിത് .. 51..

ചിന്തയാമാസ നൃപതേഃ കഥം സ്യാദ്ദുഃഖനാശനം .
സംവിമൃശ്യ മുനിസ്തത്ര ജഗാമ യത്ര പാർഥിവഃ .. 52..

ത്രിശങ്കുഃ പക്വണേ ദീനഃ സംസ്ഥിതഃ ശ്വപചാകൃതിഃ .
ആഗച്ഛന്തം മുനിം ദൃഷ്ട്വാ വിസ്മിതോഽസൗ നരാധിപഃ .. 53..

ദണ്ഡവന്നിപപാതോർവ്യാം പാദയോസ്തരസാ മുനേഃ .
ഗൃഹീത്വാ തം കരേ ഭൂപം പതിതം കൗശികസ്തദാ .. 54..

ഉത്ഥാപ്യോവാച വചനം സാന്ത്വപൂർവം ദ്വിജോത്തമഃ .
മത്കൃതേ ത്വം മഹീപാല ശപ്തോഽസി മുനിനാ യതഃ .. 55..

വാഞ്ഛിതം തേ കരിഷ്യാമി ബ്രൂഹി കിം കരവാണ്യഹം .
രാജോവാച -
മയാ സമ്പ്രാർഥിതഃ പൂർവം വസിഷ്ഠോ മഖഹേതവേ .. 56..

മാം യാജയ മുനിശ്രേഷ്ഠ കരോമി മഖമുത്തമം .
യഥേഷ്ടം കുരു വിപ്രേന്ദ്ര യഥാ സ്വർഗം വ്രജാമ്യഹം .. 57..

അനേനൈവ ശരീരേണ ശക്രലോകം സുഖാലയം .
കോപം കൃത്വാ വസിഷ്ഠോഽസൗ മാമാഹേതി സുദുർമതേ .. 58..

മാനുഷേണ ഹി ദേഹേന സ്വർഗവാസഃ കുതസ്തവ .
പുനർമയോക്തോ ഭഗവാൻസ്വർഗലുബ്ധേന ചാനഘ .. 59..

അന്യം പുരോഹിതം കൃത്വാ യക്ഷ്യേഽഹം യജ്ഞമുത്തമം .
തദാ തേനൈവ ശപ്തോഽഹം ചാണ്ഡാലോ ഭവ പാമര .. 60..

ഇത്യേതത്കഥിതം സർവം കാരണം ശാപസംഭവം .
മമ ദുഃഖവിനാശായ സമർഥോഽസി മുനീശ്വര .. 61..

ഇത്യുക്ത്വാ വിരരമാസൗ രാജാ ദുഃഖരുജാർദിതഃ .
കൗശികോഽപി നിരാകർതും ശാപം തസ്യ വ്യചിന്തയത് .. 62..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ത്രിശങ്കുശാപോദ്ധാരായ വിശ്വാമിത്രസാന്ത്വനവർണനം നാമ ത്രയോദശോഽധ്യായഃ .. 7.13..

7.14 ചതുർദശോഽധ്യായഃ . വരുണകൃപയാ ശൈവ്യായാം പുത്രോപ്തത്തിവ

വ്യാസ ഉവാച -
വിചിന്ത്യ മനസാ കൃത്യം ഗാധിസൂനുർമഹാതപാഃ .
പ്രകല്പ്യ യജ്ഞസംഭാരാന്മുനീനാമന്ത്രയത്തദാ .. 1..

മുനയസ്തം മഖം ജ്ഞാത്വാ വിശ്വാമിത്രനിമന്ത്രിതാഃ .
നാഗതാഃ സർവ ഏവൈതേ വസിഷ്ഠേന നിവാരിതാഃ .. 2..

ഗാധിസൂനുസ്തദാജ്ഞായ വിമനാശ്ചാതിദുഃഖിതഃ .
ആജഗാമാശ്രമം തത്ര യത്രാസൗ നൃപതിഃ സ്ഥിതഃ .. 3..

തമാഹ കൗശികഃ ക്രുദ്ധോ വസിഷ്ഠേന നിവാരിതാഃ .
നാഗതാഃ ബ്രാഹ്മണാഃ സർവേ യജ്ഞാർഥം നൃപസത്തമ .. 4..

പശ്യ മേ തപസഃ സിദ്ധിം യഥാ ത്വാം സുരസദ്മനി .
പ്രാപയാമി മഹാരാജ വാഞ്ഛിതം തേ കരോമ്യഹം .. 5..

ഇത്യുക്ത്വാ ജലമാദായ ഹസ്തേന മുനിസത്തമഃ .
ദദൗ പുണ്യം തദാ തസ്മൈ ഗായത്രീജപസംഭവം .. 6..

ദത്ത്വാഥ സുകൃതം രാജ്ഞേ തമുവാച മഹീപതിം .
യഥേഷ്ടം ഗച്ഛ രാജർഷേ ത്രിവിഷ്ടപമതന്ദ്രിതഃ .. 7..

പുണ്യേന മമ രാജേന്ദ്ര ബഹുകാലാർജിതേന ച .
യാഹി ശക്രപുരീം പ്രീതഃ സ്വസ്തി തേഽസ്തു സുരാലയേ .. 8..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തവതി വിപ്രേന്ദ്രേ ത്രിശങ്കുസ്തരസാ തതഃ .
ഉത്പപാത യഥാ പക്ഷീ വേഗവാംസ്തപസോ ബലാത് .. 9..

ഉത്പത്യ ഗഗനേ രാജാ ഗതഃ ശക്രപുരീം യദാ .
ദൃഷ്ടോ ദേവഗണൈസ്തത്ര ക്രൂരശ്ചാണ്ഡാലവേഷഭാക് .. 10..

കഥിതോഽസൗ സുരേന്ദ്രായ കോഽയമായാതി സത്വരഃ .
ഗഗനേ ദേവവദ്വാ യോ ദുർദർശഃ ശ്വപചാകൃതിഃ .. 11..

സഹസോത്ഥായ ശക്രസ്തമപശ്യത്പുരുഷാധമം .
ജ്ഞാത്വാ ത്രിശങ്കുമപി സ നിർഭർത്സ്യ തരസാബ്രവീത് .. 12..

ശ്വപച ക്വ സമായാസി ദേവലോകേ ജുഗുപ്സിതഃ .
യാഹി ശീഘ്രം തതോ ഭൂമൗ നാത്ര സ്ഥാതും ത്വയോചിതം .. 13..

ഇത്യുക്തഃ സ്ഖലിതഃ സ്വർഗാച്ഛക്രേണാമിത്രകർശന .
നിപപാത തദാ രാജാ ക്ഷീണപുണ്യോ യഥാമരഃ .. 14..

പുനശ്ചുക്രോശ ഭൂപാലോ വിശ്വാമിത്രേതി ചാസകൃത് .
പതാമി രക്ഷ ദുഃഖാർതം സ്വർഗാച്ചലിതമാശുഗം .. 15..

തസ്യ തത്ക്രന്ദിതം രാജൻ പതിതഃ കൗശികോ മുനിഃ .
ശ്രുത്വാ തിഷ്ഠേതി ഹോവാച പതന്തം വീക്ഷ്യ ഭൂപതിം .. 16..

വചനാത്തസ്യ തത്രൈവ സ്ഥിതോഽസൗ ഗഗനേ നൃപഃ .
മുനേസ്തപഃപ്രഭാവേണ ചലിതോഽപി സുരാലയാത് .. 17..

വിശ്വാമിത്രോഽപ്യപഃ സ്പൃഷ്ട്വാ ചകാരേഷ്ടിം സുവിസ്തരാം .
വിധാതും നൂതനാം സൃഷ്ടിം സ്വർഗലോകം ദ്വിതീയകം .. 18..

തസ്യോദ്യമം തഥാ ജ്ഞാത്വാ ത്വരിതസ്തു ശചീപതിഃ .
തത്രാജഗാമ സഹസാ മുനിം പ്രതി തു ഗാധിജം .. 19..

കിം ബ്രഹ്മൻ ക്രിയതേ സാധോ കസ്മാത്കോപസമാകുലഃ .
അലം സൃഷ്ട്യാ മുനിശ്രേഷ്ഠ ബ്രൂഹി കിം കരവാണി തേ .. 20..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
സ്വം നിവാസം മഹീപാലം ച്യുതം ത്വദ്ഭുവനാദ് വിഭോ .
നയസ്വ പ്രീതിയോഗേന ത്രിശങ്കും ചാതിദുഃഖിതം .. 21..

വ്യാസ ഉവാച -
തസ്യ തം നിശ്ചയം ജ്ഞാത്വാ തുരാഷാഡതിശങ്കിതഃ .
തപോബലം വിദിത്വോഗ്രമോമിത്യോവാച വാസവഃ .. 22..

ദിവ്യദേഹം നൃപം കൃത്വാ വിമാനവരസംസ്ഥിതം .
ആപൃച്ഛ്യ കൗശികം ശക്രോഽഗമന്നിജപുരീം തദാ .. 23..

ഗതേ ശക്രേ തു വൈ സ്വർഗം ത്രിശങ്കുസഹിതേ തതഃ .
വിശ്വാമിത്രഃ സുഖം പ്രാപ്യ സ്വാശ്രമേ സുസ്ഥിരോഽഭവത് .. 24..

ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽഥ തച്ഛ്രുത്വാ വിശ്വാമിത്രോപകാരകം .
പിതുഃ സ്വർഗമനം കാമം മുദിതോ രാജ്യമന്വശാത് .. 25..

 അയോധ്യാധിപതിഃ ക്രീഡാം ചകാര സഹ ഭാര്യയാ .

രൂപയൗവനചാതുര്യയുക്തയാ പ്രീതിസംയുതഃ .. 26..

അതീതകാലേ യുവതീ ന സാ ഗർഭവതീ ഹ്യഭൂത് .
തദാ ചിന്താതുരോ രാജാ ബഭൂവാതീവ ദുഃഖിതഃ .. 27..

വസിഷ്ടസ്യാശ്രമം ഗത്വാ പ്രണമ്യ ശിരസാ മുനിം .
അനപത്യത്വജാം ചിന്താം ഗുരവേ സമവേദയത് .. 28..

ദൈവജ്ഞോഽസി ഭവാൻകാമം മന്ത്രവിദ്യാവിശാരദഃ .
ഉപായം കുരു ധർമജ്ഞ സന്തതേർമമ മാനദ .. 29..

അപുത്രസ്യ ഗതിർനാസ്തി ജാനാസി ദ്വിജസത്തമ .
കസ്മാദുപേക്ഷസേ ജാനൻ ദുഃഖം മമ ച ശക്തിമാൻ .. 30..

കലവിങ്കാസ്ത്വിമേ ധന്യാ യേ ശിശും ലാലയന്തി ഹി .
മന്ദഭാഗ്യോഽഹമനിശം ചിന്തയാമി ദിവാനിശം .. 31..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യാകർണ്യ മുനിസ്തസ്യ നിർവേദമിശ്രിതം വചഃ .
സഞ്ചിന്ത്യ മനസാ സമ്യക് തമുവാച വിധേഃ സുതഃ .. 32..

വസിഷ്ഠ ഉവാച -
സത്യം ബ്രൂഹി മഹാരാജ സംസാരേഽസ്മിന്ന വിദ്യതേ .
അനപത്യത്വജം ദുഃഖം യത്തഥാ ദുഃഖമദ്ഭുതം .. 33..

തസ്മാത്ത്വമപി രാജേന്ദ്ര വരുണം യാദസാം പതിം .
സമാരാധയ യത്നേന സ തേ കാര്യം കരിഷ്യതി .. 34..

വരുണാദധികോ നാസ്തി ദേവഃ സന്താനദായകഃ .
തമാരാധയ ധർമിഷ്ഠ കാര്യസിദ്ധിർഭവിഷ്യതി .. 35..

ദൈവം പുരുഷകാരശ്ച മാനനീയാവിമൗ നൃഭിഃ .
ഉദ്യമേന വിനാ കാര്യസിദ്ധിഃ സഞ്ജായതേ കഥം .. 36..

ന്യായതസ്തു നരൈഃ കാര്യ ഉദ്യമസ്തത്ത്വദർശിഭിഃ .
കൃതേ തസ്മിൻഭവേത്സിദ്ധിർനാന്യഥാ നൃപസത്തമ .. 37..

ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ഗുരോരമിതതേജസഃ .
പ്രണമ്യ നിര്യയൗ രാജാ തപസേ കൃതനിശ്ചയഃ .. 38..

ഗംഗാതീരേ ശുഭേ സ്ഥാനേ കൃതപദ്മാസനോ നൃപഃ .
ധ്യായൻപാശധരം ചിത്തേ ചചാര ദുശ്ചരം തപഃ .. 39..

ഏവം തപസ്യതസ്തസ്യ പ്രചേതാ ദൃഷ്ടിഗോചരഃ .
കൃപയാഭൂന്മഹാരാജ പ്രസന്നമുഖപങ്കജഃ .. 40..

ഹരിശ്ചന്ദ്രമുവാചേദം വചനം യാദസാം പതിഃ .
വരം വരയ ധർമജ്ഞ തുഷ്ടോഽസ്മി തപസാ തവ .. 41..

രാജോവാച -
അനപത്യോഽസ്മി ദേവേശ പുത്രം ദേഹി സുഖപ്രദം .
ഋണത്രയാപഹാരാർഥമുദ്യമോഽയം മയാ കൃതഃ .. 42..

നൃപസ്യ വചനം ശ്രുത്വാ പ്രഗൽ-ഭം ദുഃഖിതസ്യ ച .
സ്മിതപൂർവം തതഃ പാശീ തമാഹ പുരാഃ സ്ഥിതം .. 43..

വരുണ ഉവാച -
പുത്രോ യദി ഭവേദ്രാജൻ ഗുണീ മനസി വാഞ്ഛിതഃ .
സിദ്ധേ കാര്യേ തതഃ പശ്ചാത്കിം കരിഷ്യസി മേ പ്രിയം .. 44..

യദി ത്വം തേന പുത്രേണ മാം യജേഥാ വിശങ്കിതഃ .
പശുബന്ധേന തേനൈവ ദദാമി നൃപതേ വരം .. 45..

രാജോവാച -
ദേവ മേ മാസ്തു വന്ധ്യത്വം യജിഷ്യേഽഹം ജലാധിപ .
പശും കൃത്വാ സുതം പുത്രം സത്യമേതദ്ബ്രവീമി തേ .. 46..

വന്ധ്യത്വേ പരമം ദുഃഖമസഹ്യം ഭുവി മാനദ .
ശോകാഗ്നിശമനം നൃണാം തസ്മാദ്ദേഹി സുതം ശുഭം .. 47..

വരുണ ഉവാച -
ഭവിഷ്യതി സുതഃ കാമം രാജൻ ഗച്ഛ ഗൃഹായ വൈ .
സത്യം തദ്വചനം കാര്യം യദ്ബ്രവീഷി മമാഗ്രതഃ .. 48..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തോ വരുണേനാസൗ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ ഗൃഹം യയൗ .
ഭാര്യായൈ കഥയാമാസ വൃത്താന്തം വരദാനജം .. 49..

തസ്യ ഭാര്യാശതം പൂർണം ബഭൂവാതിമനോഹരം .
പട്ടരാജ്ഞീ ശുഭാ ശൈവ്യാ ധർമപത്നീ പതിവ്രതാ .. 50..

കാലേ ഗതേഽഥ സാ ഗർഭം ദധാര വരവർണിനീ .
ബഭൂവ മുദിതോ രാജാ ശ്രുത്വാ ദോഹദചേഷ്ടിതം .. 51..

കാരയാമാസ വിധിവത്സംസ്കാരാന്നൃപതിസ്തദാ .
മാസേഽഥ ദശമേ പൂർണേ സുഷുവേ സാ ശുഭേ ദിനേ .. 52..

താരാഗ്രഹബലോപേതേ പുത്രം ദേവസുതോപമം .
പുത്രേ ജാതേ നൃപഃ സ്നാത്വാ ബ്രാഹ്മണൈഃ പരിവേഷ്ടിതഃ .. 53..

ചകാര ജാതകർമാദൗ ദദൗ ദാനാനി ഭൂരിശഃ .
രാജ്ഞശ്ചാതിപ്രമോദോഽഭൂത്പുത്രജന്മസമുദ്ഭവഃ .. 54..

ബഭൂവ പരമോദാരോ ധനധാന്യസമന്വിതഃ .
വിശേഷദാനസംയുക്തോ ഗീതവാദിത്രസങ്കുലഃ .. 55..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ വരുണകൃപയാ ശൈവ്യായാം പുത്രോപ്തത്തിവർണനം നാമ ചതുർദശോഽധ്യായഃ .. 7.14..

7.15 പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ജലോദരവ്യാധിപ്രാപ്തിവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
പ്രവൃത്തേ സദനേ തസ്യ രാജ്ഞഃ പുത്രമഹോത്സവേ .

ആജഗാമ തദാ പാശീ വിപ്രവേഷധരഃ ശുഭഃ .. 1..

സ്വസ്തീത്യുക്ത്വാ നൃപം പ്രാഹ വരുണോഽഹം നിശാമയ .
പുത്രോ ജാതസ്തവാധീശ യജാനേന നൃപാശു മാം .. 2..

സത്യം കുരു വചോ രാജൻ യത്പ്രോക്തം ഭവതഃ പുരാ .
വന്ധ്യത്വം തു ഗതം തേഽദ്യ വരദാനേന മേ കില .. 3..

ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ രാജാ ചിന്താം ചകാര ഹ .
കഥം ഹന്മി സുതം ജാതം ജലജേന സമാനനം .. 4..

ലോകപാലഃ സമായാതോ വിപ്രവേഷേണ വീര്യവാൻ .
ന ദേവഹേലനം കാര്യം സർവഥാ ശുഭമിച്ഛതാ .. 5..

പുത്രസ്നേഹഃ സുദുശ്ഛേദ്യഃ സർവഥാ പ്രാണിഭിഃ സദാ .
കിം കരോമി കഥം മേ സ്യാത്സുഖം സന്തതിസംഭവം .. 6..

ധൈര്യമാലംബ്യ ഭൂപാലസ്തം നത്വാ പ്രതിപൂജ്യ ച .
ഉവാച വചനം ശ്ലക്ഷ്ണം യുക്തം വിനയപൂർവകം .. 7..

രാജോവാച -
ദേവദേവ തവാനുജ്ഞാം കരോമി കരുണാനിധേ .
വേദോക്തേന വിധാനേന മഖം ച ബഹുദക്ഷിണം .. 8..

പുത്രേ ജാതേ ദശാഹേന കർമയോഗ്യോ ഭവേത്പിതാ .
മാസേന ശുധ്യേജ്ജനനീ ദമ്പതീ തത്ര കാരണം .. 9..

സർവജ്ഞോഽസി പ്രചേതസ്ത്വം ധർമം ജാനാസി ശാശ്വതം .
കൃപാം കുരു ത്വം വാരീശ ക്ഷമസ്വ പരമേശ്വര .. 10..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തസ്തു പ്രചേതാസ്തം പ്രത്യുവാച ജനാധിപം .
സ്വസ്തി തേഽസ്തു ഗമിഷ്യാമി കുരു കാര്യാണി പാർഥിവ .. 11..

ആഗമിഷ്യാമി മാസാന്തേ യഷ്ടവ്യം സർവഥാ ത്വയാ .
കൃത്വൗത്ഥാനികമാചാരം പുത്രസ്യ നൃപസത്തമ .. 12..

ഇത്യുക്ത്വാ ശ്ലക്ഷ്ണയാ വാചാ രാജാനം യാദസാം പതിഃ .
ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മുദം പ്രാപ ഗതേ പാശിനി പാർഥിവഃ .. 13..

കോടിശഃ പ്രദദൗ ഗാസ്താ ഘടോധ്നീർഹേമപൂരിതാഃ .
വിപ്രേഭ്യോ വേദവിദ്ഭ്യശ്ച തഥൈവ തിലപർവതാൻ .. 14..

രാജാ പുത്രമുഖം ദൃഷ്ട്വാ സുഖമാപ മഹത്തരം .
നാമാസ്യ രോഹിതശ്ചേതി ചകാര വിധിപൂർവകം .. 15..

പൂർണേ മാസേ തതഃ പാശീ വിപ്രവേഷേണ ഭൂപതേഃ .
ആജഗാമ ഗൃഹേ സദ്യോ യജസ്വേതി ബ്രുവന്മുഹുഃ .. 16..

വീക്ഷ്യ തം നൃപതിർദേവം നിമഗ്നഃ ശോകസാഗരേ .
പ്രണിപത്യ കൃതാതിഥ്യം തമുവാച കൃതാഞ്ജലിഃ .. 17..

ദിഷ്ട്യാ ദേവ ത്വമായാതോ ഗൃഹം മേ പാവിതം പ്രഭോ .
മഖം കരോമി വാരീശ വിധിവദ്വാഞ്ഛിതം തവ .. 18..

അദന്തോ ന പശുഃ ശ്ലാഘ്യ ഇത്യാഹുർവേദവാദിനഃ .
തസ്മാദ്ദന്തോദ്ഭവേ തേഽഹം കരിഷ്യാമി മഹാമഖം .. 19..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തസ്തേന വരുണസ്തഥേത്യുക്ത്വാ യയാവഥ .
ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മുദം പ്രാപ്യ വിജഹാര ഗൃഹാശ്രമേ .. 20..

പുനർദന്തോദ്ഭവം ജ്ഞാത്വാ പ്രചേതാ ദ്വിജരൂപവാൻ .
ആജഗാമ ഗൃഹേ തസ്യ കുരു കാര്യമിതി ബ്രുവൻ .. 21..

ഭൂപാലോഽപി ജലാധീശം വീക്ഷ്യ പ്രാപ്തം ദ്വിജാകൃതിം .
പ്രണമ്യാസനസമ്മാനൈഃ പൂജയാമാസ സാദരം .. 22..

സ്തുത്വാ പ്രോവാച വചനം വിനയാനതകന്ധരഃ .
കരോമി വിധിവത്കാമം മഖം പ്രബലദക്ഷിണം .. 23..

ബാലോഽപ്യകൃതചൗലോഽയം ഗർഭകേശോ ന സമ്മതഃ .
യജ്ഞാർഥേ പശുകരണേ മയാ വൃദ്ധമുഖാച്ഛ്രുതം .. 24..

താവത്ക്ഷമസ്വ വാരീശ വിധിം ജാനാസി ശാശ്വതം .
കർതവ്യഃ സർവഥാ യജ്ഞോ മുണ്ഡനാന്തേ ശിശോഃ കില .. 25..

തസ്യേതി വചനം ശ്രുത്വാ പ്രചേതാഃ പ്രാഹ തം പുനഃ .
പ്രതാരയസി മാം രാജൻ പുനഃ പുനരിദം ബ്രുവൻ .. 26..

അപി തേ സർവസാമഗ്രീ വർതതേ നൃപതേഽധുനാ .
പുത്രസ്നേഹനിബദ്ധസ്ത്വം വഞ്ചയസ്യേവ സാമ്പ്രതം .. 27..

ക്ഷൗരകർമവിധിം കൃത്വാ ന കർതാസി മഖം യദി .
തദാഹം ദാരുണം ശാപം ദാസ്യേ കോപസമന്വിതഃ .. 28..

അദ്യ ഗച്ഛാമി രാജേന്ദ്ര വചനാത്തവ മാനദ .
ന മൃഷാ വചനം കാര്യം ത്വയേക്ഷ്വാകുകുലോദ്ഭവ .. 29..

ഇത്യാഭാഷ്യ യയാവാശു പ്രചേതാ നൃപതേർഗൃഹാത് .
രാജാ പരമസന്തുഷ്ടോ നനന്ദ ഭവനേ തദാ .. 30..

ചൂഡാകരണകാലേ തു പ്രവൃത്തേ പരമോത്സവേ .
സമ്പ്രാപ്തസ്തരസാ പാശീ ഭവനം നൃപതേഃ പുനഃ .. 31..

യദാങ്കേ സുതമാദായ രാജ്ഞീ നൃപതിസന്നിധൗ .
ഉപവിഷ്ടാ ക്രിയാകാലേ തദൈവ വരുണോഽഭ്യഗാത് .. 32..

കുരു കർമേതി വിസ്പഷ്ടം വചനം കഥയന്നൃപം .
വിപ്രരൂപധരഃ ശ്രീമാൻ പ്രത്യക്ഷ ഇവ പാവകഃ .. 33..

നൃപതിസ്ത്വം സമാലോക്യ ബഭൂവാതീവ വിഹ്വലഃ .
നമശ്ചകാര തം ഭീത്യാ കൃതാഞ്ജലിപുടഃ പുരഃ .. 34..

വിധിവത്പൂജയിത്വാ തം രാജോവാച വിനീതവാൻ .
സ്വാമിൻ കാര്യം കരോമ്യദ്യ മഖസ്യ വിധിപൂർവകം .. 35..

വക്തവ്യമസ്തി തത്രാപി ശൃണുഷ്വൈകമനാ വിഭോ .
യുക്തം ചേന്മന്യസേ സ്വാമിംസ്തദ് ബ്രവീമി തവാഗ്രതഃ .. 36..

ബ്രാഹ്മണഃ ക്ഷത്രിയോ വൈശ്യസ്ത്രയോ വർണാ ദ്വിജാതയഃ .
സംസ്കൃതാശ്ചാന്യഥാ ശൂദ്രാ ഏവം വേദവിദോ വിദുഃ .. 37..

തസ്മാദയം സുതോ മേ്ദ്യ ശുദ്രവദ്വർതതേ ശിശുഃ .
ഉപനീതഃ ക്രിയാർഹഃ സ്യാദിതി വേദേഷു നിർണയഃ .. 38..

രാജ്ഞാമേകാദശേ വർഷേ സദോപനയനം സ്മൃതം .
അഷ്ടമേ ബ്രാഹ്മണാനാം ച വൈശ്യാനാം ദ്വാദശേ കില .. 39..

ദയസേ യദി ദേവേശ ദീനം മാം സേവകം തവ .
തദോപനീയ കർതാസ്മി പശുനാ യജ്ഞമുത്തമം .. 40..

ലോകപാലോ്സി ധർമജ്ഞ സർവശാസ്ത്രവിശാരദ .
മന്യസേ മദ്വചഃ സത്യം തദ് ഗച്ഛ ഭവനം വിഭോ .. 41..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ദയാവാൻ യാദസാം പതിഃ .
ഓമിത്യുക്ത്വാ യയാവാശു പ്രസന്നവദനോ നൃപഃ .. 42..

ഗതേ്ഥ വരുണോ രാജാ ബഭൂവാതിമുദാന്വിതഃ .
സുഖം പ്രാപ്യ സുതസ്യൈവം രാജാ മുദമവാപ ഹ .. 43..

ചകാര രാജകാര്യാണി ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്തദാ നൃപഃ .
കാലേന വ്രജതാ പുത്രോ ബഭൂവ ദശവാർഷികഃ .. 44..

തസ്യോപവീതസാമഗ്രീം വിഭൂതിസദൃശീം നൃപഃ .
ചകാര ബ്രാഹ്മണൈഃ ശിഷ്ടൈരന്വിതഃ സചിവൈസ്തഥാ .. 45..

ഏകാദശേ സുതാസ്യാബ്ദേ വ്രതബന്ധവിധൗ നൃപഃ .
വിദധേ വിധിവത്കാര്യം ചിത്തേ ചിന്താതുരഃ പുനഃ .. 46..

വർതമാനേ തഥാ കാര്യേ ഉപനീതേ കുമാരകേ .
ആജഗാമാഥ വരുണോ വിപ്രവേഷധരസ്തദാ .. 47..

തം വീക്ഷ്യ നൃപതിസ്തൂർണം പ്രണമ്യ പുരതഃ സ്ഥിതഃ .
കൃതാഞ്ജലിപുടഃ പ്രീതഃ പ്രത്യുവാച സുരോത്തമം .. 48..

ദേവ ദത്തോപവീതോ്യം പശുയോഗ്യോ്സ്തി മേ സുതഃ .
പ്രസാദാത്തവ മേ ശോകോ ഗതോ വന്ധ്യാപവാദജഃ .. 49..

കർതുമിച്ഛാമ്യഹം യജ്ഞം പ്രഭൂതവരദക്ഷിണം .
സമയേ ശൃണു ധർമജ്ഞ സത്യമദ്യ ബ്രവീമ്യഹം .. 50..

സമാവർതനകർമാന്തേ കരിഷ്യാമി തവേപ്സിതം .
മമോപരി ദയാം കൃത്വാ താവത്ത്വം ക്ഷന്തുമർഹസി .. 51..

വരുണ ഉവാച -
പ്രതാരയസി മാം രാജൻ പുത്രപ്രേമാകുലോ ഭൃശം .
മുഹുർമുഹുർമതിം കൃത്വാ യുക്തിയുക്താം മഹാമതേ .. 52..

ഗച്ഛാമ്യദ്യ മഹാരാജ വചസാ തവ നോദിതഃ .
ആഗമിഷ്യാമി സമയേ സമാവർതനകർമണി .. 53..

ഇത്യുക്ത്വാ പ്രയയൗ പാശീ തപാപൃച്ഛ്യ വിശാമ്പതേ .
രാജാ പ്രമുദിതഃ കാര്യം ചകാര ച യഥോത്തരം .. 54..

ആഗതം വരുണം ദൃഷ്ട്വാ കുമാരോഽതിവിചക്ഷണഃ .
യജ്ഞസ്യ സമയം ജ്ഞാത്വാ തദാ ചിന്താതുരോഽഭവത് .. 55..

ശോകസ്യ കാരണം രാജ്ഞഃ പര്യപൃച്ഛദിതസ്തതഃ .
ജ്ഞാത്വാത്മവധമായുഷ്മൻ ഗമനായ മതിം ദധൗ .. 56..

നിശ്ചയം പരമം കൃത്വാ സമ്മന്ത്ര്യ സചിവാത്മജൈഃ .
പ്രയയൗ നഗരാത്തസ്മാന്നിർഗത്യ വനമപ്യസൗ .. 57..

ഗതേ പുത്രേ നൃപഃ കാമം ദുഃഖിതോഽഭൂദ് ഭൃശം തദാ .
പ്രേരയാമാസ ദൂതാൻസ്വാംസ്തസ്യാന്വേഷണകാമ്യയാ .. 58..

ഏവം ഗതേഽഥ കാലേഽസൗ വരുണസ്തദ്ഗൃഹം ഗതഃ .
രാജാനം ശോകസന്തപ്തം കുരു യജ്ഞമിതി ബ്രുവൻ .. 59..

രാജാ പ്രണമ്യ തം പ്രാഹ ദേവദേവ കരോമി കിം .
ന ജാനേ ക്വാപി പുത്രോ മേ ഗതസ്ത്വദ്യ ഭയാകുലഃ .. 60..

സർവത്ര ഗിരിദുർഗേഷു മുനീനാമാശ്രമേഷു ച .
അന്വേഷിതോ മേ ദൂതൈസ്തു ന പ്രാപ്തോ യാദസാമ്പതേ .. 61..

ആജ്ഞാപയ മഹാരാജ കിം കരോമി ഗതേ സുതേ .
ന മേ ദോഷോഽത്ര സർവജ്ഞ ഭാഗ്യദോഷസ്തു സർവഥാ .. 62..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി ഭൂപവചഃ ശ്രുത്വാ പ്രചേതാഃ കുപിതോ ഭൃശം .
ശശാപ ച നൃപം ക്രോധാദ്വഞ്ചിതസ്തു പുനഃ പുനഃ .. 63..

നൃപതേഽഹം ത്വയാ യസ്മാദ്വചസാ ച പ്രവഞ്ചിതഃ .
തസ്മാജ്ജലോദരോ വ്യാധിസ്ത്വാം തുദത്വതിദാരുണഃ .. 64..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി ശപ്തോ മഹീപാലഃ കുപിതേന പ്രചേതസാ .
പീഡിതോഽഭൂത്തദാ രാജാ വ്യാധിനാ ദുഃഖദേന തു .. 65..

ഏവം ശപ്ത്വാ നൃപം പാശീ ജഗാമ നിജമാസ്പദം .
രാജാ പ്രാപ്യ മഹാവ്യാധിം ബഭൂവാതീവ ദുഃഖിതഃ .. 66..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ജലോദരവ്യാധിപ്രാപ്തിവർണനം നാമ പഞ്ചദശോഽധ്യായഃ .. 7.15..

7.16 ഷോഡശോഽധ്യായഃ . യജ്ഞപശുഭൂതസ്യ ബ്രാഹ്മണപുത്രസ്യ വധകരഃ വിശ്വാമിത്രനിഷേധവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
ഗതേഽഥ വരുണേ രാജാ രോഗേണാതീവ പീഡിതഃ .
ദുഃഖാദ്ദുഃഖം പരം പ്രാപ്യ വ്യഥിതോഽഭൂദ് ഭൃശം തദാ .. 1..

കുമാരോഽസൗ വനേ ശ്രുത്വാ പിതരം രോഗപീഡിതം .
ഗമനായ മതിം രാജംശ്ചകാര സ്നേഹയന്ത്രിതഃ .. 2..

സംവത്സരേ വ്യതീതേ തു പിതരം ദ്രഷ്ടുമാദരാത് .
ഗന്തുകാമം തു തം ജ്ഞാത്വാ ശക്രസ്തത്രാജഗാമ ഹ .. 3..

വാസവസ്തു തദാ രൂപം കൃത്വാ വിപ്രസ്യ സത്വരഃ .
വാരയാമാസ യുക്ത്യാ വൈ കുമാരം ഗന്തുമുദ്യതം .. 4..

ഇന്ദ്ര ഉവാച -
രാജപുത്ര ന ജാനാസി രാജനീതിം സുദുർലഭാം .
അതഃ കരോഷി മൂഢസ്ത്വം ഗമനായ മതിം വൃഥാ .. 5..

പിതാ തവ മഹാഭാഗ ബ്രാഹ്മണൈർവേദപാരഗൈഃ .
കാരയിഷ്യതി ഹോമം തേ ജ്വലിതേഽഥ വിഭാവസൗ .. 6..

ആത്മാ ഹി വല്ലഭസ്താത സർവേഷാം പ്രാണിനാം ഖലു .
തദർഥേ വല്ലഭാഃ സന്തി പുത്രദാരധനാദയഃ .. 7..

ആത്മനോ ദേഹരക്ഷാർഥം ഹത്വാ ത്വാം വല്ലഭം സുതം .
ഹവനം കാരയിത്വാസൗ രോഗമുക്തോ ഭവിഷ്യതി .. 8..

തസ്മാത്ത്വയാ ന ഗന്തവ്യം രാജപുത്ര പിതുർഗൃഹേ .
മൃതേ പിതരി ഗന്തവ്യം രാജ്യാർഥേ സർവഥാ പുനഃ .. 9..

ഏവം നിഷേധിതസ്തത്ര വാസവേന നൃപാത്മജഃ .
വനമധ്യേ സ്ഥിതഃ കാമം പുനഃ സംവത്സരം നൃപ .. 10..

അത്യന്തം ദുഃഖിതം ശ്രുത്വാ ഹരിശ്ചന്ദ്രം തദാഽഽത്മജഃ .
ഗമനായ മതിം ചക്രേ മരണേ കൃതനിശ്ചയഃ .. 11..

തുഷാരാഡ് ദ്വിജരൂപേണ തത്രാഗത്യ ച രോഹിതം .
നിവാരയാമാസ സുതം യുക്തിവാക്യൈഃ പുനഃ പുനഃ .. 12..

ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽതിദുഃഖാർതോ വസിഷ്ഠം സ്വപുരോഹിതം .
പപ്രച്ഛ രോഗനാശായ തത്രോപായം സുനിശ്ചിതം .. 13..

തമാഹ ബ്രഹ്മണഃ പുത്രോ യജ്ഞം കുരു നൃപോത്തമ .
ക്രയക്രീതേന പുത്രേണ ശാപമോക്ഷോ ഭവിഷ്യതി .. 14..

പുത്രാ ദശവിധാഃ പ്രോക്താ ബ്രാഹ്മണൈർവേദപാരഗൈഃ .
ദ്രവ്യേണാനീയ തസ്മാത്ത്വം പുത്രം കുരു നൃപോത്തമ .. 15..

വരുണോഽപി പ്രസന്നഃ സൻസുഖകാരീ ഭവിഷ്യതി .
ലോഭാത്കോഽപി ദ്വിജഃ പുത്രം പ്രദാസ്യതി സ്വരാഷ്ട്രജഃ .. 16..

ഏവം പ്രമോദിതോ രാജാ വസിഷ്ഠേന മഹാമനാ .
പ്രധാനം പ്രേരയാമാസ തദന്വേഷണകാമ്യയാ .. 17..

അജീഗർതോ ദ്വിജഃ കശ്ചിദ്വിഷയേ തസ്യ ഭൂപതേഃ .
തസ്യാസംശ്ച ത്രയഃ പുത്രാ നിർധനസ്യ വിശേഷതഃ .. 18..

പ്രധാനേനാപ്യസൗ പൃഷ്ടഃ പുത്രാർഥം ദുർബലോ ദ്വിജഃ .
ഗവാം ശതം ദദാമീതി ദേഹി പുത്രം മഖായ വൈ .. 19..

ശുനഃപുച്ഛഃ ശുനഃശേപഃ ശുനോലാംഗൂല ഇത്യമീ .
തേഷാമേകതമം ദേഹി ദദാമി തു ഗവാം ശതം .. 20..

അജീഗർതസ്തു തച്ഛ്രുത്വാ ക്ഷുധയാ പീഡിതോ ഭൃശം .
പുത്രം ച കതമം തേഭ്യോ വിക്രേതും വൈ മനോ ദധേ .. 21..

കാര്യാധികാരിണം ജ്യേഷ്ഠം മത്വാ നാസാവദാദമും .
കനിഷ്ഠം നാപ്യദാന്മാതാ മമൈഷ ഇതി വാദിനീ .. 22..

മധ്യമം ച ശുനഃശേപം ദദൗ ഗവാം ശതേന ച .
ആനിനായ പശും ചക്രേ നരമേധേ നരാധിപഃ .. 23..

രുദന്തം ദുഃഖിതം ദീനം വേപമാനം ഭൃശാതുരം .
യൂപേ ബദ്ധം നിരീക്ഷ്യാമും ചുക്രുശുർമുനയസ്തദാ .. 24..

ശാമിത്രായ പശും ചക്രേ നരമേധേ നരാധിപഃ .
ശമിതാ നാദദേ ശസ്ത്രം തമാലംഭയിതും ശിശും .. 25..

നാഹം ദ്വിജസുതം ദീനം രുദന്തം കരുണം ഭൃശം .
ഹനിഷ്യാമി സ്വലോഭാർഥമിത്യുവാചാപ്യസൗ തദാ .. 26..

ഇത്യുക്ത്വാ വിരരാമാസൗ കർമണോ ദുഷ്കരാദഥ .
രാജാ ആഭാസദഃ പ്രാഹ കിം കർതവ്യമിതി ദ്വിജാഃ .. 27..

ജാതഃ കിലകിലാശബ്ദോ ജനാനാം ക്രോശതാം തദാ .
ക്രന്ദമാനേ ശുനഃശേപേ സഭായാം ഭൃശമദ്ഭുതം .. 28..

അജീഗർതസ്തദോത്ഥായ തമുവാച നൃപോത്തമം .
രാജൻ കാര്യം കരിഷ്യാമി തവാഹം സുസ്ഥിരോ ഭവ .. 29..

വേതനം ദ്വിഗുണം ദേഹി ഹനിഷ്യാമി പശും കില .
കർതവ്യം മഖകാര്യം വൈ മയാ ത്വേദ്യ ധനാർഥിനാ .. 30..

ദുഃഖിതസ്യ ധനാർഥസ്യ സദാസൂയാ പ്രസൂയതേ .
വ്യാസ ഉവാച -
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മുദാന്വിതഃ .. 31..

തമുവാച ദദാമ്യദ്യ ഗവാം ശതമനുത്തമം .
തദാകർണ്യ പിതാ തസ്യ പുത്രം ഹന്തും സമുദ്യതഃ .. 32..

ലോഭേനാകുലചിത്തോഽസൗ ശാമിത്രേ കൃതനിശ്ചയഃ .
സമുദ്യതം ച തം ദൃഷ്ട്വാ ജനാഃ സർവേ സഭാസദഃ .. 33..

ചുക്രുശുർഭൃശദുഃഖാർതാ ഹാഹേതി ജഗദുർവചഃ .
പിശാചോ്യയം മഹാപാപീ ക്രൂരകർമാ ദ്വിജാകൃതിഃ .. 34..

യത്സ്വയം സ്വസുതം ഹന്തുമുദ്യതഃ കുലപാംസനഃ .
ധിക്ചാണ്ഡാല കിമേതത്തേ പാപകർമ ചികീർഷിതം .. 35..

ഹത്വാ സുതം ധനം പ്രാപ്യ കിം സുഖം തേ ഭവിഷ്യതി .
ആത്മാ വൈ ജായതേ പുത്ര അംഗാദ്വൈ വേദഭാഷിതം .. 36..

തത്കഥം പാപബുദ്ധേ ത്വമാത്മാനം ഹന്തുമിച്ഛസി .
ഏവം കോലാഹലേ തത്ര ജാതേ കുശികനന്ദനഃ .. 37..

സമീപം നൃപതേർഗത്വാ തമുവാച ദയാപരഃ .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
രാജന്നമും ശുനഃശേപം രുദന്തം ഭൃശദുഃഖിതം .. 38..

ക്രതുസ്തേ ഭവിതാ പൂർണോ രോഗനാശശ്ച സർവഥാ .
ദയാസമം നാസ്തി പുണ്യം പാപം ഹിംസാസമം നഹി .. 39..

രാഗിണാം രോചനാർഥായ നോദനേയം വിചാരയ .
ആത്മദേഹസ്യ രക്ഷാർഥം പരദേഹനികൃന്തനം .. 40..

ന കർതവ്യം മഹാരാജ സർവതഃ ശുഭമിച്ഛതാ .
ദയയാ സർവഭൂതേഷു സന്തുഷ്ടോ യേന കേന ച .. 41..

സർവേന്ദ്രിയോപശാന്ത്യാ ച തുഷ്യത്യാശു ജഗത്പതിഃ .
ആത്മവത്സർവഭൂതേഷു ചിന്തനീയം നൃപോത്തമ .. 42..

ജീവിതവ്യം പ്രിയം നൂനം സർവേഷാം സർവദാ കില .
ത്വമിച്ഛസി സുഖം കർതും ദേഹേ ഹത്വാ ത്വമും ദ്വിജം .. 43..

കഥം നേച്ഛേദസൗ ദേഹം രക്ഷിതും സ്വസുഖാസ്പദം .
പൂർവജന്മകൃതം വൈരം നാനേന സഹ തേ നൃപ .. 44..

യേനാമും ഹന്തുകാമസ്ത്വം ദ്വിജപുത്രം നിരാഗസം .
യോ യം ഹന്തി വിനാ വൈരം സ്വകാമഃ സതതം പുനഃ .. 45..

ഹന്താരം ഹന്തി തം പ്രാപ്യ ജനനം ജനനാന്തരേ .
ജനകോ്യസ്യ സുദുഷ്ടാത്മാ യേനാസൗ തേ സമർപിതഃ .. 46..

സ്വാത്മജോ ധനലോഭേന പാപാചാരഃ സുദുർമതിഃ .
ഏഷ്ടവ്യാ ബഹവഃ പുത്രാ യദ്യേകോ്പി ഗയാം വ്രജേത് .. 47..

യജേത ചാശ്വമേധേന നീലം വാ വൃഷമുത്സൃജേത് .
ദേശമധ്യേ ച യഃ കശ്ചിത്പാപകർമ സമാചരേത് .. 48..

ഷഷ്ഠാംശസ്തസ്യ പാപസ്യ രാജാ ഭുങ്ക്തേ ന സംശയഃ .
നിഷേധനീയോ രാജ്ഞാസൗ പാപം കർതും സമുദ്യതഃ .. 49..

ന നിഷിദ്ധസ്ത്വയാ കസ്മാത്പുത്രം വിക്രേതുമുദ്യതഃ .
സൂര്യവംശേ സമുത്പന്നസ്ത്രിശങ്കുതനയഃ ശുഭഃ .. 50..

ആര്യസ്ത്വനാര്യവത്കർമ കർതുമിച്ഛസി പാർഥിവ .
മോചനാന്മുനിപുത്രസ്യ കരണാദ്വചനസ്യ മേ .. 51..

തവ ദേഹേ സുഖം രാജൻ ഭവിഷ്യത്യവിചാരണാത് .
പിതാ തേ ശാപയോഗേന ചാണ്ഡാലത്വമുപാഗതഃ .. 52..

മയാസൗ തേന ദേഹേന സ്വർലോകം പ്രാപിതഃ കില .
തേനൈവ പ്രീതിയോഗേന കുരു മേ വചനം നൃപ .. 53..

മുഞ്ചൈനം ബാലകം ദീനം രുദന്തം ഭൃശമാതുരം .
യാചിതോഽസി മയാ നൂനം യജ്ഞേഽസ്മിൻ രാജസൂയകേ .. 54..

പ്രാർഥനാഭംഗജം ദോഷം കഥം ത്വം നാവബുധ്യസേ .
പ്രാർഥിതം സർവദാ ദേയം മഖേഽസ്മിന്നൃപസത്തമ .. 55..

അന്യഥാ പാപമേവ സ്യാത്തവ രാജന്ന സംശയഃ .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ കൗശികസ്യ നൃപോത്തമഃ .. 56..

പ്രത്യുവാച മഹാരാജ കൗശികം മുനിസത്തമം .
ജലോദരേണ ഗാധേയ ദുഃഖിതോഽഹം ഭൃശം മുനേ .. 57..

തസ്മാന്ന മോചയാമ്യേനമന്യത്പ്രാർഥയ കൗശിക .
ന ത്വയാ വിഗ്രഹഃ കാര്യഃ കാര്യേഽസ്മിന്മമ സർവഥാ .. 58..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജ്ഞോ വിശ്വാമിത്രോഽതികോപനഃ .
ബഭൂവ ദുഃഖസന്തപ്തോ വീക്ഷ്യ ദീനം ദ്വിജാത്മജം .. 59..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ യജ്ഞപശുഭൂതസ്യ ബ്രാഹ്മണപുത്രസ്യ വധകരണായ
വിശ്വാമിത്രനിഷേധവർണനം നാമ ഷോഡശോഽധ്യായഃ .. 7.16..

7.17 സപ്തദശോഽധ്യായഃ . വസിഷ്ഠവിശ്വാമിത്രപണവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
രുദന്തം ബാലകം വീക്ഷ്യ വിശ്വാമിത്രോ ദയാതുരഃ .
ശുനഃശേപമുവാചേദം ഗത്വാ പാർശ്വേഽതിദുഃഖിതം .. 1..

മന്ത്രം പ്രചേതസഃ പുത്ര മയോക്തം മനസാ സ്മരൻ .
ജപതസ്തവ കല്യാണം ഭവിഷ്യതി മമാജ്ഞയാ .. 2..

വിശ്വാമിത്രവചഃ ശ്രുത്വാ ശുനഃശേപഃ ശുചാഽഽകുലഃ .
മന്ത്രം ജജാപ മനസാ കൗശികോക്തം സ്ഫുടാക്ഷരം .. 3..

ജപതസ്തത്ര തസ്യാശു പ്രചേതാസ്തു കൃപാകരഃ .
പ്രാദുർബഭൂവ സഹസാ പ്രസന്നോ നൃപ ബാലകേ .. 4..

ദൃഷ്ട്വാ തമാഗതം സർവേ വിസ്മയം പരമം ഗതാഃ .
തുഷ്ടുവുർവരുണം ദേവം മുദിതാ ദർശനേന തേ .. 5..

രാജാതിവിസ്മിതഃ പാദൗ പ്രണനാമ രുജാതുരഃ .
ബദ്ധാഞ്ജലിപുടോ ദേവം തുഷ്ടാവ പുരതഃ സ്ഥിതം .. 6..

ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
ദേവദേവ കൃപാസിന്ധോ പാപാത്മാഹം സുമന്ദധീഃ .
കൃതാപരാധഃ കൃപണഃ പാവിതഃ പരമേഷ്ഠിനാ .. 7..

മയാ തേ പുത്രകാമേന ദുഃഖസംസ്ഥേന ഹേലനം .
കൃതം ക്ഷമാപ്യം പ്രഭുണാ കോഽപരാധഃ സുദുർമതേഃ .. 8..

അർഥീ ദോഷം ന ജാനാതി തസ്മാത്പുത്രാർഥിനാ മയാ .
വഞ്ചിതസ്ത്വം ദേവദേവ ഭീതേന നരകാദ്വിഭോ .. 9..

അപുത്രസ്യ ഗതിർനാസ്തി സ്വർഗോ നൈവ ച നൈവ ച .
ഭീതോഽഹം തേന വാക്യേന തസ്മാത്തേ ഹേലനം കൃതം .. 10..

നാജ്ഞസ്യ ദൂഷണം ചിന്ത്യം നൂനം ജ്ഞാനവതാ വിഭോ .
ദുഃഖിതോഽഹം രുജാക്രാന്തോ വഞ്ചിതഃ സ്വസുതേന ഹ .. 11..

ന ജാനേഽഹം മഹാരാജ പുത്രോ മേ ക്വ ഗതഃ പ്രഭോ .
വഞ്ചയിത്വാ വനേ ഭീതോ മരണാന്മാം കൃപാനിധേ .. 12..

പ്രയയൗ ദ്രവിണം ദത്വാ ഗൃഹീതോ ദ്വിജബാലകഃ .
യജ്ഞോഽയം ക്രീതപുത്രേണ പ്രാരബ്ധസ്തവ തുഷ്ടയേ .. 13..

ദർശനം തവ സമ്പ്രാപ്യ ഗതം ദുഃഖം മമാദ്ഭുതം .
ജലോദരകൃതം സർവം പ്രസന്നേ ത്വയി സാമ്പ്രതം .. 14..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ രാജ്ഞോ രോഗാതുരസ്യ ച .
ദയാവാന്ദേവദേവേശഃ പ്രത്യുവാച നൃപോത്തമം .. 15..

വരുണ ഉവാച -
മുഞ്ച രാജഞ്ഛുനഃശേപം സ്തുവന്തം മാം ഭൃശാതുരം .
യജ്ഞോഽയം പരിപൂർണസ്തേ രോഗമുക്തോ ഭവാത്മനാ .. 16..

ഇത്യുക്ത്വാ വരുണസ്തൂർണം രാജാനം വിരുജം തഥാ .
ചകാര പശ്യതാം തത്ര സദസ്യാനാം സുസംസ്ഥിതം .. 17..

വിമുക്തോഽസൗ ദ്വിജഃ പാശാദ്വരുണേന മഹാത്മനാ .
ജയശബ്ദസ്തതസ്തത്ര സഞ്ജാതോ മഖമണ്ഡപേ .. 18..

രാജാ പ്രമുദിതഃ സദ്യോ രോഗാന്മുക്തഃ സുദാരുണാത് .
യൂപാന്മുക്തഃ ശുനഃശേപോ ബഭൂവാതീവ സംസ്ഥിതഃ .. 19..

രാജാ ത്വിമം മഖം പൂർണം ചകാര വിനയാന്വിതഃ .
ശുനഃശേപസ്തദാ സഭ്യാനിത്യുവാച കൃതാഞ്ജലിഃ .. 20..

ഭോ ഭോഃ സഭ്യാ സുധർമജ്ഞാഃ ബ്രുവന്തു ധർമനിർണയം .
വേദശാസ്ത്രാനുസാരേണ യഥാർഥവാദിനഃ കില .. 21..

 പുത്രോഽഹം കസ്യ സർവജ്ഞാഃ പിതാ കേ കോഽഗ്രതഃ പരം .

ഭവതാം വചനാത്തസ്യ ശരണം പ്രവ്രജാമ്യഹം .. 22..

ഇത്യുക്തേ വചനേ തത്ര സഭ്യാഃ പ്രോചുഃ പരസ്പരം .
സഭ്യാ ഊചുഃ -
അജീഗർതസ്യ പുത്രോഽയം കസ്യാന്യസ്യ ഭവേദസൗ .. 23..

അംഗാദംഗാത്സമുദ്ഭൂതഃ പാലിതസ്തേന ഭക്തിതഃ .
അന്യസ്യ കസ്യ പുത്രോഽസൗ പ്രഭവേദിതി നിശ്ചയഃ .. 24..

തച്ഛ്രുത്വാ വാമദേവസ്തു താനുവാച സഭാസദഃ .
വിക്രീതസ്തേന താതേന ദ്രവ്യലോഭാത്സുതഃ കില .. 25..

പുത്രോഽയം ധനദാതുശ്ച രാജ്ഞസ്തത്ര ന സംശയഃ .
അഥവാ വരുണസ്യൈഷ പാശാന്മുക്തോഽസ്ത്യനേന വൈ .. 26..

അന്നദാതാ ഭയത്രാതാ തഥാ വിദ്യാപ്രദശ്ച യഃ .
തഥാ വിത്തപ്രദശ്ചൈവ പഞ്ചൈതേ പിതരഃ സ്മൃതാഃ .. 27..

തദാ കേചിത്പിതുഃ പ്രാഹുഃ കേചിദ്രാജ്ഞസ്തഥാപരേ .
വരുണസ്യേതി സംവാദേ നിർണയം ന യയുശ്ച തേ .. 28..

ഇത്ഥം സന്ദേഹമാപന്നേ വസിഷ്ഠോ വാക്യമബ്രവീത് .
സഭ്യാന്വിവദതസ്തത്ര സർവജ്ഞഃ സർവപൂജിതഃ .. 29..

ശൃണുധ്വം ഭോ മഹാഭാഗാ നിർണയം ശ്രുതിസമ്മതം .
നിഃസ്നേഹേന യദാ പിത്രാ വിക്രീതോഽയം സുതഃ ശിശുഃ .. 30..

സംബന്ധസ്തു ഗതസ്തസ്യ തദൈവ ധനസംഗ്രഹാത് .
ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ സഞ്ജാതഃ പുത്രോഽസൗ ക്രീത ഏവ ച .. 31..

യൂപേ ബദ്ധോ യദാ രാജ്ഞാ തദാ തസ്യ ന വൈ സുതഃ .
വരുണസ്തു സ്തുതോഽനേന തേന തുഷ്ടേന മോചിതഃ .. 32..

തസ്മാന്നായം മഹാഭാഗാ ഹ്യസൗ പുത്രഃ പ്രചേതസഃ .
യോ യം സ്തൗതി മഹാമന്ത്രൈഃ സോഽപി തുഷ്ടോ ദദാതി ച .. 33..

ധനം പ്രാണാൻപശൂൻ രാജ്യം തഥാ മോക്ഷം കിലേപ്സിതം .
കൗശികസ്യ സുതശ്ചായമരിഷ്ടേ യേന രക്ഷിതഃ .. 34..

മന്ത്രം ദത്ത്വാ മഹാവീര്യം വരുണസ്യാതിസങ്കടേ .
വ്യാസ ഉവാച -
ശ്രുത്വാ വാക്യം വസിഷ്ഠസ്യ ബാഢമൂചുഃ സഭാസദഃ .. 35..

വിശ്വാമിത്രസ്തു ജഗ്രാഹ തം കരേ ദക്ഷിണേ തദാ .
ഏഹി പുത്ര ഗൃഹം മേ ത്വമിത്യുക്ത്വാ പ്രേമപൂരിതഃ .. 36..

ശുനഃശേപോ ജഗാമാശു തേനൈവ സഹ സത്വരഃ .
വരുണസ്തു പ്രസന്നാത്മാ ജഗാമ ച സ്വമാലയം .. 37..

ഋത്വിജശ്ച തഥാ സഭ്യാഃ സ്വഗൃഹാന്നിര്യയുസ്തദാ .
രാജാപി രോഗനിർമുക്തോ ബഭൂവാതിമുദാന്വിതഃ .. 38..

പ്രജാസ്തു പാലയാമാസ സുപ്രസന്നേന ചേതസാ .
രോഹിതാഖ്യസ്തു തച്ഛ്രുത്വാ വൃത്താന്തം വരുണസ്യ ഹ .. 39..

ആജഗാമ ഗൃഹം പ്രീതോ ദുർഗമാദ്വനപർവതാത് .
ദൂതാ രാജാനമഭ്യേത്യ പ്രോചുഃ പുത്രം സമാഗതം .. 40..

മുദിതോഽസൗ ജഗാമാശു സമ്മുഖഃ കോസലാധിപഃ .
ദൃഷ്ട്വാ പിതരമായാന്തം പ്രേമോദ്രിക്തഃ സുസംഭ്രമഃ .. 41..

ദണ്ഡവത്പതിതോ ഭൂമാവശ്രുപൂർണമുഖഃ ശുചാ .
രാജാപി തം സമുത്ഥാപ്യ പരിരഭ്യ മുദാന്വിതഃ .. 42..

തമാഘ്രായ സുതം മൂർധ്നി പപ്രച്ഛ കുശലം പുനഃ .
ഉത്സംഗേ തം സമാരോപ്യ മുദിതോ മേദിനീപതിഃ .. 43..

ഉഷ്ണൈർനേത്രജലൈഃ ശീർഷണ്യഭിഷേകമഥാകരോത് .
രാജ്യം ശശാസ തേനാസൗ പുത്രേണാതിപ്രിയേണ ച .. 44..

വൃത്താന്തം നരമേധസ്യ കഥയാമാസ വിസ്തരാത് .
രാജസൂയം ക്രതുവരം ചകാര നൃപസത്തമഃ .. 45..

വസിഷ്ഠം പൂജയിത്വാഥ ഹോതാരമകരോദ്വിഭുഃ .
സമാപ്തേ ത്വഥ യജ്ഞേശേ വസിഷ്ഠോഽതീവ പൂജിതഃ .. 46..

ശക്രസ്യ സദനം രമ്യം ജഗാമ മുനിരാദരാത് .
വിശ്വാമിത്രോഽപി തത്രൈവ വസിഷ്ഠേന ച സംഗതഃ .. 47..

മിലിത്വാ തൗ സ്ഥിതൗ ദേവസദനേ മുനിസത്തമ .
വിശ്വാമിത്രോഽപി പപ്രച്ഛ വസിഷ്ഠം പ്രതിപൂജിതം .. 48..

വീക്ഷ്യ വിസ്മയചിത്തസ്തം സഭായാം തു ശചീപതേഃ .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ക്വേയം പൂജാ ത്വയാ പ്രാപ്താ മഹതീ മുനിസത്തമ .. 49..

കൃതാ കേന മഹാഭാഗ സത്യം ബ്രൂഹി മമാന്തികേ .
വസിഷ്ഠ ഉവാച -
യജമാനോഽസ്തി മേ രാജാ ഹരിശ്ചന്ദ്രഃ പ്രതാപവാൻ .. 50..

രാജസൂയഃ കൃതസ്തേന രാജ്ഞാ പ്രവരദക്ഷിണഃ .
നേദൃശോഽസ്തി നൃപശ്ചാന്യഃ സത്യവാദീ ധൃതവ്രതഃ .. 51..

ദാതാ ച ധർമശീലശ്ച പ്രജാരഞ്ജനതത്പരഃ .
തസ്യ യജ്ഞേ മയാ പൂജാ പ്രാപ്താ കൗശികനന്ദന .. 52..

[കിം പൃച്ഛസി പുനഃ സത്യം ബ്രവീമ്യകൃത്രിമം ദ്വിജ]
ഹരിശ്ചന്ദ്രസമോ രാജാ ന ഭൂതോ ന ഭവിഷ്യതി .
സത്യവാദീ തഥാ ദാതാ ശൂരഃ പരമധാർമികഃ .. 53..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ വിശ്വാമിത്രോഽതികോപനഃ .
ബഭൂവ ക്രോധസംരക്തലോചനോഽപ്യബ്രവീച്ച തം .. 54..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച .
ഏവം സ്തൗഷി നൃപം മിഥ്യാവാദിനം കപടപ്രിയം .
വഞ്ചിതോ വരുണോ യേന പ്രതിശ്രുത്യ വരം പുനഃ .. 55..

മമ ജന്മാർജിതം പുണ്യം തപസഃ പഠിതസ്യ ച .
ത്വദീയം വാതിതപസോ ഗ്ലഹം കുരു മഹാമതേ .. 56..

അഹം ചേത്തം നൃപം സദ്യോ ന കരോമ്യതിസംസ്തുതം .
അസത്യവാദിനം കാമമദാതാരം മഹാഖലം .. 57..

ആജന്മസഞ്ചിതം സർവം പുണ്യം മമ വിനശ്യതു .
അന്യഥാ ത്വത്കൃതം സർവം പുണ്യം ത്വിതി പണാവഹേ .. 58..

ഗ്ലഹം കൃത്വാ തതസ്തൗ തു വിവദന്തൗ മുനീ തദാ .
സ്വാശ്രമം സ്വർഗലോകാച്ച ഗതൗ പരമകോപനൗ .. 59..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ വസിഷ്ഠവിശ്വാമിത്രപണവർണനം നാമ സപ്തദശോഽധ്യായഃ .. 7.17..

7.18 അഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രദ്വാരാ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണായ ധനദാനപ്രതിജ്ഞാവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
കദാചിത്തു ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മൃഗയാർഥം വനം യയൗ .
അപശ്യദ്രുദതീം ബാലാം സുന്ദരീം ചാരുലോചനാം .. 1..

താമപൃച്ഛന്മഹാരാജഃ കാമിനീം കരുണാപരഃ .
പദ്മപത്രവിശാലാക്ഷി കിം രോദിഷി വരാനനേ .. 2..

കേനാസി പീഡിതാത്യർഥം കിം തേ ദുഃഖം വദാശു മേ .
കാ ച ത്വം വിജനേ ഘോരേ കസ്തേ ഭർതാ പിതാഥവാ .. 3..

ന ബാധതേ ച രാജ്യേ മേ രാക്ഷസോഽപി പരാംഗനാം .
തം ഹന്മി തരസാ കാന്തേ യസ്ത്വാം സുന്ദരി ബാധതേ .. 4..

ബ്രൂഹി ദുഃഖം വരാരോഹേ സ്വസ്ഥാ ഭവ കൃശോദരി .
വിഷയേ മമ പാപാത്മാ ന തിഷ്ഠതി സുമധ്യമേ .. 5..

ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ നാരീ തമബ്രവീന്നൃപം .
പ്രമൃജ്യാശ്രൂണി വദനാദ്ധരിശ്ചന്ദ്രം നൃപോത്തമം .. 6..

നാര്യുവാച -
രാജൻ മാം ബാധതേഽത്യർഥം വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ .
തപഃ കരോതി യദ്ഘോരം മദർഥം കൗശികോ വനേ .. 7..

തേനാഹം ദുഃഖിതാ രാജൻ വിഷയേ തവ സുവ്രത .
വിദ്ധി മാം കമനാം കാന്താം പീഡിതാം മുനിനാ ഭൃശം .. 8..

രാജോവാച -
സ്വസ്ഥാ ഭവ വിശാലാക്ഷി ന തേ ദുഃഖം ഭവിഷ്യതി .
തമഹം വാരയിഷ്യാമി മുനിം താപപരായണം .. 9..

ഇത്യാശ്വാസ്യ സ്ത്രിയം രാജാ തരസാ മുനിസന്നിധൗ .
നത്വാ പ്രണമ്യ ശിരസാ തമുവാച മഹീപതിഃ .. 10..

സ്വാമിൻകിം ക്രിയതേഽത്യർഥം തപസാ ദേഹപീഡനം .
കിമർഥം തേ സമാരംഭോ ബ്രൂഹി സത്യം മഹാമതേ .. 11..

വാഞ്ഛിതം തവ ഗാധേയ കരോമി സഫലം കില .
ഉത്തിഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ തരസാ തപസാലമതഃ പരം .. 12..

വിഷയേ മമ സർവജ്ഞ ന കർതവ്യം സുദാരുണം .
ലോകപീഡാകരം ഘോരം തപഃ കേനാപി കർഹിചിത് .. 13..

ഇത്ഥം നിഷിധ്യ തം രാജാ വിശ്വാമിത്രം ഗൃഹം യയൗ .
മനസാ ക്രോധമാധായ ഗതോഽസൗ കൗശികോ മുനിഃ .. 14..

സ ഗത്വാ ചിന്തയാമാസ നൃപകൃത്യമസാമ്പ്രതം .
വസിഷ്ഠസ്യ ച സംവാദം തപസഃ പ്രതിഷേധനം .. 15..

കോപാവിഷ്ടേന മനസാ പ്രതീകാരമഥാകരോത് .
വിചിന്ത്യ ബഹുധാ ചിത്തേ ദാനവം ഘോരവിഗ്രഹം .. 16..

പ്രേഷയാമാസ തദ്ദേശം വിധായ സൂകരാകൃതിം .
സോഽതികായോ മഹാകാലഃ കുർവന്നാദം സുദാരുണം .. 17..

രാജ്ഞശ്ചോപവനേ പ്രാപ്തസ്ത്രാസയൻ രക്ഷകാംസ്തദാ .
മാലതീനാം ച ഖണ്ഡാനി കദംബാനാം തഥൈവ ച .. 18..

യൂഥികാനാം ച വൃന്ദാനി കമ്പയംശ്ച മുഹുർമുഹുഃ .
ദന്തേന വിലിഖൻഭൂമിം സമുന്മൂലയതേ ദ്രുമാൻ .. 19..

ചമ്പകാൻകേതകീഖണ്ഡാന്മല്ലികാനാം ച പാദപാൻ .
കരവീരാനുശീരാംശ്ച നിചഖാന ശുഭാന്മൃദൂൻ .. 20..

മുചുകുന്ദാനശോകാംശ്ച ബകുലാംസ്തിലകാംസ്തഥാ .
ഉന്മൂല്യ കദനം തത്ര ചകാര സൂകരോ വനേ .. 21..

വാടികാരക്ഷകാഃ സർവേ ദുദ്രുവുഃ ശസ്ത്രപാണയഃ .
ഹാഹേതി ചുക്രുശുസ്തത്ര മാലാകാരാ ഭൃശാതുരാഃ .. 22..

ബാണൈഃ സന്താഡ്യമാനോഽപി യദാ ത്രസ്തോ ന വൈ മൃഗഃ .
രക്ഷകാൻപീഡയാമാസ കോലഃ കാലസമദ്യുതിഃ .. 23..

തേ തദാതിഭയാക്രാന്താ രാജാനം ശരണം യയുഃ .
തമൂചുസ്ത്രാഹി ത്രാഹീതി വേപമാനാ ഭയാകുലാഃ .. 24..

താനാഗതാൻസമാലോക്യ ഭയാർതാൻഭൂപതിസ്തദാ .
പപ്രച്ഛ കിം ഭയം കസ്മാന്മാം ബ്രുവന്തു സമാഗതാഃ .. 25..

നാഹം ബിഭേമി ദേവേഭ്യോ രാക്ഷസേഭ്യശ്ച രക്ഷകാഃ .
കസ്മാദ്ഭയം സമുത്പന്നം തദ് ബ്രുവന്തു മമാഗ്രതഃ .. 26..

ഹന്മി ചൈകേന ബാണേന തം ശത്രും ദുർഭഗം കില .
യോ മേഽരാതിഃ സമുത്പന്നോ ലോകേ പാപമതിഃ ഖലഃ .. 27..

ദേവോ വാ ദാനവോ വാപി തം നിഹന്മി ശരൈഃ ശിതൈഃ .
ക്വ തിഷ്ഠതി കിയദ്രൂപഃ കിയദ്ബലസമന്വിതഃ .. 28..

മാലാകാരാ ഊചുഃ -
ന ദേവോ ന ച ദൈത്യോഽസ്തി ന യക്ഷോ ന ച കിന്നരഃ .
കശ്ചിത്കോലോ മഹാകായോ രാജംസ്തിഷ്ഠതി കാനനേ .. 29..

പുഷ്പവൃക്ഷാനതിമൃദൂന്ദന്തേനോന്മൂലയത്യസൗ .
വിദീർണം തദ്വനം സർവം സൂകരേണാതിരംഹസാ .. 30..

വിശിഖൈസ്താഡിതോഽസ്മാഭിർദൃഷദ്ഭിർലകുടൈസ്തഥാ .
ന ബിഭേതി മഹാരാജ ഹന്തുമസ്മാനുപാദ്രവത് .. 31..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യാകർണ്യ വചസ്തേഷാം രാജാ കോപസമാകുലഃ .
അശ്വമാരുഹ്യ തരസാ ജഗാമോപവനം പ്രതി .. 32..

സൈന്യേന മഹതാ യുക്തോ ഗജാശ്വരഥസംയുതഃ .
പദാതിവൃന്ദസഹിതഃ പ്രയയൗ വനമുത്തമം .. 33..

തത്രാപശ്യന്മഹാകോലം ഘുർഘുരന്തം ഭയാനകം .
വനം ഭഗ്നം ച സംവീക്ഷ്യ രാജാ ക്രോധയുതോഽഭവത് .. 34..

ചാപേ ബാണം സമാരോപ്യ വികൃഷ്യ ച ശരാസനം .
തം ഹന്തും സൂകരം പാപം തരസാ സമുപാക്രമത് .. 35..

സമാലോക്യ ച രാജാനം ചാപഹസ്തം രുഷാകുലം .
സമ്മുഖോഽഭ്യദ്രവത്തൂർണം കുർവഞ്ഛബ്ദം സുദാരുണം .. 36..

തമായാന്തം സമാലോക്യ വരാഹം വികൃതാനനം .
മുമോച വിശിഖം തസ്മിൻഹന്തുകാമോ മഹീപതിഃ .. 37..

വഞ്ചയിത്വാഥ തദ്ബാണം സൂകരസ്തരസാ ബലാത് .
നിർജഗാമ മഹാവേഗാത്തമുല്ലംഘ്യ നൃപം തദാ .. 28..

ഗച്ഛന്തം തം സമാലോക്യ രാജാ കോപസമന്വിതഃ .
മുമോച വിശിഖാംസ്തീക്ഷ്ണാംശ്ചാപമാകൃഷ്യ യത്നതഃ .. 39..

ക്ഷണം ദൃഷ്ടിപഥം രാജ്ഞഃ ക്ഷണം ചാദർശനം ഗതഃ .
കുർവൻബഹുവിധാരാവം സൂകരം സമുപാദ്രവത് .. 40..

ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽതികുപിതോ മൃഗസ്യാനുജഗാമ ഹ .
അശ്വേന വായുവേഗേന വികൃഷ്യ ച ശരാസനം .. 41..

ഇതസ്തതസ്തതഃ സൈന്യമഗമച്ച വനാന്തരം .
ഏകാകീ നൃപതിഃ കോലം വ്രജന്തം സമുപാദ്രവത് .. 42..

മധ്യാഹ്നസമയേ രാജാ സമ്പ്രാപ്തോ വിജനേ വനേ .
തൃഷിതഃ ക്ഷുധിതോഽത്യർഥം ബഭൂവ ശ്രാന്തവാഹനഃ .. 43..

സൂകരോഽദർശനം പ്രാപ്തോ രാജാ ചിന്താതുരോഽഭവത് .
മാർഗഭ്രഷ്ടോഽതിവിപിനേ ദാരുണേ ദീനവത്സ്ഥിതഃ .. 44..

കിം കരോമി ക്വ ഗച്ഛാമി ന സഹായോഽസ്തി മേ വനേ .
അജ്ഞാതസ്വപഥഃ കുത്ര വ്രജാമീതി വ്യചിന്തയത് .. 45..

ഏവം ചിന്തയതസ്തത്ര വിപിനേ ജനവർജിതേ .
രാജ്ഞാ ചിന്താതുരോഽപശ്യന്നദീം സുവിമലോദകാം .. 46..

വീക്ഷ്യ താം മുദിതോ രാജാ പായയിത്വാ തുരംഗകം .
അശ്വാദുത്തീര്യ വിമലം പപൗ പാനീയമുത്തമം .. 47..

ജലം പീത്വാ നൃപസ്തത്ര സുഖമാപ മഹീപതിഃ .
ഇത്യേഷ നഗരം ഗന്തും ദിഗ്ഭ്രമേണാതിമോഹിതഃ .. 48..

വിശ്വാമിത്രസ്തു സമ്പ്രാപ്തോ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണരൂപധൃക് .
നനാമ വീക്ഷ്യ രാജാ തം പ്രീതിപൂർവം ദ്വിജോത്തമം .. 49..

തമുവാച ഗാധിരാജഃ പ്രണമന്തം നൃപോത്തമം .
സ്വസ്തി തേഽസ്തു മഹാരാജ കിമർഥമിഹ ചാഗതഃ .. 50..

ഏകാകീ വിജനേ രാജൻ കിം ചികീർഷിതമത്ര തേ .
ബ്രൂഹി സർവം സ്ഥിരോ ഭൂത്വാ കാരണം നൃപസത്തമ .. 51..

രാജോവാച -
സൂകരോഽതിമഹാകായോ ബലവാൻപുഷ്പകാനനം .
സമുപേത്യ മമർദാശു കോമലാൻപുഷ്പപാദപാൻ .. 52..

തം നിവാരയിതും ദുഷ്ടം കരേ കൃത്വാ ച കാർമുകം .
സസൈന്യോഽഹം സ്വനഗരാന്നിർഗതോ മുനിസത്തമ .. 53..

ഗതോഽസൗ ദൃക്പഥാത്പാപോ മായാവീ ക്വാപി വേഗവാൻ .
പൃഷ്ഠതോഽഹമപി പ്രാപ്തഃ സൈന്യം ക്വാപി ഗതം മമ .. 54..

ക്ഷുധിതസ്തൃഷിതശ്ചാഹം സൈന്യഭ്രഷ്ടസ്ത്വിഹാഗതഃ .
ന ജാനേ പുരമാർഗം ച തഥാ സൈന്യഗതിം മുനേ .. 55..

പന്ഥാനം ദർശയ വിഭോ വ്രജാമി നഗരം പ്രതി .
മമാത്ര ഭാഗ്യയോഗേന പ്രാപ്തസ്ത്വം വിജനേ വനേ .. 56..

അയോധ്യാദിപതിശ്ചാഹം ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽതിവിശ്രുതഃ .
രാജസൂയസ്യ കർതാ ച വാഞ്ഛിതാർഥപ്രദഃ സദാ .. 57..

ധനേച്ഛാ യദി തേ ബ്രഹ്മൻ യജ്ഞാർഥം ദ്വിജസത്തമ .
ആഗന്തവ്യമയോധ്യായാം ദാസ്യാമി വിപുലം ധനം .. 58..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രദ്വാരാ വൃദ്ധബ്രാഹ്മണായ ധനദാനപ്രതിജ്ഞാവർണനം നാമാഷ്ടാദശോഽധ്യായഃ .. 7.18..

7.19 ഏകോനവിംശോഽധ്യായഃ . കൗശികായ സർവസ്വസമർപണം തദ്ദക്ഷിണാദാനവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ ഭൂപതേഃ കൗശികോ മുനിഃ .
പ്രഹസ്യ പ്രത്യുവാചേദം ഹരിശ്ചന്ദ്രം തഥാ നൃപ .. 1..

രാജംസ്തീർഥമിദം പുണ്യം പാവനം പാപനാശനം .
സ്നാനം കുരു മഹാഭാഗ പിതൄണാം തർപണം തഥാ .. 2..

കാലഃ ശുഭതമോഽസ്തീഹ തീർഥേ സ്നാത്വാ വിശാമ്പതേ .
ദാനം ദദസ്വ ശക്ത്യാത്ര പുണ്യതീർഥേഽതിപാവനേ .. 3..

പ്രാപ്യ തീർഥം മഹാപുണ്യമസ്നാത്വാ യസ്തു ഗച്ഛതി .
സ ഭവേദാത്മഹാ ഭൂയ ഇതി സ്വായംഭുവോഽബ്രവീത് .. 4..

തസ്മാത്തീർഥവരേ രാജൻ കുരു പുണ്യം സ്വശക്തിതഃ .
ദർശയിഷ്യാമി മാർഗം തേ ഗന്താസി നഗരം തതഃ .. 5..

ആഗമിഷ്യാമഹം മാർഗദർശനാർഥം തവാനഘ .
ത്വയാ സഹാദ്യ കാകുത്സ്ഥ തവ ദാനേന തോഷിതഃ .. 6..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജാ മുനേഃ കപടമണ്ഡിതം .
വാസാംസ്യുത്താര്യ വിധിവത്സ്നാതുമഭ്യായയൗ നദീം .. 7..

ബന്ധയിത്വാ ഹയം വൃക്ഷേ മുനിവാക്യേന മോഹിതഃ .
അവശ്യംഭാവിയോഗേന തദ്വശസ്തു തദാഭവത് .. 8..

രാജാ സ്നാനവിധിം കൃത്വാ സന്തർപ്യ പിതൃദേവതാഃ .
വിശ്വാമിത്രമുവാചേദം സ്വാമിൻ ദാനം ദദാമി തേ .. 9..

യദിച്ഛസി മഹാഭാഗ തത്തേ ദാസ്യാമി സാമ്പ്രതം .
ഗാവോ ഭൂമിർഹിരണ്യം ച ഗജാശ്വരഥവാഹനം .. 10..

നാദേയം മേ കിമപ്യസ്തി കൃതമേതദ് വ്രതം പുരാ .
രാജസൂയേ മഖശ്രേഷ്ഠേ മുനീനാം സന്നിധാവപി .. 11..

തസ്മാത്ത്വമിഹ സമ്പ്രാപ്തസ്തീർഥേഽസ്മിൻപ്രവരേ മുനേ .
യത്തേഽസ്തി വാഞ്ഛിതം ബ്രൂഹി ദദാമി തവ വാഞ്ഛിതം .. 12..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
മയാ പൂർവം ശ്രുതാ രാജൻ കീർതിസ്തേ വിപുലാ ഭുവി .
വസിഷ്ഠേന ച സമ്പ്രോക്താ ദാതാ നാസ്തി മഹീതലേ .. 13..

ഹരിശ്ചന്ദ്രോ നൃപശ്രേഷ്ഠഃ സൂര്യവംശേ മഹീപതിഃ .
താദൃശോ നൃപതിർദാതാ ന ഭൂതോ ന ഭവിഷ്യതി .. 14..

പൃഥിവ്യാം പരമോദാരസ്ത്രിശങ്കുതനയോ യഥാ .
അതസ്ത്വാം പ്രാർഥയാമ്യദ്യ വിവാഹോ മേഽസ്തി പാർഥിവഃ .. 15..

പുത്രസ്യ ച മഹാഭാഗ തദർഥം ദേഹി മേ ധനം .
രാജോവാച -

വിവാഹം കുരു വിപ്രേന്ദ്ര ദദാമി പ്രാർഥിതം തവ .. 16..

യദിച്ഛസി ധനം കാമം ദാതാ തസ്യാസ്മി നിശ്ചിതം .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്തഃ കൗശികസ്തേന വഞ്ചനാതത്പരോ മുനിഃ .. 17..

ഉദ്ഭാവ്യ മായാം ഗാന്ധർവീം പാർഥിവായാപ്യദർശയത് .
കുമാരഃ സുകാമാരശ്ച കന്യാ ച ദശവാർഷികീ .. 18..

ഏതയോഃ കാര്യമപ്യദ്യ കർതവ്യം നൃപസത്തമ .
രാജസൂയാധികം പുണ്യം ഗൃഹസ്ഥസ്യ വിവാഹതഃ .. 19..

ഭവിഷ്യതി തവാദ്യൈവ വിപ്രപുത്രവിവാഹതഃ .
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം രാജാ മായയാ തസ്യ മോഹിതഃ .. 20..

തഥേതി ച പ്രതിജ്ഞായ നോവാചാല്പം വചസ്തഥാ .
തേന ദർശിതമാർഗോഽസൗ നഗരം പ്രതി ജഗ്മിവാൻ .. 21..

വിശ്വാമിത്രോഽപി രാജാനം വഞ്ചയിത്വാഽഽശ്രമം യയൗ .
കൃതോദ്വാഹവിധിസ്താവദ്വിശ്വാമിത്രോഽബ്രവീന്നൃപം .. 22..

വേദീമധ്യേ നൃപാദ്യ ത്വം ദേഹി ദാനം യഥേപ്സിതം .
രാജോവാച -
കിം തേഽഭീഷ്ടം ദ്വിജ ബ്രൂഹി ദദാമി വാഞ്ഛിതം കില .. 23..

അദേയമപി സംസരേ യശഃകാമോഽസ്മി സാമ്പ്രതം .
വ്യർഥം ഹി ജീവിതം തസ്യ വിഭവം പ്രാപ്യ യേന വൈ .. 24..

നോപാർജിതം യശഃ ശുദ്ധം പരലോകസുഖപ്രദം .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
രാജ്യം ദേഹി മഹാരാജ വരായ സപരിച്ഛദം .. 25..

ഗജാശ്വരഥരത്നാഢ്യം വേദീമധ്യേഽതിപാവനേ .
വ്യാസ ഉവാച -
മോഹിതോ മായയാ തസ്യ ശ്രുത്വാ വാക്യം മുനേർനൃപഃ .. 26..

ദത്തമിത്യുക്തവാൻ രാജ്യമവിചാര്യ യദൃച്ഛയാ .
ഗൃഹീതമിതി തം പ്രാഹ വിശ്വാമിത്രോഽതിനിഷ്ഠുരഃ .. 27..

ദക്ഷിണാം ദേഹി രാജേന്ദ്ര ദാനയോഗ്യാം മഹാമതേ .
ദക്ഷിണാരഹിതം ദാനം നിഷ്ഫലം മനുരബ്രവീത് .. 28..

തസ്മാദ്ദാനഫലായ ത്വം യഥോക്താം ദേഹി ദക്ഷിണാം .
ഇത്യുക്തസ്തു തദാ രാജാ തമുവാചാതിവിസ്മിതഃ .. 29..

ബ്രൂഹി കിയദ്ധനം തുഭ്യം ദേയം സ്വാമിൻ മയാധുനാ .
ദക്ഷിണാനിഷ്ക്രയം സാധോ വദ താവത്പ്രമാണകം .. 30..

ദാനപൂർത്യൈ പ്രദാസ്യാമി സ്വസ്ഥോ ഭവ തപോധന .
വിശ്വാമിത്രസ്തു തച്ഛ്രുത്വാ തമാഹ മേദിനീപതിം .. 31..

ഹേമഭാരദ്വയം സാർധം ദക്ഷിണാം ദേഹി സാമ്പ്രതം .

ദാസ്യാമീതി പ്രതിശ്രുത്യ തസ്മൈ രാജാതിവിസ്മിതഃ .. 32..

തദൈവ സൈനികാസ്തസ്യ വീക്ഷമാണാഃ സമാഗതാഃ .
ദൃഷ്ട്വാ മഹീപതിം വ്യഗ്രം തുഷ്ടുവുസ്തേ മുദാന്വിതാഃ .. 33..

വ്യാസ ഉവാച -
ശ്രുത്വാ തേഷാം വചോ രാജാ നോക്ത്വാ കിഞ്ചിച്ഛുഭാശുഭം .
ചിന്തയൻസ്വകൃതം കർമ യയാവന്തഃപുരേ തതഃ .. 34..

കിം മയാ സ്വീകൃതം ദാനം സർവസ്വം യത്സമർപിതം .
വഞ്ചിതോഽഹം ദ്വിജേനാത്ര വനേ പാടച്ചരൈരിവ .. 35..

രാജ്യം സോപസ്കരം തസ്മൈ മയാ സർവം പ്രതിശ്രുതം .
ഭാരദ്വയം സുവർണസ്യ സാർധം ച ദക്ഷിണാ പുനഃ .. 36..

കിം കരോമി മതിർഭ്രഷ്ടാ ന ജ്ഞാതം കപടം മുനേഃ .
പ്രതാരിതോഽഹം സഹസാ ബ്രാഹ്മണേന തപസ്വിനാ .. 37..

ന ജാനേ ദൈവകാര്യം വൈ ഹാ ദൈവ കിം ഭവിഷ്യതി .
ഇതി ചിന്താപരോ രാജാ ഗൃഹം പ്രാപ്തോഽതിവിഹ്വലഃ .. 38..

പതിം ചിന്താപരം ദൃഷ്ട്വാ രാജ്ഞീ പപ്രച്ഛ കാരണം .
കിം പ്രഭോ വിമനാ ഭാസി കാ ചിന്താ ബ്രൂഹി സാമ്പ്രതം .. 39..

വനാത്പുത്രഃ സമായാതോ രാജസൂയഃ കൃതഃ പുരാ .
കസ്മാച്ഛോചസി രാജേന്ദ്ര ശോകസ്യ കാരണം വദ .. 40..

നാരാതിർവിദ്യതേ ക്വാപി ബലവാന്ദുർബലോഽപി വാ .
വരുണോഽപി സുസന്തുഷ്ടഃ കൃതകൃത്യോഽസി ഭൂതലേ .. 41..

ചിന്തയാ ക്ഷീയതേ ദേഹോ നാസ്തി ചിന്താസമാ മൃതിഃ .
ത്യജ്യതാം നൃപശാർദൂല സ്വസ്ഥോ ഭവ വിചക്ഷണ .. 42..

തന്നിശമ്യ പ്രിയാവാക്യം പ്രീതിപൂർവം നരാധിപഃ .
പ്രോവാച കിഞ്ചിച്ചിന്തായാഃ കാരണം ച ശുഭാശുഭം .. 43..

ഭോജനം ന ചകാരാഽസൗ ചിന്താവിഷ്ടസ്തഥാ നൃപഃ .
സുപ്ത്വാപി ശയനേ ശുഭ്രേ ലേഭേ നിദ്രാം ന ഭൂമിപഃ .. 44..

പ്രാതരുത്ഥായ ചിന്താർതോ യാവത്സന്ധ്യാദികാഃ ക്രിയാഃ .
കരോതി നൃപതിസ്താവദ്വിശ്വാമിത്രഃ സമാഗതഃ .. 45..

ക്ഷത്രാ നിവേദിതോ രാജ്ഞേ മുനിഃ സർവസ്വഹാരകഃ .
ആഗത്യോവാച രാജാനം പ്രണമന്തം പുനഃ പുനഃ .. 46..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
രാജംസ്ത്യജ സ്വരാജ്യം മേ ദേഹി വാചാ പ്രതിശ്രുതം .
സുവർണം സ്പൃശ രാജേന്ദ്ര സത്യവാഗ്ഭവ സാമ്പ്രതം .. 47..

ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
സ്വാമിൻ രാജ്യം തവേദം മേ മയാ ദത്തം കിലാധുനാ .
 ത്യക്ത്വാന്യത്ര ഗമിഷ്യാമി മാ ചിന്താ കുരു കൗശിക .. 48..

സർവസ്വം മമ തേ ബ്രഹ്മൻ ഗൃഹീതം വിധിവദ്വിഭോ .
സുവർണദക്ഷിണാം ദാതുമശക്തോഽസ്മ്യധുനാ ദ്വിജ .. 49..

ദാനം ദദാമി തേ താവദ്യാവന്മേ സ്യാദ്ധനാഗമഃ .
പുനശ്ചേത്കാലയോഗേന തദാ ദാസ്യാമി ദക്ഷിണാം .. 50..

ഇത്യുക്ത്വാ നൃപതിഃ പ്രാഹ പുത്രം ഭാര്യാം ച മാധവീം .
രാജ്യമസ്മൈ പ്രദത്തം വൈ മയാ വേദ്യാം സുവിസ്തരം .. 51..

ഹസ്ത്യശ്വരഥസംയുക്തം രത്നഹേമസമന്വിതം .
ത്യക്ത്വാ ത്രീണി ശരീരാണി സർവം ചാസ്മൈ സമർപിതം .. 52..

ത്യക്ത്വായോധ്യാം ഗമിഷ്യാമി കുത്രചിദ്വനഗഹ്വരേ
ഗൃഹ്ണാത്വിദം മുനിഃ സമ്യഗ്രാജ്യം സർവസമൃദ്ധിമത് .. 53..

ഇത്യാഭാഷ്യ സുതം ഭാര്യാം ഹരിശ്ചന്ദ്രഃ സ്വമന്ദിരാത് .
വിനിർഗതഃ സുധർമാത്മാ മാനയംസ്തം ദ്വിജോത്തമം .. 54..

വ്രജന്തം ഭൂപതിം വീക്ഷ്യ ഭാര്യാപുത്രാവുഭാവപി .
ചിന്താതുരൗ സുദീനാസ്യൗ ജഗ്മതുഃ പൃഷ്ഠതസ്തദാ .. 55..

ഹാഹാകാരോ മഹാനാസീന്നഗരേ വീക്ഷ്യ താംസ്തഥാ .
ചുക്രുശുഃ പ്രാണിനഃ സർവേ സാകേതപുരവാസിനഃ .. 56..

ഹാ രാജൻ കിം കൃതം കർമ കുതഃ ക്ലേശഃ സമാഗതഃ .
വഞ്ചിതോഽസി മഹാരാജ വിധിനാപണ്ഡിതേന ഹ .. 57..

സർവേ വർണാസ്തദാ ദുഃഖമാപ്നുയുസ്തം മഹീപതിം .
വിലോക്യ ഭാര്യയാ സാർധം പുത്രേണ ച മഹാത്മനാ .. 58..

നിനിന്ദുർബ്രാഹ്മണം തം തു ദുരാചാരം പുരൗകസഃ .
ധൂർതോഽയമിതി ഭാഷന്തോ ദുഃഖാർതാ ബ്രാഹ്മണാദയഃ .. 59..

നിർഗത്യ നഗരാത്തസ്മാദ്വിശ്വാമിത്രഃ ക്ഷിതീശ്വരം .
ഗച്ഛന്തം തമുവാചേദം സമേത്യ നിഷ്ഠുരം വചഃ .. 60..

ദക്ഷിണായാഃ സുവർണം മേ ദത്ത്വാ ഗച്ഛ നരാധിപ .
നാഹം ദാസ്യാമി വാ ബ്രൂഹി മയാ ത്യക്തം സുവർണകം .. 61..

രാജ്യം ഗൃഹാണ വാ സർവം ലോഭശ്ചേദ്ധൃതി വർതതേ .
ദത്തം ചേന്മന്യസേ രാജൻ ദേഹി യത്തത്പ്രതിശ്രുതം .. 62..

ഏവം ബ്രുവന്തം ഗാധേയം ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മഹീപതിഃ .
പ്രണിപത്യ സുദീനാത്മാ കൃതാഞ്ജലിപുടോഽബ്രവീത് .. 63..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ കൗശികായ സർവസ്വസമർപണം തദ്ദക്ഷിണാദാനവർണനം നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.19

7.20 വിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനവർണനം .

ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
അദത്ത്വാ തേ ഹിരണ്യം വൈ ന കരിഷ്യാമി ഭോജനം .
പ്രതിജ്ഞാ മേ മുനിശ്രേഷ്ഠ വിഷാദം ത്യജ സുവ്രത .. 1..

സൂര്യവംശസമുദ്ഭൂതഃ ക്ഷത്രിയോഽഹം മഹീപതിഃ .
രാജസൂയസ്യ യജ്ഞസ്യ കർതാ വാഞ്ഛിതദോ നൃഷു .. 2..

കഥം കരോമി നാകാരം സ്വാമിന്ദത്ത്വാ യദൃച്ഛയാ .
അവശ്യമേവ ദാതവ്യമൃണം തേ ദ്വിജസത്തമ .. 3..

സ്വസ്ഥോ ഭവ പ്രദാസ്യാമി സുവർണം മനസേപ്സിതം .
കഞ്ചിത്കാലം പ്രതീക്ഷസ്വ യാവത്പ്രാപ്സ്യാമ്യഹം ധനം .. 4..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
കുതസ്തേ ഭവിതാ രാജൻ ധനപ്രാപ്തിരതഃ പരം .
ഗതം രാജ്യം തഥാ കോശോ ബലം ചൈവാർഥസാധനം .. 5..

വൃഥാശാ തേ മഹീപാല ധനാർഥേ കിം കരോമ്യഹം .
നിർധനം ത്വാം ച ലോഭേന പീഡയാമി കഥം നൃപ .. 6..

തസ്മാത്കഥയ ഭൂപാല ന ദാസ്യാമീതി സാമ്പ്രതം .
ത്യക്ത്വാഽഽശാം മഹതീം കാമം ഗച്ഛാമ്യഹമതഃ പരം .. 7..

യഥേഷ്ടം വ്രജ രാജേന്ദ്ര ഭാര്യാപുത്രസമന്വിതഃ .
സുവർണം നാസ്തി കിം തുഭ്യം ദദാമീതി വദാധുനാ .. 8..

ഗച്ഛന്വാക്യമിദം ശ്രുത്വാ ബ്രാഹ്മണസ്യ ച ഭൂപതിഃ .
പ്രത്യുവാച മുനിം ബ്രഹ്മൻ ധൈര്യം കുരു ദദാമ്യഹം .. 9..

മമ ദേഹോഽസ്തി ഭാര്യായാഃ പുരസ്യ ച ഹ്യനാമയഃ .
ക്രീത്വാ ദേഹം തു തം നൂനമൃണം ദാസ്യാമി തേ ദ്വിജ .. 10..

ഗ്രാഹകം പശ്യ വിപ്രേന്ദ്ര വാരാണസ്യാം പുരി പ്രഭോ .
ദാസഭാവം ഗമിഷ്യാമി സദാരോഽഹം സപുത്രകഃ .. 11..

ഗൃഹാണ കാഞ്ചനം പൂർണം സാർധം ഭാരദ്വയം മുനേ .
മൗല്യേന ദത്ത്വാ സർവാന്നഃ സന്തുഷ്ടോ ഭവ ഭൂധര .. 12..

ഇതി ബ്രുവഞ്ജഗാമാഥ സഹ പത്ന്യാ സുതാന്വിതഃ .
ഉമയാ കാന്തയാ സാർധം യത്രാസ്തേ ശങ്കരഃ സ്വയം .. 13..

താം ദൃഷ്ട്വാ ച പുരീം രമ്യാം മനസോ ഹ്ലാദകാരിണീം .
ഉവാച സ കൃതാർഥോഽസ്മി പുരീം പശ്യൻസുവർചസം .. 14..

തതോ ഭാഗീരഥീം പ്രാപ്യ സ്നാത്വാ ദേവാദിതർപണം .
ദേവാർചനം ച നിർവർത്യ കൃതവാൻ ദിഗ്വിലോകനം .. 15..

പ്രവിശ്യ വസുധാപാലോ ദിവ്യാം വാരാണസീം പുരീം .
നൈഷാ മനുഷ്യഭുക്തേതി ശൂലപാണേഃ പരിഗ്രഹഃ .. 16..

ജഗാമ പദ്ഭ്യാം ദുഃഖാർതഃ സഹ പത്ന്യാ സമാകുലഃ .

പുരീം പ്രവിശ്യ സ നൃപോ വിശ്വാസമകരോത്തദാ .. 17..

ദദൃശേഽഥ മുനിശ്രേഷ്ഠം ബ്രാഹ്മണം ദക്ഷിണാർഥിനം .
തം ദൃഷ്ട്വാ സമനുപ്രാപ്തം വിനയാവനതോഽഭവത് .. 18..

പ്രാഹ ചൈവാഞ്ജലിം കൃത്വാ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മഹാമുനിം .
ഇമേ പ്രാണാഃ സുതശ്ചായം പ്രിയാ പത്നീ മുനേ മമ .. 19..

യേന തേ കൃത്യമസ്ത്യാശു ഗൃഹാണാദ്യ ദ്വിജോത്തമ .
യച്ചാന്യത്കാര്യമസ്മാഭിസ്തന്മമാഖ്യാതുമർഹസി .. 20..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
പൂർണഃ സ മാസോ ഭദ്രം തേ ദീയതാം മമ ദക്ഷിണാ .
പൂർവം തസ്യ നിമിത്തം ഹി സ്മര്യതേ സ്വവചോ യദി .. 21..

രാജോവാച -
ബ്രഹ്മന്നാദ്യാപി സമ്പൂർണോ മാസോ ജ്ഞാനതപോബല .
തിഷ്ഠത്യേകദിനാർധം യത്തപ്രതീക്ഷസ്വ നാപരം .. 22..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ഏവമസ്തു മഹാരാജ ആഗമിഷ്യാമ്യഹം പുനഃ .
ശാപം തവ പ്രദാസ്യാമി ന ചേദദ്യ പ്രയച്ഛസി .. 23..

ഇത്യുക്ത്വാഥ യയൗ വിപ്രോ രാജാ ചാചിന്തയത്തദാ .
കഥമസ്മൈ പ്രയച്ഛാമി ദക്ഷിണാ യാ പ്രതിശ്രുതാ .. 24..

കുതഃ പുഷ്ടാനി മിത്രാണി കുത്രാർഥഃ സാമ്പ്രതം മമ .
പ്രതിഗ്രഹഃ പ്രദുഷ്ടോ മേ തത്ര യാഞ്ചാ കഥം ഭവേത് .. 25..

രാജ്ഞാം വൃത്തിത്രയം പ്രോക്തം ധർമശാസ്ത്രേഷു നിശ്ചിതം .
യദി പ്രാണാന്വിമുഞ്ചാമി ഹ്യപ്രദായ ച ദക്ഷിണാം .. 26..

ബ്രഹ്മസ്വഹാ കൃമിഃ പാപോ ഭവിഷ്യാമ്യധമാധമഃ .
അഥവാ പ്രേതതാം യാസ്യേ വര ഏവാത്മവിക്രയഃ .. 27..

സൂത ഉവാച -
രാജാനം വ്യാകുലം ദീനം ചിന്തയാനമധോമുഖം .
പ്രത്യുവാച തദാ പത്നീ ബാഷ്പഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 28..

ത്യജ ചിന്താം മഹാരാജ സ്വധർമമനുപാലയ .
പ്രേതവദ്വർജനീയോ ഹി നരഃ സത്യബഹിഷ്കൃതഃ .. 29..

നാതഃ പരതരം ധർമം വദന്തി പുരുഷസ്യ ച .
യാദൃശം പുരുഷവ്യാഘ്ര സ്വസത്യസ്യാനുപാലനം .. 30..

അഗ്നിഹോത്രമധീതം ച ദാനാദ്യാഃ സകലാഃ ക്രിയാഃ .
ഭവന്തി തസ്യ വൈഫല്യം വാക്യം യസ്യാനൃതം ഭവേത് .. 31..

സത്യമത്യന്തമുദിതം ധർമശാസ്ത്രേഷു ധീമതാം .
താരണായാനൃതം തദ്വത്പാതനായാകൃതാത്മനാം .. 32..

 ശതാശ്വമേധാനാദൃത്യ രാജസൂയം ച പാർഥിവഃ .

കൃത്വാ രാജാ സകൃത്സ്വർഗാദസത്യവചനാച്ച്യുതഃ .. 33..

രാജോവാച -
വംശവൃദ്ധികരശ്ചായം പുത്രസ്തിഷ്ഠതി ബാലകഃ .
ഉച്യതാം വക്തുകാമാസി യദ്വാക്യം ഗജഗാമിനി .. 34..

പത്ന്യുവാച -
രാജൻ മാഭൂദസത്യം തേ പുംസാം പുത്രഫലാഃ സ്ത്രിയഃ .
തന്മാം പ്രദായ വിത്തേന ദേഹി വിപ്രായ ദക്ഷിണാം .. 35..

വ്യാസ ഉവാച -
ഏതദ്വാക്യമുപശ്രുത്യ യയൗ മോഹം മഹീപതിഃ .
പ്രതിലഭ്യ ച സഞ്ജ്ഞാം വൈ വിലലാപാതിദുഃഖിതഃ .. 36..

മഹദ്ദുഃഖമിദം ഭദ്രേ യത്ത്വമേവം ബ്രവീഷി മേ .
കിം തവ സ്മിതസംല്ലാപാ മമ പാപസ്യ വിസ്മൃതാഃ .. 37..

ഹാ ഹാ ത്വയാ കഥം യോഗ്യം വക്തുമേതച്ഛുചിസ്മിതേ .
ദുർവാച്യമേതദ്വചനം കഥം വദസി ഭാമിനി .. 38..

ഇത്യുക്ത്വാ നൃപതിശ്രേഷ്ഠോ ന ധീരോ ദാരവിക്രയേ .
നിപപാത മഹീപൃഷ്ഠേ മൂർച്ഛയാതിപരിപ്ലുതഃ .. 39..

ശയാനം ഭുവി തം ദൃഷ്ട്വാ മൂർച്ഛയാപി മഹീപതിം .
ഉവാചേദം സുകരുണം രാജപുത്രീ സുദുഃഖിതാ .. 40..

ഹാ മഹാരാജ കസ്യേദമപധ്യാനാദുപാഗതം .
യസ്ത്വം നിപതിതോ ഭൂമൗ രങ്കവച്ഛരണോചിതഃ .. 41..

യേനൈവ കോടിശോ വിത്തം വിപ്രാണാമപവർജിതം .
സ ഏവ പൃഥിവീനാഥോ ഭുവി സ്വപിതി മേ പതിഃ .. 42..

ഹാ കഷ്ടം കിം തവാനേന കൃതം ദൈവ മഹീക്ഷിതാ .
യദിന്ദ്രോപേന്ദ്രതുല്യോഽയം നീതഃ പാപാമിമാം ദശാം .. 43..

ഇത്യുക്ത്വാ സാപി സുശ്രോണീ മൂർച്ഛിതാ നിപപാത ഹ .
ഭർതുർദുഃഖമഹാഭാരേണാസഹ്യേനാതിപീഡിതാ .. 44..

ശിശുർദൃഷ്ട്വാ ക്ഷുധാവിഷ്ടഃ പ്രാഹ വാക്യം സുദുഃഖിതഃ .
താത താത പ്രദേഹ്യന്നം മാതർമേ ദേഹി ഭോജനം .. 45..

ക്ഷുന്മേ ബലവതീ ജാതാ ജിഹ്വാഗ്രേ മേഽതിശുഷ്യതി .. 46..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനവർണനം നാമ വിംശോഽധ്യായഃ .. 7.20..

7.21 ഏകവിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനവർണനം .

ഏതസ്മിന്നന്തരേ പ്രാപ്തോ വിശ്വാമിത്രോ മഹാതപാഃ .
അന്തകേന സമഃ ക്രുദ്ധോ ധനം സ്വം യാചിതും ഹൃദാ .. 1..

തമാലോക്യ ഹരിശ്ചന്ദ്രഃ പപാത ഭുവി മൂർച്ഛിതഃ .
സ വാരിണാ തമഭ്യുക്ഷ്യ രാജാനമിദമബ്രവീത് .. 2..

ഉത്തിഷ്ഠോത്തിഷ്ഠ രാജേന്ദ്ര സ്വാം ദദസ്വേഷ്ടദക്ഷിണാം .
ഋണം ധാരയതാം ദുഃഖമഹന്യഹനി വർധതേ .. 3..

ആപ്യായമാനഃ സ തദാ ഹിമശീതേന വാരിണാ .
അവാപ്യ ചേതനാം രാജാ വിശ്വാമിത്രമവേക്ഷ്യ ച .. 4..

പുനർമോഹം സമാപേദേ ഹ്യഥ ക്രോധം യയൗ മുനിഃ
സമാശ്വാസ്യ ച രാജാനം വാക്യമാഹ ദ്വിജോത്തമഃ .. 5..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ദീയതാം ദക്ഷിണാ സാ മേ യദി ധൈര്യമവേക്ഷസേ .
സത്യേനാർകഃ പ്രതപതി സത്യേ തിഷ്ഠതി മേദിനീ .. 6..

സത്യേ പ്രോക്തഃ പരോ ധർമഃ സ്വർഗഃ സത്യേ പ്രതിഷ്ഠിതഃ .
അശ്വമേധസഹസ്രം തു സത്യം ച തുലയാ ധൃതം .. 7..

അശ്വമേധസഹസ്രാദ്ധി സത്യമേകം വിശിഷ്യതേ .
അഥവാ കിം മമൈതേന പ്രോക്തേനാസ്തി പ്രയോജനം .. 8..

മദീയാം ദക്ഷിണാം രാജന്ന ദാസ്യതി ഭവാന്യദി .
അസ്താചലഗതേ ഹ്യർകേ ശപ്സ്യാമി ത്വാമതോ ധ്രുവം .. 9..

ഇത്യുക്ത്വാ സ യയൗ വിപ്രോ രാജാ ചാസീദ്ഭയാതുരഃ .
ദുഃഖീഭൂതോഽവനൗ നിഃസ്വോ നൃശംസമുനിനാർദിതഃ .. 10..

സൂത ഉവാച -
ഏതസ്മിന്നന്തരേ തത്ര ബ്രാഹ്മണോ വേദപാരഗഃ .
ബ്രാഹ്മണൈർബഹുഭിഃ സാർധം നിര്യയൗ സ്വഗൃഹാദ് ബഹിഃ .. 11..

തതോ രാജ്ഞീ തു തം ദൃഷ്ട്വാ ആയാന്തം താപസം സ്ഥിതം .
ഉവാച വാക്യം രാജാനം ധർമാർഥസഹിതം തദാ .. 12..

ത്രയാണാമപി വർണാനാം പിതാ ബ്രാഹ്മണ ഉച്യതേ .
പിതൃദ്രവ്യം ഹി പുത്രേണ ഗ്രഹീതവ്യം ന സംശയഃ .. 13..

തസ്മാദയം പ്രാർഥനീയോ ധനാർഥമിതി മേ മതിഃ .
രാജോവാച -
നാഹം പ്രതിഗ്രഹം കാങ്ക്ഷേ ക്ഷത്രിയോഽഹം സുമധ്യമേ .. 14..

യാചനം ഖലു വിപ്രാണാം ക്ഷത്രിയാണാം ന വിദ്യതേ .
ഗുരുർഹി വിപ്രോ വർണാനാം പൂജനീയോഽസ്തി സർവദാ .. 15..

തസ്മാദ് ഗുരുർന യാച്യഃ സ്യാത്ക്ഷത്രിയാണാം വിശേഷതഃ .
യജനാധ്യയനം ദാനം ക്ഷത്രിയസ്യ വിധീയതേ .. 16..

ശരണാഗതാനാമഭയം പ്രജാനാം പ്രതിപാലനം .
ന ചാപ്യേവം തു വക്തവ്യം ദേഹീതി കൃപണം വചഃ .. 17..

ദദാമീത്യേവ മേ ദേവി ഹൃദയേ നിഹിതം വചഃ .

അർജിതം കുത്രചിദ് ദ്രവ്യം ബ്രാഹ്മണായ ദദാമ്യഹം .. 18..

പത്ന്യുവാച -
കാലഃ സമവിഷമകരഃ പരിഭവസമ്മാനമാനദഃ കാലഃ .
കാലഃ കരോതി പുരുഷം ദാതാരം യാചിതാരം ച .. 19..

വിപ്രേണ വിദുഷാ രാജാ ക്രുദ്ധേനാതിബലീയസാ .
രാജ്യാന്നിരസ്തഃ സൗഖ്യാച്ച പശ്യ കാലസ്യ ചേഷ്ടിതം .. 20..

രാജോവാച -
അസിനാ തീക്ഷ്ണധാരേണ വരം ജിഹ്വാ ദ്വിധാ കൃതാ .
ന തു മാനം പരിത്യജ്യ ദേഹി ദേഹീതി ഭാഷിതം .. 21..

ക്ഷത്രിയോഽഹം മഹാഭാഗേ ന യാചേ കിഞ്ചിദപ്യഹം .
ദദാമി വാഹം നിത്യം ഹി ഭുജവീര്യാർജിതം ധനം .. 22..

പത്ന്യുവാച -
യദി തേ ഹി മഹാരാജ യാചിതും ന ക്ഷമം മനഃ .
അഹം തു ന്യായതോ ദത്താ ദേവൈരപി സവാസവൈഃ .. 23..

അഹം ശാസ്യാ ച പത്യാ ച രക്ഷ്യാ ചൈവ മഹാദ്യുതേ .
മന്മൗല്യം സംഗൃഹീത്വാഥ ഗുർവർഥം സമ്പ്രദീയതാം .. 24..

ഏതദ്വാക്യമുപശ്രുത്യ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മഹീപതിഃ .
കഷ്ടം കഷ്ടമിതി പ്രോച്യ വിലലാപാതിദുഃഖിതഃ .. 25..

ഭാര്യാ ച ഭൂയഃ പ്രാഹേദം ക്രിയതാം വചനം മമ .
വിപ്രശാപാഗ്നിദഗ്ധത്വാന്നീചത്വമുപയാസ്യസി .. 26..

ന ദ്യുതഹേതോർന ച മദ്യഹേതോ-
ർന രാജ്യഹേതോർന ച ഭോഗഹേതോഃ .
ദദസ്വ ഗുർവർഥമതോ മയാ ത്വം
സത്യവ്രതത്വം സഫലം കുരുഷ്വ .. 27..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനവർണനം നാമ ഏകവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.21..

7.22 ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ പത്നീപുത്രവിക്രയവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
സ തയാ നോദ്യമാനസ്തു രാജാ പത്ന്യാ പുനഃ പുനഃ .
പ്രാഹ ഭദ്രേ കരോമ്യേഷ വിക്രയം തേ സുനിർഘൃണഃ .. 1..

നൃശംസൈരപി യത്കർതും ന ശക്യം തത്കരോമ്യഹം .
യദി തേ ഭ്രാജതേ വാണീ വക്തുമീദൃക്സുനിഷ്ഠുരം .. 2..

ഏവമുക്ത്വാ തതോ രാജാ ഗത്വാ നഗരമാതുരഃ .
അവതാര്യ തദാ രംഗേ താം ഭാര്യാം നൃപസത്തമഃ .
ബാഷ്പഗദ്ഗദകണ്ഠസ്തു തതോ വചനമബ്രവീത് .
ഭോ ഭോ നാഗരികാഃ സർവേ ശൃണുധ്വം വചനം മമ .. 4..

കസ്യചിദ്യദി കാര്യം സ്യാദ്ദാസ്യാ പ്രാണേഷ്ടയാ മമ .
സ ബ്രവീതു ത്വരായുക്തോ യാവത്സ്വം ധാരയാമ്യഹം .. 5..

ത്യേ്ബ്രുവൻപണ്ഡിതാഃ കസ്ത്വം പത്നീം വിക്രേതുമാഗതഃ .
രാജോവാച -
കിം മാം പൃച്ഛഥ കസ്ത്വം ഭോ നൃശംസോഽഹമമാനുഷഃ .. 6..

രാക്ഷസോ വാസ്മി കഠിനസ്തതഃ പാപം കരോമ്യഹം .
വ്യാസ ഉവാച -
തം ശബ്ദം സഹസാ ശ്രുത്വാ കൗശികോ വിപ്രരൂപധൃക് .. 7..

വൃദ്ധരൂപം സമാസ്ഥായ ഹരിശ്ചന്ദ്രമഭാഷത .
സമർപയസ്വ മേ ദാസീമഹം ക്രേതാ ധനപ്രദഃ .. 8..

അസ്തി മേ വിത്തമതുലം സുകുമാരീ ച മേ പ്രിയാ .
ഗൃഹകർമ ന ശക്നോതി കർതുമസ്മാത്പ്രയച്ഛ മേ .. 9..

അഹം ഗൃഹ്ണാമി ദാസീം തു കതി ദാസ്യാമി തേ ധനം .
ഏവമുക്തേ തു വിപ്രേണ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ഭൂപതേഃ .. 10..

വിദീർണം തു മനോ ദുഃഖാന്ന ചൈനം കിഞ്ചിദബ്രവീത് .
വിപ്ര ഉവാച -
കർമണശ്ച വയോരൂപശീലാനാം തവ യോഷിതഃ .. 11..

അനുരൂപമിദം വിത്തം ഗൃഹാണാർപയ മേഽബലാം .
ധർമശാസ്ത്രേഷു യദ് ദൃഷ്ടം സ്ത്രിയോ മൗല്യം നരസ്യ ച .. 12..

ദ്വാത്രിംശല്ലക്ഷണോപേതാ ദക്ഷാ ശീലഗുണാന്വിതാ .
കോടിമൗല്യം സുവർണസ്യ സ്ത്രിയഃ പുംസസ്തഥാർബുദം .. 13..

ഇത്യാകർണ വചസ്തസ്യ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മഹീപതിഃ .
ദുഃഖേന മഹതാഽഽവിഷ്ടോ ന ചൈനം കിഞ്ചിദബ്രവീത് .. 14..

തതഃ സ വിപ്രോ നൃപതേഃ പുരതോ വൽകലോപരി .
ധനം നിധായ കേശേഷു ധൃത്വാ രാജ്ഞീമകർഷയത് .. 15..

രാജ്ഞ്യുവാച -
മുഞ്ച മുഞ്ചാര്യ മാം സദ്യോ യാവത്പശ്യാമ്യഹം സുതം .
ദുർലഭം ദർശനം വിപ്ര പുനരസ്യ ഭവിഷ്യതി .. 16..

പശ്യേഹ പുത്ര മാമേവം മാതരം ദാസ്യതാം ഗതാം .
മാം മാസ്പ്രാക്ഷീ രാജപുത്ര ന സ്പൃശ്യാഹം ത്വയാധുനാ .. 17..

തതഃ സ ബാലഃ സഹസാ ദൃഷ്ട്വാഽഽകൃഷ്ടാം തു മാതരം .
സമഭ്യധാവദംബേതി വദൻസാശ്രുവിലോചനഃ .. 18..

ഹസ്തേ വസ്ത്രം സമാകർഷൻ കാകപക്ഷധരഃ സ്ഖലൻ .
തമാഗതം ദ്വിജഃ ക്രോധാദ് ബാലമപ്യാഹനത്തദാ .. 19..

വദംസ്തഥാപി സോഽമ്ബേതി നൈവ മുഞ്ചതി മാതരം .
രാജ്ഞ്യുവാച -
പ്രസാദം കുരു മേ നാഥ ക്രീണീഷ്വേമം ഹി ബാലകം .. 20..

ക്രീതാപി നാഹം ഭവിതാ വിനൈനം കാര്യസാധികാ .
ഇത്ഥം മമാല്പഭാഗ്യായാഃ പ്രസാദം കുരു മേ പ്രഭോ .. 21..

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച -
ഗൃഹ്യതാം വിത്തമേതത്തേ ദീയതാം മമ ബാലകഃ .
സ്ത്രീപുംസോർധർമശാസ്ത്രജ്ഞൈഃ കൃതമേവ ഹി വേതനം .. 22..

ശതം സഹസ്രം ലക്ഷം ച കോടിമൗല്യം തഥാപരൈഃ .
ദ്വാത്രിംശല്ലക്ഷണോപേതാ ദക്ഷാ ശീലഗുണാന്വിതാ .. 23..

കോടിമൗല്യം സ്ത്രിയഃ പ്രോക്തം പുരുഷസ്യ തഥാർബുദം .
സൂത ഉവാച -
തഥൈവ തസ്യ തദ്വിത്തം പുരഃ ക്ഷിപ്തം പടേ പുനഃ .. 24..

പ്രഗൃഹ്യ ബാലകം മാത്രാ സഹൈകസ്ഥമബന്ധയത് .
പ്രതസ്ഥേ സ ഗൃഹം ക്ഷിപ്രം തയാ സഹ മുദാന്വിതഃ .. 25..

പ്രദക്ഷിണാം തു സാ കൃത്വാ ജാനുഭ്യാം പ്രണതാ സ്ഥിതാ .
ബാഷ്പപര്യാകുലാ ദീനാ ത്വിദം വചനമബ്രവീത് .. 26..

യദി ദത്തം യദി ഹുതം ബ്രാഹ്മണാസ്തർപിതാ യദി .
തേന പുണ്യേന മേ ഭർതാ ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽസ്തു വൈ പുനഃ .. 27..

പാദയോഃ പതിതാം ദൃഷ്ട്വാ പ്രാണേഭ്യോഽപി ഗരീയസീം .
ഹാഹേതി ച വദൻ രാജാ വിലലാപാകുലേന്ദ്രിയഃ .. 28..

വിയുക്തേയം കഥം ജാതാ സത്യശീലഗുണാന്വിതാ .
വൃക്ഷച്ഛായാപി വൃക്ഷം തം ന ജഹാതി കദാചന .. 29..

ഏവം ഭാര്യാം വദിത്വാഥ സുസംബദ്ധം പരസ്പരം .
പുത്രം ച തമുവാചേദം മാം ത്വം ഹിത്വാ ക്വ യാസ്യസി .. 30..

കാം ദിശം പ്രതി യാസ്യാമി കോ മേ ദുഃഖം നിവാരയേത് .
രാജ്യത്യാഗേ ന മേ ദുഃഖം വനവാസേ ന മേ ദ്വിജ .. 31..

യത്പുത്രേണ വിയോഗോ മേ ഏവമാഹ സ ഭൂപതിഃ .
സദ്ഭർതൃഭോഗ്യാ ഹി സദാ ലോകേ ഭാര്യാ ഭവന്തി ഹി .. 32..

മയാ ത്യക്താസി കല്യാണി ദുഃഖേന വിനിയോജിതാ .
ഇക്ഷ്വാകുവംശസംഭൂതം സർവരാജ്യസുഖോചിതം .. 33..

മാമീദൃശാം പതിം പ്രാപ്യ ദാസീഭാവം ഗതാ ഹ്യസി .
ഈദൃശേ മജ്ജമാനം മാം സുമഹച്ഛോകസാഗരേ .. 34..

കോ മാമുദ്ധരതേ ദേവി പൗരാണാഖ്യാനവിസ്തരൈഃ .
സൂത ഉവാച -
പശ്യതസ്തസ്യ രാജർഷേഃ കശാഘാതൈഃ സുദാരുണൈഃ .. 35..

ഘാതയിത്വാ തു വിപ്രേശോ നേതും സമുപചക്രമേ .
നീയമാനൗ തു തൗ ദൃഷ്ട്വാ ഭാര്യാപുത്രൗ സ പാർഥിവഃ .. 36..

വിലലാപാതിദുഃഖാർതോ നിഃശ്വസ്യോഷ്ണം പുനഃ പുനഃ .
യാം ന വായുർന വാ഼ദിത്യോ ന ചന്ദ്രോ ന പൃഥഗ്ജനാഃ .. 37..

ദൃഷ്ടവന്തഃ പുരാ പത്നീം സേയം ദാസീത്വമാഗതാ .
സൂര്യവംശപ്രസൂതോ഼യം സുകുമാരകരാംഗുലിഃ .. 38..

സമ്പ്രാപ്തോ വിക്രയം ബാലോ ധിങ്മാമസ്തു സുദുർമതിം .
ഹാ പ്രിയേ ഹാ ശിശോ വത്സ മമാനാര്യസ്യ ദുർനയഃ .. 39..

ദൈവാധീനദശാം പ്രാപ്തോ ന മൃതോ഼സ്മി തഥാപി ധിക് .
വ്യാസ ഉവാച -
ഏവം വിലപിതോ രാജ്ഞോ഼ഗ്രേ വിപ്രോ഼ന്തരധീയത .. 40..

വൃക്ഷഗേഹാദിഭിസ്തുംഗൈസ്താവാദായ ത്വരാന്വിതഃ .
അത്രാന്തരേ മുനിശ്രേഷ്ഠസ്ത്വാജഗാമ മഹാതപാഃ .. 41..

സശിഷ്യഃ കൗശികേന്ദ്രോ഼സൗ നിഷ്ഠുരഃ ക്രൂരദർശനഃ .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച-
യാ ത്വയോക്താ പുരാ രാജൻ രാജസൂയസ്യ ദക്ഷിണാ .. 42..

താം ദദസ്വ മഹാബാഹോ യദി സത്യം പുരസ്കൃതം .
ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
നമസ്കരോമി രാജർഷേ ഗൃഹാണേമാം സ്വദക്ഷിണാം .. 43..

രാജസൂയസ്യ യാഗസ്യ യാ മയോക്താ പുരാനഘ .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
കുതോ ലബ്ധമിദം ദ്രവ്യം ദക്ഷിണാർഥേ പ്രദീയതേ .. 44..

ഏതദാചക്ഷ്വ രാജേന്ദ്ര യഥാ ദ്രവ്യം ത്വയാർജിതം .
രാജോവാച -
കിമനേന മഹാഭാഗ കഥിതേന തവാനഘ .. 45..

ശോകസ്തു വർധതേ വിപ്ര ശ്രുതേനാനേന സുവ്രത .
ഋഷിരുവാച -
അശസ്തം നൈവ ഗൃഹ്ണാമി ശസ്തമേവ പ്രയച്ഛ മേ .. 46..

ദ്രവ്യസ്യാഗമനം രാജൻ കഥയസ്വ യഥാതഥം .
രാജോവാച -
മയാ ദേവീ തു സാ ഭാര്യാ വിക്രീതാ കോടിസമ്മിതൈഃ .
നിഷ്കൈഃ പുത്രോ രോഹിതാഖ്യോ വിക്രീതോ഼ർബുദസംഖ്യയാ .
വിപ്രൈകാദശകോട്യസ്ത്വം സുവർണസ്യ ഗൃഹാണ മേ .. 48..

സൂത ഉവാച -
തദ്വിത്ഥം സ്വല്പമാലക്ഷ്യ ദാരവിക്രയസംഭവം .
ശോകാഭിഭൂതം രാജാനം കുപിതഃ കൗശികോ഼ബ്രവീത് .. 49..

ഋഷിരുവാച -
രാജസൂയസ്യ യജ്ഞസ്യ നൈഷാ ഭവതി ദക്ഷിണാ .
അന്യദുത്പാദയ ക്ഷിപ്രം സമ്പൂർണാ യേന സാ ഭവേത് .. 50..

ക്ഷത്രബന്ധോ മമേമാം ത്വം സദൃശീം യദി ദക്ഷിണാം .
മന്യസേ തർഹി തത്ക്ഷിപ്രം പശ്യ ത്വം മേ പരം ബലം .. 51..

തപസോഽസ്യ സുതപ്തസ്യ ബ്രാഹ്മണസ്യാമലസ്യ ച .
മത്പ്രഭാവസ്യ ചോഗ്രസ്യ ശുദ്ധസ്യാധ്യയനസ്യ ച .. 52..

രാജോവാച -
അന്യദ്ദാസ്യാമി ഭഗവൻ കാലഃ കശ്ചിത്പ്രതീക്ഷ്യതാം .
അധുനൈവാസ്തി വിക്രീതാ പത്നീ പുത്രശ്ച ബാലകഃ .. 53..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ചതുർഭാഗഃ സ്ഥിതോ യോഽയം ദിവസസ്യ നരാധിപ .
ഏഷ ഏവ പ്രതീക്ഷ്യോ മേ വക്തവ്യം നോത്തരം ത്വയാ .. 54..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ പത്നീപുത്രവിക്രയവർണനം നാമ ദ്വാവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.22..

7.23 ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
തമേവമുക്ത്വാ രാജാനം നിർഘൃണം നിഷ്ഠുരം വചഃ .
തദാദായ ധനം പൂർണം കുപിതഃ കൗശികോ യയൗ .. 1..

വിശ്വാമിത്രേ ഗതേ രാജാ തതഃ ശോകമുപാഗതഃ .
ശ്വാസോച്ഛ്വാസം മുഹുഃ കൃത്വാ പ്രോവാചോച്ചൈരധോമുഖഃ .. 2..

വിത്തക്രീതേന യസ്യാർതിർമയാ പ്രേതേന ഗച്ഛതി .
സ ബ്രവീതു ത്വരായുക്തോ യാമേ തിഷ്ഠതി ഭാസ്കരഃ .. 3..

അഥാജഗാമ ത്വരിതോ ധർമശ്ചാണ്ഡാലരൂപധൃക് .
ദുർഗന്ധോ വികൃതോരസ്കഃ ശ്മശ്രുലോ ദന്തുരോഽഘൃണീ .. 4..

കൃഷ്ണോ ലംബോദരഃ സ്നിഗ്ധഃ കരാലഃ പുരുഷാധമഃ .
ഹസ്തജർജരയഷ്ടിശ്ച ശവമാല്യൈരലങ്കൃതഃ .. 5..

ചാണ്ഡാല ഉവാച -
അഹം ഗൃഹ്ണാമി ദാസത്വേ ഭൃത്യാർഥഃ സുമഹാന്മമ .
ക്ഷിപ്രമാചക്ഷ്വ മൗല്യം കിമേതത്തേ സമ്പ്രദീയതേ .. 6..

വ്യാസ ഉവാച -
തം താദൃശമഥാലക്ഷ്യ ക്രൂരദൃഷ്ടിം സുനിർഘൃണം .
വദന്തമതിദുഃശീലം കസ്ത്വമിത്യാഹ പാർഥിവഃ .. 7..

ചാണ്ഡാല ഉവാച -
ചാണ്ഡാലോഽഹമിഹ ഖ്യാതഃ പ്രവീരേതി നൃപോത്തമ .
ശാസനേ സർവദാ തിഷ്ഠ മൃതചൈലാപഹാരകഃ .. 8..

ഏവമുക്തസ്തദാ രാജാ വചനം ചേദമബ്രവീത് .
ബ്രാഹ്മണഃ ക്ഷത്രിയോ വാപി ഗൃഹ്ണാത്വിതി മതിർമമ .. 9..

ഉത്തമസ്യോത്തമോ ധർമോ മധ്യമസ്യ ച മധ്യമഃ .
അധമസ്യാധമശ്ചൈവ ഇതി പ്രാഹുർമനീഷിണഃ .. 10..

ചാണ്ഡാല ഉവാച .
ഏവമേവ ത്വയാ ധർമഃ കഥിതോ നൃപസത്തമ .
അവിചാര്യ ത്വയാ രാജന്നധുനോക്തം മമാഗ്രതഃ .. 11..

വിചാരയിത്വാ യോ ബ്രൂതേ സോഽഭീഷ്ടം ലഭതേ നരഃ .
സാമാന്യമേവ തത്പ്രോക്തമവിചാര്യ ത്വയാനഘ .. 12..

യദി സത്യം പ്രമാണം തേ ഗൃഹീതോഽസി ന സംശയഃ .
ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
അസത്യാന്നരകേ ഗച്ഛേത്സദ്യഃ ക്രൂരേ നരാധമഃ .. 13..

തതശ്ചാണ്ഡാലതാ സാധ്വീ ന വരാ മേ ഹ്യസത്യതാ .
വ്യാസ ഉവാച -
തസ്യൈവം വദതഃ പ്രാപ്തോ വിശ്വാമിത്രസ്തപോനിധിഃ .. 14..

ക്രോധാമർഷവിവൃത്താക്ഷഃ പ്രാഹ ചേദം നരാധിപം .
ചാണ്ഡാലോഽയം മനസ്ഥം തേ ദാതും വിത്തമുപസ്ഥിതഃ .. 15..

കസ്മാന്ന ദീയതേ മഹ്യമശേഷാ യജ്ഞദക്ഷിണാ .
രാജോവാച -
ഭഗവൻസൂര്യവംശോത്ഥമാത്മാനം വേദ്മി കൗശിക .. 16..

കഥം ചാണ്ഡാലദാസത്വം ഗമിഷ്യേ വിത്തകാമതഃ .
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
യദി ചാണ്ഡാലവിത്തം ത്വമാത്മവിക്രയജം മമ .. 17..

ന പ്രദാസ്യസി ചേത്തർഹി ശപ്സ്യാമി ത്വാമസംശയം .
ചാണ്ഡാലാദഥവാ വിപ്രാദ്ദേഹി മേ ദക്ഷിണാധനം .. 18..

വിനാ ചാണ്ഡാലമധുനാ നാന്യഃ കശ്ചിദ്ധനപ്രദഃ .
ധനേനാഹം വിനാ രാജന്ന യാസ്യാമി ന സംശയഃ .. 19..

ഇദാനീമേവ മേ വിത്തം ന പ്രദാസ്യസി ചേന്നൃപ .
ദിനേഽർധഘടികാശേഷേ തത്ത്വാം ശാപാഗ്നിനാ ദഹേ .. 20..

വ്യാസ ഉവാച -
ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്തതോ രാജാ മൃത്വവച്ഛ്രിതജീവിതഃ .
പ്രസീദേതി വദൻപാദൗ ഋഷേർജഗ്രാഹ വിഹ്വലഃ .. 21..

ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
ദാസോഽസ്മ്യാർതോഽസ്മി ദീനോഽസ്മി ത്വദ്ഭക്തശ്ച വിശേഷതഃ .
പ്രസാദം കുരു വിപ്രർഷേ കഷ്ടശ്ചാണ്ഡാലസങ്കരഃ .. 22..

ഭവേയം വിത്തശേഷേണ തവ കർമകരോ വശഃ .
തവൈവ മുനിശാർദൂല പ്രേഷ്യശ്ചിത്താനുവർതകഃ .. 23..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ഏവമസ്തു മഹാരാജ മമൈവ ഭവ കിങ്കരഃ .
കിന്തു മദ്വചനം കാര്യം സർവദൈവ നരാധിപ .. 24..

വ്യാസ ഉവാച -
ഏവമുക്തേഽഥ വചനേ രാജാ ഹർഷസമന്വിതഃ .

അമന്യത പുനർജാതമാത്മാനം പ്രാഹ കൗശികം .. 25..

തവാദേശം കരിഷ്യാമി സദൈവാഹം ന സംശയഃ .
ആദേശയ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ കിം കരോമി തവാനഘ .. 26..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ചാണ്ഡാലാഗച്ഛ മദ്ദാസമൗല്യം കിം മേ പ്രയച്ഛസി .
ഗൃഹാണ ദാസം മൗല്യേന മയാ ദത്തം തവാധുനാ .. 27..

നാസ്തി ദാസേന മേ കാര്യം വിത്താശാ വർതതേ മമ .
വ്യാസ ഉവാച -
ഏവമുക്തേ തദാ തേന സ്വപചോ ഹൃഷ്ടമാനസഃ .. 28..

ആഗത്യ സന്നിധൗ തൂർണം വിശ്വാമിത്രമഭാഷത .
ചാണ്ഡാല ഉവാച -
ദശയോജനവിസ്തീർണേ പ്രയാഗസ്യ ച മണ്ഡലേ .. 29..

ഭൂമിം രത്നമയീം കൃത്വാ ദാസ്യേ തേഽഹം ദ്വിജോത്തമ .
അസ്യ വിക്രയണേനേയമാർതിശ്ച പ്രഹതാ ത്വയാ .. 30..

വ്യാസ ഉവാച -
തതോ രത്നസഹസ്രാണി സുവർണമണിമൗക്തികൈഃ .
ചാണ്ഡാലേന പ്രദത്താനി ജഗ്രാഹ ദ്വിജസത്തമഃ .. 31..

ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്തഥാ രാജാ നിർവികാരമുഖോഽഭവത് .
അമന്യത തഥാ ധൈര്യാദ്വിശ്വാമിത്രോ ഹി മേ പതിഃ .. 32..

തത്തദേവ മയാ കാര്യം യദയം കാരയിഷ്യതി .
അഥാന്തരിക്ഷേ സഹസാ വാഗുവാചാശരീരിണീ .. 33..

അനൃണോഽസി മഹാഭാഗ ദത്താ സാ ദക്ഷിണാ ത്വയാ .
തതോ ദിവഃ പുഷ്പവൃഷ്ടിഃ പപാത നൃപമൂർധനി .. 34..

സാധു സാധ്വിതി തം ദേവാഃ പ്രോചുഃ സേന്ദ്രാ മഹൗജസഃ .
ഹർഷേണ മഹതാഽഽവിഷ്ടോ രാജാ കൗശികമബ്രവീത് .. 35..

രാജോവാച -
ത്വം ഹി മാതാ പിതാ ചൈവ ത്വം ഹി ബന്ധുർമഹാമതേ .
യദർഥം മോചിതോഽഹം തേ ക്ഷണാച്ചൈവാനൃണീകൃതഃ .. 36..

കിം കരോമി മഹാബാഹോ ശ്രേയോ മേ വചനം തവ .
ഏവമുക്തേ തു വചനേ നൃപം മുനിരഭാഷത .. 37..

വിശ്വാമിത്ര ഉവാച -
ചാണ്ഡാലവചനം കാര്യമദ്യപ്രഭൃതി തേ നൃപ .
സ്വസ്തി തേഽസ്ത്വിതി തം പ്രോച്യ തദാദായ ധനം യയൗ .. 38..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനവർണനം നാമ ത്രയോവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.23..

7.24 ചതുർവിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രചിന്താവർണനം .

BACK TO TOP

ശൗനക ഉവാച -
തതഃ കിമകരോദ്രാജാ ചാൺദാലസ്യ ഗൃഹേ ഗതഃ .
തദ് ബ്രൂഹി സൂതവര്യ ത്വം പൃച്ഛതഃ സത്വരം ഹി മേ .. 1..

സൂത ഉവാച -
വിശ്വാമിത്രേ ഗതേ വിപ്രേ ശ്വപചോ ഹൃഷ്ടമാനസഃ .
വിശ്വാമിത്രായ തദ് ദ്രവ്യം ദത്ത്വാ ബദ്ധ്വാ നരേശ്വരം .. 2..

അസത്യോ യാസ്യസീത്യുക്ത്വാ ദണ്ഡേനാതാഡയത്തദാ .
ദണ്ഡപ്രഹാരസംഭ്രാന്തമതീവ വ്യാകുലേന്ദ്രിയം .. 3..

ഇഷ്ടബന്ധുവിയോഗാർതമാനീയ നിജപക്കണേ .
നിഗഡേ സ്ഥാപയിത്വാ തം സ്വയം സുഷ്വാപ വിജ്വരഃ .. 4..

നിഗഡസ്ഥസ്തതോ രാജാ വസംശ്ചാണ്ഡാലപക്കണേ .
അന്നപാനേ പരിത്യജ്യ സദാ വൈ തദശോചയത് .. 5..

തന്വീ ദീനമുഖീ ദൃഷ്ട്വാ ബാലം ദീനമുഖം പുരഃ .
മാം സ്മരന്ത്യസുഖാവിഷ്ടാ മോക്ഷയിഷ്യതി നൗ നൃപഃ .. 6..

ഉപാത്തവിത്തോ വിപ്രായ ദത്ത്വാ വിത്തം പ്രതിശ്രുതം .
രോദമാനം സുതം വീക്ഷ്യ മാം ച സംബോധയിഷ്യതി .. 7..

താതപാർശ്വം വ്രജാമീതി രുദന്തം ബാലകം പുനഃ .
താത താതേതി ഭാഷന്തം തഥാ സംബോധയിഷ്യതി .. 8..

ന സാ മാം മൃഗശാവാക്ഷീ വേത്തി ചാണ്ഡാലതാം ഗതം .
രാജ്യനാശഃ സുഹൃത്ത്യാഗോ ഭാര്യാതനയവിക്രയഃ .. 9..

തതശ്ചാണ്ഡാലതാ ചേയമഹോ ദുഃഖപരമ്പരാ .
ഏവം സ നിവസന്നിത്യം സ്മരംശ്ച ദയിതാം സുതം .. 10..

നിനായ ദിവസാൻ രാജാ ചതുരോ വിധിപീഡിതഃ .
അഥാഹ്നി പഞ്ചമേ തേന നിഗഡാന്മോചിതോ നൃപഃ .. 11..

ചാണ്ഡാലേനാനുശിഷ്ടശ്ച മൃതചൈലാപഹാരണേ .
ക്രുദ്ധേന പരുഷൈർവാക്യൈർനിർഭത്സ്യ ച പുനഃ പുനഃ .. 12..

കാശ്യാശ്ച ദക്ഷിണേ ഭാഗേ ശ്മശാനം വിദ്യതേ മഹത് .
തദ്രക്ഷസ്വ യഥാന്യായം ന ത്യാജ്യം തത്ത്വയാ ക്വചിത് .. 13..

ഇമം ച ജർജരം ദണ്ഡം ഗൃഹീത്വാ യാഹി മാ ചിരം .
വീരബാഹോരയം ദണ്ഡ ഇതി ഘോഷസ്വ സർവതഃ .. 14..

സൂത ഉവാച -
കസ്മിംശ്ചിദഥ കാലേ തു മൃതചൈലാപഹാരകഃ .
ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽഭവദ്രാജാ ശ്മശാനേ ദദ്വശാനുഗഃ .. 15..

ചാണ്ഡാലേനാനുശിഷ്ടസ്തു മൃതചൈലാപഹാരിണാ .
രാജാ തേന സമാദിഷ്ടോ ജഗാമ ശവമന്ദിരം .. 16..

പുര്യാസ്തു ദക്ഷിണേ ദേശേ വിദ്യമാനം ഭയാനകം .
ശവമാല്യസമാകീർണം ദുർഗന്ധം ബഹുധൂമകം .. 17..

ശ്മശാനം ഘോരസന്നാദം ശിവാശതസമാകുലം .
ഗൃധ്രഗോമായുസങ്കീർണം ശ്വവൃന്ദപരിവാരിതം .. 18..

അസ്ഥിസംഘാതസങ്കീർണം മഹാദുർഗന്ധസങ്കുലം .
അർധദഗ്ധശവാസ്യാനി വികസദ്ദന്തപങ്ക്തിഭിഃ .. 19..

ഹസന്തീവാഗ്നിമധ്യസ്ഥകായസ്യൈവം വ്യവസ്ഥിതിഃ .
നാനാമൃതസുഹൃന്നാദം മഹാകോലാഹലാകുലം .. 20..

ഹാ പുത്ര മിത്ര ഹാ ബന്ധോ ഭ്രാതർവത്സ പ്രിയാദ്യ മേ .
ഹാപ്യതേ ഭാഗിനേയാർഹ ഹാ മാതുല പിതാമഹ .. 21..

മാതാമഹ പിതഃ പൗത്ര ക്വ ഗതോഽസ്യേഹി ബാന്ധവ .
ഇതി ശബ്ദൈഃ സമാകീർണം ഭൈരവൈഃ സർവദേഹിനാം .. 22..

ജ്വലന്മാംസവസാമേദച്ഛൂമിതി ധ്വനിസങ്കുലം .
അഗ്നേശ്ചടചടാശബ്ദോ ഭൈരവോ യത്ര ജായതേ .. 23..

കല്പാന്തസദൃശാകാരം ശ്മശാനം തത്സുദാരുണം .
സ രാജാ തത്ര സമ്പ്രാപ്തോ ദുഃഖാദേവമശോചത .. 24..

ഹാ ഭൃത്യാ മന്ത്രിണോ യൂയം ക്വ തദ്രാജ്യം കുലോചിതം .
ഹാ പ്രിയ പുത്ര മേ ബാല മാം ത്യക്ത്വാ മന്ദഭാഗ്യകം .. 25..

ബ്രാഹ്മണസ്യ ച കോപേന ഗതാ യൂയം ക്വ ദൂരതഃ .
വിനാ ധർമം മനുഷ്യാണാം ജായതേ ന ശുഭം ക്വചിത് .. 26..

യത്നതോ ധാരയേത്തസ്മാത്പുരുഷോ ധർമമേവ ഹി .
ഇത്യേവം ചിന്തയംസ്തത്ര ചാണ്ഡാലോക്തം പുനഃ പുനഃ .. 27..

മലേന ദിഗ്ധസർവാംഗഃ ശവാനാം ദർശനേ വ്രജൻ .
ലകുടാകാരകല്പശ്ച ധാവംശ്ചാപി തതസ്തതഃ .. 28..

അസ്മിഞ്ഛവ ഇദം മൗല്യം ശതം പ്രാപ്സ്യാമി ചാഗ്രതഃ .
ഇദം മമ ഇദം രാജ്ഞ ഇദം ചാണ്ഡാലകസ്യ ച .. 29..

ഇത്യേവം ചിന്തയൻ രാജാ വ്യവസ്ഥാം ദുസ്തരാം ഗതഃ .
ജീർണൈകപടസുഗ്രന്ഥികൃതകന്ഥാപരിഗ്രഹഃ .. 30..

ചിതാഭസ്മരജോലിപ്തമുഖബാഹൂദരാംഘ്രികഃ .
നാനാമേദോവസാമജ്ജാലിപ്തപാണ്യംഗുലിഃ ശ്വസൻ .. 31..

നാനാശവൗദനകൃതക്ഷുന്നിവൃത്തിപരായണഃ .
തദീയമാല്യസംശ്ലേഷകൃതമസ്തകമണ്ഡലഃ .. 32..

ന രാത്രൗ ന ദിവാ ശേതേ ഹാഹേതി പ്രവദന്മുഹുഃ .
ഏവം ദ്വാദശ മാസാസ്തു നീതാ വർഷശതോപമാഃ .. 33..

 ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം

സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രചിന്താവർണനം നാമ ചതുർവിംശോऽധ്യായഃ .. 7.24..

7.25 പഞ്ചവിംശോऽധ്യായഃ . ചാണ്ഡാലാജ്ഞയാ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ഖഡ്ഗഗ്രഹണവർണനം .

സൂത ഉവാച -
ഏകദാ തു ഗതോ രന്തും ബാലകൈഃ സഹിതോ ബഹിഃ .
വാരാണസ്യാ നാതിദൂരേ രോഹിതാഖ്യഃ കുമാരകഃ .. 1..

ക്രീഡാം കൃത്വാ തതോ ദർഭാൻ ഗ്രഹീതുമുപചക്രമേ .
കോമലാനല്പമൂലാംശ്ച സാഗ്രാഞ്ഛക്ത്യനുസാരതഃ .. 2..

ആര്യപ്രീത്യർഥമിത്യുക്ത്വാ ഹസ്തയുഗ്മേന യത്നതഃ .
സലക്ഷണാശ്ച സമിധോ ബർഹിരിധ്മം സലക്ഷണം .. 3..

പലാശകാഷ്ഠാന്യാദായ ത്വഗ്നിഹോമാർഥമാദരാത് .
മസ്തകേ ഭാരകം കൃത്വാ ഖിദ്യമാനഃ പദേ പദേ .. 4..

ഉദകസ്ഥാനമാസാദ്യ തദാ ബാലസ്തൃഷാന്വിതഃ .
ഭുവി ഭാരം വിനിക്ഷിപ്യ ജലസ്ഥാനേ തദാ ശിശുഃ .. 5..

കാമതഃ സലിലം പീത്വാ വിശ്രമ്യ ച മുഹൂർതകം .
വല്മീകോപരി വിന്യസ്തഭാരോ ഹർതും പ്രചക്രമേ .. 6..

വിശ്വാമിത്രാജ്ഞയാ താവത്കൃഷ്ണസർപോ ഭയാവഹഃ .
മഹാവിഷോ മഹാഘോരോ വല്മീകാന്നിർഗതസ്തദാ .. 7..

തേനാസൗ ബാലകോ ദഷ്ടസ്തദൈവ ച പപാത ഹ .
രോഹിതാഖ്യം മൃതം ദൃഷ്ട്വാ യയുർബാലാ ദ്വിജാലയം .. 8..

ത്വരിതാ ഭയസംവിഗ്നാഃ പ്രോചുസ്തന്മാതുരഗ്രതഃ .
ഹേ വിപ്രദാസി തേ പുത്രഃ ക്രീഡാം കർതും ബഹിർഗതഃ .. 9..

അസ്മാഭിഃ സഹിതസ്തത്ര സർപദഷ്ടോ മൃതസ്തതഃ .
ഇതി സാ തദ്വചഃ ശ്രുത്വാ വജ്രപാതോപമം തദാ .. 10..

പപാത മൂർച്ഛിതാ ഭൂമൗ ഛിന്നേവ കദലീ യഥാ .
അഥ താം ബ്രാഹ്മണോ രുഷ്ടഃ പാനീയേനാഭ്യഷിഞ്ചത .. 11..

മുഹൂർതാച്ചേതനാം പ്രാപ്താ ബ്രാഹ്മണസ്താമഥാബ്രവീത് .
ബ്രാഹ്മണ ഉവാച -
അലക്ഷ്മീകാരകം നിന്ദ്യം ജാനതീ ത്വം നിശാമുഖേ .. 12..

രോദനം കുരുഷേ ദുഷ്ടേ ലജ്ജാ തേ ഹൃദയേ ന കിം .
ബ്രാഹ്മണേനൈവമുക്താ സാ ന കിഞ്ചിദ്വാക്യമബ്രവീത് .. 13..

രുരോദ കരുണം ദീനാ പുത്രശോകേന പീഡിതാ .
അശ്രുപൂർണമുഖീ ദീനാ ധൂസരാ മുക്തമൂർധജാ .. 14..

അഥ താം കുപിതോ വിപ്രോ രാജപത്നീമഭാഷത .
ധിക്ത്വാം ദുഷ്ടേ ക്രയം ഗൃഹ്യ മമ കാര്യം വിലുമ്പസി .. 15..

അശക്താ ചേത്കഥം തർഹി ഗൃഹീതം മമ തദ്ധനം .
ഏവം നിർഭർത്സിതാ തേന ക്രൂരവാക്യൈഃ പുനഃ പുനഃ .. 16..

രുദിതാ കാരണം പ്രാഹ വിപ്രം ഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .
സ്വാമിൻ മമ സുതോ ബാലഃ സർപദഷ്ടോ മൃതോ ബഹിഃ .. 17..

അനുജ്ഞാം മേ പ്രയച്ഛസ്വ ദ്രഷ്ടും യാസ്യാമി ബാലകം .
ദുർലഭം ദർശനം തേന സഞ്ജാതം മമ സുവ്രത .. 18..

ഇത്യുക്ത്വാ കരുണം ബാലാ പുനരേവ രുരോദ ഹ .
പുനസ്താം കുപിതോ വിപ്രോ രാജപത്നീമഭാഷത .. 19..

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച -
ശഠേ ദുഷ്ടസമാചാരേ കിം ന ജാനാസി പാതകം .
യഃ സ്വാമിവേതനം ഗൃഹ്യ തസ്യ കാര്യം വിലുമ്പതി .. 20..

നരകേ പച്യതേ സോഽഥ മഹാരൗരവപൂർവകേ .
ഉഷിത്വാ നരകേ കല്പം തതോഽസൗ കുക്കുടോ ഭവേത് .. 21..

കിമനേനാഥവാ കാര്യം ധർമസങ്കീർതനേന മേ .
യസ്തു പാപരതോ മൂർഖഃ ക്രൂരോ നീചോഽനൃതഃ ശഠഃ .. 22..

തദ്വാക്യം നിഷ്ഫലം തസ്മിൻഭവേദ് ബീജമിവോഷരേ .
ഏഹി തേ വിദ്യതേ കിഞ്ചിത്പരലോകഭയം യദി .. 23..

ഏവമുക്താഥ സാ വിപ്രം വേപമാനാബ്രവീദ്വചഃ .
കാരുണ്യം കുരു മേ നാഥ പ്രസീദ സുമുഖോ ഭവ .. 24..

പ്രസ്ഥാപയ മുഹൂർതം മാം യാവദ് ദ്രക്ഷ്യാമി ബാലകം .
ഏവമുക്ത്വാഥ സാ മൂർധ്നാ നിപത്യ ദ്വിജപാദയോഃ .. 25..

രുരോദ കരുണം ബാലാ പുത്രശോകേന പീഡിതാ .
അഥാഹ കുപിതോ വിപ്രഃ ക്രോധസംരക്തലോചനഃ .. 26..

വിപ്ര ഉവാച -
കിം തേ പുത്രേണ മേ കാര്യം ഗൃഹകർമ കുരുഷ്വ മേ .
കിം ന ജാനാസി മേ ക്രോധം കശാഘാതഫലപ്രദം .. 27..

ഏവമുക്താ സ്ഥിതാ ധൈര്യാദ് ഗൃഹകർമ ചകാര ഹ .
അർധരാത്രോ ഗതസ്തസ്യാഃ പാദാഭ്യംഗാദികർമണാ .. 28..

ബ്രാഹ്മണേനാഥ സാ പ്രോക്താ പുത്രപാർശ്വം വ്രജാധുനാ .
തസ്യ ദാഹാദികം കൃത്വാ പുനരാഗച്ഛ സത്വരം .. 29..

ന ലുപ്യേത യഥാ പ്രാതർഗൃഹകർമ മമേതി ച .
തതസ്ത്വേകാകിനീ രാത്രൗ വിലപന്തീ ജഗാമ ഹ .. 30..

ദൃഷ്ട്വാ മൃതം നിജം പുത്രം ഭൃശം ശോകേന പീഡിതാ .
യൂഥഭ്രഷ്ടാ കുരംഗീവ വിവത്സാ സൗരഭീ യഥാ .. 31..

വാരാണസ്യാ ബഹിർഗത്വാ ക്ഷണാദ് ദൃഷ്ട്വാ നിജം സുതം .

ശയാനം രങ്കവദ്ഭൂമൗ കാഷ്ഠദർഭതൃണോപരി .. 32..

വിലലാപാതിദുഃഖാർതാ ശബ്ദം കൃത്വാ സുനിഷ്ഠുരം .
ഏഹി മേ സമ്മുഖം കസ്മാദ്രോഷിതോഽസി വദാധുനാ .. 33..

ആയാസ്യഭിമുഖോ നിത്യമംബേത്യുക്ത്വാ പുനഃ പുനഃ .
ഗത്വാ സ്ഖലത്പദാ തസ്യ പപാതോപരി മൂർഛിതാ .. 34..

പുനഃ സാ ചേതനാം പ്രാപ്യ ദോർഭ്യാമാലിംഗ്യ ബാലകം .
തന്മുഖേ വദനം ന്യസ്യ രുരോദാർതസ്വനൈസ്തദാ .. 35..

കരാഭ്യാം താഡനം ചക്രേ മസ്തകസ്യോദരസ്യ ച .
ഹാ ബാല ഹാ ശിശോ വത്സ ഹാ കുമാരക സുന്ദര .. 36..

ഹാ രാജൻ ക്വ ഗതോഽസി ത്വം പശ്യേമം ബാലകം നിജം .
പ്രാണേഭ്യോഽപി ഗരീയാംസം ഭൂതലേ പതിതം മൃതം .. 37..

തഥാപശ്യന്മുഖം തസ്യ ഭൂയോ ജീവിതശങ്കയാ .
നിർജീവവദനം ജ്ഞാത്വാ മൂർഛിതാ നിപപാത ഹ .. 38..

ഹസ്തേന വദനം ഗൃഹ്യ പുനരേവമഭാഷത .
ശയനം ത്യജ ഹേ ബാല ശീഘ്രം ജാഗൃഹി ഭീഷണം .. 39..

നിശാർധം വർധതേ ചേദം ശിവാശതനിനാദിതം .
ഭൂതപ്രേതപിശാചാദിഡാകിനീയൂഥനാദിതം .. 40..

മിത്രാണി തേ ഗതാന്യസ്താത്ത്വമേകസ്തു കുതഃ സ്ഥിതഃ .
സൂത ഉവാച -
ഏവമുക്ത്വാ പുനസ്തന്വീ കരുണം പ്രരുരോദ ഹ .. 41..

ഹാ ശിശോ ബാല ഹാ വത്സ രോഹിതാഖ്യ കുമാരക .
രേ പുത്ര പ്രതിശബ്ദം മേ കസ്മാത്ത്വം ന പ്രയച്ഛസി .. 42..

തവാഹം ജനനീ വത്സ കിം ന ജാനാസി പശ്യ മാം .
ദേശത്യാഗാദ്രാജ്യനാശാത്പുത്ര ഭർത്രാ സ്വവിക്രയാത് .. 43..

യദ്ദാസീത്വാച്ച ജീവാമി ത്വാം ദൃഷ്ട്വാ പുത്ര കേവലം .
തേ ജന്മസമയേ വിപ്രൈരാദിഷ്ടം യത്ത്വനാഗതം .. 44..

ദീർഘായുഃ പൃഥിവീരാജഃ പുത്രപൗത്രസമന്വിതഃ .
ശൗര്യദാനരതിഃ സത്ത്വോ ഗുരുദേവദ്വിജാർചകഃ .. 45..

മാതാപിത്രോസ്തു പ്രിയകൃത്സത്യവാദീ ജിതേന്ദ്രിയഃ .
ഇത്യാദി സകലം ജാതമസത്യമധുനാ സുത .. 46..

ചക്രമത്സ്യാവാതപത്രശ്രീവത്സസ്വസ്തികധ്വജാഃ .
തവ പാണിതലേ പുത്ര കലശശ്ചാമരം തഥാ .. 47..

ലക്ഷണാനി തഥാന്യാനി ത്വദ്ധസ്തേ യാനി സന്തി ച .
താനി സർവാണി മോഘാനി സഞ്ജാതാന്യധുനാ സുത .. 48..

 ഹാ രാജൻപൃഥിവീനാഥ ക്വ തേ രാജ്യം ക്വ മന്ത്രിണഃ .

ക്വ തേ സിംഹാസനം ഛത്രം ക്വ തേ ഖഡ്ഗഃ ക്വ തദ്ധനം .. 49..

ക്വ സായോധ്യാ ക്വ ഹർമ്യാണി ക്വ ഗജാശ്വരഥപ്രജാഃ .
സർവമേതത്തഥാ പുത്ര മാം ത്യക്ത്വാ ക്വ ഗതോഽസി രേ .. 50..

ഹാ കാന്ത ഹാ നൃപാഗച്ഛ പശ്യേമം സ്വസുതം പ്രിയം .
യേന തേ രിംഗതാ വക്ഷഃ കുങ്കുമേനാവലേപിതം .. 51..

സ്വശരീരരജഃപങ്കൈർവിശാലം മലിനീകൃതം .
യേന തേ ബാലഭാവേന മൃഗനാഭിവിലേപിതഃ .. 52..

ഭ്രംശിതോ ഭാലതിലകസ്തവാങ്കസ്ഥേന ഭൂപതേ .
യസ്യ വക്ത്രം മൃദാ ലിപ്തം സ്നേഹാദ്വൈ ചുംബിതം മയാ .. 53..

തന്മുഖം മക്ഷികാലിംഗ്യം പശ്യേ കീടൈർവിദൂഷിതം .
ഹാ രാജൻ പശ്യ തം പുത്രം ഭുവിസ്ഥം രങ്കവന്മൃതം .. 54..

ഹാ ദേവ കിം മയാ കൃത്യം കൃതം പൂർവഭവാന്തരേ .
തസ്യ കർമഫലസ്യേഹ ന പാരമുപലക്ഷയേ .. 55..

ഹാ പുത്ര ഹാ ശിശോ വത്സ കാ കുമാരക സുന്ദര .
ഏവം തസ്യാ വിലാപം തേ ശ്രുത്വാ നഗരപാലകാഃ .. 56..

ജാഗൃതാസ്ത്വരിതാസ്തസ്യാഃ പാർശ്വമീയുഃ സുവിസ്മിതാഃ .
ജനാ ഊചുഃ -
കാ ത്വം ബാലസ്യ കസ്യായം പതിസ്തേ കുത്ര തിഷ്ഠതി .. 57..

ഏകൈവ നിർഭയാ രാത്രൗ കസ്മാത്ത്വമിഹ രോദിഷി .
ഏവമുക്താഥ സാ തന്വീ ന കിഞ്ചിദ്വാക്യമബ്രവീത് .. 58..

ഭൂയോഽപി പൃഷ്ടാ സാ തൂഷ്ണീം സ്തബ്ധീഭൂതാ ബഭൂവ ഹ .
വിലലാപാതിദുഃഖാർതാ ശോകാശ്രുപ്ലുതലോചനാ .. 59..

അഥ തേ ശങ്കിതാസ്തസ്യാം രോമാഞ്ചിതതനൂരുഹാഃ .
സന്ത്രസ്താഃ പ്രാഹുരന്യോന്യമുദ്ധൃതായുധപാണയഃ .. 60..

നൂനം സ്ത്രീ ന ഭവത്യേഷാ യതഃ കിഞ്ചിന്ന ഭാഷതേ .
തസ്മാദ്വധ്യാ ഭവേദേഷാ യത്നതോ ബാലഘാതിനീ .. 61..

ശുഭാ ചേത്തർഹി കിം ഹ്യത്ര നിശാർധേ തിഷ്ഠതേ ബഹിഃ .
ഭക്ഷാർഥമനയാ നൂനമാനീതഃ കസ്യചിച്ഛിശുഃ .. 62..

ഇത്യുക്ത്വാ തൈർഗൃഹിതാ സാ ഗാഢം കേശേഷു സത്വരം .
ഭുജയോരപരൈശ്ചൈവ കൈശ്ചാപി ഗലകേ തഥാ .. 63..

ഖേചരീ യാസ്യതീത്യുക്തം ബഹുഭിഃ ശസ്ത്രപാണിഭിഃ .
ആകൃഷ്യ പക്കണേ നീതാ ചാണ്ഡാലായ സമർപിതാ .. 64..

ഹേ ചാണ്ഡാല ബഹിർദൃഷ്ടാ ഹ്യസ്മാഭിർബാലഘാതിനീ .
വധ്യതാം വധ്യതാമേഷ ശീഘ്രം നീത്വാ ബഹിഃസ്ഥലേ .. 65..

 ചാണ്ഡാലഃ പ്രാഹ താം ദൃഷ്ട്വാ ജ്ഞാതേയം ലോകവിശ്രുതാ .

ന ദൃഷ്ടപൂർവാ കേനാപി ലോകഡിംഭാന്യനേകധാ .. 66..

ഭക്ഷിതാന്യനയാ ഭൂരി ഭവദ്ഭിഃ പുണ്യമാർജിതം .
ഖ്യാതിർവഃ ശാശ്വതീ ലോകേ ഗച്ഛധ്വം ച യഥാസുഖം .. 67..

ദ്വിജസ്ത്രീബാലഗോഘാതീ സ്വർണസ്തേയീ ച യോ നരഃ .
അഗ്നിദോ വർത്മഘാതീ ച മദ്യപോ ഗുരുതല്പഗഃ .. 68..

മഹാജനവിരോധീ ച തസ്യ പുണ്യപ്രദോ വധഃ .
ദ്വിജസ്യാപി സ്ത്രിയോ വാപി ന ദോഷോ വിദ്യതേ വധേ .. 69..

അസ്യാ വധശ്ച മേ യോഗ്യ ഇത്യുക്ത്വാ ഗാഢബന്ധനൈഃ .
ബദ്ധ്വാ കേശേഷ്വഥാകൃഷ്യ രജ്ജുഭിസ്താമതാഡയത് .. 70..

ഹരിശ്ചന്ദ്രമഥോവാച വാചാ പരുഷയാ തദാ .
രേ ദാസ വധ്യതാമേഷാ ദുഷ്ടാത്മാ മാ വിചാരയ .. 71..

തദ്വാക്യം ഭൂപതിഃ ശ്രുത്വാ വജ്രപാതോപമം തദാ .
വേപമാനോഽഥ ചാണ്ഡാലം പ്രാഹ സ്ത്രീവധശങ്കിതഃ .. 72..

ന ശക്തോഽഹമിദം കർതും പ്രേഷ്യം ദേഹി മമാപരം .
അസാധ്യമപി യത്കർമ തത്കരിഷ്യേ ത്വയോദിതം .. 73..

ശ്രുത്വാ തദുക്തം വചനം ശ്വപചോ വാക്യമബ്രവീത് .
മാ ഭൈഷീസ്ത്വം ഗൃഹാണാസിം വധോഽസ്യാഃ പുണ്യദോ മതഃ .. 74..

ബാലാനാമേവ ഭയദാ നേയം രക്ഷ്യാ കദാചന .
തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ രാജാ വചനമബ്രവീത് .. 75..

സ്ത്രിയോ രക്ഷ്യാഃ പ്രയത്നേന ന ഹന്തവ്യാഃ കദാചന .
സ്ത്രീവധേ കീർതിതഃ പാപം മുനിഭിർധർമതത്പരൈഃ .. 76..

പുരുഷോ യഃ സ്ത്രിയം ഹന്യാജ്ജ്ഞാനതോഽജ്ഞാനതോഽപി വാ .
നരകേ പച്യതേ സോഽഥ മഹാരൗരവപൂർവകേ .. 77..

ചാണ്ഡാല ഉവാച -
മാ വദാസിം ഗൃഹാണൈനം തീക്ഷ്ണം വിദ്യുത്സമപ്രഭം .
യത്രൈകസ്മിന്വധം നീതേ ബഹൂനാം തു സുഖം ഭവേത് .. 78..

തസ്യ ഹിംസാ കൃതം നൂനം ബഹുപുണ്യപ്രദാ ഭവേത് .
ഭക്ഷിതാന്യനയാ ഭൂരി ലോകേ ഡിംഭാനി ദുഷ്ടയാ .. 79..

തത്ക്ഷിപ്രം വധ്യതാമേഷാ ലോകഃ സ്വസ്ഥോ ഭവിഷ്യതി .
രാജോവാച -
ചാണ്ഡാലാധിപതേ തീവ്രം വ്രതം സ്ത്രീവധവർജനം .. 80..

ആജന്മതസ്തതോ യത്നം ന കുര്യാം സ്ത്രീവധേ തവ .
ചാണ്ഡാല ഉവാച -
സ്വാമികാര്യം വിനാ ദുഷ്ട കിം കാര്യം വിദ്യതേഽപരം .. 81..

ഗൃഹീത്വാ വേതനം മേഽദ്യ കസ്മാത്കാര്യം വിലുമ്പസി .
യഃ സ്വാമിവേതനം ഗൃഹ്യ സ്വാമികാര്യം വിലുമ്പതി .. 82..

നരകാന്നിഷ്കൃതിസ്തസ്യ നാസ്തി കല്പായുതൈരപി .
രാജോവാച -
ചാണ്ഡാലനാഥ മേ ദേഹി പ്രാപ്യമന്യത്സുദാരുണം .. 83..

സ്വശത്രും ബ്രൂഹി തം ക്ഷിപ്രം ഘാതയിഷ്യാമ്യസംശയം .
ഘാതയിത്വാ തു തം ശത്രും തവ ദാസ്യാമി മേദിനീം .. 84..

ദേവ ദേവോരഗൈഃ സിദ്ധൈർഗന്ധർവൈരപി സംയുതം .
ദേവേന്ദ്രമപി ജേഷ്യാമി നിഹത്യ നിശിതൈഃ ശരൈഃ .. 85..

ഏതച്ഛ്രുത്വാ തതോ വാക്യം ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ഭൂപതേഃ .
ചാണ്ഡാലഃ കുപിതഃ പ്രാഹ വേപമാനം മഹീപതിം .. 86..

ചാണ്ഡാല ഉവാച -
(നൈതദ്വാക്യം സുഘടിതം യദ്വാക്യം ദാസകീർതിതം)
ചാണ്ഡാലദാസതാം കൃത്വാ സുരാണാം ഭാഷസേ വചഃ .
ദാസ കിം ബഹുനാ നൂനം ശൃണു മേ ഗദതോ വചഃ .. 87..

നിർലജ്ജ തവ ചേദസ്തി കിഞ്ചിത്പാപഭയം ഹൃദി .
കിമർഥം ദാസതാം യാതശ്ചാണ്ഡാലസ്യ തു വേശ്മനി .. 88..

ഗൃഹാണൈനം തതഃ ഖഡ്ഗമസ്യാശ്ഛിന്ധി ശിരോഽമ്ബുജം .
ഏവമുക്ത്വാഥ ചാണ്ഡാലോ രാജ്ഞേ ഖഡ്ഗം ന്യവേദയത് .. 89..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ചാണ്ഡാലാജ്ഞയാ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ഖഡ്ഗഗ്രഹണവർണനം നാമ പഞ്ചവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.25..

7.26 ഷഡ്വിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനേ രാജ്ഞോ ഹുതാശനപ്രവേശോദ്യോഗവർണനം .

സൂത ഉവാച -
തതോഽഥ ഭൂപതിഃ പ്രാഹ രാജ്ഞീം സ്ഥിത്വാ ഹ്യധോമുഖഃ .
അത്രോപവിശ്യതാം ബാലേ പാപസ്യ പുരതോ മമ .. 1..

ശിരസ്തേ ഛേദയിഷ്യാമി ഹന്തും ശക്നോതി ചേത്കരഃ .
ഏവമുക്ത്വാ സമുദ്യമ്യ ഖഡ്ഗം ഹന്തും ഗതോ നൃപഃ .. 2..

ന ജാനാതി നൃപഃ പത്നീം സാ ന ജാനാതി ഭൂപതിം .
അബ്രവീദ് ഭൃശദുഃഖാർതാ സ്വമൃത്യുമഭികാങ്ക്ഷതി .. 3..

സ്ത്ര്യുവാച -
ചാണ്ഡാല ശൃണു മേ വാക്യം കിഞ്ചിത്ത്വം യദി മന്യസേ .
മൃതസ്തിഷ്ഠതി മേ പുത്രോ നാതിദൂരേ ബഹിഃ പുരാത് .. 4..

തം ദഹാമി ഹതം യാവദാനയിത്വാ തവാന്തികം .
താവത്പ്രതീക്ഷ്യതാം പശ്ചാദസിനാ ഘാതയസ്വ മാം .. 5..

തേനാഥ ബാഢമിത്യുക്ത്വാ പ്രേഷിതാ ബാലകം പ്രതി .
സാ ജഗാമാതിദുഃഖാർതാ വിപലന്തീ സുദാരുണം .. 6..

ഭാര്യാ തസ്യ നരേന്ദ്രസ്യ സർപദഷ്ടം ഹി ബാലകം .
ഹാ പുത്ര ഹാ വത്സ ശിശോ ഇത്യേവം വദതീ മുഹുഃ .. 7..

കൃശാ വിവർണാ മലിനാ പാംസുധ്വസ്തശിരോരുഹാ .
ശ്മശാനഭൂമിമാഗത്യ ബാലം സ്ഥാപ്യാവിശദ്ഭുവി .. 8..

(രാജന്നദ്യ സ്വബാലം തം പശ്യസീഹ മഹീതലേ .
രമമാണം സ്വസഖിഭിർദഷ്ടം ദുഷ്ടാഹിനാ മൃതം ..)
തസ്യാ വിലാപശബ്ദം തമാകർണ്യ സ നരാധിപഃ .
ശവസന്നിധിമാഗത്യ വസ്ത്രമസ്യാക്ഷിപത്തദാ .. 9..

താം തഥാ രുദതീം ഭാര്യാം നാഭിജാനാതി ഭൂമിപഃ .
ചിരപ്രവാസസന്തപ്താം പുനർജാതാമിവാബലാം .. 10..

സാപി തം ചാരുകേശാന്തം പുരോ ദൃഷ്ട്വാ ജടാലകം .
നാഭ്യജാനാന്നൃപവരം ശുഷ്കവൃക്ഷത്വചോപമം .. 11..

ഭൂമൗ നിപതിതം ബാലം ദൃഷ്ട്വാശീവിഷപീഡിതം .
നരേന്ദ്രലക്ഷണോപേതമചിന്തയദസൗ നൃപഃ .. 12..

അസ്യ പൂർണേന്ദുവദ്വക്ത്രം ശുഭമുന്നസമവ്രണം .
ദർപണപ്രതിമോത്തുംഗകപോലയുഗശോഭിതം .. 13..

നീലാൻകേശാൻകുഞ്ചിതാഗ്രാൻ സാന്ദ്രാന്ദീർഘാംസ്തരംഗിണഃ .
രാജീവസദൃശേ നേത്രേ ഓഷ്ഠൗ ബിംബഫലോപമൗ .. 14..

വിശാലവക്ഷാ ദീർഘാക്ഷോ ദീർഘബാഹൂന്നതാംസകഃ .
വിശാലപാദോ ഗംഭീരഃസൂക്ഷ്മാംഗുല്യവനീധരഃ .. 15..

മൃണാലപാദോ ഗംഭീരനാഭിരുദ്ധതകന്ധരഃ .
അഹോ കഷ്ടം നരേന്ദ്രസ്യ കസ്യാപ്യേഷ കുലേ ശിശുഃ .. 16..

ജാതോ നീതഃ കൃതാന്തേന കാലപാശാദ്ദുരാത്മനാ .
സൂത ഉവാച -
ഏവം ദൃഷ്ട്വാഥ തം ബാലം മാതുരങ്കേ പ്രസാരിതം .. 17..

സ്മൃതിമഭ്യാഗതോ രാജാ ഹാഹേത്യശ്രൂണ്യപാതയത് .
സോഽപ്യുവാച ച വത്സോ മേ ദശാമേതാമുപാഗതഃ .. 18..

നീതോ യദി ച ഘോരേണ കൃതാന്തേനാത്മനോ വശം .
വിചാരയിത്വാ രാജാസൗ ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്തഥാ സ്ഥിതഃ .. 19..

തതോ രാജ്ഞീ മഹാദുഃഖാവേശാദിദമഭാഷത .
രാജ്ഞ്യുവാച -
ഹാ വത്സ കസ്യ പാപസ്യ ത്വപധ്യാനാദിദം മഹത് .. 20..

ദുഃഖമാപതിതം ഘോരം തദ്രൂപം നോപലഭ്യതേ .
ഹാ നാഥ രാജൻ ഭവതാ മാമപാസ്യ സുദുഃഖിതാം .. 21..

കസ്മിൻസംസ്ഥീയതേ സ്ഥാനേ വിശ്രബ്ധം കേന ഹേതുനാ .
രാജ്യനാശം സുഹൃത്ത്യാഗോ ഭാര്യാതനയവിക്രയഃ .. 22..

ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ രാജർഷേഃ കിം വിധാതഃ കൃതം ത്വയാ .
ഇതി തസ്യാ വചഃ ശ്രുത്വാ രാജാ സ്ഥാനച്യുതസ്തദാ .. 23..

പ്രത്യഭിജ്ഞായ ദേവീം താം പുത്രം ച നിധനം ഗതം .
കഷ്ടം മമൈവ പത്നീയം ബാലകശ്ചാപി മേ സുതഃ .. 24..

ജ്ഞാത്വാ പപാത സന്തപ്തോ മൂർച്ഛാമതിജഗാമ ഹ .
സാ ച തം പ്രത്യഭിജ്ഞായ താമവസ്ഥാമുപാഗതം .. 25..

മൂർച്ഛിതാ നിപപാതാർതാ നിശ്ചേഷ്ടാ ധരണീതലേ .
ചേതനാം പ്രാപ്യ രാജേന്ദ്രോ രാജപത്നീ ച തൗ സമം .. 26..

വിലേപതുഃ സുസന്തപ്തൗ ശോകഭാരേണ പീഡിതൗ .
രാജോവാച -
ഹാ വത്സ സുകുമാരം തേ വദനം കുഞ്ചിതാലകം .. 27..

പശ്യതോ മേ മുഖം ദീനം ഹൃദയം കിം ന ദീര്യതേ .
താത താതേതി മധുരം ബ്രുവാണം സ്വയമാഗതം .. 28..

ഉപഗുഹ്യ കദാ വക്ഷ്യേ വത്സവത്സേതി സൗഹൃദാത് .
കസ്യ ജാനുപ്രണീതേന പിംഗേന ക്ഷിതിരേണുനാ .. 29..

മമോത്തരീയമുത്സംഗം തഥാംഗം മലമേഷ്യതി .
ന വാലം മമ സംഭൂതം മനോ ഹൃദയനന്ദന .. 30..

(മയാസി പിതൃമാൻപിത്രാ വിക്രീതോ യേന വസ്തുവത് .)
ഗതം രാജ്യമശേഷം മേ സബാന്ധവധനം മഹത് .
(ഹീനദൈവാന്നൃശംസേന ദൃഷ്ടോ മേ തനയസ്തതഃ .)
അഹം മഹാഹിദഷ്ടസ്യ പുത്രസ്യാനനപങ്കജം .. 31..

നിരീക്ഷന്നദ്യ ഘോരേണ വിഷേണാധികൃതോഽധുനാ .
ഏവമുക്ത്വാ തമാദായ ബാലകം ബാഷ്പഗദ്ഗദഃ .. 32..

പരിഷ്വജ്യ ച നിശ്ചേഷ്ടോ മൂർച്ഛയാ നിപപാത ഹ .
തതസ്തം പതിതം ദൃഷ്ട്വാ ശൈവ്യാ ചൈവമചിന്തയത് .. 33..

അയം സ പുരുഷവ്യാഘ്രഃ സ്വരേണൈവോപലക്ഷ്യതേ .
വിദ്വജ്ജനമനശ്ചന്ദ്രോ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ ന സംശയഃ .. 34..

തഥാസ്യ നാസികാ തുംഗാ തിലപുഷ്പോപമാ ശുഭാ .
ദന്താശ്ച മുകുലപ്രഖ്യാഃ ഖ്യാതകീർതേർമഹാത്മനഃ .. 35..

ശ്മശാനമാഗതഃ കസ്മാദ്യദ്യേവം സ നരേശ്വരഃ .
വിഹായ പുത്രശോകം സാ പശ്യന്തീ പതിതം പതിം .. 36..

പ്രഹൃഷ്ടാ വിസ്മിതാ ദീനാ ഭർതൃപുത്രാർതിപീഡിതാ .
വീക്ഷതീ സാ തദാപതന്മൂർച്ഛയാ ധരണീതലേ .. 37..

പ്രാപ്യ ചേതശ്ച ശനകൈഃ സാ ഗദ്ഗദമഭാഷത .
ധിക്ത്വാം ദൈവ ഹ്യകരുണ നിർമര്യാദ ജുഗുപ്സിത .. 38..

 യേനായമമരപ്രഖ്യോ നീതോ രാജാ ശ്വപാകതാം .

രാജ്യനാശം സുഹൃത്ത്യാഗം ഭാര്യാതനയവിക്രയം .. 39..

പ്രാപയിത്വാപി യേനാദ്യ ചാണ്ഡാലോഽയം കൃതോ നൃപഃ .
നാദ്യ പശ്യാമി തേ ഛത്രം സിംഹാസനമഥാപി വാ .. 40..

ചാമരവ്യജനേ വാപി കോഽയം വിധിവിപര്യയഃ .
യസ്യാസ്യ വ്രജതഃ പൂർവം രാജാനോ ഭൃത്യതാം ഗതാഃ .. 41..

സ്വോത്തരീയൈഃ പ്രകുർവന്തി വിരജസ്കം മഹീതലം .
സോഽയം കപാലസംലഗ്നേ ഘടീപടനിരന്തരേ .. 42..

മൃതനിർമാല്യസൂത്രാന്തർലഗ്നകേശസുദാരുണേ .
വസാനിഷ്പന്ദസംശുഷ്കമഹാപടലമണ്ഡിതേ .. 43..

ഭസ്മാംഗാരാർധദഗ്ധാസ്ഥിമജ്ജാസംഘട്ടഭീഷണേ .
ഗൃധ്രഗോമായുനാദാർതേ പുഷ്ടക്ഷുദ്രവിഹംഗമേ .. 44..

ചിതാധൂമായതപടേ നീലീകൃതദിഗന്തരേ .
കുണപാസ്വാദനമുദാ സമ്പ്രകൃഷ്ടനിശാചരേ .. 45..

ചരത്യമേധ്യേ രാജേന്ദ്രഃ ശ്മശാനേ ദുഃഖപീഡിതഃ .
ഏവമുക്ത്വാഥ സംശ്ലിഷ്യ കണ്ഠേ രാജ്ഞോ നൃപാത്മജാ .. 46..

കഷ്ടം ശോകസമാവിഷ്ടാ വിലലാപാർതയാ ഗിരാ .
രാജൻ സ്വപ്നോഽഥ തഥ്യം വാ യദേതന്മന്യതേ ഭവാൻ .. 47..

തത്കഥ്യതാം മഹാഭാഗ മനോ വൈ മുഹ്യതേ മമ .
യദ്യേതദേവ ധർമജ്ഞ നാസ്തി ധർമേ സഹായതാ .. 48..

തഥൈവ വിപ്രദേവാദിപൂജനേ സത്യപാലനേ .
നാസ്തി ധർമഃ കുതഃ സത്യം നാർജവം നാനൃശംസതാ .. 49..

യത്ര ത്വം ധർമപരമഃ സ്വരാജ്യാദവരോപിതഃ .
സൂത ഉവാച -
ഇതി തസ്യാ വചഃ ശ്രുത്വാ നിഃശ്വസ്യോഷ്ണം സഗദ്ഗദഃ .. 50..

കഥയാമാസ തന്വംഗ്യൈ യഥാ പ്രാപ്തഃ ശ്വപാകതാം .
രുദിത്വാ സാ തു സുചിരം നിഃശ്വസ്യോഷ്ണം സുദുഃഖിതാ .. 51..

സ്വപുത്രമരണം ഭീരുര്യഥാവത്തം ന്യവേദയത് .
ശ്രുത്വാ രാജാ തഥാ വാക്യം നിപപാത മഹീതലേ .. 52..

മൃതപുത്രം സമാനീയ ജിഹ്വയാ വിലിഹന്മുഹുഃ .
ഹരിശ്ചന്ദ്രമഥോ പ്രാഹ ശൈവ്യാ ഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 53..

കുരുഷ്വ സ്വാമിനഃ പ്രേഷ്യം ഛേദയിത്വാ ശിരോ മമ .
സ്വാമിദ്രോഹോ ന തേഽസ്ത്വദ്യ മാസത്യോ ഭവ ഭൂപതേ .. 54..

മാസത്യം തവ രാജേന്ദ്ര പരദ്രോഹസ്തു പാതകം .
ഏതദാകർണ്യ രാജാ തു പപാത ഭുവി മൂർച്ഛിതഃ .. 55..

 ക്ഷണേന ചേതനാം പ്രാപ്യ വിലലാപാതിദുഃഖിതഃ .

രാജോവാച -
കഥം പ്രിയേ ത്വയാ പ്രോക്തം വചനം ത്വതിനിഷ്ഠുരം .. 56..

യദശക്യം ഭവേദ്വക്തും തത്കർമ ക്രിയതേ കഥം .
പത്ന്യുവാച -
മയാ ച പൂജിതാ ഗൗരീ ദേവാ വിപ്രാസ്തഥൈവ ച .. 57..

ഭവിഷ്യസി പതിസ്ത്വം മേ ഹ്യന്യസ്മിഞ്ജന്മനി പ്രഭോ .
ശ്രുത്വാ രാജാ തദാ വാക്യം നിപപാത മഹീതലേ .. 58..

മൃതസ്യ പുത്രസ്യ തദാ ചുചുംബ ദുഃഖിതോ മുഖം .
രാജോവാച -
പ്രിയേ ന രോചതേ ദീർഘം കാലം ക്ലേശം മയാശിതും .. 59..

നാത്മായത്തോഽഹം തന്വംഗി പശ്യ മേ മന്ദഭാഗ്യതാം .
ചാണ്ഡാലേനാനനുജ്ഞാതഃ പ്രവേക്ഷ്യേ ജ്വലനം യദി .. 60..

ചാണ്ഡാലദാസതാം യാസ്യേ പുനരപ്യന്യജന്മനി .
നരകം ച വരം പ്രാപ്യ ഖേദം പ്രാപ്സ്യാമി ദാരുണം .. 61..

താപം പ്രാപ്സ്യാമി സമ്പ്രാപ്യ മഹാരൗരവരൗരവേ .
മഗ്നസ്യ ദുഃഖജലധൗ വരം പ്രാണൈർവിയോജനം .. 63..

ഏകോഽപി ബാലകോ യോഽയമാസീദ്വംശകരഃ സുതഃ .
മമ ദൈവാനുയോഗേന മൃതോ സോഽപി ബലീയസാ .. 63..

കഥം പ്രാണാന്വിമുഞ്ചാമി പരായത്തോഽസ്മി ദുർഗതഃ .
തഥാപി ദുഃഖബാഹുല്യാത്ത്യക്ഷ്യാമി തു നിജാം തനും .. 64..

ത്രൈലോക്യേ നാസ്തി തദ്ദുഃഖം നാസിപത്രവനേ തഥാ .
വൈതരണ്യാം കുതസ്തദ്വദ്യാദൃശം പുത്രവിപ്ലവേ .. 65..

സോഽഹം സുതശരീരേണ ദീപ്യമാനേ ഹുതാശനേ .
നിപതിഷ്യാമി തന്വംഗി ക്ഷന്തവ്യം തന്മമാധുനാ .. 66..

ന വക്തവ്യ ത്വയാ കിഞ്ചിദതഃ കമലലോചനേ .
മമ വാക്യം ച തന്വംഗി നിബോധാഹതമാനസാ .. 67..

അനുജ്ഞാതാഥ ഗച്ഛ ത്വം വിപ്രവേശ്മ ശുചിസ്മിതേ .
യദി ദത്തം യദി ഹുതം ഗുരവോ യദി തോഷിതാഃ .. 68..

സംഗമഃ പരലോകേ മേ നിജപുത്രേണ ചേത്ത്വയാ .
ഇഹലോകേ കുതസ്ത്വേതദ്ഭവിഷ്യതി സമീപ്സിതം .. 69..

യന്മയാ ഹസതാ കിഞ്ചിദ്രഹസി ത്വാം ശുചിസ്മിതേ .
അശേഷമുക്തം തത്സർവം ക്ഷന്തവ്യം മമ യാസ്യതഃ .. 70..

രാജപത്നീതി ഗർവേണ നാവജ്ഞേയഃ സ മേ ദ്വിജഃ .
സർവയത്നേന തോഷ്യം സ്യാത്സ്വാമീ ദൈവതവച്ഛുഭേ .. 71..

രാജ്ഞ്യുവാച .
അഹമപ്യത്ര രാജർഷേ നിപതിഷ്യേ ഹുതാശനേ .

ദുഃഖഭാരാസഹാ ദേവ സഹ യാസ്യാമി വൈ ത്വയാ .. 72..

ത്വയാ സഹ മമ ശ്രേയോ ഗമനം നാന്യഥാ ഭവേത് .
സഹ സ്വർഗം ച നരകം ത്വയാ ഭോക്ഷ്യാമി മാനദ .
ശ്രുത്വാ രാജാ തദോവാച ഏവമസ്തു പതിവ്രതേ .. 73..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാനേ രാജ്ഞോ ഹുതാശനപ്രവേശോദ്യോഗവർണനം നാമ ഷഡ്വിംശോഽധ്യായഃ

7.27 സപ്തവിംശോഽധ്യായഃ . ഹരിശ്ചന്ദ്രാഖ്യാനശ്രവണഫലവർണനം .

സൂത ഉവാച -
തതഃ കൃത്വാ ചിതാം രാജാ ആരോപ്യ തനയം സ്വകം .
ഭാര്യയാ സഹിതോ രാജാ ബദ്ധാഞ്ജലിപുടസ്തദാ .. 1..

ചിന്തയൻപരമേശാനീം ശതാക്ഷീം ജഗദീശ്വരീം .
പഞ്ചകോശാന്തരഗതാം പുച്ഛബ്രഹ്മസ്വരൂപിണീം .. 2..

രക്താംബരപരീധാനാം കരുണാരസസാഗരം .
നാനായുധധരാമംബാം ജഗത്പാലനതത്പരാം .. 3..

തസ്യ ചിന്തയമാനസ്യ സർവേ ദേവാഃ സവാസവാഃ .
ധർമം പ്രമുഖതഃ കൃത്വാ സമാജഗ്മുസ്ത്വരാന്വിതാഃ .. 4..

ആഗത്യ സർവേ പ്രോചുസ്തേ രാജഞ്ഛ്രുണു മഹാപ്രഭോ .
അഹം പിതാമഹഃ സാക്ഷാദ്ധർമശ്ച ഭവഗാൻസ്വയം .. 5..

സാധ്യാഃ സവിശ്വേ മരുതോ ലോകപാലാഃ സചാരണാഃ .
നാഗാഃ സിദ്ധാഃ സഗന്ധർവാ രുദ്രാശ്ചൈവ തഥാശ്വിനൗ .. 6..

ഏതേ ചാന്യേഽഥ ബഹവോ വിശ്വാമിത്രസ്തഥൈവ ച .
വിശ്വത്രയേണ യോ മൈത്രീം കർതുമിച്ഛതി ധർമതഃ .. 7..

വിശ്വാമിത്രഃ സ തേഽഭീഷ്ടമാഹർതും സമ്യഗിച്ഛതി .
ധർമ ഉവാച -
മാ രാജൻ സാഹസം കാർഷീർധർമോഽഹം ത്വാമുപാഗതഃ .. 8..

തിതിക്ഷാദമസത്ത്വാദ്യൈസ്ത്വദ്ഗുണൈഃ പരിതോഷിതഃ .
ഇന്ദ്ര ഉവാച -
ഹരിശ്ചന്ദ്ര മഹാഭാഗ പ്രാപ്തഃ ശക്രോഽസ്മി തേഽന്തികം .. 9..

ത്വയാദ്യ ഭാര്യാപുത്രേണ ജിതാ ലോകാഃ സനാതനാഃ .
ആരോഹ ത്രിദിവം രാജൻ ഭാര്യാപുത്രസമന്വിതഃ .. 10..

സുദുഷ്പ്രാപം നരൈരന്യൈർജിതമാത്മീയകർമഭിഃ .
സൂത ഉവാച -
തതോഽമൃതമയം വർഷമപമൃത്യുവിനാശനം .. 11..

ഇന്ദ്രഃ പ്രാസൃജദാകാശാച്ചിതാമധ്യഗതേ ശിശൗ .
പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച മഹതീ ദുന്ദുഭിസ്വന ഏവ ച .. 12..

സമുത്തസ്ഥൗ മൃതഃ പുത്രോ രാജ്ഞസ്തസ്യ മഹാത്മനഃ .
സുകുമാരതനുഃ സ്വസ്ഥഃ പ്രസന്നഃ പ്രീതമാനസഃ .. 13..

തതോ രാജാ ഹരിശ്ചന്ദ്രഃ പരിഷ്വജ്യ സുതം തദാ .
സഭാര്യഃ സ്വശ്രിയാ യുക്തോ ദിവ്യമാലാംബരാവൃതഃ .. 14..

ബഭൂവ തത്ക്ഷണാദിന്ദ്രോ ഭൂപം ചൈവമഭാഷത .. 15..

സഭാര്യസ്ത്വം സപുത്രശ്ച സ്വർലോകം സദ്ഗതിം പരാം .
സമാരോഹ മഹാഭാഗ നിജാനാം കർമണാം ഫലം .. 16..

ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
ദേവരാജാനനുജ്ഞാതഃ സ്വാമിനാ ശ്വപചേന ഹി .
അകൃത്വാ നിഷ്കൃതിം തസ്യ നാരോക്ഷ്യേ വൈ സുരാലയം .. 17..

ധർമ ഉവാച -
തവൈവം ഭാവിനം ക്ലേശമവഗമ്യാത്മമായയാ .
ആത്മാ ശ്വപചതാം നീതോ ദർശിതം തച്ച പക്കണം .. 18..

ഇന്ദ്ര ഉവാച -
പ്രാർഥ്യതേ യത്പരം സ്ഥാനം സമസ്തൈർമനുജൈർഭുവി .
തദാരോഹ ഹരിശ്ചന്ദ്ര സ്ഥാനം പുണ്യകൃതാം നൃണാം .. 19..

ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
ദേവരാജ നമസ്തുഭ്യം വാക്യം ചേദം നിബോധ മേ .
മച്ഛോകമഗ്നമനസഃ കൗസലേ നഗരേ നരാഃ .. 20..

തിഷ്ഠന്തി താനപാസ്യൈവം കഥം യാസ്യാമ്യഹം ദിവം .
ബ്രഹ്മഹത്യാ സുരാപാനം ഗോവധഃ സ്ത്രീവധസ്തഥാ .. 21..

തുല്യമേഭിർമഹത്പാപം ഭക്തത്യാഗാദുദാഹൃതം .
ഭജന്തം ഭക്തമത്യാജ്യം ത്യജതഃ സ്യാത്കഥം സുഖം .. 22..

തൈർവിനാ ന പ്രയാസ്യാമി തസ്മാച്ഛക്ര ദിവം വ്രജ .
യദി തേ സഹിതാഃ സ്വർഗം മയാ യാന്തി സുരേശ്വര .. 23..

തതോഽഹമപി യാസ്യാമി നരകം വാപി തൈഃ സഹ .
ഇന്ദ്ര ഉവാച -
ബഹൂനി പുണ്യപാപാനി തേഷാം ഭിന്നാനി വൈ നൃപ .. 24..

കഥം സംഘാതഭോജ്യം ത്വം ഭൂപ സ്വർഗമഭീപ്സസി .
ഹരിശ്ചന്ദ്ര ഉവാച -
ഭുങ്ക്തേ ശക്ര നൃപോ രാജ്യം പ്രഭാവാത്പ്രകൃതേർധ്രുവം .. 25..

യജതേ ച മഹായജ്ഞൈഃ കർമ പൂർതം കരോതി ച .
തച്ച തേഷാം പ്രഭാവേണ മയാ സർവമനുഷ്ഠിതം .. 26..

ഉപദാദാന്ന സന്ത്യക്ഷ്യേ താനഹം സ്വർഗലിപ്സയാ .
തസ്മാദ്യന്മമ ദേവേശ കിഞ്ചിദസ്തി സുചേഷ്ടിതം .. 27..

ദത്തമിഷ്ടമഥോ ജപ്തം സാമാന്യം തൈസ്തദസ്തു നഃ .
ബഹുകാലോപഭോജ്യം ച ഫലം യന്മമ കർമഗം .. 28..

തദസ്തു ദിനമപ്യേകം തൈഃ സമം ത്വപ്രസാദതഃ .
സൂത ഉവാച -
ഏവം ഭവിഷ്യതീത്യുക്ത്വാ ശക്രസ്ത്രിഭുവനേശ്വരഃ .. 29..

പ്രസന്നചേതാ ധർമശ്ച വിശ്വാമിത്രശ്ച ഗാധിജഃ .
ഗത്വാ തു നഗരം സർവേ ചാതുർവർണ്യസമാകുലം .. 30..

ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ നികടേ പ്രോവാച വിബുധാധിപഃ .
ആഗച്ഛന്തു ജനാഃ ശീഘ്രം സ്വർഗലോകം സുദുർലഭം .. 31..

ധർമപ്രസാദാത്സമ്പ്രാപ്തം സർവൈര്യുഷ്മാഭിരേവ തു .
ഹരിശ്ചന്ദ്രോഽപി താൻസർവാഞ്ജനാന്നഗരവാസിനഃ .. 32..

പ്രാഹ രാജാ ധർമപരോ ദിവമാരുഹ്യതാമിതി .
സൂത ഉവാച -
തദിന്ദ്രസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ പ്രീതാസ്തസ്യ ച ഭൂപതേഃ .. 33..

യേ സംസാരേഷു നിർവിണ്ണാസ്തേ ധുരം സ്വസുതേഷു വൈ .
കൃത്വാ പ്രഹൃഷ്ടമനസോ ദിവമാരുരുഹുർജനാഃ .. 34..

വിമാനവരമാരൂഢാഃ സർവേ ഭാസ്വരവിഗ്രഹാഃ .
തദാ സംഭൂതഹർഷാസ്തേ ഹരിശ്ചന്ദ്രശ്ച പാർഥിവഃ .. 35..

രാജ്യേഽഭിഷിച്യ തനയം രോഹിതാഖ്യം മഹാമനാഃ .
അയോധ്യാഖ്യേ പുരേ രമ്യേ ഹൃഷ്ടപുഷ്ടജനാന്വിതേ .. 36..

തനയം സുഹൃദശ്ചാപി പ്രതിപൂജ്യാഭിനന്ദ്യ ച .
പുണ്യേന ലഭ്യാം വിപുലാം ദേവാദീനാം സുദുർലഭാം .. 37..

സമ്പ്രാപ്യ കീർതിമതുലാം വിമാനേ സ മഹീപതിഃ .
ആസാഞ്ചക്രേ കാമഗമേ ക്ഷുദ്രഘണ്ടാവിരാജിതേ .. 38..

തതസ്തർഹി സമാലോക്യ ശ്ലോകമന്ത്രം തദാ ജഗൗ .
ദൈത്യാചാര്യോ മഹാഭാഗഃ സർവശാസ്ത്രാർഥതത്ത്വവിത് .. 39..

ശുക്ര ഉവാച -
അഹോ തിതിക്ഷാമാഹാത്മ്യമഹോ ദാനഫലം മഹത് .
യദാഗതോ ഹരിശ്ചന്ദ്രോ മഹേന്ദ്രസ്യ സലോകതാം .. 40..

സൂത ഉവാച -
ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാനം ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ ചേഷ്ടിതം .
യഃ ശൃണോതി ച ദുഃഖാർതഃ സ സുഖം ലഭതേഽന്വഹം .. 41..

സ്വർഗാർഥീ പ്രാപ്നുയാത് സ്വർഗം സുതാർഥീ സുതമാപ്നുയാത് .
ഭാര്യാർഥീ പ്രാപ്നുയാദ്ഭാര്യാം രാജ്യാർഥീം രാജ്യമാപ്നുയാത് .. 42..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹരിശ്ചന്ദ്രാഖ്യാനശ്രവണഫലവർണനം നാമ സപ്തവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.27..

7.28 അഷ്ടാവിംശോഽധ്യായഃ . ശതാക്ഷീചരിത്രവർണനം .

BACK TO TOP

ജനമേജയ ഉവാച -
വിചിത്രമിദമാഖ്യാനം ഹരിശ്ചന്ദ്രസ്യ കീർതിതം .
ശതാക്ഷീപാദഭക്തസ്യ രാജർഷേർധാർമികസ്യ ച .. 1..

ശതാക്ഷീ സാ കുതോ ജാതാ ദേവീ ഭഗവതീ ശിവാ .
തത്കാരണം വദ മുനേ സാർഥകം ജന്മ മേ കുരു .. 2..

കോ ഹി ദേവ്യാ ഗുണാഞ്ഛൃണ്വംസ്തൃപ്തിം യാസ്യതി ശുദ്ധധീഃ .
പദേ പദേഽശ്വമേധസ്യ ഫലമക്ഷയ്യമശ്നുതേ .. 3..

വ്യാസ ഉവാച -
ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി ശതാക്ഷീസംഭവം ശുഭം .
തവാവാച്യം ന മേ കിഞ്ചിദ്ദേവീഭക്തസ്യ വിദ്യതേ .. 4..

ദുർഗമാഖ്യോ മഹാദൈത്യഃ പൂർവം പരമദാരുണഃ .
ഹിരണ്യാക്ഷാന്വയേ ജാതോ രുരുപുത്രോ മഹാഖലഃ .. 5..

ദേവാനാം തു ബലം വേദോ നാശേ തസ്യ സുരാ അപി
നങ്ക്ഷ്യന്ത്യേവ ന സന്ദേഹോ വിധേയം താവദേവ തത് .. 6..

വിമൃശ്യൈതത്തപശ്ചര്യാം ഗതഃ കർതും ഹിമാലയേ .
ബ്രഹ്മാണം മനസാ ധ്യാത്വാ വായുഭക്ഷോ വ്യതിഷ്ഠത .. 7..

സഹസ്രവർഷപര്യന്തം ചകാര പരമം തപഃ .
തേജസാ തസ്യ ലോകാസ്തു സന്തപ്താഃ സസുരാസുരാഃ .. 8..

തതഃ പ്രസന്നോ ഭഗവാൻ ഹംസാരൂഢശ്ചതുർമുഖഃ .
യയൗ തസ്മൈ വരം ദാതും പ്രസന്നമുഖപങ്കജഃ .. 9..

സമാധിസ്ഥം മീലിതാക്ഷം സ്ഫുടമാഹ ചതുർമുഖഃ .
വരം വരയ ഭദ്രം തേ യസ്തേ മനസി വർതതേ .. 10..

തവാദ്യ തപസാ തുഷ്ടോ വരദേശോഽഹമാഗതഃ .
ശ്രുത്വാ ബ്രഹ്മമുഖാദ്വാണീം വ്യുത്ഥിതഃ സ സമാധിതഃ .. 11..

പൂജയിത്വാ വരം വവ്രേ വേദാന്ദേഹി സുരേശ്വര .
ത്രിഷു ലോകേഷു യേ മന്ത്രാ ബ്രാഹ്മണേഷു സുരേഷ്വപി .. 12..

വിദ്യന്തേ തേ തു സാന്നിധ്യേ മമ സന്തു മഹേശ്വര .
ബലം ച ദേഹി യേന സ്യാദ്ദേവാനാം ച പരാജയഃ .. 13..

ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ തഥാസ്ത്വിതി വചോ വദൻ .
ജഗാമ സത്യലോകം തു ചതുർവേദേശ്വരഃ പരഃ .. 14..

തതഃ പ്രഭൃതി വിപ്രൈസ്തു വിസ്മൃതാ വേദരാശയഃ .
സ്നാനസന്ധ്യാനിത്യഹോമശ്രാദ്ധയജ്ഞജപാദയഃ .. 15..

വിലുപ്താ ധരണീപൃഷ്ഠേ ഹാഹാകാരോ മഹാനഭൂത് .
കിമിദം കിമിദം ചേതി വിപ്രാ ഊചുഃ പരസ്പരം .. 16..

 വേദാഭാവാത്തദസ്മാഭിഃ കർതവ്യം കിമതഃ പരം .

ഇതി ഭൂമൗ മഹാനർഥേ ജാതേ പരമദാരുണേ .. 17..

നിർജരാഃ സജരാ ജാതാ ഹവിർഭാഗാദ്യഭാവതഃ .
രുരോധ സ തദാ ദൈത്യോ നഗരീമമരാവതീം .. 18..

അശക്താസ്തേന തേ യോദ്ധും വജ്രദേഹാസുരേണ ച .
പലായനം തദാ കൃത്വാ നിർഗതാ നിർജരാഃ ക്വചിത് .. 19..

നിലയം ഗിരിദുർഗേഷു രത്നസാനുഗുഹാസു ച .
സംസ്ഥിതാഃ പരമാം ശക്തിം ധ്യായന്തസ്തേ പരാംബികാം .. 20..

അഗ്നൗ ഹോമാദ്യഭാവാത്തു വൃഷ്ട്യഭാവോഽപ്യഭൂന്നൃപ .
വൃഷ്ടേരഭാവേ സംശുഷ്കം നിർജലം ചാപി ഭൂതലം .. 21..

കൂപവാപീതഡാഗാശ്ച സരിതഃ ശുഷ്കതാം ഗതാഃ .
അനാവൃഷ്ടിരിയം രാജന്നഭൂച്ച ശതവാർഷികീ .. 22..

മൃതാഃ പ്രജാശ്ച ബഹുധാ ഗോമഹിഷ്യാദയസ്തഥാ .
ഗൃഹേ ഗൃഹേ മനുഷ്യാണാമഭവച്ഛവസംഗ്രഹഃ .. 23..

അനർഥേ ത്വേവമുദ്ഭൂതേ ബ്രാഹ്മണാഃ ശാന്തചേതസഃ .
ഗത്വാ ഹിമവതഃ പാർശ്വേ രിരാധയിഷവഃ ശിവം .. 24..

സമാധിധ്യാനപൂജാഭിർദേവീം തുഷ്ടുവുരന്വഹം .
നിരാഹാരാസ്തദാസക്താസ്താമേവ ശരണം യയുഃ .. 25..

ദയാം കുരു മഹേശാനി പാമരേഷു ജനേഷു ഹി .
സർവാപരാധയുക്തേഷു നൈതച്ഛ്ലാഘ്യം തവാംബികേ .. 26..

കോപം സംഹര ദേവേശി സർവാന്തര്യാമിരൂപിണി .
ത്വയാ യഥാ പ്രേര്യതേഽയം കരോതി സ തഥാ ജനഃ .. 27..

നാന്യാ ഗതിർജനസ്യാസ്യ കിം പശ്യസി പുനഃ പുനഃ .
യഥേച്ഛസി തഥാ കർതും സമർഥാസി മഹേശ്വരി .. 28..

സമുദ്ധര മഹേശാനി സങ്കടാത്പരമോത്ഥിതാത് .
ജീവനേന വിനാസ്മാകം കഥം സ്യാത്സ്ഥിതിരംബികേ .. 29..

പ്രസീദ ത്വം മഹേശാനി പ്രസീദ ജഗദംബികേ .
അനന്തകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡനായികേ തേ നമോ നമഃ .. 30..

നമഃ കൂടസ്ഥരൂപായൈ ചിദ്രൂപായൈ നമോ നമഃ .
നമോ വേദാന്തവേദ്യായൈ ഭുവനേശ്യൈ നമോ നമഃ .. 31..

നേതി നേതീതി വാക്യൈര്യാ ബോധ്യതേ സകലാഗമൈഃ .
താം സർവകാരണാം ദേവീം സർവഭാവേന സന്നതാഃ .. 32..

ഇതി സമ്പ്രാർഥിതാ ദേവീ ഭുവനേശീ മഹേശ്വരീ .
അനന്താക്ഷിമയം രൂപം ദർശയാമാസ പാർവതീ .. 33..

നീലാഞ്ജനസമപ്രഖ്യം നീലപദ്മായതേക്ഷണം .
സുകർകശസമോത്തുംഗവൃത്തപീനഘനസ്തനം .. 34..

ബാണമുഷ്ടിം ച കമലം പുഷ്പപല്ലവമൂലകാൻ .
ശാകാദീൻഫലസംയുക്താനനന്തരസസംയുതാൻ .. 35..

ക്ഷുത്തൃഡ്ജരാപഹാൻ ഹസ്തൈർബിഭ്രതീ ച മഹാധനുഃ .
സർവസൗന്ദര്യസാരം തദ്രൂപം ലാവണ്യശോഭിതം .. 36..

കോടിസൂര്യപ്രതീകാശം കരുണാരസസാഗരം .
ദർശയിത്വാ ജഗദ്ധാത്രീ സാനന്തനയനോദ്ഭവാ .. 37..

മോചയാമാസ ലോകേഷു വാരിധാരാം സഹസ്രശഃ .
നവരാത്രം മഹാവൃഷ്ടിരഭൂന്നേത്രോദ്ഭവൈർജലൈഃ .. 38..

ദുഃഖിതാന്വീക്ഷ്യ സകലാന്നേത്രാശ്രൂണി വിമുഞ്ചതീ .
തർപിതാസ്തേന തേ ലോകാ ഓഷധ്യഃ സകലാ അപി .. 39..

നദീനദപ്രവാഹാസ്തൈർജലൈഃ സമഭവന്നൃപ .
നിലീയ സംസ്ഥിതാഃ പൂർവം സുരാസ്തേ നിർഗതാ ബഹിഃ .. 40..

മിലിത്വാ സസുരാ വിപ്രാ ദേവീം സമഭിതുഷ്ടുവുഃ .
നമോ വേദാന്തവേദ്യേ തേ നമോ ബ്രഹ്മസ്വരൂപിണി .. 41..

സ്വമായയാ സർവജഗദ്വിധാത്ര്യൈ തേ നമോ നമഃ .
ഭക്തകല്പദ്രുമേ ദേവി ഭക്താർഥം ദേഹധാരിണി .. 42..

നിത്യതൃപ്തേ നിരുപമേ ഭുവനേശ്വരി തേ നമഃ .
അസ്മച്ഛാന്ത്യർഥമതുലം ലോചനാനാം സഹസ്രകം .. 43..

ത്വയാ യതോ ധൃതം ദേവി ശതാക്ഷീ ത്വം തതോ ഭവ .
ക്ഷുധയാ പീഡിതാ മാതഃ സ്തോതും ശക്തിർന ചാസ്തി നഃ .. 44..

കൃപാം കുരു മഹേശാനി വേദാനപ്യാഹരാംബികേ .
വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ ശാകാൻസ്വകരസംസ്ഥിതാൻ .. 45..

സ്വാദൂനി ഫലമൂലാനി ഭക്ഷണാർഥം ദദൗ ശിവാ .
നാനാവിധാനി ചാന്നാനി പശുഭോജ്യാനി യാനി ച .. 46..

കാമ്യാനന്തരസൈര്യുക്താന്യാനവീനോദ്ഭവം ദദൗ .
ശാകംഭരീതി നാമാപി തദ്ദിനാത്സമഭൂന്നൃപ .. 47..

തതഃ കോലാഹലേ ജാതേ ദൂതവാക്യേന ബോധിതഃ .
സസൈന്യഃ സായുധോ യോദ്ധും ദുർഗമാഖ്യോഽസുരോ യയൗ .. 48..

സഹസ്രാക്ഷൗഹിണീയുക്തഃ ശരാന്മുഞ്ചംസ്ത്വരാന്വിതഃ .
രുരോധ ദേവസൈന്യം തദ്യദ്ദേവ്യഗ്രേ സ്ഥിതം പുരാ .. 49..

തഥാ വിപ്രഗണം ചൈവ രോധയാമാസ സർവതഃ .
തതഃ കിലകിലാ ശബ്ദഃ സമഭൂദ്ദേവമണ്ഡലേ .. 50..

ത്രാഹി ത്രാഹീതി വാക്യാനി പ്രോചുഃ സർവേ ദ്വിജാമരാഃ .
തതസ്തേജോമയം ചക്രം ദേവാനാം പരിതഃ ശിവാ .. 51..

ചകാര രക്ഷണാർഥായ സ്വയം തസ്മാദ് ബഹിഃ സ്ഥിതാ .
തതഃ സമഭവദ്യുദ്ധം ദേവ്യാ ദൈത്യസ്യ ചോഭയോഃ .. 52..

ശരവർഷസമാച്ഛന്നം സൂര്യമണ്ഡലമദ്ഭുതം .
പരസ്പരശരോദ്ഘർഷസമുദ്ഭൂതാഗ്നിസുപ്രഭം .. 53..

കഠോരജ്യാടണത്കാരബധിരീകൃതദിക്തടം .
തതോ ദേവീശരീരാത്തു നിർഗതാസ്തീവ്രശക്തയഃ .. 54..

കാലികാ താരിണീ ബാലാ ത്രിപുരാ ഭൈരവീ രമാ .
ബഗലാ ചൈവ മാതംഗീ തഥാ ത്രിപുരസുന്ദരീ .. 55..

കാമാക്ഷീ തുലജാ ദേവീ ജംഭിനീ മോഹിനീ തഥാ .
ഛിന്നമസ്താ ഗുഹ്യകാലീ ദശസാഹസ്രബാഹുകാ .. 56..

ദ്വാത്രിംശച്ഛക്തയശ്ചാന്യാശ്ചതുഷ്ഷഷ്ടിമിതാഃ പരാഃ .
അസംഖ്യാതാസ്തതോ ദേവ്യഃ സമുദ്ഭൂതാസ്തു സായുധാഃ .. 57..

മൃദംഗശംഖവീണാദിനാദിതം സംഗരസ്ഥലം .
ശക്തിഭിർദൈത്യസൈന്യേ തു നാശിതേഽക്ഷൗഹിണീശതേ .. 58..

അഗ്രേസരഃ സമഭവദ്ദുർഗമോ വാഹിനീപതിഃ .
ശക്തിഭിഃ സഹ യുദ്ധം ച ചകാര പ്രഥമം രിപുഃ .. 59..

മഹദ്യുദ്ധം സമഭവദ്യത്രാഭൂദ്രക്തവാഹിനീ .
അക്ഷൗഹിണ്യസ്തു താഃ സർവാ വിനഷ്ടാ ദശഭിർദിനൈഃ .. 60..

തത ഏകാദശേ പ്രാപ്തേ ദിനേ പരമദാരുണേ .
രക്തമാല്യാംബരധരോ രക്തഗന്ധാനുലേപനഃ .. 61..

കൃത്വോത്സവം മഹാന്തം തു യുദ്ധായ രഥസംസ്ഥിതഃ .
സംരംഭേണൈവ മഹതാ ശക്തീഃ സർവാ വിജിത്യ ച .. 62..

മഹാദേവീരഥാഗ്രേ തു സ്വരഥം സംന്യവേശയത് .
തതോഽഭവന്മഹദ്യുദ്ധം ദേവ്യാ ദൈത്യസ്യ ചോഭയോഃ .. 63..

പ്രഹരദ്വയപര്യന്തം ഹൃദയത്രാസകാരകം .
തതഃ പഞ്ചദശാത്യുഗ്രബാണാന്ദേവീ മുമോച ഹ .. 64..

ചതുർഭിശ്ചതുരോ വാഹാൻബാണേനൈകേന സാരഥിം .
ദ്വാഭ്യാം നേത്രേ ഭുജൗ ദ്വാഭ്യാം ധ്വജമേകേന പത്രിണാ .. 65..

പഞ്ചഭിർഹൃദയം തസ്യ വിവ്യാധ ജഗദംബികാ .
തതോ വമൻ സ രുധിരം മമാര പുര ഈശിതുഃ .. 66..

തസ്യ തേജസ്തു നിർഗത്യ ദേവീരൂപേ വിവേശ ഹ .
ഹതേ തസ്മിന്മഹാവീര്യേ ശാന്തമാസീജ്ജഗത്ത്രയം .. 67..

തതോ ബ്രഹ്മാദയഃ സർവേ തുഷ്ടുവുർജഗദംബികാം .
പുരസ്കൃത്യ ഹരീശാനൗ ഭക്ത്യാ ഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 68..

ദേവാ ഊചുഃ .
ജഗദ്ഭ്രമവിവർതൈകകാരണേ പരമേശ്വരി .
നമഃ ശാകംഭരി ശിവേ നമസ്തേ ശതലോചനേ .. 69..

സർവോപനിഷദുദ്ഘുഷ്ടേ ദുർഗമാസുരനാശിനി .
നമോ മായേശ്വരി ശിവേ പഞ്ചകോശാന്തരസ്ഥിതേ .. 70..

ചേതസാ നിർവികല്പേന യാം ധ്യായന്തി മുനീശ്വരാഃ .
പ്രണവാർഥസ്വരൂപാം താം ഭജാമോ ഭുവനേശ്വരീം .. 71..

അനന്തകോടിബ്രഹ്മാണ്ഡജനനീം ദിവ്യവിഗ്രഹാം .
ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിജനനീം സർവഭാവൈർനതാ വയം .. 72..

കഃ കുര്യാത്പാമരാന്ദൃഷ്ട്വാ രോദനം സകലേശ്വരഃ .
സദയാം പരമേശാനീം ശതാക്ഷീം മാതരം വിനാ .. 73..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇതി സ്തുതാ സുരൈർദേവീ ബ്രഹ്മവിഷ്ണ്വാദിഭിർവരൈഃ .
പൂജിതാ വിവിധൈർദ്രവ്യൈഃ സന്തുഷ്ടാഭൂച്ച തത്ക്ഷണേ .. 74..

പ്രസന്നാ സാ തദാ ദേവീ വേദാനാഹൃത്യ സാ ദദൗ .
ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ വിശേഷേണ പ്രോവാച പികഭാഷിണീ .. 75..

മമേയം തനുരുത്കൃഷ്ടാ പാലനീയാ വിശേഷതഃ .
യയാ വിനാനർഥ ഏഷ ജാതോ ദൃഷ്ടോഽധുനൈവ ഹി .. 76..

പൂജ്യാഹം സർവദാ സേവ്യാ യുഷ്മാഭിഃ സർവദൈവ ഹി .
നാതഃ പരതരം കിഞ്ചിത്കല്യാണായോപദിശ്യതേ .. 77..

പഠനീയം മമൈതദ്ധി മാഹാത്മ്യം സർവദോത്തമം .
തേന തുഷ്ടാ ഭവിഷ്യാമി ഹരിഷ്യാമി തഥാപദഃ .. 78..

ദുർഗമാസുരഹന്ത്രീത്വാദ്ദുർഗേതി മമ നാമ യഃ .
ഗൃഹ്ണാതി ച ശതാക്ഷീതി മായാം ഭിത്ത്വാ വ്രജത്യസൗ .. 79..

കിമുക്തേനാത്ര ബഹുനാ സാരം വക്ഷ്യാമി തത്ത്വതഃ .
സംസേവ്യാഹം സദാ ദേവാഃ സർവൈരപി സുരാസുരൈഃ .. 80..

ഇത്യുക്ത്വാന്തർഹിതാ ദേവീ ദേവാനാം ചൈവ പശ്യതാം .
സന്തോഷം ജനയന്ത്യേവം സച്ചിദനന്ദരൂപിണീ .. 81..

ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം രഹസ്യം പരമം മഹത് .
ഗോപനീയം പ്രയത്നേന സർവകല്യാണകാരകം .. 82..

യ ഇമം ശൃണുയാന്നിത്യമധ്യായം ഭക്തിതത്പരഃ .
സർവാൻകാമാനവാപ്നോതി ദേവീലോകേ മഹീയതേ .. 83..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ശതാക്ഷീചരിത്രവർണനം നാമാഷ്ടാവിംശോഽധ്യായഃ .. 7.28..

7.29 ഏകോനത്രിംശോഽധ്യായഃ . ഭഗവതീം സമാരാധയിഷൂണാം ദേവാനാം തപഃകരണവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യേവം സൂര്യവംശ്യാനാം രാജ്ഞാം ചരിതമുത്തമം .
സോമവംശോദ്ഭവാനാം ച വർണനീയം മയാ കിയത് .. 1..

പരാശക്തിപ്രസാദേന മഹത്ത്വം പ്രതിപേദിരേ .
രാജൻ സുനിശ്ചിതം വിദ്ധി പരാശക്തിപ്രസാദതഃ .. 2..

യദ്യദ്വിഭൂതിമത്സത്ത്വം ശ്രീമദൂർജിതമേവ വാ .
തത്തദേവാവഗച്ഛ ത്വം പരാശക്ത്യംശസംഭവം .. 3..

ഏതേ ചാന്യേ ച രാജാനഃ പരാശക്തേരുപാസകാഃ .
സംസാരതരുമൂലസ്യ കുഠാരാ അഭവന്നൃപ .. 4..

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന സംസേവ്യാ ഭുവനേശ്വരീ .
പലാലമിവ ധാന്യാർഥീ ത്യജേദന്യമശേഷതഃ .. 5..

ആമഥ്യ വേദദുഗ്ധാബ്ധിം പ്രാപ്തം രത്നം മയാ നൃപ .
പരാശക്തിപദാംഭോജം കൃതകൃത്യോഽസ്മ്യഹം തതഃ .. 6..

പഞ്ചബ്രഹ്മാസനാരൂഢാ നാസ്ത്യന്യാ കാപി ദേവതാ .
തത ഏവ മഹാദേവ്യാ പഞ്ചബ്രഹ്മാസനം കൃതം .. 7..

പഞ്ചഭ്യസ്ത്വധികം വസ്തു വേദേഽവ്യക്തമിതീര്യതേ .
യസ്മിന്നോതം ച പ്രോതം ച സൈവ ശ്രീഭുവനേശ്വരീ .. 8..

താമവിജ്ഞായ രാജേന്ദ്ര നൈവ മുക്തോ ഭവേന്നരഃ .
യദാ ചർമവദാകാശം വേഷ്ടയിഷ്യന്തി മാനവാഃ .. 9..

തദാ ശിവാമവിജ്ഞായ ദുഃഖസ്യാന്തോ ഭവിഷ്യതി .
അത ഏവ ശ്രുതൗ പ്രാഹുഃ ശ്വേതാശ്വതരശാഖിനഃ .. 10..

തേ ധ്യാനയോഗാനുഗതാ അപശ്യ-
ന്ദേവാത്മശക്തിം സ്വഗുണൈർനിഗൂഢാം .. 11..

തസ്മാത് സർവപ്രയത്നേന ജന്മസാഫല്യഹേതവേ .
ലജ്ജയാ വാ ഭയേനാപി ഭക്ത്യാ വാ പ്രേമയുക്തയാ .
സർവസംഗം പരിത്യജ്യ മനോ ഹൃദി നിരുധ്യ ച .. 12..

തന്നിഷ്ഠസ്തത്പരോ ഭൂയാദിതി വേദാന്തഡിണ്ഡിമഃ .
യേന കേന മിഷേണാപി സ്വപംസ്തിഷ്ഠന്വ്രജന്നപി .. 13..

കീർതയേത്സതതം ദേവീം സ വൈ മുച്യേത ബന്ധനാത് .
തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന ഭജ രാജൻ മഹേശ്വരീം .. 14..

വിരാഡ്രൂപാം സൂത്രരൂപാം തഥാന്തര്യാമിരൂപിണീം .
സോപാനക്രമതഃ പൂർവം തതഃ ശുദ്ധേ തു ചേതസി .. 15..

സച്ചിദാനന്ദലക്ഷ്യാർഥരൂപാം താം ബ്രഹ്മരൂപിണീം .
ആരാധയ പരാം ശക്തിം പ്രപഞ്ചോല്ലാസവർജിതാം .. 16..

തസ്യാം ചിത്തലയോ യഃ സ തസ്യാ ആരാധനം സ്മൃതം .
രാജൻ രാജ്ഞാം പരാശക്തിഭക്താനാം ചരിതം മയാ .. 17..

ധാർമികാണാം സൂര്യസോമവംശജാനാം മനസ്വിനാം .
പാവനം കീർതിദം ധർമബുദ്ധിദം സദ്ഗതിപ്രദം .. 18..

കഥിതം പുണ്യദം പശ്ചാത്കിമന്യച്ഛ്രോതുമിച്ഛസി .
ജനമേജയ ഉവാച -
ഗൗരീലക്ഷ്മീസരസ്വത്യോ ദത്താഃ പൂർവം പരാംബയാ .. 19..

ഹരായ ഹരയേ തദ്വന്നാഭിപദ്മോദ്ഭവായ ച .
തുഷാരാദ്രേശ്ച ദക്ഷസ്യ ഗൗരീ കന്യേതി വിശ്രുതം .. 20..

ക്ഷീരോദധേശ്ച കന്യേതി മഹാലക്ഷ്മീരിതി സ്മൃതം .
മൂലദേവ്യുദ്ഭവാനാം ച കഥം കന്യാത്വമന്യയോഃ .. 21..

അസംഭാവ്യമിദം ഭാതി സംശയോഽത്ര മഹാമുനേ .
ഛിന്ധി ജ്ഞാനാസിനാ തം ത്വം സംശയച്ഛേദതത്പരഃ .. 22..

വ്യാസ ഉവാച -
ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി രഹസ്യം പരമാദ്ഭുതം .
ദേവീഭക്തസ്യ തേ കിഞ്ചിദവാച്യം ന ഹി വിദ്യതേ .. 23..

ദേവീത്രയം യദാ ദേവത്രയായാദാത്പരാംബികാ .
തദാപ്രഭൃതി തേ ദേവാഃ സൃഷ്ടികാര്യാണി ചക്രിരേ .. 24..

കസ്മിംശ്ചിത്സമയേ രാജൻ ദൈത്യാ ഹാലാഹലാഭിധാഃ .
മഹാപരാക്രമാ ജാതാസ്ത്രൈലോക്യം തൈർജിതം ക്ഷണാത് .. 25..

ബ്രഹ്മണോ വരദാനേന ദർപിതാ രജതാചലം .
രുരുധുർനിജസേനാഭിസ്തഥാ വൈകുണ്ഠമേവ ച .. 26..

കാമാരിഃ കൈടഭാരിശ്ച യുദ്ധോദ്യോഗം ച ചക്രതുഃ .
ഷഷ്ടിവർഷസഹസ്രാണാമഭൂദ്യുദ്ധം മഹോത്കടം .. 27..

ഹാഹാകാരോ മഹാനാസീദ്ദേവദാനവസേനയോഃ .
മഹതാഥ പ്രയത്നേന താഭ്യാം തേ ദാനവാ ഹതാഃ .. 28..

സ്വസ്വസ്ഥാനേഷു ഗത്വാ താവഭിമാനം ച ചക്രതുഃ .
സ്വശക്ത്യോർനികടേ രാജൻ യദ്വശാദേവ തേ ഹതാഃ .. 29..

അഭിമാനം തയോർജ്ഞാത്വാ ഛലഹാസ്യം ച ചക്രതുഃ .
മഹാലക്ഷ്മീശ്ച ഗൗരീ ച ഹാസ്യം ദൃഷ്ട്വാ തയോസ്തു തൗ .. 30..

ദേവാവതീവ സങ്ക്രുദ്ധൗ മോഹിതാവാദിമായയാ .
ദുരുത്തരം ച ദദതുരവമാനപുരഃസരം .. 31..

തതസ്തേ ദേവതേ തസ്മിൻക്ഷണേ ത്യക്ത്വാ തു തൗ പുനഃ .
അന്തർഹിതേ ചാഭവതാം ഹാഹാകാരസ്തദാ ഹ്യഭൂത് .. 32..

 നിസ്തേജസ്കൗ ച നിഃശക്തീ വിക്ഷിപ്തൗ ച വിചേതനൗ .

അവമാനാത്തയോഃ ശക്ത്യോർജാതൗ ഹരിഹരൗ തദാ .. 33..

ബ്രഹ്മാ ചിന്താതുരോ ജാതഃ കിമേതത്സമുപസ്ഥിതം .
പ്രധാനൗ ദേവതാമധ്യേ കഥം കാര്യാക്ഷമാവമൂ .. 34..

അകാണ്ഡേ കിം നിമിത്തേന സങ്കടം സമുപസ്ഥിതം .
പ്രലയോ ഭവിതാ കിം വാ ജഗതോഽസ്യ നിരാഗസഃ .. 35..

നിമിത്തം നൈവ ജാനേഽഹം കഥം കാര്യാ പ്രതിക്രിയാ .
ഇതി ചിന്താതുരോഽത്യർഥം ദധ്യൗ മീലിതലോചനഃ .. 36..

പരാശക്തിപ്രകോപാത്തു ജാതമേതദിതി സ്മ ഹ .
ജാനംസ്തദാ സാവധാനഃ പദ്മജോഽഭൂന്നൃപോത്തമ .. 37..

തതസ്തയോശ്ച യത്കാര്യം സ്വയമേവാഽകരോത്തദാ .
സ്വശക്തേശ്ച പ്രഭാവേണ കിയത്കാലം തപോനിധിഃ .. 38..

തതസ്തയോസ്തു സ്വസ്ത്യർഥം മന്വാദീൻസ്വസുതാനഥ .
ആഹ്വയാമാസ ധർമാത്മാ സനകാദീംശ്ച സത്വരഃ .. 39..

ഉവാച വചനം തേഭ്യഃ സന്നതേഭ്യസ്തപോനിധിഃ .
കാര്യാസക്തോഽഹമധുനാ തപഃ കർതും ന ച ക്ഷമഃ .. 40..

പരാശക്തേസ്തു തോഷാർഥം ജഗദ്ഭാരയുതോഽസ്മ്യഹം .
ശിവവിഷ്ണൂ ച വിക്ഷിപ്തൗ പരാശക്തിപ്രകോപതഃ .. 41..

തസ്മാത്താം പരമാം ശക്തിം യൂയം സന്തോഷയന്ത്വഥ .
അത്യദ്ഭുതം തപഃ കൃത്വാ ഭക്ത്യാ പരമയാ യുതാഃ .. 42..

യഥാ തൗ പൂർവവൃത്തൗ ച സ്യാത ശക്തിയുതാവപി .
തഥാ കുരുത മത്പുത്രാ യശോവൃദ്ധിർഭവേദ്ധി വഃ .. 43..

കുലേ യസ്യ ഭവേജ്ജന്മ തയോഃ ശക്ത്യോസ്തു തത്കുലം .
പാവയേജ്ജഗതീം സർവാം കൃതകൃത്യം സ്വയം ഭവേത് .. 44..

വ്യാസ ഉവാച -
പിതാമഹവചഃ ശ്രുത്വാ ഗതാഃ സർവേ വനാന്തരേ .
രിരാധയിഷവഃ സർവേ ദക്ഷാദ്യാ വിമലാന്തരാഃ .. 45..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം
സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഭഗവതീം സമാരാധയിഷൂണാം
ദേവാനാം തപഃകരണവർണനം നാമൈകോനത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.29..

7.30 ത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീപീഠവർണനം .

വ്യാസ ഉവാച -
തതസ്തേ തു വനോദ്ദേശേ ഹിമാചലതടാശ്രയാഃ .
മായാബീജജപാസക്താസ്തപശ്ചേരുഃ സമാഹിതാഃ .. 1..

ധ്യായതാം പരമാം ശക്തിം ലക്ഷവർഷാണ്യഭൂന്നൃപ .
തതഃ പ്രസന്നാ ദേവീ സാ പ്രത്യക്ഷ്യം ദർശനം ദദൗ .. 2..

പാശാങ്കുശവരാഭീതിചതുർബാഹുസ്ത്രിലോചനാ .
കരുണാരസസമ്പൂർണാ സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീ .. 3..

ദൃഷ്ട്വാ താം സർവജനനീം തുഷ്ടുവുർമുനയോഽമലാഃ .
നമസ്തേ വിശ്വരൂപായൈ വൈശ്വാനരസുമൂർതയേ .. 4..

നമസ്തേജസരൂപായൈ സൂത്രാത്മവപുഷേ നമഃ .
യസ്മിൻസർവേ ലിംഗദേഹാ ഓതപ്രോതാ വ്യവസ്ഥിതാഃ .. 5..

നമഃ പ്രാജ്ഞസ്വരൂപായൈ നമോഽവ്യാകൃതമൂർതയേ .
നമഃ പ്രത്യക്സ്വരൂപായൈ നമസ്തേ ബ്രഹ്മമൂർതയേ .. 6..

നമസ്തേ സർവരൂപായൈ സർവലക്ഷ്യാത്മമൂർതയേ .
ഇതി സ്തുത്വാ ജഗദ്ധാത്രീം ഭക്തിഗദ്ഗദയാ ഗിരാ .. 7..

പ്രണേമുശ്ചരണാംഭോജം ദക്ഷാദ്യാ മുനയോഽമലാഃ .
തതഃ പ്രസന്നാ സാ ദേവീ പ്രോവാച പികഭാഷിണീ .. 8..

വരം ബ്രൂത മഹാഭാഗാ വരദാഹം സദാ മതാ .
തസ്യാസ്തു വചനം ശ്രുത്വാ ഹരവിഷ്ണ്വോസ്തനോഃ ശമം .. 9..

തയോസ്തച്ഛക്തിലാഭം ച വവ്രിരേ നൃപസത്തമ .
ദക്ഷോഽഥ പുനരപ്യാഹ ജന്മ ദേവി കുലേ മമ .. 10..

ഭവേത്തവാംബ യേനാഹം കൃതകൃത്യോ ഭവേ ഇതി .
ജപം ധ്യാനം തഥാ പൂജാം സ്ഥാനാനി വിവിധാനി ച .. 11..

വദ മേ പരമേശാനി സ്വമുഖേനൈവ കേവലം .
ദേവ്യുവാച -
മച്ഛക്ത്യോരവമാനാച്ച ജാതാവസ്ഥാ തയോർദ്വയോഃ .. 12..

നൈതാദൃശഃ പ്രകർതവ്യോ മേഽപരാധഃ കദാചന .
അധുനാ മത്കൃപാലേശാച്ഛരീരേ സ്വസ്ഥതാ തയോഃ .. 13..

ഭവിഷ്യതി ച തേ ശക്തീ ത്വദ്ഗൃഹേ ക്ഷീരസാഗരേ .
ജനിഷ്യതസ്തത്ര താഭ്യാം പ്രാപ്സ്യതഃ പ്രേരിതേ മയാ .. 14..

മായാബീജം ഹി മന്ത്രോ മേ മുഖ്യഃ പ്രിയകരഃ സദാ .
ധ്യാനം വിരാട്സ്വരൂപം മേഽഥവാ ത്വത്പുരതഃ സ്ഥിതം .. 15..

സച്ചിദാനന്ദരൂപം വാ സ്ഥാനം സർവം ജഗന്മമ .
യുഷ്മാഭിഃ സർവദാ ചാഹം പൂജ്യാ ധ്യേയാ ച സർവദാ .. 16..

വ്യാസ ഉവാച -
ഇത്യുക്ത്വാന്തർദധേ ദേവീ മണിദ്വീപാധിവാസിനീ .
ദക്ഷാദ്യാ മുനയഃ സർവേ ബ്രഹ്മാണം പുനരായയുഃ .. 17..

ബ്രഹ്മണേ സർവവൃത്താന്തം കഥയാമാസുരാദരാത് .
ഹരോ ഹരിശ്ച സ്വസ്ഥൗ തൗ സ്വസ്വകാര്യക്ഷമൗ നൃപ .. 18..

ജാതൗ പരാംബാകൃപയാ ഗർവേണ രഹിതൗ തദാ .

കദാചിതദഥ കാലേ തു മഹഃ ശാക്തമവാതരത് .. 19..

ദക്ഷദേഹേ മഹാരാജ ത്രൈലോക്യേഽപ്യുത്സവോഽഭവത് .
ദേവാഃ പ്രമുദിതാഃ സർവേ പുഷ്പവൃഷ്ടിം ച ചക്രിരേ .. 20..

നേദുർദുന്ദുഭയഃ സ്വർഗേ കരകോണാഹതാ നൃപ .
മനാംസ്യാസൻപ്രസന്നാനി സാധൂനാമമലാത്മനാം .. 21..

സരിതോ മാർഗവാഹിന്യഃ സുപ്രഭോഽഭൂദ്ദിവാകരഃ .
മംഗലായാം തു ജാതായാം ജാതം സർവത്ര മംഗലം .. 22..

തസ്യാ നാമ സതീം ചക്രേ സത്യത്വാത്പരസംവിദഃ .
ദദൗ പുനഃ ശിവായാഥ തസ്യ ശക്തിസ്തു യാഭവത് .. 23..

സാ പുനർജ്വലനേ ദഗ്ധാ ദൈവയോഗാന്മനോർനൃപ .
ജനമേജയ ഉവാച -
അനർഥകരമേതത്തേ ശ്രാവിതം വചനം മുനേ .. 24..

ഏതാദൃശം മഹദ്വസ്തു കഥം ദഗ്ധം ഹുതാശനേ .
യന്നാമസ്മരണാന്നൃണാം സംസാരാഗ്നിഭയം ന ഹി .. 25..

കേന കർമവിപാകേന മനോർദഗ്ധം തദേവ ഹി .
വ്യാസ ഉവാച -
ശൃണു രാജൻ പുരാ വൃത്തം സതീദായസ്യ കാരണം .. 26..

കദാചിദഥ ദുർവാസാ ഗതോ ജാംബൂനദേശ്വരീം .
ദദർശ ദേവീം തത്രാസൗ മായാബീജം ജജാപ സഃ .. 27..

തതഃ പ്രസന്നാ ദേവേശീ നിജകണ്ഠഗതാം സ്രജം .
ഭ്രമദ്ഭ്രമരസംസക്താം മകരന്ദമദാകുലാം .. 28..

ദദൗ പ്രസാദഭൂതാം താം ജഗ്രാഹ ശിരസാ മുനിഃ .
തതോ നിർഗത്യ തരസാ വ്യോമമാർഗേണ താപസഃ .. 29..

ആജഗാമ സ യത്രാസ്തേ ദക്ഷഃ സാക്ഷാത്സതീപിതാ .
സന്ദർശനാർഥമംബായാ നനാമ ച സതീപദേ .. 30..

പൃഷ്ടോ ദക്ഷേണ സ മുനിർമാലാ കസ്യാസ്ത്യലൗകികീ .
കഥം ലബ്ധാ ത്വയാ നാഥ ദുർലഭാ ഭുവി മാനവൈഃ .. 31..

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ പ്രോവാചാശ്രുയുതേക്ഷണഃ .
ദേവ്യാഃ പ്രസാദമതുലം പ്രേമഗദ്ഗദിതാന്തരഃ .. 32..

പ്രാർഥയാമാസ താം മാലാം തം മുനിം സ സതീപിതാ .
അദേയം ശക്തിഭക്തായ നാസ്തി ത്രൈലോക്യമണ്ഡലേ .. 33..

ഇതി ബുദ്ധ്യാ തു താം മാലാം മനവേ സ സമർപയത് .
ഗൃഹീതാ ശിരസാ മാലാ മനുനാ നിജമന്ദിരേ .. 34..

സ്ഥാപിതാ ശയനം യത്ര ദമ്പത്യോരതിസുന്ദരം .
പശുകർമരതോ രാത്രൗ മാലാഗന്ധേന മോദിതഃ .. 35..

അഭവത്സ മഹീപാലസ്തേന പാപേന ശങ്കരേ .
ശിവേ ദ്വേഷമതിർജാതോ ദേവ്യാം സത്യാം തഥാ നൃപ .. 36..

രാജംസ്തേനാപരാധേന തജ്ജന്യോ ദേഹ ഏവ ച .
സത്യാ യോഗാഗ്നിനാ ദഗ്ധഃ സതീധർമദിദൃക്ഷയാ .. 37..

പുനശ്ച ഹിമവത്പൃഷ്ഠേ പ്രാദുരാസീത്തു തന്മഹഃ .
ജനമേജയ ഉവാച -
ദഹ്യമാനേ സതീദേഹേ ജാതേ കിമകരോച്ഛിവഃ .. 38..

പ്രാണാധികാ സതീ തസ്യ തദ്വിയോഗേന കാതരഃ .
വ്യാസ ഉവാച -
തതഃ പരം തു യജ്ജാതാം മയാ വക്തും ന ശക്യതേ .. 39..

ത്രൈലോക്യപ്രലയോ ജാതഃ ശിവകോപാഗ്നിനാ നൃപ .
വീരഭദ്രഃ സമുത്പന്നോ ഭദ്രകാലീഗണാന്വിതഃ .. 40..

ത്രൈലോക്യനാശനോദ്യുക്തോ വീരഭദ്രോ യദാഭവത് .
ബ്രഹ്മാദയസ്തദാ ദേവാഃ ശങ്കരം ശരണം യയുഃ .. 41..

ജാതേ സർവസ്വനാശേഽപി കരുണാനിധിരീശ്വരഃ .
അഭയം ദത്തവാംസ്തേഭ്യോ ബസ്തവക്ത്രേണ തം മനും .. 42..

അജീവയന്മഹാത്മാസൗ തതഃ ഖിന്നോ മഹേശ്വരഃ .
യജ്ഞവാടമുപാഗമ്യ രുരോദ ഭൃശദുഃഖിതഃ .. 43..

അപശ്യത്താം സതീം വഹ്നൗ ദഹ്യമാനാം തു ചിത്കലാം .
സ്കന്ധേഽപ്യാരോപയാമാസ ഹാ സതീതി വദന്മുഹുഃ .. 44..

ബഭ്രാമ ഭ്രാന്തചിത്തഃ സന്നാനാദേശേഷു ശങ്കരഃ .
തദാ ബ്രഹ്മാദയോ ദേവാശ്ചിന്താമാപുരനുത്തമാം .. 45..

വിഷ്ണുസ്തു ത്വരയാ തത്ര ധനുരുദ്യമ്യ മാർഗണൈഃ .
ചിച്ഛേദാവയവാൻസത്യാസ്തത്തത്സ്ഥാനേഷു തേഽപതൻ .. 46..

തത്തത്സ്ഥാനേഷു തത്രാസീന്നാനാമൂർതിധരോ ഹരഃ .
ഉവാച ച തതോ ദേവാൻസ്ഥാനേഷ്വേതേഷു യേ ശിവാം .. 47..

ഭജന്തി പരയാ ഭക്ത്യാ തേഷാം കിഞ്ചിന്ന ദുർലഭം .
നിത്യം സന്നിഹിതാ യത്ര നിജാംഗേഷു പരാംബികാ .. 48..

സ്ഥാനേഷ്വേതേഷു യേ മർത്യാഃ പുരശ്ചരണകർമിണഃ .
തേഷാം മന്ത്രാഃ പ്രസിദ്ധ്യന്തി മായാബീജം വിശേഷതഃ .. 49..

ഇത്യുക്ത്വാ ശങ്കരസ്തേഷു സ്ഥാനേഷു വിരഹാതുരഃ .
കാലം നിന്യേ നൃപശ്രേഷ്ഠ ജപധ്യാനസമാധിഭിഃ .. 50..

ജനമേജയ ഉവാച -
കാനി സ്ഥാനാനി താനി സ്യുഃ സിദ്ധപീഠാനി ചാനഘ .
കതി സംഖ്യാനി നാമാനി കാനി തേഷാം ച മേ വദ .. 51..

 തത്ര സ്ഥിതാനാം ദേവീനാം നാമാനി ച കൃപാകര .

കൃതാർഥോഽഹം ഭവേ യേന തദ്വദാശു മഹാമുനേ .. 52..

വ്യാസ ഉവാച -
ശൃണു രാജൻപ്രവക്ഷ്യാമി ദേവേപീഠാനി സാമ്പ്രതം .
യേഷാം ശ്രവണമാത്രേണ പാപഹീനോ ഭവേന്നരഃ .. 53..

യേഷു യേഷു ച പീഠേഷൂപാസ്യേയം സിദ്ധികാങ്ക്ഷിഭിഃ .
ഭൂതികാമൈരഭിധ്യേയാ താനി വക്ഷ്യാമി തത്ത്വതഃ .. 54..

വാരാണസ്യാം വിശാലാക്ഷീ ഗൗരീമുഖനിവാസിനീ .
ക്ഷേത്രേ വൈ നൈമിഷാരണ്യേ പ്രോക്താ സാ ലിംഗധാരിണീ .. 55..

പ്രയാഗേ ലലിതാ പ്രോക്താ കാമുകീ ഗന്ധമാദനേ .
മാനസേ കുമുദാ പ്രോക്താ ദക്ഷിണേ ചോത്തരേ തഥാ .. 56..

വിശ്വകാമാ ഭഗവതീ വിശ്വകാമപ്രപൂരണീ .
ഗോമന്തേ ഗോമതീ ദേവീ മന്ദരേ കാമചാരിണീ .. 57..

മദോത്കടാ ചൈത്രരഥേ ജയന്തീ ഹസ്തിനാപുരേ .
ഗൗരീ പ്രോക്താ കാന്യകുബ്ജേ രംഭാ തു മലയാചലേ .. 58..

ഏകാമ്രപീഠേ സമ്പ്രോക്താ ദേവീ സാ കീർതിമത്യപി .
വിശ്വേ വിശ്വേശ്വരീം പ്രാഹുഃ പുരുഹൂതാം ച പുഷ്കരേ .. 59..

കേദാരപീഠേ സമ്പ്രോക്താ ദേവീ സന്മാർഗദായിനീ .
മന്ദാ ഹിമവതഃ പൃഷ്ഠേ ഗോകർണേ ഭദ്രകർണികാ .. 60..

സ്ഥാനേശ്വരേ ഭവാനീ തു ബില്വലേ ബില്വപത്രികാ .
ശ്രീശൈലേ മാധവീ പ്രോക്താ ഭദ്രാ ഭദ്രേശ്വരേ തഥാ .. 61..

വരാഹശൈലേ തു ജയാ കമലാ കമലാലയേ .
രുദ്രാണീ രുദ്രകോട്യാം തു കാലീ കാലഞ്ജരേ തഥാ .. 62..

ശാലഗ്രാമേ മഹാദേവീ ശിവലിംഗേ ജലപ്രിയാ .
മഹാലിംഗേ തു കപിലാ മാകോടേ മുകുടേശ്വരീ .. 63..

മായാപുര്യാം കുമാരീ സ്യാത്സന്താനേ ലലിതാംബികാ .
ഗയായാം മംഗലാ പ്രോക്താ വിമലാ പുരുഷോത്തമേ .. 64..

ഉത്പലാക്ഷീ സഹസ്രാക്ഷേ ഹിരണ്യാക്ഷേ മഹോത്പലാ .
വിപാശായാമമോഘാക്ഷീ പാഡലാ പുണ്ഡ്രവർധനേ .. 65..

നാരായണീ സുപാർശ്വേ തു ത്രികൂടേ രുദ്രസുന്ദരീ .
വിപുലേ വിപുലാ ദേവീ കല്യാണീ മലയാചലേ .. 66..

സഹ്യാദ്രാവേകവീരാ തു ഹരിശ്ചന്ദ്രേ തു ചന്ദ്രികാ .
രമണാ രാമതീർഥേ തു യമുനായാം മൃഗാവതീ .. 67..

കോടവീ കോടതീർഥേ തു സുഗന്ധാ മാധവേ വനേ .
ഗോദാവര്യാം ത്രിസന്ധ്യാ തു ഗംഗാദ്വാരേ രതിപ്രിയാ .. 68..

ശിവകുണ്ഡേ ശുഭാനന്ദാ നന്ദിനീ ദേവികാതടേ .

രുക്മിണീ ദ്വാരവത്യാം തു രാധാ വൃന്ദാവനേ വനേ .. 69..

ദേവകീ മഥുരായാം തു പാതാലേ പരമേശ്വരീ .
ചിത്രകൂടേ തഥാ സീതാ വിന്ധ്യേ വിന്ധ്യാധിവാസിനീ .. 70..

കരവീരേ മഹാലക്ഷ്മീരുമാ ദേവീ വിനായകേ .
ആരോഗ്യാ വൈദ്യനാഥേ തു മഹാകാലേ മഹേശ്വരീ .. 71..

അഭയേത്യുഷ്ണതീർഥേഷു നിതംബാ വിന്ധ്യപർവതേ .
മാണ്ഡവ്യേ മാണ്ഡവീ നാമ സ്വാഹാ മാഹേശ്വരീപുരേ .. 72..

ഛഗലണ്ഡേ പ്രചണ്ഡാ തു ചണ്ഡികാമരകണ്ടകേ .
സോമേശ്വരേ വരാരോഹാ പ്രഭാസേ പുഷ്കരാവതീ .. 73..

ദേവമാതാ സരസ്വത്യാം പാരാവാരാ തടേ സ്മൃതാ .
മഹാലയേ മഹാഭാഗാ പയോഷ്ണ്യാം പിംഗലേശ്വരീ .. 74..

സിംഹികാ കൃതശൗചേ തു കാർതികേ ത്വതിശാങ്കരീ .
ഉത്പലാവർതകേ ലോലാ സുഭദ്രാ ശോണസംഗമേ .. 75..

മാതാ സിദ്ധവനേ ലക്ഷ്മീരനംഗാ ഭരതാശ്രമേ .
ജാലന്ധരേ വിശ്വമുഖീ താരാ കിഷ്കിന്ധപർവതേ .. 76..

ദേവദാരുവനേ പുഷ്ടിർമേധാ കാശ്മീരമണ്ഡലേ .
ഭീമാ ദേവീ ഹിമാദ്രൗ തു തുഷ്ടിർവിശ്വേശ്വരേ തഥാ .. 77..

കപാലമോചനേ ശുദ്ധിർമാതാ കാമാവരോഹണേ .
ശംഖോദ്ധാരേ ധാരാ നാമ ധൃതിഃ പിണ്ഡാരകേ തഥാ .. 78..

കലാ തു ചന്ദ്രഭാഗായാമച്ഛോദേ ശിവധാരിണീ .
വേണായാമമൃതാ നാമ ബദര്യാമുർവശീ തഥാ .. 79..

ഔഷധിശ്ചോത്തരകുരൗ കുശദ്വീപേ കുശോദകാ .
മന്മഥാ ഹേമകൂടേ തു കുമുദേ സത്യവാദിനീ .. 80..

അശ്വത്ഥേ വന്ദനീയാ തു നിധിർവൈശ്രവണാലയേ .
ഗായത്രീ വേദവദനേ പാർവതീ ശിവസന്നിധൗ .. 81..

ദേവലോകേ തഥേന്ദ്രാണീ ബ്രഹ്മാസ്യേഷു സരസ്വതീ .
സൂര്യബിംബേ പ്രഭാ നാമ മാതൄണാം വൈഷ്ണവീ മതാ .. 82..

അരുന്ധതീ സതീനാം തു രാമാസു ച തിലോത്തമാ .
ചിത്തേ ബ്രഹ്മകലാ നാമ ശക്തിഃ സർവശരീരിണാം .. 83..

ഇമാന്യഷ്ട ശതാനി സ്യുഃ പീഠാനി ജനമേജയ .
തത്സംഖ്യാകാസ്തദീശാന്യോ ദേവ്യശ്ച പരികീർതിതാഃ .. 84..

സതീദേവ്യംഗഭൂതാനി പീഠാനി കഥിതാനി ച .
അന്യാന്യപി പ്രസംഗേന യാനി മുഖ്യാനി ഭൂതലേ .. 85..

യഃ സ്മരേച്ഛൃണുയാദ്വാപി നാമാഷ്ടശതമുത്തമം .
സർവപാപവിനിർമുക്തോ ദേവീലോകം പരം വ്രജേത് .. 86..

ഏതേഷു സർവപീഠേഷു ഗച്ഛേദ്യാത്രാവിധാനതഃ .
സന്തർപയേച്ച പിത്രാദീഞ്ഛ്രാദ്ധാദീനി വിധായ ച .. 87..

കുര്യാച്ച മഹതീം പൂജാം ഭഗവത്യാ വിധാനതഃ .
ക്ഷമാപയേജ്ജഗദ്ധാത്രീം ജഗദംബാം മുഹുർമുഹുഃ .. 88..

കൃതകൃത്യം സ്വമാത്മാനം ജാനീയാജ്ജനമേജയ .
ഭക്ഷ്യഭോജ്യാദിഭിഃ സർവാൻബ്രാഹ്മണാൻഭോജയേത്തതഃ .. 89..

സുവാസിനീഃ കുമാരീശ്ച ബടുകാദീംസ്തഥാ നൃപ .
തസ്മിൻക്ഷേത്രേ സ്ഥിതാ യേ തു ചാണ്ഡാലാദ്യാ അപി പ്രഭോ .. 90..

ദേവീരൂപാഃ സ്മൃതാഃ സർവേ പൂജനീയാസ്തതോ ഹി തേ .
പ്രതിഗ്രഹാദികം സർവം തേഷു ക്ഷേത്രേഷു വർജയേത് .. 91..

യഥാശക്തി പുരശ്ചര്യാം കുര്യാന്മന്ത്രസ്യ സത്തമഃ .
മായാബീജേന ദേവേശീം തത്തത്പീഠാധിവാസിനീം .. 92..

പൂജയേദനിശം രാജൻ പുരശ്ചരണകൃദ്ഭവേത് .
വിത്തശാഠ്യം ന കുർവീത ദേവീഭക്തിപരോ നരഃ .. 93..

യ ഏവം കുരുതേ യാത്രാം ശ്രീദേവ്യാഃ പ്രീതമാനസഃ .
സഹസ്രകല്പപര്യന്തം ബ്രഹ്മലോകേ മഹത്തരേ .. 94..

വസന്തി പിതരസ്തസ്യ സോഽപി ദേവീപുരേ തഥാ .
അന്തേ ലബ്ധ്വാ പരം ജ്ഞാനം ഭവേന്മുക്തോ ഭവാംബുധേഃ .. 95..

നാമാഷ്ടശതജാപേന ബഹവഃ സിദ്ധതാം ഗതാഃ .
യത്രൈതല്ലിഖിതം സാക്ഷാത്പുസ്തകേ വാപി തിഷ്ഠതി .. 96..

ഗ്രഹമാരീഭയാദീനി തത്ര നൈവ ഭവന്തി ഹി .
സൗഭാഗ്യം വർധതേ നിത്യം യഥാ പർവണി വാരിധിഃ .. 97..

ന തസ്യ ദുർലഭം കിഞ്ചിന്നാമാഷ്ടശതജാപിനഃ .
കൃതകൃത്യോ ഭവേന്നൂനം ദേവീഭക്തിപരായണഃ .. 98..

നമന്തി ദേവതാസ്തം വൈ ദേവീരൂപോ ഹി സ സ്മൃതഃ .
സർവഥാ പൂജ്യതേ ദേവൈഃ കിം പുനർമനുജോത്തമൈഃ .. 99..

ശ്രാദ്ധകാലേ പഠേദേതന്നാമാഷ്ടശതമുത്തമം .
തൃപ്താസ്തത്പിതരഃ സർവേ പ്രയാന്തി പരമാം ഗതിം .. 100..

ഇമാനി മുക്തിക്ഷേത്രാണി സാക്ഷാത്സംവിന്മയാനി ച .
സിദ്ധപീഠാനി രാജേന്ദ്ര സംശ്രയേന്മതിമാന്നരഃ .. 101..

പൃഷ്ടം യത്തത്ത്വയാ രാജന്നുക്തം സർവം മഹേശിതുഃ .
രഹസ്യാതിരഹസ്യം ച കിം ഭൂയഃ ശ്രോതുമിച്ഛസി .. 102..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം
സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീപീഠവർണനം നാമ ത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.30..

7.31 ഏകത്രിംശോഽധ്യായഃ . ഹിമാലയഗൃഹേ പാർവതീജന്മവിഷയേ ദേവാന ദേവീകഥനവർണനം .

ജനമേജയ ഉവാച .
ധരാധരാധീശമൗലാവാവിരാസീത്പരം മഹഃ .
യദുക്തം ഭവതാ പൂർവം വിസ്തരാത്തദ്വദസ്വ മേ .. 1..

കോ വിരജ്യേത മതിമാൻ പിബഞ്ഛക്തികഥാമൃതം .
സുധാം തു പിബതാം മൃത്യുഃ സ നൈതച്ഛൃണ്വതോ ഭവേത് .. 2..

വ്യാസ ഉവാച .
ധന്യോഽസി കൃതകൃത്യോഽസി ശിക്ഷിതോഽസി മഹാത്മഭിഃ .
ഭാഗ്യവാനസി യദ്ദേവ്യാം നിർവ്യാജാ ഭക്തിരസ്തി തേ .. 3..

ശൃണു രാജൻപുരാ വൃത്തം സതീദേഹേഽഗ്നിഭർജിതേ .
ഭ്രാന്തഃ ശിവസ്തു ബഭ്രാമ ക്വചിദ്ദേശേ സ്ഥിരോഽഭവത് .. 4..

പ്രപഞ്ചഭാനരഹിതഃ സമാധിഗതമാനസഃ .
ധ്യായന്ദേവീസ്വരൂപം തു കാലം നിന്യേ സ ആത്മവാൻ .. 5..

സൗഭാഗ്യരഹിതം ജാതം ത്രൈലോക്യം സചരാചരം .
ശക്തിഹീനം ജഗത്സർവം സാബ്ധിദ്വീപം സപർവതം .. 6..

ആനന്ദഃ ശുഷ്കതാം യാതഃ സർവേഷാം ഹൃദയാന്തരേ .
ഉദാസീനാഃ സർവലോകാശ്ചിന്താജർജരചേതസഃ .. 7..

സദാ ദുഃഖോദധൗ മഗ്നാ രോഗഗ്രസ്താസ്തദാഭവൻ .
ഗ്രഹാണാം ദേവതാനാം ച വൈപരീത്യേന വർതനം .. 8..

അധിഭൂതാധിദൈവാനാം സത്യഭാവാന്ന്യപാഭവൻ .
അഥാഽസ്മിന്നേവ കാലേ തു താരകാഖ്യോ മഹസുരഃ .. 9..

ബ്രഹ്മദത്തവരോ ദൈത്യോഽഭവത്ത്രൈലോക്യനായകഃ .
ശിവൗരസസ്തു യഃ പുത്രഃ സ തേ ഹന്താ ഭവിഷ്യതി .. 10..

ഇതി കല്പിതമൃത്യുഃ സ ദേവദേവൈർമഹാസുരഃ .
ശിവൗരസസുതാഭാവാജ്ജഗർജ ച നനന്ദ ച .. 11..

തേന ചോപദ്രുതാഃ സർവേ സ്വസ്ഥാനാത്പ്രച്യുതാഃ സുരാഃ .
ശിവൗരസസുതാഭാവാച്ചിന്താമാപുർദുരത്യയാം .. 12..

നാംഗനാ ശങ്കരസ്യാസ്തി കഥം തത്സുതസംഭവഃ .
അസ്മാകം ഭാഗ്യഹീനാനാം കഥം കാര്യം ഭവിഷ്യതി .. 13..

ഇതി ചിന്താതുരാഃ സർവേ ജഗ്മുർവൈകുണ്ഠമണ്ഡലേ .
ശശംസുർഹരിമേകാന്തേ സ ചോപായം ജഗാദ ഹ .. 14..

കുതശ്ചിന്താതുരാഃ സർവേ കാമകല്പദ്രുമാ ശിവാ .
ജാഗർതി ഭൂവനേശാനീ മണിദ്വീപാധിവാസിനീ .. 15..

അസ്മാകമനയാ ദേവ തദുപേക്ഷാസ്തി നാന്യഥാ .
ശിക്ഷൈവേയം ജഗന്മാത്രാ കൃതാസ്മച്ഛിക്ഷണായ ച .. 16..

ലാലനേ താഡനേ മാതുർനാകാരുണ്യം യഥാർഭകേ .
തദ്വദേവ ജഗന്മാതുർനിയന്ത്ര്യാ ഗുണദോഷയോഃ .. 17..

അപരാധോ ഭവത്യേവ തനയസ്യ പദേ പദേ .
കോഽപരഃ സഹതേ ലോകേ കേവലം മാതരം വിനാ .. 18..

തസ്മാദ്യൂയം പരാംബാം താം ശരണം യാത മാ ചിരം .
നിർവ്യാജയാ ചിത്തവൃത്ത്യാ സാ വഃ കാര്യം വിധാസ്യതി .. 19..

ഇത്യാദിശ്യ സുരാൻസർവാന്മഹാവിഷ്ണുഃ സ്വജായയാ .
സംയുതോ നിർജഗാമാശു ദേവൈഃ സഹ സുരാധിപഃ .. 20..

ആജഗാമ മഹാശൈലം ഹിമവന്തം നഗാധിപം .
അഭവംശ്ച സുരാഃ സർവേ പുരശ്ചരണകർമിണഃ .. 21..

അംബായജ്ഞവിധാനജ്ഞാ അംബായജ്ഞം ച ചക്രിരേ .
തൃതീയാദിവ്രതാന്യാശു ചക്രുഃ സർവേ സുരാ നൃപ .. 22..

കേചിത്സമാധിനിഷ്ണാതാഃ കേചിന്നാമപരായണാഃ .
കേചിത്സൂക്തപരാഃ കേചിന്നാമപാരായണോത്സുകാഃ .. 23..

മന്ത്രപാരായണപരാഃ കേചിത്കൃച്ഛ്രാദികാരിണഃ .
അന്തര്യാഗപരാഃ കേചിത്കേചിന്ന്യാസപരായണാഃ .. 24..

ഹൃല്ലേഖയാ പരാശക്തേഃ പൂജാം ചക്രുരതന്ദ്രിതാഃ .
ഇത്യേവം ബഹുവർഷാണി കാലോഽഗാജ്ജനമേജയ .. 25..

അകസ്മാച്ചൈത്രമാസീയനവമ്യാം ച ഭൃഗോർദിനേ .
പ്രാദുർബഭൂവ പുരതസ്തന്മഹഃ ശ്രുതിബോധിതം .. 26..

ചതുർദിക്ഷു ചതുർവേദൈർമൂർതിമദ്ഭിരഭിഷ്ടുതം .
കോടിസൂര്യപ്രതീകാശം ചന്ദ്രകോടിസുശീതലം .. 27..

വിദ്യുത്കോടിസമാനാഭമരുണം തത്പരം മഹഃ .
നൈവ ചോർധ്വം ന തിര്യക്ച ന മധ്യേ പരിജഗ്രഭത് .. 28..

ആദ്യന്തരഹിതം തത്തു ന ഹസ്താദ്യംഗസംയുതം .
ന ച സ്ത്രീരൂപമഥവാ ന പുംരൂപമഥോഭയം .. 29..

ദീപ്ത്യാ പിധാനം നേത്രാണാം തേഷാമാസീന്മഹീപതേ .
പുനശ്ച ധൈര്യമാലംബ്യ യാവത്തേ ദദൃശുഃ സുരാഃ .. 30..

താവത്തദേവ സ്ത്രീരൂപേണാഭാദ്ദിവ്യം മനോഹരം .
അതീവ രമണീയാംഗീം കുമാരീം നവയൗവനാം .. 31..

ഉദ്യത്പീനകുചദ്വന്ദ്വനിന്ദിതാംഭോജകുഡ്മലാം .
രണത്കിങ്കിണികാജാലസിഞ്ജന്മഞ്ജീരമേഖലാം .. 32..

കനകാംഗദകേയൂരഗ്രൈവേയകവിഭൂഷിതാം .
അനർഘ്യമണിസംഭിന്നഗലബന്ധവിരാജിതാം .. 33..

തനുകേതകസംരാജന്നീലഭ്രമരകുന്തലാം .
നിതംബബിംബസുഭഗാം രോമരാജിവിരാജിതാം .. 34..

കർപൂരശകലോന്മിശ്രതാംബൂലപൂരിതാനനാം .
കനത്കനകതാടങ്കവിടങ്കവദനാംബുജാം .. 35..

അഷ്ടമീചന്ദ്രബിംബാഭലലാടാമായതഭ്രുവം .
രക്താരവിന്ദനയനാമുന്നസാം മധുരാധരാം .. 36..

കുന്ദകുഡ്മലദന്താഗ്രാം മുക്താഹാരവിരാജിതാം .
രത്നസംഭിന്നമുകുടാം ചന്ദ്രരേഖാവതംസിനീം .. 37..

മല്ലികാമാലതീമാലാകേശപാശവിരാജിതാം .
കാശ്മീരബിന്ദുനിടിലാം നേത്രത്രയവിലാസിനീം .. 38..

പാശാങ്കുശവരാഭീതിചതുർബാഹും ത്രിലോചനാം .
രക്തവസ്ത്രപരീധാനാം ദാഡിമീകുസുമപ്രഭാം .. 39..

സർവശൃംഗാരവേഷാഢ്യാം സർവദേവനമസ്കൃതാം .
സർവാശാപൂരികാം സർവമാതരം സർവമോഹിനീം .. 40..

പ്രസാദസുമുഖീമംബാം മന്ദസ്മിതമുഖാംബുജാം .
അവ്യാജകരുണാമൂർതിം ദദൃശുഃ പുരതഃ സുരാഃ .. 41..

ദൃഷ്ട്വാ താം കരുണാമുർതിം പ്രണേമുഃ സകലാഃ സുരാഃ .
വക്തും നാശക്നുവൻ കിഞ്ചിദ്വാഷ്പസംരുദ്ധനിഃസ്വനാഃ .. 42..

കഥഞ്ചിത്സ്ഥൈര്യമാലംബ്യ ഭക്ത്യാ ചാനതകന്ധരാഃ .
പ്രേമാശ്രുപൂർണനയനാസ്തുഷ്ടുവുർജഗദംബികാം .. 43..

ദേവാ ഊചുഃ .
നമോ ദേവ്യൈ മഹാദേവ്യൈ ശിവായൈ സതതം നമഃ .
നമഃ പ്രകൃത്യൈ ഭദ്രായൈ നിയതാഃ പ്രണതാഃ സ്മ താം .. 44..

താമഗ്നിവർണാം തപസാ ജ്വലന്തീം
വൈരോചനീം കർമഫലേഷു ജുഷ്ടാം .
ദുർഗാം ദേവീം ശരണമഹം പ്രപദ്യേ
സുതരസി തരസേ നമഃ .. 45..

ദേവീം വാചമജനയന്ത ദേവാ-
സ്താം വിശ്വരൂപാഃ പശവോ വദന്തി .
സാ നോ മന്ദ്രേഷമൂർജം ദുഹാനാ
ധേനുർവാഗസ്മാനുപസുഷ്ടുതൈതു .. 46..

കാലരാത്രിം ബ്രഹ്മസ്തുതാം വൈഷ്ണവീം സ്കന്ദമാതരം .
സരസ്വതീമദിതിം ദക്ഷദുഹിതരം നമാമഃ പാവനാം ശിവാം .. 47..

മഹാലക്ഷ്മ്യൈ ച വിദ്മഹേ സർവശക്ത്യൈ ച ധീമഹി .
തന്നോ ദേവീ പ്രചോദയാത് .. 48..

നമോ വിരാട്സ്വരൂപിണ്യൈ നമഃ സൂത്രാത്മമൂർതയേ .
നമോഽവ്യാകൃതരൂപിണ്യൈ നമഃ ശ്രീബ്രഹ്മമൂർതയേ .. 49..

യദജ്ഞാനാജ്ജഗദ്ഭാതി രജ്ജുസർപസ്രഗാദിവത് .
യജ്ജ്ഞാനാല്ലയമാപ്നോതി നുമസ്താം ഭുവനേശ്വരീം .. 50..

നുമസ്തത്പദലക്ഷ്യാർഥാം ചിദേകരസരൂപിണീം .
അഖണ്ഡാനന്ദരൂപാം താം വേദതാത്പര്യഭൂമികാം .. 51..

പഞ്ചകോശാതിരിക്താം താമവസ്ഥാത്രയസാക്ഷിണീം .
നുമസ്ത്വമ്പദലക്ഷ്യാർഥാം പ്രത്യഗാത്മസ്വരൂപിണീം .. 52..

നമഃ പ്രണവരൂപായൈ നമോ ഹ്രീങ്കാരമൂർതയേ .
നാനാമന്ത്രാത്മികായൈ തേ കരുണായൈ നമോ നമഃ .. 53..

ഇതി സ്തുതാ തദാ ദേവൈർമണിദ്വീപാധിവാസിനീ .
പ്രാഹ വാചാ മധുരയാ മത്തകോകിലനിഃസ്വനാ .. 54..

ശ്രീദേവ്യുവാച .
വദന്തു വിബുധാഃ കാര്യം യദർഥമിഹ സംഗതാഃ .
വരദാഹം സദാ ഭക്തകാമകല്പദ്രുമാസ്മി ച .. 55..

തിഷ്ഠന്ത്യാം മയി കാ ചിന്താ യുഷ്മാകം ഭക്തിശാലിനാം .
സമുദ്ധരാമി മദ്ഭക്താന്ദുഃഖസംസാരസാഗരാത് .. 56..

ഇതി പ്രതിജ്ഞാം മേ സത്യാം ജാനീഥ വിബുധോത്തമാഃ .
ഇതി പ്രേമാകുലാം വാണീം ശ്രുത്വാ സന്തുഷ്ടമാനസാഃ .. 57..

നിർഭയാ നിർജരാ രാജന്നൂചുർദുഃഖം സ്വകീയകം .
ദേവാ ഊചുഃ .
നാജ്ഞാതം കിഞ്ചിദപ്യത്ര ഭവത്യാസ്തി ജഗത്ത്രയേ .. 58..

സർവജ്ഞയാ സർവസാക്ഷിരൂപിണ്യാ പരമേശ്വരി .
താരകേണാസുരേന്ദ്രേണ പീഡിതാഃ സ്മോ ദിവാനിശം .. 59..

ശിവാംഗജാദ്വധസ്തസ്യ നിർമിതോ ബ്രഹ്മണാ ശിവേ .
ശിവാംഗനാ തു നൈവാസ്തി ജാനാസി ത്വം മഹേശ്വരി .. 60..

സർവജ്ഞപുരതഃ കിം വാ വക്തവ്യം പാമരൈർജനൈഃ .
ഏതദുദ്ദേശതഃ പ്രോക്തമപരം തർകയാംബികേ .. 61..

സർവദാ ചരണാംഭോജേ ഭക്തിഃ സ്യാത്തവ നിശ്ചലാ .
പ്രാർഥനീയമിദം മുഖ്യമപരം ദേഹഹേതവേ .. 62..

ഇതി തേഷാം വചഃ ശ്രുത്വാ പ്രോവാച പരമേശ്വരീ .
മമ ശക്തിസ്തു യാ ഗൗരീ ഭവിഷ്യതി ഹിമാലയേ .. 63..

ശിവായ സാ പ്രദേയാ സ്യാത്സാ വഃ കാര്യം വിധാസ്യതി .
ഭക്തിര്യച്ചരണാംഭോജേ ഭൂയാദ്യുഷ്മാകമാദരാത് .. 64..

ഹിമാലയോ ഹി മനസാ മാമുപാസ്തേഽതിഭക്തിതഃ .
തതസ്തസ്യ ഗൃഹേ ജന്മ മമ പ്രിയകരം മതം .. 65..

 വ്യാസ ഉവാച .

ഹിമാലയോഽപി തച്ഛ്രുത്വാത്യനുഗ്രഹകരം വചഃ .
ബാഷ്പൈഃ സംരുദ്ധകണ്ഠാക്ഷോ മഹാരാജ്ഞീം വചോഽബ്രവീത് .. 66..

മഹത്തരം തം കുരുഷേ യസ്യാനുഗ്രഹമിച്ഛസി .
നോചേത്ക്വാഹം ജഡഃ സ്ഥാണുഃ ക്വ ത്വം സച്ചിത്സ്വരൂപിണീ .. 67..

അസംഭാവ്യം ജന്മശതൈസ്ത്വത്പിതൃത്വം മമാനഘേ .
അശ്വമേധാദിപുണ്യൈർവാ പുണ്യൈർവാ തത്സമാധിജൈഃ .. 68..

അദ്യ പ്രപഞ്ചേ കീർതിഃ സ്യാജ്ജഗന്മാതാ സുതാഭവത് .
അഹോ ഹിമാലയസ്യാസ്യ ധന്യോഽസൗ ഭാഗ്യവാനിതി .. 69..

യസ്യാസ്തു ജഠരേ സന്തി ബ്രഹ്മാണ്ഡാനാം ച കോടയഃ .
സൈവ യസ്യ സുതാ ജാതാ കോ വാ സ്യാത്തത്സമോ ഭുവി .. 70..

ന ജാനേഽസ്മത്പിതൄണാം കിം സ്ഥാനം സ്യാന്നിർമിതം പരം .
ഏതാദൃശാനാം വാസായ യേഷാം വംശേഽസ്തി മാദൃശഃ .. 71..

ഇദം യഥാ ച ദത്തം മേ കൃപയാ പ്രേമപൂർണയാ .
സർവവേദാന്തസിദ്ധം ച ത്വദ്രൂപം ബ്രൂഹി മേ തഥാ .. 72..

യോഗം ച ഭക്തിസഹിതം ജ്ഞാനം ച ശ്രുതിസമ്മതം .
വദസ്വ പരമേശാനി ത്വമേവാഹം യതോ ഭവേഃ .. 73..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ പ്രസന്നമുഖപങ്കജാ .
വക്തുമാരഭതാംബാ സാ രഹസ്യം ശ്രുതിഗൂഹിതം .. 74..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ഹിമാലയഗൃഹേ
പാർവതീജന്മവിഷയേ ദേവാൻ പ്രതി ദേവീകഥനവർണനം നാമൈകത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.31..

7.32 ദ്വാത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവ്യാ വ്യഷ്ടിസമഷ്ടിരൂപവർണനം .

ശ്രീദേവ്യുവാച .
ശൃണ്വന്തു നിർജരാഃ സർവേ വ്യാഹരന്ത്യാ വചോ മമ .
യസ്യ ശ്രവണമാത്രേണ മദ്രൂപത്വം പ്രപദ്യതേ .. 1..

അഹമേവാസ പൂർവം തു നാന്യത്കിഞ്ചിന്നഗാധിപ .
തദാത്മരൂപം ചിത്സംവിത്പരബ്രഹ്മൈകനാമകം .. 2..

അപ്രതർക്യമനിർദേശ്യമനൗപമ്യമനാമയം .
തസ്യ കാചിത്സ്വതഃ സിദ്ധാ ശക്തിർമായേതി വിശ്രുതാ .. 3..

ന സതീ സാ നാസതീ സാ നോഭയാത്മാ വിരോധതഃ .
ഏതദ്വിലക്ഷണാ കാചിദ്വസ്തുഭൂതാസ്തി സർവദാ .. 4..

പാവകസ്യോഷ്ണതേവേയമുഷ്ണാംശോരിവ ദീധിതിഃ .
ചന്ദ്രസ്യ ചന്ദ്രികേവേയം മമേയം സഹജാ ധ്രുവാ .. 5..

 തസ്യാം കർമാണി ജീവാനാം ജീവാഃ കാലാശ്ച സഞ്ചരേ .

അഭേദേന വിലീനാഃ സ്യുഃ സുഷുപ്തൗ വ്യവഹാരവത് .. 6..

സ്വശക്തേശ്ച സമായോഗാദഹം ബീജാത്മതാം ഗതാ .
സ്വാധാരാവരണാത്തസ്യാ ദോഷത്വം ച സമാഗതം .. 7..

ചൈതന്യസ്യ സമായോഗാന്നിമിത്തത്വം ച കഥ്യതേ .
പ്രപഞ്ചപരിണാമാച്ച സമവായിത്വമുച്യതേ .. 8..

കേചിത്താം തപ ഇത്യാഹുസ്തമഃ കേചിജ്ജഡം പരേ .
ജ്ഞാനം മായാം പ്രധാനം ച പ്രകൃതിം ശക്തിമപ്യജാം .. 9..

വിമർശ ഇതി താം പ്രാഹുഃ ശൈവശാസ്ത്രവിശാരദാഃ .
അവിദ്യാമിതരേ പ്രാഹുർവേദതത്ത്വാർഥചിന്തകാഃ .. 10..

ഏവം നാനാവിധാനി സ്യുർനാമാനി നിഗമാദിഷു .
തസ്യാ ജഡത്വം ദൃശ്യത്വാജ്ജ്ഞാനനാശാത്തതോഽസതീ .. 11..

ചൈതന്യസ്യ ന ദൃശ്യത്വം ദൃശ്യത്വേ ജഡമേവ തത് .
സ്വപ്രകാശം ച ചൈതന്യം ന പരേണ പ്രകാശിതം .. 12..

അനവസ്ഥാദോഷസത്ത്വാന്ന സ്വേനാപി പ്രകാശിതം .
കർമകർത്രീവിരോധഃ സ്യാത്തസ്മാത്തദ്ദീപവത്സ്വയം .. 13..

പ്രകാശമാനമന്യേഷാം ഭാസകം വിദ്ധി പർവത .
അത ഏവ ച നിത്യത്വം സിദ്ധസംവിത്തനോർമമ .. 14..

ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്ത്യാദൗ ദൃശ്യസ്യ വ്യഭിചാരതഃ .
സംവിദോ വ്യഭിചാരശ്ച നാനുഭൂതോഽസ്തി കർഹിചിത് .. 15..

യദി തസ്യാപ്യനുഭവസ്തർഹ്യയം യേന സാക്ഷിണാ .
അനുഭൂതഃ സ ഏവാത്ര ശിഷ്ടഃ സംവിദ്വപുഃ പുരാ .. 16..

അത ഏവ ച നിത്യത്വം പ്രോക്തം സച്ഛാസ്ത്രകോവിദൈഃ .
ആനന്ദരൂപതാ ചാസ്യാഃ പരപ്രേമാസ്പദത്വതഃ .. 17..

മാ ന ഭൂവം ഹി ഭൂയാസമിതി പ്രേമാത്മനി സ്ഥിതം .
സർവസ്യാന്യസ്യ മിഥ്യാത്വാദസംഗത്വം സ്ഫുടം മമ .. 18..

അപരിച്ഛിന്നതാപ്യേവമത ഏവ മതാ മമ .
തച്ച ജ്ഞാനം നാത്മധർമോ ധർമത്വേ ജഡതാഽഽത്മനഃ .. 19..

ജ്ഞാനസ്യ ജഡശേഷത്വം ന ദൃഷ്ടം ന ച സംഭവി .
ചിദ്ധർമത്വം തഥാ നാസ്തി ചിതശ്ചിന്ന ഹി ഭിദ്യതേ .. 20..

തസ്മാദാത്മാ ജ്ഞാനരൂപഃ സുഖരൂപശ്ച സർവദാ .
സത്യഃ പൂർണോഽപ്യസംഗശ്ച ദ്വൈതജാലവിവർജിതഃ .. 21..

സ പുനഃ കാമകർമാദിയുക്തയാ സ്വീയമായയാ .
പൂർവാനുഭൂതസംസ്കാരാത് കാലകർമവിപാകതഃ .. 22..

അവിവേകാച്ച തത്ത്വസ്യ സിസൃക്ഷാവാൻപ്രജായതേ .
അബുദ്ധിപൂർവഃ സർഗോഽയം കഥിതസ്തേ നഗാധിപ .. 23..

ഏതദ്ധി യന്മയാ പ്രോക്തം മമ രൂപമലൗകികം .
അവ്യാകൃതം തദവ്യക്തം മായാശബലമിത്യപി .. 24..

പ്രോച്യതേ സർവശാസ്ത്രേഷു സർവകാരണകാരണം .
തത്ത്വാനാമാദിഭൂതം ച സച്ചിദാനന്ദവിഗ്രഹം .. 25..

സർവകർമഘനീഭൂതമിച്ഛാജ്ഞാനക്രിയാശ്രയം .
ഹ്രീങ്കാരമന്ത്രവാച്യം തദാദിതത്ത്വം തദുച്യതേ .. 26..

തസ്മാദാകാശ ഉത്പന്നഃ ശബ്ദതന്മാത്രരൂപകഃ .
ഭവേത്സ്പർശാത്മകോ വായുസ്തേജോരൂപാത്മകം പുനഃ .. 27..

ജലം രസാത്മകം പശ്ചാത്തതോ ഗന്ധാത്മികാ ധരാ .
ശബ്ദൈകഗുണ ആകാശോ വായുഃ സ്പർശരവാന്വിതഃ .. 28..

ശബ്ദസ്പർശരൂപഗുണം തേജ ഇത്യുച്യതേ ബുധൈഃ .
ശബ്ദസ്പർശരൂപരസൈരാപോ വേദഗുണാഃ സ്മൃതാഃ .. 29..

ശബ്ദസ്പർശരൂപരസഗന്ധൈഃ പഞ്ചഗുണാ ധരാ .
തേഭ്യോഽഭവന്മഹത്സൂത്രം യല്ലിംഗം പരിചക്ഷതേ .. 30..

സർവാത്മകം തത്സമ്പ്രോക്തം സൂക്ഷ്മദേഹോഽയമാത്മനഃ .
അവ്യക്തം കാരണോ ദേഹഃ സ ചോക്തഃ പൂർവമേവ ഹി .. 31..

യസ്മിഞ്ജഗദ്ബീജരൂപം സ്ഥിതം ലിംഗോദ്ഭവോ യതഃ .
തതഃ സ്ഥൂലാനി ഭൂതാനി പഞ്ചീകരണമാർഗതഃ .. 32..

പഞ്ചസംഖ്യാനി ജായന്തേ തത്പ്രകാരസ്ത്വഥോച്യതേ .
പൂർവോക്താനി ച ഭൂതാനി പ്രത്യേകം വിഭജേദ് ദ്വിധാ .. 33..

ഏകൈകം ഭാഗമേകസ്യ ചതുർധാ വിഭജേദ് ഗിരേ .
സ്വസ്വേതരദ്വിതീയാംശേ യോജനാത്പഞ്ച പഞ്ച തേ .. 34..

തത്കാര്യം ച വിരാഡ്ദേഹഃ സ്ഥൂലദേഹോഽയമാത്മനഃ .
പഞ്ചഭൂതസ്ഥസത്ത്വാംശൈഃ ശ്രോത്രാദീനാം സമുദ്ഭവഃ .. 35..

ജ്ഞാനേന്ദ്രിയാണാം രാജേന്ദ്ര പ്രത്യേകം മിലിതൈസ്തു തൈഃ .
അന്തഃകരണമേകം സ്യാദ് വൃത്തിഭേദാച്ചതുർവിധം .. 36..

യദാ തു സങ്കല്പവികല്പകൃത്യം
തദാ ഭവേത്തന്മന ഇത്യഭിഖ്യം .
സ്യാദ് ബുദ്ധിസഞ്ജ്ഞം ച യദാ പ്രവേത്തി
സുനിശ്ചിതം സംശയഹീനരൂപം .. 37..

അനുസന്ധാനരൂപം തച്ചിത്തം ച പരികീർതിതം .
അഹങ്കൃത്യാത്മവൃത്ത്യാ തു തദഹങ്കാരതാം ഗതം .. 38..

തേഷാം രജോംശൈർജാതാനി ക്രമാത്കർമേന്ദ്രിയാണി ച .
പ്രത്യേകം മിലിതൈസ്തൈതു പ്രാണോ ഭവതി പഞ്ചധാ .. 39..

 ഹൃദി പ്രാണോ ഗുദേഽപാനോ നാഭിസ്ഥസ്തു സമാനകഃ .

കണ്ഠദേശേഽപ്യുദാനഃ സ്യാദ് വ്യാനഃ സർവശരീരഗഃ .. 40..

ജ്ഞാനേന്ദ്രിയാണി പഞ്ചൈവ പഞ്ചകർമേന്ദ്രിയാണി ച .
പ്രാണാദിപഞ്ചകം ചൈവ ധിയാ ച സഹിതം മനഃ .. 41..

ഏതത്സൂക്ഷ്മശരീരം സ്യാന്മമ ലിംഗം യദുച്യതേ .
തത്ര യാ പ്രകൃതിഃ പ്രോക്താ സാ രാജന്ദ്വിവിധാ സ്മൃതാ .. 42..

സത്ത്വാത്മികാ തു മായാ സ്യാദവിദ്യാ ഗുണമിശ്രിതാ .
സ്വാശ്രയം യാ തു സംരക്ഷേത്സാ മായേതി നിഗദ്യതേ .. 43..

തസ്യാം യത്പ്രതിബിംബം സ്യാദ്ബിംബഭൂതസ്യ ചേശിതുഃ .
സ ഈശ്വരഃ സമാഖ്യാതഃ സ്വാശ്രയജ്ഞാനവാൻപരഃ .. 44..

സർവജ്ഞഃ സർവകർതാ ച സർവാനുഗ്രഹകാരകഃ .
അവിദ്യായാം തു യത്കിഞ്ചിത്പ്രതിബിംബം നഗാധിപ .. 45..

തദേവ ജീവസഞ്ജ്ഞം സ്യാത്സർവദുഃഖാശ്രയം പുനഃ .
ദ്വയോരപീഹ സമ്പ്രോക്തം ദേഹത്രയമവിദ്യയാ .. 46..

ദേഹത്രയാഭിമാനാച്ചാപ്യഭൂന്നാമത്രയം പുനഃ .
പ്രാജ്ഞസ്തു കാരണാത്മാ സ്യാത്സൂക്ഷ്മദേഹീ തു തൈജസഃ .. 47..

സ്ഥൂലദേഹീ തു വിശ്വാഖ്യസ്ത്രിവിധഃ പരികീർതിതഃ .
ഏവമീശോഽപി സമ്പ്രോക്ത ഈശസൂത്രവിരാട്പദൈഃ .. 48..

പ്രഥമോ വ്യഷ്ടിരൂപസ്തു സമഷ്ട്യാത്മാ പരഃ സ്മൃതഃ .
സ ഹി സർവേശ്വരഃ സാക്ഷാജ്ജീവാനുഗ്രഹകാമ്യയാ .. 49..

കരോതി വിവിധം വിശ്വം നാനാഭോഗാശ്രയം പുനഃ .
മച്ഛക്തിപ്രേരിതോ നിത്യം മയി രാജൻപ്രകല്പിതഃ .. 50..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീഗീതായാം ദേവ്യാ വ്യഷ്ടിസമഷ്ടിരൂപവർണനം നാമ ദ്വാത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.32..

7.33 ത്രയസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ . ശ്രീദേവീവിരാഡ്രൂപദർശനസഹിതം ദേവകൃതതത്സ്തവവർണനം .

ദേവ്യുവാച .
മന്മായാശക്തിസങ്ക്ലൃപ്തം ജഗത്സർവം ചരാചരം .
സാപി മത്തഃ പൃഥങ്മായാ നാസ്ത്യേവ പരമാർഥതഃ .. 1..

വ്യവഹാരദൃശാ സേയം വിദ്യാ മായേതി വിശ്രുതാ .
തത്ത്വദൃഷ്ട്യാ തു നാസ്ത്യേവ തത്ത്വമേവാസ്തി കേവലം .. 2..

സാഹം സർവം ജഗത്സൃഷ്ട്വാ തദന്തഃ പ്രവിശാമ്യഹം .
മായാകർമാദിസഹിതാ ഗിരേ പ്രാണപുരഃസരാ .. 3..

ലോകാന്തരഗതിർനോചേത്കഥം സ്യാദിതി ഹേതുനാ .
യഥാ യഥാ ഭവന്ത്യേവ മായാഭേദാസ്തഥാ തഥാ .. 4..

ഉപാധിഭേദാദ്ഭിന്നാഹം ഘടാകാശാദയോ യഥാ .
ഉച്ചനീചാദിവസ്തൂനി ഭാസയൻഭാസ്കരഃ സദാ .. 5..

ന ദുഷ്യതി തഥൈവാഹം ദോഷൈർലിപ്താ കദാപി ന .
മയി ബുദ്ധ്യാദികർതൃത്വമധ്യസ്യൈവാപരേ ജനാഃ .. 6..

വദന്തി ചാത്മാ കർമേതി വിമൂഢാ ന സുബുദ്ധയഃ .
അജ്ഞാനഭേദതസ്തദ്വന്മായായാ ഭേദതസ്തഥാ .. 7..

ജീവേശ്വരവിഭാഗശ്ച കല്പിതോ മായയൈവ തു .
ഘടാകാശമഹാകാശവിഭാഗഃ കല്പിതോ യഥാ .. 8..

തഥൈവ കല്പിതോ ഭേദോ ജീവാത്മപരമാത്മനോഃ .
യഥാ ജീവബഹൂത്വം ച മായയൈവ ന ച സ്വതഃ .. 9..

തഥേശ്വരബഹുത്വം ച മായയാ ന സ്വഭാവതഃ .
ദേഹേന്ദ്രിയാദിസംഘാതവാസനാഭേദഭേദിതാ .. 10..

അവിദ്യാ ജീവഭേദസ്യ ഹേതുർനാന്യഃ പ്രകീർതിതഃ .
ഗുണാനാം വാസനാഭേദഭേദിതാ യാ ധരാധര .. 11..

മായാ സാ പരഭേദസ്യ ഹേതുർനാന്യഃ കദാചന .
മയി സർവമിദം പ്രോതമോതം ച ധരണീധര .. 12..

ഈശ്വരോഽഹം ച സൂത്രാത്മാ വിരാഡാത്മാഹമസ്മി ച .
ബ്രഹ്മാഹം വിഷ്ണുരുദ്രൗ ച ഗൗരീ ബ്രാഹ്മീ ച വൈഷ്ണാവീ .. 13..

സൂര്യോഽഹം താരകാശ്ചാഹം താരകേശസ്തഥാസ്മ്യഹം .
പശുപക്ഷിസ്വരൂപാഹം ചാണ്ഡാലോഽഹം ച തസ്കരഃ .. 14..

വ്യാധോഽഹം ക്രൂരകർമാഹം സത്കർമാഹം മഹാജനഃ .
സ്ത്രീപുന്നപുംസകാകാരോഽപ്യഹമേവ ന സംശയഃ .. 15..

യച്ച കിഞ്ചിത്ക്വചിദ്വസ്തു ദൃശ്യതേ ശ്രൂയതേഽപി വാ .
അന്തർബഹിശ്ച തത്സർവം വ്യാപ്യാഹം സർവദാ സ്ഥിതാ .. 16..

ന തദസ്തി മയാ ത്യക്തം വസ്തു കിഞ്ചിച്ചരാചരം .
യദ്യസ്തി ചേത്തച്ഛൂന്യം സ്യാദ്വന്ധ്യാപുത്രോപമം ഹി തത് .. 17..

രജ്ജുര്യഥാ സർപമാലാഭേദൈരേകാ വിഭാതി ഹി .
തഥൈവേശാദിരൂപേണ ഭാമ്യഹം നാത്ര സംശയഃ .. 18..

അധിഷ്ഠാനാതിരേകേണ കല്പിതം തന്ന ഭാസതേ .
തസ്മാന്മത്സത്തയൈവൈതത്സത്താവാന്നാന്യഥാ ഭവേത് .. 19..

ഹിമാലയ ഉവാച .
യഥാ വദസി ദേവേശി സമഷ്ട്യാऽऽത്മവപുസ്ത്വിദം .
തഥൈവ ദ്രഷ്ടുമിച്ഛാമി യദി ദേവി കൃപാ മയി .. 20..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ സർവേ ദേവാഃ സവിഷ്ണവഃ .
നനന്ദുർമുദിതാത്മാനഃ പൂജയന്തശ്ച തദ്വചഃ .. 21..

അഥ ദേവമതം ജ്ഞാത്വാ ഭക്തകാമദുഘാ ശിവാ .
അദർശയന്നിജം രൂപം ഭക്തകാമപ്രപൂരിണീ .. 22..

അപശ്യംസ്തേ മഹാദേവ്യാ വിരാഡ്രൂപം പരാത്പരം .
ദ്യൗർമസ്തകം ഭവേദ്യസ്യ ചന്ദ്രസൂര്യൗ ച ചക്ഷുഷീ .. 23..

ദിശഃ ശ്രോത്രേ വചോ ദേവാഃ പ്രാണോ വായുഃ പ്രകീർതിതഃ .
വിശ്വം ഹൃദയമിത്യാഹുഃ പൃഥിവീ ജഘനം സ്മൃതം .. 24..

നഭസ്തലം നാഭിസരോ ജ്യോതിശ്ചക്രമുരഃസ്ഥലം .
മഹർലോകസ്തു ഗ്രീവാ സ്യാജ്ജനോലോകോ മുഖം സ്മൃതം .. 25..

തപോലോകോ രരാടിസ്തു സത്യലോകാദധഃ സ്ഥിതഃ .
ഇന്ദ്രാദയോ ബാഹവഃ സ്യുഃ ശബ്ദഃ ശ്രോത്രം മഹേശിതുഃ .. 26..

നാസത്യദസ്രൗ നാസേ സ്തോ ഗന്ധോ ഘ്രാണം സ്മൃതോ ബുധൈഃ .
മുഖമഗ്നിഃ സമാഖ്യാതോ ദിവാരാത്രീ ച പക്ഷ്മണീ .. 27..

ബ്രഹ്മസ്ഥാനം ഭ്രൂവിജൃംഭോഽപ്യാപസ്താലുഃ പ്ര്കീർതിതാഃ .
രസോ ജിഹ്വാ സമാഖ്യാതാ യമോ ദംഷ്ട്രാഃ പ്രകീർതിതാഃ .. 28..

ദന്താഃ സ്നേഹകലാ യസ്യ ഹാസോ മായാ പ്രകീർതിതാ .
സർഗസ്ത്വപാംഗമോക്ഷഃ സ്യാദ് വ്രീഡോർധ്വോഷ്ഠോ മഹേശിതുഃ .. 29..

ലോഭഃ സ്യാദധരോഷ്ഠോഽസ്യാധർമമാർഗസ്തു പൃഷ്ഠഭൂഃ .
പ്രജാപതിശ്ച മേഢ്രം സ്യാദ്യഃ സ്രഷ്ടാ ജഗതീതലേ .. 30..

കുക്ഷിഃ സമുദ്രാ ഗിരയോഽസ്ഥീനി ദേവ്യാ മഹേശിതുഃ .
നദ്യോ നാഡ്യഃ സമാഖ്യാതാ വൃക്ഷാഃ കേശാഃ പ്രകീർതിതാഃ .. 31..

കൗമാരയൗവനജരാ വയോഽസ്യ ഗതിരുത്തമാ .
ബലാഹകാസ്തു കേശാഃ സ്യുഃ സന്ധ്യേ തേ വാസസീ വിഭോ .. 32..

രാജഞ്ഛ്രീജഗദംബായാശ്ചന്ദ്രമാസ്തു മനഃ സ്മൃതഃ .
വിജ്ഞാനശക്തിസ്തു ഹരീ രുദ്രോഽന്തഃകരണം സ്മൃതം .. 33..

അശ്വാ ഹി ജാതയഃ സർവാഃ ശ്രോണിദേശേ സ്ഥിതാ വിഭോഃ .
അതലാദിമഹാലോകാഃ കട്യധോഭാഗതാം ഗതാഃ .. 34..

ഏതാദൃശം മഹാരൂപം ദദൃശുഃ സുരപുംഗവാഃ .
ജ്വാലാമാലാസഹസ്രാഢ്യം ലേലിഹാനം ച ജിഹ്വയാ .. 35..

ദംഷ്ട്രാകടകടാരാവം വമന്തം വഹ്നിമക്ഷിഭിഃ .
നാനായുധധരം വീരം ബ്രഹ്മക്ഷത്രൗദനം ച യത് .. 36..

സഹസ്രശീർഷനയനം സഹസ്രചരണം തഥാ .
കോടിസൂര്യപ്രതീകാശം വിദ്യുത്കോടിസമപ്രഭം .. 37..

ഭയങ്കരം മഹാഘോരം ഹൃദക്ഷ്ണോസ്ത്രാസകാരകം .
ദദൃശുസ്തേ സുരാഃ സർവേ ഹാഹാകാരം ച ചക്രിരേ .. 38..

വികമ്പമാനഹൃദയാ മൂർച്ഛാമാപുർദുരത്യയാം .
സ്മരണം ച ഗതം തേഷാം ജഗദംബേയമിത്യപി .. 39..

അഥ തേ യേ സ്ഥിതാ വേദാശ്ചതുർദിക്ഷു മഹാവിഭോഃ .
ബോധയാമാസുരത്യുഗ്രം മൂർഛാതോ മൂർച്ഛിതാൻസുരാൻ .. 40..

അഥ തേ ധൈര്യമാലംബ്യ ലബ്ധ്വാ ച ശ്രുതിമുത്തമാം .
പ്രേമാശ്രുപൂർണനയനാ രുദ്ധകണ്ഠാസ്തു നിർജരാഃ .. 41..

ബാഷ്പഗദ്ഗദയാ വാചാ സ്തോതും സമുപചക്രിരേ .
ദേവാ ഊചുഃ .
അപരാധം ക്ഷമസ്വാംബ പാഹി ദീനാംസ്ത്വദുദ്ഭവാൻ .. 42..

കോപം സംഹര ദേവേശി സഭയാ രൂപദർശനാത് .
കാ തേ സ്തുതിഃ പ്രകർതവ്യാ പാമരൈർനിർജരൈരിഹ .. 43..

സ്വസ്യാപ്യജ്ഞേയ ഏവാസൗ യാവാന്യശ്ച സ്വവിക്രമഃ .
തദർവാഗ്ജായമാനാനാം കഥം സ വിഷയോ ഭവേത് .. 44..

നമസ്തേ ഭുവനേശാനി നമസ്തേ പ്രണവാത്മികേ .
സർവവേദാന്തസംസിദ്ധേ നമോ ഹ്രീങ്കാരമൂർതയേ .. 45..

യസ്മാദഗ്നിഃ സമുത്പന്നോ യസ്മാത്സൂര്യശ്ച ചന്ദ്രമാഃ .
യസ്മാദോഷധയഃ സർവാസ്തസ്മൈ സർവാത്മനേ നമഃ .. 46..

യസ്മാച്ച ദേവാഃ സംഭൂതാഃ സാധ്യാഃ പക്ഷിണ ഏവ ച .
പശവശ്ച മനുഷ്യാശ്ച തസ്മൈ സർവാത്മനേ നമഃ .. 47..

പ്രാണാപാനൗ വ്രീഹിയവൗ തപഃ ശ്രദ്ധാ ഋതം തഥാ .
ബ്രഹ്മചര്യം വിധിശ്ചൈവ യസ്മാത്തസ്മൈ നമോ നമഃ .. 48..

സപ്ത പ്രാണാർചിഷോ യസ്മാത്സമിധഃ സപ്ത ഏവ ച .
ഹോമാഃ സപ്ത തഥാ ലോകാസ്തസ്മൈ സർവാത്മനേ നമഃ .. 49..

യസ്മാത്സമുദ്രാ ഗിരയഃ സിന്ധവഃ പ്രചരന്തി ച .
യസ്മാദോഷധയഃ സർവാ രസാസ്തസ്മൈ നമോ നമഃ .. 50..

യസ്മാദ്യജ്ഞഃ സമുദ്ഭൂതോ ദീക്ഷാ യൂപശ്ച ദക്ഷിണാഃ .
ഋചോ യജൂംഷി സാമാനി തസ്മൈ സർവാത്മനേ നമഃ .. 51..

നമഃ പുരസ്താത്പൃഷ്ഠേ ച നമസ്തേ പാർശ്വയോർദ്വയോഃ .
അധ ഊർധ്വം ചതുർദിക്ഷു മാതർഭൂയോ നമോ നമഃ .. 52..

ഉപസംഹര ദേവേശി രൂപമേതദലൗകികം .
തദേവ ദർശയാസ്മാകം രൂപം സുന്ദരസുന്ദരം .. 53..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇതി ഭീതാൻസുരാന്ദൃഷ്ട്വാ ജഗദംബാ കൃപാർണവാ .
സംഹൃത്യ രൂപം ഘോരം തദ്ദർശയാമാസ സുന്ദരം .. 54..

പാശാങ്കുശവരാഭീതിധരം സർവാംഗകോമലം .
കരുണാപൂർണനയനം മന്ദസ്മിതമുഖാംബുജം .. 55..

ദൃഷ്ട്വാ തത്സുന്ദരം രൂപം തദാ ഭീതിവിവർജിതാഃ .
ശാന്തചിത്താഃ പ്രണേമുസ്തേ ഹർഷഗദ്ഗദനിഃസ്വനാഃ .. 56..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ശ്രീദേവീവിരാഡ്രൂപദർശനസഹിതം ദേവകൃതതത്സ്തവവർണനം നാമ ത്രയസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ ..

7.34 ചതുസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം ജ്ഞാനസ്യ മോക്ഷഹേതുര .

ശ്രീ ദേവ്യുവാച .
ക്വ യൂയം മന്ദഭാഗ്യാ വൈ ക്വേദം രൂപം മഹാദ്ഭുതം .
തഥാപി ഭക്തവാത്സല്യാദീദൃശം ദർശിതം മയാ .. 1..

ന വേദാധ്യയനൈര്യോഗൈർന ദാനൈസ്തപസേജ്യയാ .
രൂപം ദ്രഷ്ടുമിദം ശക്യം കേവലം മത്കൃപാം വിനാ .. 2..

പ്രകൃതം ശൃണു രാജേന്ദ്ര പരമാത്മാത്ര ജീവതാം .
ഉപാധിയോഗാത്സമ്പ്രാപ്തഃ കർതൃത്വാദികമപ്യുത .. 3..

ക്രിയാഃ കരോതി വിവിധാ ധർമാധർമൈകഹേതവഃ .
നാനാ യോനീസ്തതഃ പ്രാപ്യ സുഖദുഃഖൈശ്ച യുജ്യതേ .. 4..

പുനസ്തത്സംസ്കൃതിവശാന്നാനാകർമരതഃ സദാ .
നാനാദേഹാൻസമാപ്നോതി സുഖദുഃഖൈശ്ച യുജ്യതേ .. 5..

ഘടീയന്ത്രവദേതസ്യ ന വിരാമഃ കദാപി ഹി .
അജ്ഞാനമേവ മൂലം സ്യാത്തതഃ കാമഃ ക്രിയാസ്തതഃ .. 6..

തസ്മാദജ്ഞാനനാശായ യതേത നിയതം നരഃ .
ഏതദ്ധി ജന്മസാഫല്യം യദജ്ഞാനസ്യ നാശനം .. 7..

പുരുഷാർഥസമാപ്തിശ്ച ജീവന്മുക്തദശാപി ച .
അജ്ഞാനനാശനേ ശക്താ വിദ്യൈവ തു പടീയസീ .. 8..

ന കർമ തജ്ജം നോപാസ്തിർവിരോധാഭാവതോ ഗിരേ .
പ്രത്യുതാശാജ്ഞാനനാശേ കർമണാ നൈവ ഭാവ്യതാം .. 9..

അനർഥദാനി കർമാണി പുനഃ പുനരുശന്തി ഹി .
തതോ രാഗസ്തതോ ദോഷസ്തതോഽനർഥോ മഹാൻഭവേത് .. 10..

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന ജ്ഞാനം സമ്പാദയേന്നരഃ .
കുർവന്നേവേഹ കർമാണീത്യതഃ കർമാപ്യവശ്യകം .. 11..

ജ്ഞാനാദേവ ഹി കൈവല്യമതഃ സ്യാത്തത്സമുച്ചയഃ .
സഹായതാം വ്രജേത്കർമ ജ്ഞാനസ്യ ഹിതകാരി ച .. 12..

ഇതി കേചിദ്വദന്ത്യത്ര തദ്വിരോധാന്ന സംഭവേത് .
ജ്ഞാനാധ്യുദ്ഗ്രന്ഥിഭേദഃ സ്യാദ്ധൃദ്ഗ്രന്ഥൗ കർമസംഭവഃ .. 13..

 യൗഗപദ്യം ന സംഭാവ്യം വിരോധാത്തു തതസ്തയോഃ .

തമഃ പ്രകാശയോര്യദ്വദ്യൗഗപദ്യം ന സംഭവി .. 14..

തസ്മാത് സർവാണി കർമാണി വൈദികാനി മഹാമതേ .
ചിത്തശുദ്ധ്യന്തമേവ സ്യുസ്താനി കുര്യാത്പ്രയത്നതഃ .. 15..

ശമോ ദമസ്തിതിക്ഷാ ച വൈരാഗ്യം സത്ത്വസംഭവഃ .
താവത്പര്യന്തമേവ സ്യുഃ കർമാണി ന തതഃ പരം .. 16..

തദന്തേ ചൈവ സംന്യസ്യ സംശ്രയേദ് ഗുരുമാത്മവാൻ .
ശ്രോത്രിയം ബ്രഹ്മനിഷ്ഠം ച ഭക്ത്യാ നിർവ്യാജയാ പുനഃ .. 17..

വേദാന്തശ്രവണം കുര്യാന്നിത്യമേവമതന്ദ്രിതഃ .
തത്ത്വമസ്യാദിവാക്യസ്യ നിത്യമർഥം വിചാരയേത് .. 18..

തത്ത്വമസ്യാദി വാക്യം തു ജീവബ്രഹ്മൈക്യബോധകം .
ഐക്യേ ജ്ഞാതേ നിർഭയസ്തു മദ്രൂപോ ഹി പ്രജായതേ .. 19..

പദാർഥാവഗതിഃ പൂർവം വാക്യാർഥാവഗതിസ്തതഃ .
തത്പദസ്യ ച വാക്യാർഥോ ഗിരേഽഹം പരികീർതിതഃ .. 20..

ത്വം പദസ്യ ച വാച്യാർഥോ ജീവ ഏവ ന സംശയഃ .
ഉഭയോരൈക്യമസിനാ പദേന പ്രോച്യതേ ബുധൈഃ .. 21..

വാച്യാർഥയോർവിരുദ്ധത്വാദൈക്യം നൈവ ഘടേത ഹ .
ലക്ഷണാതഃ പ്രകർതവ്യാ തത്ത്വമോഃ ശ്രുതിസംസ്ഥയോഃ .. 22..

ചിന്മാത്രം തു തയോർലക്ഷ്യം തയോരൈക്യസ്യ സംഭവഃ .
തയോരൈക്യം തഥാ ജ്ഞാത്വാ സ്വാഭേദേനാദ്വയോ ഭവേത് .. 23..

ദേവദത്തഃ സ ഏവായമിതിവല്ലക്ഷണാ സ്മൃതാ .
സ്ഥൂലാദി ദേഹരഹിതോ ബ്രഹ്മ സമ്പദ്യതേ നരഃ .. 24..

പഞ്ചീകൃതമഹാഭൂതസംഭൂതഃ സ്ഥൂലദേഹകഃ .
ഭോഗാലയോ ജരാവ്യാധിസംയുതഃ സർവകർമണാം .. 25..

മിഥ്യാഭൂതോഽയമാഭാതി സ്ഫുടം മായാമയത്വതഃ .
സോഽയം സ്ഥൂല ഉപാധിഃ സ്യാദാത്മനോ മേ നഗേശ്വര .. 26..

ജ്ഞാനകർമേന്ദ്രിയയുതം പ്രാണപഞ്ചകസംയുതം .
മനോബുദ്ധിയുതം ചൈതത്സൂക്ഷ്മം തത്കവയോ വിദുഃ .. 27..

അപഞ്ചീകൃതഭൂതോത്ഥം സൂക്ഷ്മദേഹോഽയമാത്മനഃ .
ദ്വിതീയോഽയമുപാധിഃ സ്യാത്സുഖാദേരവബോധകഃ .. 28..

അനാദ്യനിർവാച്യമിദമജ്ഞാനം തു തൃതീയകഃ .
ദേഹോഽയമാത്മനോ ഭാതി കാരണാത്മാ നഗേശ്വര .. 29..

ഉപാധിവിലയേ ജാതേ കേവലാത്മാവശിഷ്യതേ .
ദേഹത്രയേ പഞ്ചകോശാ അന്തഃസ്ഥാഃ സന്തി സർവദാ .. 30..

പഞ്ചകോശപരിത്യാഗേ ബ്രഹ്മപുച്ഛം ഹി ലഭ്യതേ .
നേതിനേതീത്യാദിവാക്യൈർമമ രൂപം യദുച്യതേ .. 31..

BACK TO TOP

ന ജായതേ മ്രിയതേ തത്കദാചി-
ന്നായം ഭൂത്വാ ന ബഭൂവ കശ്ചിത് .
അജോ നിത്യഃ ശാശ്വതോഽയം പുരാണോ
ന ഹന്യതേ ഹന്യമാനേ ശരീരേ .. 32..

ഹതം ചേന്മന്യതേ ഹന്തും ഹതശ്ചേന്മന്യതേ ഹതം .
ഉഭൗ തൗ ന വിജാനീതോ നായം ഹന്തി ന ഹന്യതേ .. 33..

അണോരണീയാന്മഹതോ മഹീയാ-
നാത്മാസ്യ ജന്തോർനിഹിതോ ഗുഹായാം .
തമക്രതുഃ പശ്യതി വീതശോകോ
ധാതുഃ പ്രസാദാന്മഹിമാനമസ്യ .. 34..

ആത്മാനം രഥിനം വിദ്ധി ശരീരം രഥമേവ തു .
ബുദ്ധിം തു സാരഥിം വിദ്ധി മനഃ പ്രഗ്രഹമേവ ച .. 35..

ഇന്ദ്രിയാണി ഹയാനാഹുർവിഷയാംസ്തേഷു ഗോചരാൻ .
ആത്മേന്ദ്രിയമനോയുക്തം ഭോക്തേത്യാഹുർമനീഷിണഃ .. 36..

യസ്ത്വവിദ്വാൻഭവതി ചാമനസ്കശ്ച സദാശുചിഃ .
ന തത്പദമവാപ്നോതി സംസാരം ചാധിഗച്ഛതി .. 37..

യസ്തു വിജ്ഞാനവാൻഭവതി സമനസ്കഃ സദാ ശുചിഃ .
സ തു തത്പദമാപ്നോതി യസ്മാദ്ഭൂയോ ന ജായതേ .. 38..

വിജ്ഞാനസാരഥിര്യസ്തു മനഃ പ്രഗ്രഹവാന്നരഃ .
സോഽധ്വനഃ പാരമാപ്നോതി മദീയം യത്പരം പദം .. 39..

ഇത്ഥം ശ്രുത്യാ ച മത്യാ ച നിശ്ചിത്യാത്മാനമാത്മനാ .
ഭാവയേന്മാമാത്മരൂപാം നിദിധ്യാസനതോഽപി ച .. 40..

യോഗവൃത്തേഃ പുരാ സ്വസ്മിൻഭാവയേദക്ഷരത്രയം .
ദേവീപ്രണവസഞ്ജ്ഞസ്യ ധ്യാനാർഥം മന്ത്രവാച്യയോഃ .. 41..

ഹകാരഃ സ്ഥൂലദേഹഃ സ്യാദ്രകാരഃ സൂക്ഷ്മദേഹകഃ .
ഈകാരഃ കാരണാത്മാസൗ ഹ്രീങ്കാരോഽഹം തുരീയകം .. 42..

ഏവം സമഷ്ടിദേഹേഽപി ജ്ഞാത്വാ ബീജത്രയം ക്രമാത് .
സമഷ്ടിവ്യഷ്ട്യോരേകത്വം ഭാവയേന്മതിമാന്നരഃ .. 43..

സമാധികാലാത്പൂർവം തു ഭാവയിത്വൈവമാദൃതഃ .
തതോ ധ്യായേന്നിലീനാക്ഷോ ദേവീം മാം ജഗദീശ്വരീം .. 44..

പ്രാണാപാനൗ സമൗ കൃത്വാ നാസാഭ്യന്തരചാരിണൗ .
നിവൃത്തവിഷയാകാങ്ക്ഷോ വീതദോഷോ വിമത്സരഃ .. 45..

ഭക്ത്യാ നിർവ്യാജയാ യുക്തോ ഗുഹായാം നിഃസ്വനേ സ്ഥലേ .
ഹകാരം വിശ്വമാത്മാനം രകാരേ പ്രവിലാപയേത് .. 46..

രകാരം തൈജസം ദേവമീകാരേ പ്രവിലാപയേത് .
ഈകാരം പ്രാജ്ഞമാത്മാനം ഹ്രീങ്കാരേ പ്രവിലാപയേത് .. 47..

വാച്യവാചകതാഹീനം ദ്വൈതഭാവവിവർജിതം .
അഖണ്ഡം സച്ചിദാനന്ദം ഭാവയേത്തച്ഛിഖാന്തരേ .. 48..

ഇതി ധ്യാനേന മാം രാജൻ സാക്ഷാത്കൃത്യ നരോത്തമഃ .
മദ്രൂപ ഏവ ഭവതി ദ്വയോരപ്യേകതാ യതഃ .. 49..

യോഗയുക്ത്യാനയാ ദൃഷ്ട്വാ മാമാത്മാനം പരാത്പരം .
അജ്ഞാനസ്യ സകാര്യസ്യ തത്ക്ഷണേ നാശകോ ഭവേത് .. 50..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീഗീതായാം ജ്ഞാനസ്യ മോക്ഷഹേതുത്വവർണനം നാമ ചതുസ്ത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.34..

7.35 പഞ്ചത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം മന്ത്രസിദ്ധിസാധനവർണനം .

ഹിമാലയ ഉവാച .
യോഗം വദ മഹേശാനി സാംഗം സംവിത്പ്രദായകം .
കൃതേന യേന യോഗ്യോഽഹം ഭവേയം തത്ത്വദർശനേ .. 1..

ശ്രീദേവ്യുവാച .
ന യോഗോ നഭസഃ പൃഷ്ഠേ ന ഭൂമൗ ന രസാതലേ .
ഐക്യം ജീവാത്മനോരാഹുര്യോഗം യോഗവിശാരദാഃ .. 2..

തത്പ്രത്യൂഹാഃ ഷഡാഖ്യാതാ യോഗവിഘ്നകരാനഘ .
കാമക്രോധൗ ലോഭമോഹൗ മദമാത്സര്യസഞ്ജ്ഞകൗ .. 3..

യോഗാംഗൈരേവ ഭിത്ത്വാ താന്യോഗിനോ യോഗമാപ്നുയുഃ .
യമം നിയമമാസനപ്രാണായാമൗ തതഃ പരം .. 4..

പ്രത്യാഹാരം ധാരണാഖ്യം ധ്യാനം സാർധം സമാധിനാ .
അഷ്ടാംഗാന്യാഹുരേതാനി യോഗിനാം യോഗസാധനേ .. 5..

അഹിംസാ സത്യമസ്തേയം ബ്രഹ്മചര്യം ദയാഽഽർജവം .
ക്ഷമാ ധൃതിർമിതാഹാരഃ ശൗചം ചേതി യമാ ദശ .. 6..

തപഃ സന്തോഷ ആസ്തിക്യം ദാനം ദേവസ്യ പൂജനം .
സിദ്ധാന്തശ്രവണം ചൈവ ഹ്രീർമതിശ്ച ജപോ ഹുതം .. 7..

ദശൈതേ നിയമാഃ പ്രോക്താ മയാ പർവതനായക .
പദ്മാസനം സ്വസ്തികം ച ഭദ്രം വജ്രാസനം തഥാ .. 8..

വീരാസനമിതി പ്രോക്തം ക്രമാദാസനപഞ്ചകം .
ഊർവോരുപരി വിന്യസ്യ സമ്യക്പാദതലേ ശുഭേ .. 9..

അംഗുഷ്ഠൗ ച നിബധ്നീയാദ്ധസ്താഭ്യാം വ്യുത്ക്രമാത്തതഃ .
പദ്മാസനമിതി പ്രോക്തം യോഗിനാം ഹൃദയംഗമം .. 10..

ജാനൂർവോരന്തരേ സമ്യക്കൃത്വാ പാദതലേ ശുഭേ .
ഋജുകായോ വിശേദ്യോഗീ സ്വസ്തികം തത്പ്രചക്ഷതേ .. 11..

സീവന്യാഃ പാർശ്വയോർന്യസ്യ ഗുൽഫയുഗ്മം സുനിശ്ചിതം .

വൃഷണാധഃ പാദപാർഷ്ണീ പാർഷ്ണിഭ്യാം പരിബന്ധയേത് .. 12..

ഭദ്രാസനമിതി പ്രോക്തം യോഗിഭിഃ പരിപൂജിതം .
ഉർവോഃ പാദൗ ക്രമാന്ന്യസ്യ ജാന്വോഃ പ്രത്യങ്മുഖാംഗുലീ .. 13..

കരൗ വിദധ്യാദാഖ്യാതം വജ്രാസനമനുത്തമം .
ഏകം പാദമധഃ കൃത്വാ വിന്യസ്യോരും തഥോത്തരേ .. 14..

ഋജുകായോ വിശേദ്യോഗീ വീരാസനമിതീരിതം .
ഇഡയാഽഽകർഷയേദ്വായും ബാഹ്യം ഷോഡശമാത്രയാ .. 15..

ധാരയേത്പൂരിതം യോഗീ ചതുഃഷഷ്ട്യാ തു മാത്രയാ .
സുഷുമ്നാമധ്യഗം സമ്യഗ്ദ്വാത്രിംശന്മാത്രയാ ശനൈഃ .. 16..

നാഡ്യാ പിംഗലയാ ചൈവ രേചയേദ്യോഗവിത്തമഃ .
പ്രാണായാമമിമം പ്രാഹുര്യോഗശാസ്ത്രവിശാരദാഃ .. 17..

ഭൂയോ ഭൂയഃ ക്രമാത്തസ്യ ബാഹ്യമേവം സമാചരേത് .
മാത്രാവൃദ്ധിഃ ക്രമേണൈവ സമ്യഗ്ദ്വാദശ ഷോഡശ .. 18..

ജപധ്യാനാദിഭിഃ സാർധം സഗർഭം തം വിദുർബുധാഃ .
തദപേതം വിഗർഭം ച പ്രാണായാമം പരേ വിദുഃ .. 19..

ക്രമാദഭ്യസ്യതഃ പുംസോ ദേഹേ സ്വേദോദ്ഗമോഽധമഃ .
മധ്യമഃ കമ്പസംയുക്തോ ഭൂമിത്യാഗഃ പരോ മതഃ .. 20..

ഉത്തമസ്യ ഗുണാവാപ്തിര്യാവച്ഛീലനമിഷ്യതേ .
ഇന്ദ്രിയാണാം വിചരതാം വിഷയേഷു നിരർഗലം .. 21..

ബലാദാഹരണം തേഭ്യഃ പ്രത്യാഹാരോഽഭിധീയതേ .
അംഗുഷ്ഠഗുൽഫജാനൂരുമൂലാധോലിംഗനാഭിഷു .. 22..

ഹൃദ്ഗ്രീവാകണ്ഠദേശേഷു ലംബികായാം തതോ നസി .
ഭ്രൂമധ്യേ മസ്തകേ മൂർധ്നി ദ്വാദശാന്തേ യഥാവിധി .. 23..

ധാരണം പ്രാണമരുതോ ധാരണേതി നിഗദ്യതേ .
സമാഹിതേന മനസാ ചൈതന്യാന്തരവർതിനാ .. 24..

ആത്മന്യഭീഷ്ടദേവാനാം ധ്യാനം ധ്യാനമിഹോച്യതേ .
സമത്വഭാവനാ നിത്യം ജീവാത്മപരമാത്മനോഃ .. 25..

സമാധിമാഹുർമുനയഃ പ്രോക്തമഷ്ടാംഗലക്ഷണം .
ഇദാനീം കഥയേ തേഽഹം മന്ത്രയോഗമനുത്തമം .. 26..

വിശ്വം ശരീരമിത്യുക്തം പഞ്ചഭൂതാത്മകം നഗ .
ചന്ദ്രസൂര്യാഗ്നിതേജോഭിർജീവബ്രഹ്മൈക്യരൂപകം .. 27..

തിസ്രഃ കോട്യസ്തദർധേന ശരീരേ നാഡയോ മതാഃ .
താസു മുഖ്യാ ദശ പ്രോക്താസ്താഭ്യസ്തിസ്രോ വ്യവസ്ഥിതാഃ .. 28..

പ്രധാനാ മേരുദണ്ഡേഽത്ര ചന്ദ്രസൂര്യാഗ്നിരൂപിണീ .
ഇഡാ വാമേ സ്ഥിതാ നാഡീ ശുഭ്രാ തു ചന്ദ്രരൂപിണീ .. 29..

ശക്തിരൂപാ തു സാ നാഡീ സാക്ഷാദമൃതവിഗ്രഹാ .
ദക്ഷിണേ യാ പിംഗലാഖ്യാ പുംരൂപാ സൂര്യവിഗ്രഹാ .. 30..

സർവതേജോമയീ സാ തു സുഷുമ്നാ വഹ്നിരൂപിണീ .
തസ്യാ മധ്യേ വിചിത്രാഖ്യേ ഇച്ഛാജ്ഞാനക്രിയാത്മകം .. 31..

മധ്യേ സ്വയംഭൂലിംഗം തു കോടിസൂര്യസമപ്രഭം .
തദൂർധ്വം മായാബീജം തു ഹരാത്മാബിന്ദുനാദകം .. 32..

തദൂർധ്വം തു ശിഖാകാരാ കുണ്ഡലീ രക്തവിഗ്രഹാ .
ദേവ്യാത്മികാ തു സാ പ്രോക്താ മദഭിന്നാ നഗാധിപ .. 33..

തദ്ബാഹ്യേ ഹേമരൂപാഭം വാദിസാന്തചതുർദലം .
ദ്രുതഹേമസമപ്രഖ്യം പദ്മം തത്ര വിചിന്തയേത് .. 34..

തദൂർധ്വം ത്വനലപ്രഖ്യം ഷഡ്ദലം ഹീരകപ്രഭം .
ബാദിലാന്തഷഡ്വർണേന സ്വാധിഷ്ഠാനമനുത്തമം .. 35..

മൂലമാധാരഷട്കോണം മൂലാധാരം തതോ വിദുഃ .
സ്വശബ്ദേന പരം ലിംഗം സ്വാധിഷ്ഠാനം തതോ വിദുഃ .. 36..

തദൂർധ്വം നാഭിദേശേ തു മണിപൂരം മഹാപ്രഭം .
മേഘാഭം വിദ്യുദാഭം ച ബഹുതേജോമയം തതഃ .. 37..

മണിവദ്ഭിന്നം തത്പദ്മം മണിപദ്മം തഥോച്യതേ .
ദശഭിശ്ച ദലൈര്യുക്തം ഡാദിഫാന്താക്ഷരാന്വിതം .. 38..

വിഷ്ണുനാധിഷ്ഠിതം പദ്മം വിഷ്ണ്വാലോകനകാരണം .
തദൂർധ്വേഽനാഹതം പദ്മമുദ്യദാദിത്യസന്നിഭം .. 39..

കാദിഠാന്തദലൈരർകപത്രൈശ്ച സമധിഷ്ഠിതം .
തന്മധ്യേ ബാണലിംഗം തു സൂര്യായുതസമപ്രഭം .. 40..

ശബ്ദബ്രഹ്മമയം ശബ്ദാനാഹതം തത്ര ദൃശ്യതേ .
അനാഹതാഖ്യം തത്പദ്മം മുനിഭിഃ പരികീർതിതം .. 41..

ആനന്ദസദനം തത്തു പുരുഷാധിഷ്ഠിതം പരം .
തദൂർധ്വം തു വിശുദ്ധാഖ്യം ദലം ഷോഡശപങ്കജം .. 42..

സ്വരൈഃ ഷോഡശഭിര്യുക്തം ധൂമ്രവർണം മഹാപ്രഭം .
വിശുദ്ധം തനുതേ യസ്മാജ്ജീവസ്യ ഹംസലോകനാത് .. 43..

വിശുദ്ധം പദ്മമാഖ്യാതമാകാശാഖ്യം മഹാദ്ഭുതം .
ആജ്ഞാചക്രം തദൂർധ്വം തു ആത്മനാധിഷ്ഠിതം പരം .. 44..

ആജ്ഞാസങ്ക്രമണം തത്ര തേനാജ്ഞേതി പ്രകീർതിതം .
ദ്വിദലം ഹക്ഷസംയുക്തം പദ്മം തത്സുമനോഹരം .. 45..

കൈലാസാഖ്യം തദൂർധ്വം തു രോധിനീ തു തദൂർധ്വതഃ .
ഏവം ത്വാധാരചക്രാണി പ്രോക്താനി തവ സുവ്രത .. 46..

സഹസ്രാരയുതം ബിന്ദുസ്ഥാനം തദൂർധ്വമീരിതം .
ഇത്യേതത്കഥിതം സർവം യോഗമാർഗമനുത്തമം .. 47..

ആദൗ പൂരകയോഗേനാപ്യാധാരേ യോജയേന്മനഃ .
ഗുദമേഢ്രാന്തരേ ശക്തിസ്താമാകുഞ്ച്യ പ്രബോധയേത് .. 48..

ലിംഗഭേദക്രമേണൈവ ബിന്ദുചക്രം ച പ്രാപയേത് .
ശംഭുനാ താം പരാം ശക്തിമേകീഭൂതാം വിചിന്തയേത് .. 49..

തത്രോത്ഥിതാമൃതം യത്തു ദ്രുതലാക്ഷാരസോപമം .
പായയിത്വാ തു താം ശക്തിം മായാഖ്യാം യോഗസിദ്ധിദാം .. 50..

ഷഡ്ചക്രദേവതാസ്തത്ര സന്തർപ്യാമൃതധാരയാ .
ആനയേത്തേന മാർഗേണ മൂലാധാരം തതഃ സുധീഃ .. 51..

ഏവമഭ്യസ്യമാനസ്യാപ്യഹന്യഹനി നിശ്ചിതം .
പൂർവോക്തദൂഷിതാ മന്ത്രാഃ സർവേ സിധ്യന്തി നാന്യഥാ .. 52..

ജരാമരണദുഃഖാദ്യൈർമുച്യതേ ഭവബന്ധനാത് .
യേ ഗുണാഃ സന്തി ദേവ്യാ മേ ജഗന്മാതുര്യഥാ തഥാ .. 53..

തേ ഗുണാഃ സാധകവരേ ഭവന്ത്യേവ ന ചാന്യഥാ .
ഇത്യേവം കഥിതം താത വായുധാരണമുത്തമം .. 54..

ഇദാനീം ധാരണാഖ്യം തു ശൃണുഷ്വാവഹിതോ മമ .
ദിക്കാലാദ്യനവച്ഛിന്നദേവ്യാം ചേതോ വിധായ ച .. 55..

തന്മയോ ഭവതി ക്ഷിപ്രം ജീവബ്രഹ്മൈക്യയോജനാത് .
അഥവാ സമലം ചേതോ യദി ക്ഷിപ്രം ന സിദ്ധ്യതി .. 56..

തദാവയവയോഗേന യോഗീ യോഗാൻസമഭ്യസേത് .
മദീയഹസ്തപാദാദാവംഗേ തു മധുരേ നഗ .. 57..

ചിത്തം സംസ്ഥാപയേന്മന്ത്രീ സ്ഥാനസ്ഥാനജയാത്പുനഃ .
വിശുദ്ധചിത്തഃ സർവസ്മിന്രൂപേ സംസ്ഥാപയേന്മനഃ .. 58..

യാവന്മനോ ലയം യാതി ദേവ്യാം സംവിദി പർവത .
താവദിഷ്ടമനും മന്ത്രീ ജപഹോമൈഃ സമഭ്യസേത് .. 59..

മന്ത്രാഭ്യാസേന യോഗേന ജ്ഞേയജ്ഞാനായ കല്പതേ .
ന യോഗേന വിനാ മന്ത്രോ ന മന്ത്രേണ വിനാ ഹി സഃ .. 60..

ദ്വയോരഭ്യാസയോഗോ ഹി ബ്രഹ്മസംസിദ്ധികാരണം .
തമഃ പരിവൃതേ ഗേഹേ ഘടോ ദീപേന ദൃശ്യതേ .. 61..

ഏവം മായാവൃതോ ഹ്യാത്മാ മനുനാ ഗോചരീകൃതഃ .
ഇതി യോഗവിധിഃ കൃത്സ്നഃ സാംഗഃ പ്രോക്തോ മയാഽധുനാ .. 62..

ഗുരൂപദേശതോ ജ്ഞേയോ നാന്യഥാ ശാസ്ത്രകോടിഭിഃ .. 63..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ

ദേവീഗീതായാം മന്ത്രസിദ്ധിസാധനവർണനം നാമ പഞ്ചത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.35..

7.36 ഷട്ത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം ബ്രഹ്മവിദ്യോപദേശവർണനം .

ദേവ്യുവാച .
ഇത്യാദിയോഗയുക്താത്മാ ധ്യായേന്മാം ബ്രഹ്മരൂപിണീം .
ഭക്ത്യാ നിർവ്യാജയാ രാജന്നാസനേ സമുപസ്ഥിതഃ .. 1..

ആവിഃ സന്നിഹിതം ഗുഹാചരം നാമ മഹത്പദം .
അത്രൈതത്സർവമർപിതമേജത്പ്രാണമിഷച്ച യത് .. 2..

ഏതജ്ജാനഥ സദസദ്വരേണ്യം
പരം വിജ്ഞാനാദ്യദ്വരിഷ്ഠം പ്രജാനാം .
യദർചിമദ്യദണുഭ്യോഽണു ച
യസ്മിംല്ലോകാ നിഹിതാ ലോകിനശ്ച .. 3..

തദേതദക്ഷരം ബ്രഹ്മ സ പ്രാണസ്തദു വാങ്മനഃ .
തദേതത്സത്യമമൃതം തദ്വേദ്ധവ്യം സൗമ്യ വിദ്ധി .. 4..

ധനുർഗൃഹീത്വൗപനിഷദം മഹാസ്ത്രം
ശരം ഹ്യുപാസാനിശിതം സന്ധയീത .
ആയമ്യ തദ്ഭാവഗതേന ചേതസാ
ലക്ഷ്യം തദേവാക്ഷരം സൗമ്യ വിദ്ധി .. 5..

പ്രണവോ ധനുഃ ശരോ ഹ്യാത്മാ ബ്രഹ്മ തല്ലക്ഷ്യമുച്യതേ .
അപ്രമത്തേന വേദ്ധവ്യം ശരവത്തന്മയോ ഭവേത് .. 6..

യസ്മിൻ ദ്യൗശ്ച പൃഥിവീ ചാന്തരിക്ഷ-
മോതം മനഃ സഹ പ്രാണൈശ്ച സർവൈഃ .
തമേവൈകം ജാനഥാത്മാനം
അന്യാ വാചോ വിമുഞ്ചഥാമൃതസ്യൈഷ സേതുഃ .. 7..

അരാ ഇവ രഥനാഭൗ സംഹതാ യത്ര നാഡ്യഃ .
സ ഏഷോഽന്തശ്ചരതേ ബഹുധാ ജായമാനഃ .. 8..

ഓമിത്യേവം ധ്യായഥാത്മാനം
സ്വസ്തി വഃ പാരായ തമസഃ പരസ്താത് .
ദിവ്യേ ബ്രഹ്മപുരേ വ്യോമ്നി ആത്മാ സമ്പ്രതിഷ്ഠിതഃ .. 9..

മനോമയഃ പ്രാണശരീരനേതാ
പ്രതിഷ്ഠിതോഽന്നേ ഹൃദയം സന്നിധായ .
തദ്വിജ്ഞാനേന പരിപശ്യന്തി ധീരാ
ആനന്ദരൂപമമൃതം യദ്വിഭാതി .. 10..

ഭിദ്യതേ ഹൃദയഗ്രന്ഥിശ്ഛിദ്യന്തേ സർവസംശയാഃ .
ക്ഷീയന്തേ ചാസ്യ കർമാണി തസ്മിന്ദൃഷ്ടേ പരാവരേ .. 11..

ഹിരണ്മയേ പരേ കോശേ വിരാജം ബ്രഹ്മ നിഷ്കലം .
തച്ഛുഭ്രം ജ്യോതിഷാം ജ്യോതിസ്തദ്യദാത്മവിദോ വിദുഃ .. 12..

 ന തത്ര സൂര്യോ ഭാതി ന ചന്ദ്രതാരകം

നേമാ വിദ്യുതോ ഭാന്തി കുതോഽയമഗ്നിഃ .
തമേവ ഭാന്തമനുഭാതി സർവം
തസ്യ ഭാസാ സർവമിദം വിഭാതി .. 13..

ബ്രഹ്മൈവേദമമൃതം പുരസ്താദ്ബ്രഹ്മ
പശ്ചാദ്ബ്രഹ്മ ദക്ഷിണതശ്ചോത്തരേണ .
അധശ്ചോർധ്വം ച പ്രസൃതം ബ്രഹ്മൈവേദം വിശ്വം വരിഷ്ഠം .. 14..

ഏതാദൃഗനുഭവോ യസ്യ സ കൃതാർഥോ നരോത്തമഃ .
ബ്രഹ്മഭൂതഃ പ്രസന്നാത്മാ ന ശോചതി ന കാങ്ക്ഷതി .. 15..

ദ്വിതീയാദ്വൈ ഭയം രാജംസ്തദഭാവാദ് ബിഭേതി ന .
ന തദ്വിയോഗോ മേഽപ്യസ്തി മദ്വിയോഗോഽപി തസ്യ ന .. 16..

അഹമേവ സ സോഽഹം വൈ നിശ്ചിതം വിദ്ധി പർവത .
മദ്ദർശനം തു തത്ര സ്യാദ്യത്ര ജ്ഞാനീ സ്ഥിതോ മമ .. 17..

നാഹം തീർഥേ ന കൈലാസേ വൈകുണ്ഠേ വാ ന കർഹിചിത് .
വസാമി കിന്തു മജ്ജ്ഞാനിഹൃദയാംഭോജമധ്യമേ .. 18..

മത്പൂജാകോടിഫലദം സകൃന്മജ്ജ്ഞാനിനോഽർചനം .
കുലം പവിത്രം തസ്യാസ്തി ജനനീ കൃതകൃത്യകാ .. 19..

വിശ്വംഭരാ പുണ്യവതീ ചില്ലയോ യസ്യ ചേതസഃ .
ബ്രഹ്മജ്ഞാനം തു യത്പൃഷ്ടം ത്വയാ പർവതസത്തമ .. 20..

കഥിതം തന്മയാ സർവം നാതോ വക്തവ്യമസ്തി ഹി .
ഇദം ജ്യേഷ്ഠായ പുത്രായ ഭക്തിയുക്തായ ശീലിനേ .. 21..

ശിഷ്യായ ച യഥോക്തായ വക്തവ്യം നാന്യഥാ ക്വചിത് .
യസ്യ ദേവേ പരാ ഭക്തിര്യഥാ ദേവേ തഥാ ഗുരൗ .. 22..

തസ്യൈതേ കഥിതാ ഹ്യർഥാഃ പ്രകാശന്തേ മഹാത്മനഃ .
യേനോപദിഷ്ടാ വിദ്യേയം സ ഏവ പരമേശ്വരഃ .. 23..

യസ്യായം സുകൃതം കർതുമസമർഥസ്തതോ ഋണീ .
പിത്രോരപ്യധികഃ പ്രോക്തോ ബ്രഹ്മജന്മപ്രദായകഃ .. 24..

പിതൃജാതം ജന്മ നഷ്ടം നേത്ഥം ജാതം കദാചന .
തസ്മൈ ന ദ്രുഹ്യേദിത്യാദി നിഗമോഽപ്യവദന്നഗ .. 25..

തസ്മാച്ഛാസ്ത്രസ്യ സിദ്ധാന്തോ ബ്രഹ്മദാതാ ഗുരുഃ പരഃ .
ശിവേ രുഷ്ടേ ഗുരുസ്ത്രാതാ ഗുരൗ രുഷ്ടേ ന ശങ്കരഃ .. 26..

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന ശ്രീഗുരും തോഷയേന്നഗ .
കായേന മനസാ വാചാ സർവദാ തത്പരോ ഭവേത് .. 27..

അന്യഥാ തു കൃതഘ്നഃ സ്യാത്കൃതഘ്നേ നാസ്തി നിഷ്കൃതിഃ .
ഇന്ദ്രേണാഥർവണായോക്താ ശിരശ്ഛേദപ്രതിജ്ഞയാ .. 28..

അശ്വിഭ്യാം കഥനേ തസ്യ ശിരശ്ഛിന്നം ച വജ്രിണാ .

അശ്വീയം തച്ഛിരോ നഷ്ടം ദൃഷ്ട്വാ വൈദ്യൗ സുരോത്തമൗ .. 29..

പുനഃ സംയോജിതം സ്വീയം താഭ്യാം മുനിശിരസ്തദാ .
ഇതി സങ്കടസമ്പാദ്യാ ബ്രഹ്മവിദ്യാ നഗാധിപ .
ലബ്ധാ യേന സ ധന്യഃ സ്യാത്കൃതകൃത്യശ്ച ഭൂധര .. 30..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീഗീതായാം ബ്രഹ്മവിദ്യോപദേശവർണനം നാമ ഷട്ത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.36..

7.37 സപ്തത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം ഭക്തിമഹിമാവർണനം .

ഹിമാലയ ഉവാച .
സ്വീയാം ഭക്തിം വദസ്വാംബ യേന ജ്ഞാനം സുഖേന ഹി .
ജായേത മനുജസ്യാസ്യ മധ്യമസ്യാവിരാഗിണഃ .. 1..

ദേവ്യുവാച .
മാർഗാസ്ത്രയോ മേ വിഖ്യാതാ മോക്ഷപ്രാപ്തൗ നഗാധിപ .
കർമയോഗോ ജ്ഞാനയോഗോ ഭക്തിയോഗശ്ച സത്തമ .. 2..

ത്രയാണാമപ്യയം യോഗ്യഃ കർതും ശക്യോഽസ്തി സർവഥാ .
സുലഭത്വാന്മാനസത്വാത്കായചിത്താദ്യപീഡനാത് .. 3..

ഗുണഭേദാന്മനുഷ്യാണാം സാ ഭക്തിസ്ത്രിവിധാ മതാ .
പരപീഡാം സമുദ്ദിശ്യ ദംഭം കൃത്വാ പുരഃസരം .. 4..

മാത്സര്യക്രോധയുക്തോ യസ്തസ്യ ഭക്തിസ്തു താമസീ .
പരപീഡാദിരഹിതഃ സ്വകല്യാണാർഥമേവ ച .. 5..

നിത്യം സകാമോ ഹൃദയം യശോഽർഥീ ഭോഗലോലുപഃ .
തത്തത്ഫലസമാവാപ്ത്യൈ മാമുപാസ്തേഽതിഭക്തിതഃ .. 6..

ഭേദബുദ്ധ്യാ തു മാം സ്വസ്മാദന്യാം ജാനാതി പാമരഃ .
തസ്യ ഭക്തിഃ സമാഖ്യാതാ നഗാധിപ തു രാജസീ .. 7..

പരമേശാർപണം കർമ പാപസങ്ക്ഷാലനായ ച .
വേദോക്തത്വാദവശ്യം തത്കർതവ്യം തു മയാനിശം .. 8..

ഇതി നിശ്ചിതബുദ്ധിസ്തു ഭേദബുദ്ധിമുപാശ്രിതഃ .
കരോതി പ്രീതയേ കർമ ഭക്തിഃ സാ നഗ സാത്ത്വികീ .. 9..

പരഭക്തേഃ പ്രാപികേയം ഭേദബുദ്ധ്യവലംബനാത് .
പൂർവപ്രോക്തേ ഹ്യുഭേ ഭക്തീ ന പരപ്രാപികേ മതേ .. 10..

അധുനാ പരഭക്തിം തു പ്രോച്യമാനാം നിബോധ മേ .
മദ്ഗുണശ്രവണം നിത്യം മമ നാമാനുകീർതനം .. 11..

കല്യാണഗുണരത്നാനാമാകരായാം മയി സ്ഥിരം .
ചേതസോ വർതനം ചൈവ തൈലധാരാസമം സദാ .. 12..

ഹേതുസ്തു തത്ര കോ വാപി ന കദാചിദ്ഭവേദപി .
സാമീപ്യസാർഷ്ടിസായുജ്യസാലോക്യാനാം ന ചൈഷണാ .. 13..

മത്സേവാതോഽധികം കിഞ്ചിന്നൈവ ജാനാതി കർഹിചിത് .
സേവ്യസേവകതാഭാവാത്തത്ര മോക്ഷം ന വാഞ്ഛതി .. 14..

പരാനുരക്ത്യാ മാമേവ ചിന്തയേദ്യോ ഹ്യതന്ദ്രിതഃ .
സ്വാഭേദേനൈവ മാം നിത്യം ജാനാതി ന വിഭേദതഃ .. 15..

മദ്രൂപത്വേന ജീവാനാം ചിന്തനം കുരുതേ തു യഃ .
യഥാ സ്വസ്യാത്മനി പ്രീതിസ്തഥൈവ ച പരാത്മനി .. 16..

ചൈതന്യസ്യ സമാനത്വാന്ന ഭേദം കുരുതേ തു യഃ .
സർവത്ര വർതമാനാനാം സർവരൂപാം ച സർവദാ .. 17..

നമതേ യജതേ ചൈവാപ്യാചാണ്ഡാലാന്തമീശ്വര .
ന കുത്രാപി ദ്രോഹബുദ്ധിം കുരുതേ ഭേദവർജനാത് .. 18..

മത്സ്ഥാനദർശനേ ശ്രദ്ധാ മദ്ഭക്തദർശനേ തഥാ .
മച്ഛാസ്ത്രശ്രവണേ ശ്രദ്ധാ മന്ത്രതന്ത്രാദിഷു പ്രഭോ .. 19..

മയി പ്രേമാകുലമതീ രോമാഞ്ചിതതനുഃ സദാ .
പ്രേമാശ്രുജലപൂർണാക്ഷഃ കണ്ഠഗദ്ഗദനിസ്വനഃ .. 20..

അനന്യേനൈവ ഭാവേന പൂജയേദ്യോ നഗാധിപ .
മാമീശ്വരീം ജഗദ്യോനിം സർവകാരണകാരണം .. 21..

വ്രതാനി മമ ദിവ്യാനി നിത്യനൈമിത്തികാന്യപി .
നിത്യം യഃ കുരുതേ ഭക്ത്യാ വിത്തശാഠ്യവിവർജിതഃ .. 22..

മദുത്സവദിദൃക്ഷാ ച മദുത്സവകൃതിസ്തഥാ .
ജായതേ യസ്യ നിയതം സ്വഭാവാദേവ ഭൂധര .. 23..

ഉച്ചൈർഗായംശ്ച നാമാനി മമൈവ ഖലു നൃത്യതി .
അഹങ്കാരാദിരഹിതോ ദേഹതാദാത്മ്യവർജിതഃ .. 24..

പ്രാരബ്ധേന യഥാ യച്ച ക്രിയതേ തത്തഥാ ഭവേത് .
ന മേ ചിന്താസ്തി തത്രാപി ദേഹസംരക്ഷണാദിഷു .. 25..

ഇതി ഭക്തിസ്തു യാ പ്രോക്താ പരഭക്തിസ്തു സാ സ്മൃതാ .
യസ്യാം ദേവ്യതിരിക്തം തു ന കിഞ്ചിദപി ഭാവ്യതേ .. 26..

ഇത്ഥം ജാതാ പരാ ഭക്തിര്യസ്യ ഭൂധര തത്ത്വതഃ .
തദൈവ തസ്യ ചിന്മാത്രേ മദ്രൂപേ വിലയോ ഭവേത് .. 27..

ഭക്തേസ്തു യാ പരാ കാഷ്ഠാ സൈവ ജ്ഞാനം പ്രകീർതിതം .
വൈരാഗ്യസ്യ ച സീമാ സാ ജ്ഞാനേ തദുഭയം യതഃ .. 28..

ഭക്തൗ കൃതായാം യസ്യാപി പ്രാരബ്ധവശതോ നഗ .
ന ജായതേ മമ ജ്ഞാനം മണിദ്വീപം സ ഗച്ഛതി .. 29..

തത്ര ഗത്വാഖിലാൻഭോഗാനനിച്ഛന്നപി ചർച്ഛതി .
തദന്തേ മമ ചിദ്രൂപജ്ഞാനം സമ്യഗ്ഭവേന്നഗ .. 30..

തേന മുക്തഃ സദൈവ സ്യാജ്ജ്ഞാനാന്മുക്തിർന ചാന്യഥാ .

ഇഹൈവ യസ്യ ജ്ഞാനം സ്യാദ്ധൃദ്ഗതപ്രത്യഗാത്മനഃ .. 31..

മമ സംവിത്പരതനോസ്തസ്യ പ്രാണാ വ്രജന്തി ന .
ബ്രഹ്മൈവ സംസ്തദാപ്നോതി ബ്രഹ്മൈവ ബ്രഹ്മ വേദ യഃ .. 32..

കണ്ഠചാമീകരസമമജ്ഞാനാത്തു തിരോഹിതം .
ജ്ഞാനാദജ്ഞാനനാശേന ലബ്ധമേവ ഹി ലഭ്യതേ .. 33..

വിദിതാവിദിതാദന്യന്നഗോത്തമ വപുർമമ .
യഥാദർശേ തഥാത്മനി യഥാ ജലേ തഥാ പിതൃലോകേ .. 34..

ഛായാതപൗ യഥാ സ്വച്ഛൗ വിവിക്തൗ തദ്വദേവ ഹി .
മമ ലോകേ ഭവേജ്ജ്ഞാനം ദ്വൈതഭാവവിവർജിതം .. 35..

യസ്തു വൈരാഗ്യവാനേവ ജ്ഞാനഹീനോ മ്രിയേത ചേത് .
ബ്രഹ്മലോകേ വസേന്നിത്യം യാവത്കല്പം തതഃ പരം .. 36..

ശുചീനാം ശ്രീമതാം ഗേഹേ ഭവേത്തസ്യ ജനിഃ പുനഃ .
കരോതി സാധനം പശ്ചാത്തതോ ജ്ഞാനം ഹി ജായതേ .. 37..

അനേകജന്മഭീ രാജഞ്ജ്ഞാനം സ്യാന്നൈകജന്മനാ .
തതഃ സർവപ്രയത്നേന ജ്ഞാനാർഥം യത്നമാശ്രയേത് .. 38..

നോചേന്മഹാൻ വിനാശഃ സ്യാജ്ജന്മൈതദ്ദുർലഭം പുനഃ .
തത്രാപി പ്രഥമേ വർണേ വേദപ്രാപ്തിശ്ച ദുർലഭാ .. 39..

ശമാദിഷട്കസമ്പത്തിര്യോഗസിദ്ധിസ്തഥൈവ ച .
തഥോത്തമഗുരുപ്രാപ്തിഃ സർവമേവാത്ര ദുർലഭം .. 40..

തഥേന്ദ്രിയാണാം പടുതാ സംസ്കൃതത്വം തനോസ്തഥാ .
അനേകജന്മപുണ്യൈസ്തു മോക്ഷേച്ഛാ ജായതേ തതഃ .. 41..

സാധനേ സഫലേഽപ്യേവം ജായമാനേഽപി യോ നരഃ .
ജ്ഞാനാർഥം നൈവ യതതേ തസ്യ ജന്മ നിരർഥകം .. 42..

തസ്മാദ്രാജന്യഥാശക്ത്യാ ജ്ഞാനാർഥം യത്നമാശ്രയേത് .
പദേ പദേഽശ്വമേധസ്യ ഫലമാപ്നോതി നിശ്ചിതം .. 43..

ഘൃതമിവ പയസി നിഗൂഢം
ഭൂതേ ഭൂതേ ച വസതി വിജ്ഞാനം .
സതതം മന്ഥയിതവ്യം
മനസാ മന്ഥാനഭൂതേന .. 44..

ജ്ഞാനം ലബ്ധ്വാ കൃതാർഥഃ സ്യാദിതി വേദാന്തഡിണ്ഡിമഃ .
സർവമുക്തം സമാസേന കിം ഭൂയഃ ശ്രോതുമിച്ഛസി .. 45..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ
ദേവീഗീതായാം ഭക്തിമഹിമാവർണനം നാമ സപ്തത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.37..

7.38 അഷ്ടത്രിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം മഹോത്സവവ്രതസ്ഥാനവർ

ഹിമാലയ ഉവാച .
കതി സ്ഥാനാനി ദേവേശി ദ്രഷ്ടവ്യാനി മഹീതലേ .
മുഖ്യാനി ച പവിത്രാണി ദേവീപ്രിയതമാനി ച .. 1..

വ്രതാന്യപി തഥാ യാനി തുഷ്ടിദാന്യുത്സവാ അപി .
തത്സർവം വദ മേ മാതഃ കൃതകൃത്യോ യതോ നരഃ .. 2..

ശ്രീദേവ്യുവാച .
സർവം ദൃശ്യം മമ സ്ഥാനം സർവേ കാലാ വ്രതാത്മകാഃ .
ഉത്സവാഃ സർവകാലേഷു യതോഽഹം സർവരൂപിണീ .. 3..

തഥാപി ഭക്തവാത്സല്യാത്കിഞ്ചിത്കിഞ്ചിദഥോച്യതേ .
ശൃണുഷ്വാവഹിതോ ഭൂത്വാ നഗരാജ വചോ മമ .. 4..

കോലാപുരം മഹാസ്ഥാനം യത്ര ലക്ഷ്മീഃ സദാ സ്ഥിതാ .
മാതുഃ പുരം ദ്വിതീയം ച രേണുകാധിഷ്ഠിതം പരം .. 5..

തുലജാപുരം തൃതീയം സ്യാത്സപ്തശൃംഗം തഥൈവ ച .
ഹിംഗുലായാ മഹാസ്ഥാനം ജ്വാലാമുഖ്യാസ്തഥൈവ ച .. 6..

ശാകംഭര്യാഃ പരം സ്ഥാനം ഭ്രാമര്യാഃ സ്ഥാനമുത്തമം .
ശ്രീരക്തദന്തികാസ്ഥാനം ദുർഗാസ്ഥാനം തഥൈവ ച .. 7..

വിന്ധ്യാചലനിവാസിന്യാഃ സ്ഥാനം സർവോത്തമോത്തമം .
അന്നപൂർണാമഹാസ്ഥാനം കാഞ്ചീപുരമനുത്തമം .. 8..

ഭീമാദേവ്യാഃ പരം സ്ഥാനം വിമലാസ്ഥാനമേവ ച .
ശ്രീചന്ദ്രലാമഹാസ്ഥാനം കൗശികീസ്ഥാനമേവ .. 9..

നീലാംബായാഃ പരം സ്ഥാനം നീലപർവതമസ്തകേ .
ജാംബൂനദേശ്വരീസ്ഥാനം തഥാ ശ്രീനഗരം ശുഭം .. 10..

ഗുഹ്യകാല്യാ മഹാസ്ഥാനം നേപാലേ യത്പ്രതിഷ്ഠിതം .
മീനാക്ഷ്യാഃ പരമം സ്ഥാനം യച്ച പ്രോക്തം ചിദംബരേ .. 11..

വേദാരണ്യം മഹാസ്ഥാനം സുന്ദര്യാഃ സമധിഷ്ഠിതം .
ഏകാംബരം മഹാസ്ഥാനം പരശക്ത്യാ പ്രതിഷ്ഠിതം .. 12..

മഹാലസാ പരം സ്ഥാനം യോഗേശ്വര്യാസ്തഥൈവ ച .
തഥാ നീലസരസ്വത്യാഃ സ്ഥാനം ചീനേഷു വിശ്രുതം .. 13..

വൈദ്യനാഥേ തു ബഗലാസ്ഥാനം സർവോത്തമം മതം .
ശ്രീമച്ഛ്രീഭുവനേശ്വര്യാ മണിദ്വീപം മമ സ്മൃതം .. 14..

ശ്രീമത്ത്രിപുരഭൈരവ്യാഃ കാമാഖ്യായോനിമണ്ഡലം .
ഭൂമണ്ഡലേ ക്ഷേത്രരത്നം മഹാമായാധിവാസിതം .. 15..

നാതഃ പരതരം സ്ഥാനം ക്വചിദസ്തി ധരാതലേ .
പ്രതിമാസം ഭവേദ്ദേവീ യത്ര സാക്ഷാദ്രജസ്വലാ .. 16..

 തത്രത്യാ ദേവതാഃ സർവാഃ പർവതാത്മകതാം ഗതാഃ .

പർവതേഷു വസന്ത്യേവ മഹത്യോ ദേവതാ അപി .. 17..

തത്രത്യാ പൃഥിവീ സർവാ ദേവീരൂപാ സ്മൃതാ ബുധൈഃ .
നാതഃ പരതരം സ്ഥാനം കാമാഖ്യായോനിമണ്ഡലാത് .. 18..

ഗായത്ര്യാശ്ച പരം സ്ഥാനം ശ്രീമത്പുഷ്കരമീരിതം .
അമരേശേ ചണ്ഡികാ സ്യാത്പ്രഭാസേ പുഷ്കരേക്ഷിണീ .. 19..

നൈമിഷേ തു മഹാസ്ഥാനേ ദേവീ സാ ലിംഗധാരിണീ .
പുരുഹൂതാ പുഷ്കരാക്ഷേ ആഷാഢൗ ച രതിസ്തഥാ .. 20..

ചണ്ഡമുണ്ഡീമഹാസ്ഥാനേ ദണ്ഡിനീ പരമേശ്വരീ .
ഭാരഭൂതൗ ഭവേദ്ഭൂതിർനാകുലേ നകുലേശ്വരീ .. 21..

ചന്ദ്രികാ തു ഹരിശ്ചന്ദ്രേ ശ്രീഗിരൗ ശാങ്കരീ സ്മൃതാ .
ജപ്യേശ്വരേ ത്രിശൂലാ സ്യാത്സൂക്ഷ്മാ ചാമ്രാതകേശ്വരേ .. 22..

ശാങ്കരീ തു മഹാകാലേ ശർവാണീ മധ്യമാഭിധേ .
കേദാരാഖ്യേ മഹാക്ഷേത്രേ ദേവീ സാ മാർഗദായിനീ .. 23..

ഭൈരവാഖ്യേ ഭൈരവീ സാ ഗയായാം മംഗലാ സ്മൃതാ .
സ്ഥാണുപ്രിയാ കുരുക്ഷേത്രേ സ്വായംഭുവ്യപി നാകുലേ .. 24..

കനഖലേ ഭവേദുഗ്രാ വിശ്വേശാ വിമലേശ്വരേ .
അട്ടഹാസേ മഹാനന്ദാ മഹേന്ദ്രേ തു മഹാന്തകാ .. 25..

ഭീമേ ഭീമേശ്വരീ പ്രോക്താ സ്ഥാനേ വസ്ത്രാപഥേ പുനഃ .
ഭവാനീ ശാങ്കരീ പ്രോക്താ രുദ്രാണീ ത്വർധകോടികേ .. 26..

അവിമുക്തേ വിശാലാക്ഷീ മഹാഭാഗാ മഹാലയേ .
ഗോകർണേ ഭദ്രകർണീ സ്യാദ്ഭദ്രാ സ്യാദ്ഭദ്രകർണകേ .. 27..

ഉത്പലാക്ഷീ സുവർണാക്ഷേ സ്ഥാണ്വീശാ സ്ഥാണുസഞ്ജ്ഞകേ .
കമലാലയേ തു കമലാ പ്രചണ്ഡാ ഛഗലണ്ഡകേ .. 28..

കുരണ്ഡലേ ത്രിസന്ധ്യാ സ്യാന്മാകോടേ മുകുടേശ്വരീ .
മണ്ഡലേശേ ശാണ്ഡകീ സ്യാത്കാലീ കാലഞ്ജരേ പുനഃ .. 29..

ശങ്കുകർണേ ധ്വനിഃ പ്രോക്താ സ്ഥൂലാ സ്യാത്സ്ഥൂലകേശ്വരേ .
ജ്ഞാനിനാം ഹൃദയാംഭോജേ ഹൃല്ലേഖാ പരമേശ്വരീ .. 30..

പ്രോക്താനീമാനി സ്ഥാനാനി ദേവ്യാഃ പ്രിയതമാനി ച .
തത്തത്ക്ഷേത്രസ്യ മാഹാത്മ്യം ശ്രുത്വാ പൂർവം നഗോത്തമ .. 31..

തദുക്തേന വിധാനേന പശ്ചാദ്ദേവീം പ്രപൂജയേത് .
അഥവാ സർവക്ഷേത്രാണി കാശ്യാം സന്തി നഗോത്തമ .. 32..

അതസ്തത്ര വസേന്നിത്യം ദേവീഭക്തിപരായണഃ .
താനി സ്ഥാനാനി സമ്പശ്യഞ്ജപന്ദേവീം നിരന്തരം .. 33..

ധ്യായംസ്തച്ചരണാംഭോജം മുക്തോ ഭവതി ബന്ധനാത് .
ഇമാനി ദേവീനാമാനി പ്രാതരുത്ഥായ യഃ പഠേത് .. 34..

ഭസ്മീഭവന്തി പാപാനി തത്ക്ഷണാന്നഗ സത്വരം .
ശ്രാദ്ധകാലേ പഠേദേതാന്യമലാനി ദ്വിജാഗ്രതഃ .. 35..

മുക്താസ്തത്പിതരഃ സർവേ പ്രയാന്തി പരമാം ഗതിം .
അധുനാ കഥയിഷ്യാമി വ്രതാനി തവ സുവ്രത .. 36..

നാരീഭിശ്ച നരൈശ്ചൈവ കർതവ്യാനി പ്രയത്നതഃ .
വ്രതമനന്തതൃതീയാഖ്യം രസകല്യാണിനീവ്രതം .. 37..

ആർദ്രാനന്ദകരം നാമ്നാ തൃതീയായാ വ്രതം ച യത് .
ശുക്രവാരവ്രതം ചൈവ തഥാ കൃഷ്ണചതുർദശീ .. 38..

ഭൗമവാരവ്രതം ചൈവ പ്രദോഷവ്രതമേവ ച .
യത്ര ദേവോ മഹാദേവോ ദേവീം സംസ്ഥാപ്യ വിഷ്ടരേ .. 39..

നൃത്യം കരോതി പുരതഃ സാർധം ദേവൈർനിശാമുഖേ .
തത്രോപോഷ്യ രജന്യാദൗ പ്രദോഷേ പൂജയേച്ഛിവാം .. 40..

പ്രതിപക്ഷം വിശേഷേണ തദ്ദേവീപ്രീതികാരകം .
സോമവാരവ്രതം ചൈവ മമാതിപ്രിയകൃന്നഗ .. 41..

തത്രാപി ദേവീം സമ്പൂജ്യ രാത്രൗ ഭോജനമാചരേത് .
നവരാത്രദ്വയം ചൈവ വ്രതം പ്രീതികരം മമ .. 42..

ഏവമന്യാന്യപി വിഭോ നിത്യനൈമിത്തികാനി ച .
വ്രതാനി കുരുതേ യോ വൈ മത്പ്രീത്യർഥം വിമത്സരഃ .. 43..

പ്രാപ്നോതി മമ സായുജ്യം സ മേ ഭക്തഃ സ മേ പ്രിയഃ .
ഉത്സവാനപി കുർവീത ദോലോത്സവസുഖാന്വിഭോ .. 44..

ശയനോത്സവം യഥാ കുര്യാത്തഥാ ജാഗരണോത്സവം .
രഥോത്സവം ച മേ കുര്യാദ്ദമനോത്സവമേവ ച .. 45..

പവിത്രോത്സവമേവാപി ശ്രാവണേ പ്രീതികാരകം .
മമ ഭക്തഃ സദാ കുര്യാദേവമന്യാന്മഹോത്സവാൻ .. 46..

മദ്ഭക്താൻഭോജയേത്പ്രീത്യാ തഥാ ചൈവ സുവാസിനീഃ .
കുമാരീർബടുകാംശ്ചാപി മദ്ബുദ്ധ്യാ തദ്ഗതാന്തരഃ .. 47..

വിത്തശാഠ്യേന രഹിതോ യജേദേതാൻസുമാദിഭിഃ .
യ ഏവം കുരുതേ ഭക്ത്യാ പ്രതിവർഷമതന്ദ്രിതഃ .. 48..

സ ധന്യഃ കൃതകൃത്യോഽസൗ മത്പ്രീതേഃ പാത്രമഞ്ജസാ .
സർവമുക്തം സമാസേന മമ പ്രീതിപ്രദായകം .
നാശിഷ്യായ പ്രദാതവ്യം നാഭക്തായ കദാചന .. 49..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീഗീതായാം മഹോത്സവവ്രതസ്ഥാനവർണനം നാമാഷ്ടത്രിംശോഽധ്യായഃ .. 7.38..

7.39 ഏകോനചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം ശ്രീദേവ്യാഃ പ...ധ്

BACK TO TOP

ഹിമാലയ ഉവാച .
ദേവദേവി മഹേശാനി കരുണാസാഗരേഽമ്ബികേ .
ബ്രൂഹി പൂജാവിധിം സമ്യഗ്യഥാവദധുനാ നിജം .. 1..

ശ്രീദേവ്യുവാച .
വക്ഷ്യേ പൂജാവിധിം രാജന്നംബികായാ യഥാ പ്രിയം .
അത്യന്തശ്രദ്ധയാ സാർധം ശൃണു പർവതപുംഗവ .. 2..

ദ്വിവിധാ മമ പൂജാ സ്യാദ് ബാഹ്യാ ചാഭ്യന്തരാപി ച .
ബാഹ്യാപി ദ്വിവിധാ പ്രോക്താ വൈദികീ താന്ത്രികീ തഥാ .. 3..

വൈദിക്യർചാപി ദ്വിവിധാ മൂർതിഭേദേന ഭൂധര .
വൈദികീ വൈദികൈഃ കാര്യാ വേദദീക്ഷാസമന്വിതൈഃ .. 4..

തന്ത്രോക്തദീക്ഷാവദ്ഭിസ്തു താന്ത്രികീ സംശ്രിതാ ഭവേത് .
ഇത്ഥം പൂജാരഹസ്യം ച ന ജ്ഞാത്വാ വിപരീതകം .. 5..

കരോതി യോ നരോ മൂഢഃ സ പതത്യേവ സർവഥാ .
തത്ര യാ വൈദികീ പ്രോക്താ പ്രഥമാ താം വദാമ്യഹം .. 6..

യന്മേ സാക്ഷാത്പരം രൂപം ദൃഷ്ട്വാനസി ഭൂധര .
അനന്തശീർഷനയനമനന്തചരണം മഹത് .. 7..

സർവശക്തിസമായുക്തം പ്രേരകം യത്പരാത്പരം .
തദേവ പൂജയേന്നിത്യം നമേദ് ധ്യായേത്സ്മരേദപി .. 8..

ഇത്യേതത്പ്രഥമാർചായാഃ സ്വരൂപം കഥിതം നഗ .
ശാന്തഃ സമാഹിതമനാ ദംഭാഹങ്കാരവർജിതഃ .. 9..

തത്പരോ ഭവ തദ്യാജീ തദേവ ശരണം വ്രജ .
തദേവ ചേതസാ പശ്യ ജപ ധ്യായസ്വ സർവദാ .. 10..

അനന്യയാ പ്രേമയുക്തഭക്ത്യാ മദ്ഭാവമാശ്രിതഃ .
യജ്ഞൈര്യജ തപോദാനൈർമാമേവ പരിതോഷയ .. 11..

ഇത്ഥം മമാനുഗ്രഹതോ മോക്ഷ്യസേ ഭവബന്ധനാത് .
മത്പരാ യേ മദാസക്തചിത്താ ഭക്തവരാ മതാഃ .. 12..

പ്രതിജാനേ ഭവാദസ്മാദുദ്ധരാമ്യചിരേണ തു .
ധ്യാനേന കർമയുക്തേന ഭക്തിജ്ഞാനേന വാ പുനഃ .. 13..

പ്രാപ്യാഹം സർവഥാ രാജന്ന തു കേവലകർമഭിഃ .
ധർമാത്സഞ്ജായതേ ഭക്തിർഭക്ത്യാ സഞ്ജായതേ പരം .. 14..

ശ്രുതിസ്മൃതിഭ്യാമുദിതം യത്സ ധർമഃ പ്രകീർതിതഃ .
അന്യശാസ്ത്രേണ യഃ പ്രോക്തോ ധർമാഭാസഃ സ ഉച്യതേ .. 15..

സർവജ്ഞാത്സർവശക്തേശ്ച മത്തോ വേദഃ സമുത്ഥിതഃ .
അജ്ഞാനസ്യ മമാഭാവാദപ്രമാണാ ന ച ശ്രുതിഃ .. 16..

സ്മൃതയശ്ച ശ്രുതേരർഥം ഗൃഹീത്വൈവ ച നിർഗതാഃ .

മന്വാദീനാം ശ്രുതീനാം ച തതഃ പ്രാമാണ്യമിഷ്യതേ .. 17..

ക്വചിത്കദാചിത്തന്ത്രാർഥകടാക്ഷേണ പരോദിതം .
ധർമം വദന്തി സോഽംശസ്തു നൈവ ഗ്രാഹ്യോഽസ്തി വൈദികൈഃ .. 18..

അന്യേഷാം ശാസ്ത്രകർതൄണാമജ്ഞാനപ്രഭവത്വതഃ .
അജ്ഞാനദോഷദുഷ്ടത്വാത്തദുക്തേർന പ്രമാണതാ .. 19..

തസ്മാന്മുമുക്ഷുർധർമാർഥം സർവഥാ വേദമാശ്രയേത് .
രാജാജ്ഞാ ച യഥാ ലോകേ ഹന്യതേ ന കദാചന .. 20..

സർവേശാന്യാ മമാജ്ഞാ സാ ശ്രുതിസ്ത്യാജ്യാ കഥം നൃഭിഃ .
മദാജ്ഞാരക്ഷണാർഥം തു ബ്രഹ്മക്ഷത്രിയജാതയഃ .. 21..

മയാ സൃഷ്ടാസ്തതോ ജ്ഞേയം രഹസ്യം മേ ശ്രുതേർവചഃ .
യദാ യദാ ഹി ധർമസ്യ ഗ്ലാനിർഭവതി ഭൂധര .. 22..

അഭ്യുത്ഥാനമധർമസ്യ തദാ വേഷാൻബിഭർമ്യഹം .
ദേവദൈത്യവിഭാഗശ്ചാപ്യത ഏവാഭവന്നൃപ .. 23..

യേ ന കുർവന്തി തദ്ധർമം തച്ഛിക്ഷാർഥം മയാ സദാ .
സമ്പാദിതാസ്തു നരകാസ്ത്രാസോ യച്ഛ്രവണാദ്ഭവേത് .. 24..

യോ വേദധർമമുജ്ഝിത്യ ധർമമന്യം സമാശ്രയേത് .
രാജാ പ്രവാസയേദ്ദേശാന്നിജാദേതാനധർമിണഃ .. 25..

ബ്രാഹ്മണൈർന ച സംഭാഷ്യാഃ പങ്ക്തിഗ്രാഹ്യാ ന ച ദ്വിജൈഃ .
അന്യാനി യാനി ശാസ്ത്രാണി ലോകേഽസ്മിന്വിവിധാനി ച .. 26..

ശ്രുതിസ്മൃതിവിരുദ്ധാനി താമസാന്യേവ സർവശഃ .
വാമം കാപാലകം ചൈവ കൗലകം ഭൈരവാഗമഃ .. 27..

ശിവേന മോഹനാർഥായ പ്രണീതോ നാന്യഹേതുകഃ .
ദക്ഷശാപാദ് ഭൃഗോഃ ശാപാദ്ദധീചസ്യ ച ശാപതഃ .. 28..

ദഗ്ധാ യേ ബ്രാഹ്മണവരാ വേദമാർഗബഹിഷ്കൃതാഃ .
തേഷാമുദ്ധരണാർഥായ സോപാനക്രമതഃ സദാ .. 29..

ശൈവാശ്ച വൈഷ്ണവാശ്ചൈവ സൗരാഃ ശാക്താസ്തഥൈവ ച .
ഗാണപത്യാ ആഗമാശ്ച പ്രണീതാഃ ശങ്കരേണ തു .. 30..

തത്ര വേദാവിരുദ്ധാംശോഽപ്യുക്ത ഏവ ക്വചിത്ക്വചിത് .
വൈദികൈസ്തദ്ഗ്രഹേ ദോഷോ ന ഭവത്യേവ കർഹിചിത് .. 31..

സർവഥാ വേദഭിന്നാർഥേ നാധികാരീ ദ്വിജോ ഭവേത് .
വേദാധികാരഹീനസ്തു ഭവേത്തത്രാധികാരവാൻ .. 32..

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന വൈദികോ വേദമാശ്രയേത് .
ധർമേണ സഹിതം ജ്ഞാനം പരം ബ്രഹ്മ പ്രകാശയേത് .. 33..

സർവൈഷണാഃ പരിത്യജ്യ മാമേവ ശരണം ഗതാഃ .
സർവഭൂതദയാവന്തോ മാനാഹങ്കാരവർജിതാഃ .. 34..

മച്ചിത്താ മദ്ഗതപ്രാണാ മത്സ്ഥാനകഥനേ രതാഃ .
സംന്യാസിനോ വനസ്ഥാശ്ച ഗൃഹസ്ഥാ ബ്രഹ്മചാരിണഃ .. 35..

ഉപാസന്തേ സദാ ഭക്ത്യാ യോഗമൈശ്വരസഞ്ജ്ഞിതം .
തേഷാം നിത്യാഭിയുക്താനാമഹമജ്ഞാനജം തമഃ .. 36..

ജ്ഞാനസൂര്യപ്രകാശേന നാശയാമി ന സംശയഃ .
ഇത്ഥം വൈദികപൂജായാഃ പ്രഥമായാ നഗാധിപ .. 37..

സ്വരൂപമുക്തം സങ്ക്ഷേപാദ് ദ്വിതീയായാ അഥോ ബ്രുവേ .
മൂർതൗ വാ സ്ഥണ്ഡിലേ വാപി തഥാ സൂര്യേന്ദുമണ്ഡലേ .. 38..

ജലേഽഥവാ ബാണലിംഗേ യന്ത്രേ വാപി മഹാപടേ .
തഥാ ശ്രീഹൃദയാംഭോജേ ധ്യാത്വാ ദേവീം പരാത്പരാം .. 39..

സഗുണാം കരുണാപൂർണാം തരുണീമരുണാരുണാം .
സൗന്ദര്യസാരസീമാം താം സർവാവയവസുന്ദരീം .. 40..

ശൃംഗാരരസസമ്പൂർണാം സദാ ഭക്താർതികാതരാം .
പ്രസാദസുമുഖീമംബാം ചന്ദ്രഖണ്ഡശിഖണ്ഡിനീം .. 41..

പാശാങ്കുശവരാഭീതിധരാമാനന്ദരൂപിണീം .
പൂജയേദുപചാരൈശ്ച യഥാവിത്താനുസാരതഃ .. 42..

യാവദാന്തരപൂജായാമധികാരോ ഭവേന്ന ഹി .
താവദ്ബാഹ്യാമിമാം പൂജാം ശ്രയേജ്ജാതേ തു താം ത്യജേത് .. 43..

ആഭ്യന്തരാ തു യാ പൂജാ സാ തു സംവില്ലയഃ സ്മൃതഃ .
സംവിദേവ പരം രൂപമുപാധിരഹിതം മമ .. 44..

അതഃ സംവിദി മദ്രൂപേ ചേതഃ സ്ഥാപ്യം നിരാശ്രയം .
സംവിദ്രൂപാതിരിക്തം തു മിഥ്യാ മായാമയം ജഗത് .. 45..

അതഃ സംസാരനാശായ സാക്ഷിണീമാത്മരൂപിണീം .
ഭാവയേന്നിർമനസ്കേന യോഗയുക്തേന ചേതസാ .. 46..

അതഃ പരം ബാഹ്യപൂജാവിസ്താരഃ കഥ്യതേ മയാ .
സാവധാനേന മനസാ ശൃണു പർവതസത്തമ .. 47..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീഗീതായാം ശ്രീദേവ്യാഃ പൂജാവിധിവർണനം നാമൈകോനചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ .. 7.39..

അധ്യായ ഏകോണചാളിസാവാ സമാപ്ത

7.40 ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ . ദേവീഗീതായാം ബാഹ്യപൂജാവിധിവർണനം .

ശ്രീ ദേവ്യുവാച .
പ്രാതരുത്ഥായ ശിരസി സംസ്മരേത്പദ്മമുജ്ജ്വലം .
കർപൂരാഭം സ്മരേത്തത്ര ശ്രീഗുരും നിജരൂപിണം .. 1..

സുപ്രസന്നം ലസദ്ഭൂഷാഭൂഷിതം ശക്തിസംയുതം .

നമസ്കൃത്യ തതോ ദേവീം കുണ്ഡലീം സംസ്മരേദ്ബുധഃ .. 2..

പ്രകാശമാനാം പ്രഥമേ പ്രയാണേ
പ്രതിപ്രയാണേഽപ്യമൃതായമാനാം .
അന്തഃ പദവ്യാമനുസഞ്ചരന്തീ-
മാനന്ദരൂപാമബലാം പ്രപദ്യേ .. 3..

ധ്യാത്വൈവം തച്ഛിഖാമധ്യേ സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീം .
മാം ധ്യായേദഥ ശൗചാദിക്രിയാഃ സർവാഃ സമാപയേത് .. 4..

അഗ്നിഹോത്രം തതോ ഹുത്വാ മത്പ്രീത്യർഥം ദ്വിജോത്തമഃ .
ഹോമാന്തേ സ്വാസനേ സ്ഥിത്വാ പൂജാസങ്കല്പമാചരേത് .. 5..

ഭൂതശുദ്ധിം പുരാ കൃത്വാ മാതൃകാന്യാസമേവ ച .
ഹൃല്ലേഖാമാതൃകാന്യാസം നിത്യമേവ സമാചരേത് .. 6..

മൂലാധാരേ ഹകാരം ച ഹൃദയേ ച രകാരകം .
ഭ്രൂമധ്യേ തദ്വദീകാരം ഹ്രീങ്കാരം മസ്തകേ ന്യസേത് .. 7..

തത്തന്മന്ത്രോദിതാനന്യാന്ന്യാസാൻസർവാൻസമാചരേത് .
കല്പയേത്സ്വാത്മനോ ദേഹേ പീഠം ധർമാദിഭിഃ പുനഃ .. 8..

തതോ ധ്യായേന്മഹാദേവീം പ്രാണായാമൈർവിജൃംഭിതേ .
ഹൃദംഭോജേ മമ സ്ഥാനേ പഞ്ചപ്രേതാസനേ ബുധഃ .. 9..

ബ്രഹ്മാ വിഷ്ണുശ്ച രുദ്രശ്ച ഈശ്വരശ്ച സദാശിവഃ .
ഏതേ പഞ്ച മഹാപ്രേതാഃ പാദമൂലേ മമ സ്ഥിതാഃ .. 10..

പഞ്ചഭൂതാത്മകാ ഹ്യേതേ പഞ്ചാവസ്ഥാത്മകാ അപി .
അഹം ത്വവ്യക്തചിദ്രൂപാ തദതീതാസ്തി സർവഥാ .. 11..

തതോ വിഷ്ടരതാം യാതാഃ ശക്തിതന്ത്രേഷു സർവദാ .
ധ്യാത്വൈവം മാനസൈർഭോഗൈഃ പൂജയേന്മാം ജപേദപി .. 12..

ജപം സമർപ്യ ശ്രീദേവ്യൈ തതോഽർഘ്യസ്ഥാപനം ചരേത് .
പാത്രാസാദനകം കൃത്വാ പൂജാദ്രവ്യാണി ശോധയേത് .. 13..

ജലേന തേന മനുനാ ചാസ്ത്രമന്ത്രേണ ദേശികഃ .
ദിഗ്ബന്ധം ച പുരാ കൃത്വാ ഗുരൂന്നത്വാ തതഃ പരം .. 14..

തദനുജ്ഞാം സമാദായ ബാഹ്യപീഠേ തതഃ പരം .
ഹൃദിസ്ഥാം ഭവിതാം മൂർതിം മമ ദിവ്യാം മനോഹരാം .. 15..

ആവാഹയേത്തതഃ പീഠേ പ്രാണസ്ഥാപനവിദ്യയാ .
അസനാവാഹനേ ചാർഘ്യം പാദ്യാദ്യാചമനം തഥാ .. 16..

സ്നാനം വാസോദ്വയം ചൈവ ഭൂഷണാനി ച സർവശഃ .
ഗന്ധപുഷ്പം യഥായോഗ്യം ദത്ത്വാ ദേവ്യൈ സ്വഭക്തിതഃ .. 17..

യന്ത്രസ്ഥാനാമാവൃതീനാം പൂജനം സമ്യഗാചരേത് .
പ്രതിവാരമശക്താനാം ശുക്രവാരോ നിയമ്യതേ .. 18..

മൂലദേവീപ്രഭാരൂപാഃ സ്മർതവ്യാ അംഗദേവതാഃ .
തത്പ്രഭാപടലവ്യാപ്തം ത്രൈലോക്യം ച വിചിന്തയേത് .. 19..

പുനരാവൃത്തിസഹിതാം മൂലദേവീം ച പൂജയേത് .
ഗന്ധാദിഭിഃ സുഗന്ധൈസ്തു തഥാ പുഷ്പൈഃ സുവാസിതൈഃ .. 20..

നൈവേദ്യൈസ്തർപണൈശ്ചൈവ താംബൂലൈർദക്ഷിണാദിഭിഃ .
തോഷയേന്മാം ത്വത്കൃതേന നാമ്നാം സാഹസ്രകേണ ച .. 21..

കവചേന ച സൂക്തേനാഹം രുദ്രേഭിരിതി പ്രഭോ .
ദേവ്യഥർവശിരോമന്ത്രൈർഹൃല്ലേഖോപനിഷദ്ഭവൈഃ .. 22..

മഹാവിദ്യാമഹാമന്ത്രൈസ്തോഷയേന്മാം മുഹുർമുഹുഃ .
ക്ഷമാപയേജ്ജഗദ്ധാത്രീം പ്രേമാർദ്രഹൃദയോ നരഃ .. 23..

പുലകാങ്കിതസർവാംഗൈർബാഷ്പരുദ്ധാക്ഷിനിഃസ്വനഃ .
നൃത്യഗീതാദിഘോഷേണ തോഷയേന്മാം മുഹുർമുഹുഃ .. 24..

വേദപാരായണൈശ്ചൈവ പുരാണൈഃ സകലൈരപി .
പ്രതിപാദ്യാ യതോഽഹം വൈ തസ്മാത്തൈസ്തോഷയേത്തു മാം .. 25..

നിജം സർവസ്വമപി മേ സദേഹം നിത്യശോഽർപയേത് .
നിത്യഹോമം തതഃ കുര്യാദ്ബ്രാഹ്മണാംശ്ച സുവാസിനീഃ .. 26..

ബടുകാൻപാമരാനന്യാന്ദേവീബുദ്ധ്യാ തു ഭോജയേത് .
നത്വാ പുനഃ സ്വഹൃദയേ വ്യുത്ക്രമേണ വിസർജയേത് .. 27..

സർവം ഹൃല്ലേഖയാ കുര്യാത് പൂജനം മമ സുവ്രത .
ഹൃല്ലേഖാ സർവമന്ത്രാണാം നായികാ പരമാ സ്മൃതാ .. 28..

ഹൃല്ലേഖാദർപണേ നിത്യമഹം തത്പ്രതിബിംബിതാ .
തസ്മാദ്ധൃല്ലേഖയാ ദത്തം സർവമന്ത്രൈഃ സമർപിതം .. 29..

ഗുരും സമ്പൂജ്യ ഭൂഷാദ്യൈഃ കൃതകൃത്യത്വമാവഹേത് .
യ ഏവം പൂജയേദ്ദേവീം ശ്രീമദ്ഭുവനസുന്ദരീം .. 30..

ന തസ്യ ദുർലഭം കിഞ്ചിത്കദാചിത്ക്വചിദസ്തി ഹി .
ദേഹാന്തേ തു മണിദ്വീപം മമ യാത്യേവ സർവഥാ .. 31..

ജ്ഞേയോ ദേവീസ്വരൂപോഽസൗ ദേവാ നിത്യം നമന്തി തം .
ഇതി തേ കഥിതം രാജൻ മഹാദേവ്യാഃ പ്രപൂജനം .. 32..

വിമൃശ്യൈതദശേഷേണാപ്യധികാരാനുരൂപതഃ .
കുരു മേ പൂജനം തേന കൃതാർഥസ്ത്വം ഭവിഷ്യസി .. 33..

ഇദം തു ഗീതാശാസ്ത്രം മേ നാശിഷ്യായ വദേത് ക്വചിത് .
നാഭക്തായ പ്രദാതവ്യം ന ധൂർതായ ച ദുർഹൃദേ .. 34..

ഏതത്പ്രകാശനം മാതുരുദ്ഘാടനമുരോജയോഃ .
തസ്മാദവശ്യം യത്നേന ഗോപനീയമിദം സദാ .. 35..

ദേയം ഭക്തായ ശിഷ്യായ ജ്യേഷ്ഠപുത്രായ ചൈവ ഹി .

സുശീലായ സുവേഷായ ദേവീഭക്തിയുതായ ച .. 36..

ശ്രാദ്ധകാലേ പഠേദേതദ്ബ്രാഹ്മണാനാം സമീപതഃ .
തൃപ്താസ്തത്പിതരഃ സർവേ പ്രയാന്തി പരമം പദം .. 37..

വ്യാസ ഉവാച .
ഇത്യുക്ത്വാ സാ ഭഗവതീ തത്രൈവാന്തരധീയത .
ദേവാശ്ച മുദിതാഃ സർവേ ദേവീദർശനതോഽഭവൻ .. 38..

തതോ ഹിമാലയേ ജജ്ഞേ ദേവീ ഹൈമവതീ തു സാ .
യാ ഗൗരീതി പ്രസിദ്ധാസീദ്ദത്താ സാ ശങ്കരായ ച .. 39..

തതഃ സ്കന്ദഃ സമുദ്ഭൂതസ്താരകസ്തേന പാതിതഃ .
സമുദ്രമന്ഥനേ പൂർവം രത്നാന്യാസുർനരാധിപ .. 40..

തത്ര ദേവൈഃ സ്തുതാ ദേവീ ലക്ഷ്മീപ്രാപ്ത്യർഥമാദരാത് .
തേഷാമനുഗ്രഹാർഥായ നിർഗതാ തു രമാ തതഃ .. 41..

വൈകുണ്ഠായ സുരൈർദത്താ തേന തസ്യ ശമോഽഭവത് .
ഇതി തേ കഥിതം രാജൻ ദേവീമാഹാത്മ്യമുത്തമം .. 42..

ഗൗരീലക്ഷ്മ്യോഃ സമുദ്ഭൂതിവിഷയം സർവകാമദം .
ന വാച്യം ത്വേതദന്യസ്മൈ രഹസ്യം കഥിതം യതഃ .. 43..

ഗീതാ രഹസ്യഭൂതേയം ഗോപനീയാ പ്രയത്നതഃ .
സർവമുക്തം സമാസേന യത്പൃഷ്ടം തത്ത്വയാനഘ .
പവിത്രം പാവനം ദിവ്യം കിം ഭൂയഃ ശ്രോതുമിച്ഛസി .. 44..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം സപ്തമസ്കന്ധേ ദേവീഗീതായാം ബാഹ്യപൂജാവിധിവർണനം നാമ ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ .. 7.40..

.. ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ സപ്തമസ്കന്ധഃ സമാപ്തഃ ..

Encoded and proofread by Vishwas Bhide

% Text title : Devi Bhagavata Mahapurana Skandha 07
% File name : devIbhAgavatam07.itx
% itxtitle : devIbhAgavatamahApurANam skandhaH 07
% engtitle : devIbhAgavatamahApurANam skandhaH 07
% Category : purana, devI, devii, devIbhAgavatam
% Location : doc_purana
% Sublocation : purana
% SubDeity : devii
% Language : Sanskrit
% Subject : philosophy/hinduism/religion
% Transliterated by : Vishwas Bhide, satsangdhara.net
% Proofread by : Vishwas Bhide, satsangdhara.net
% Indexextra : (Scans 1, 2, 3, vyAkhyA 1, 2, 3, Hindi 1, 2, 3, 4, 4, Marathi, Marathi audio, E
2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 PDF , 10, Tamil, Telugu 1, Bengali, Audio, Info)
% Latest update : March 30, 2024
% Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om
% Site access : https://sanskritdocuments.org